

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

αντί

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ:
ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ
ΟΙ 164
ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΚΕΦΑΛΕΣ

Περίοδος Β' τεύχος 329, Παρασκευή 10 - Πέμπτη 16 Οκτωβρίου 1986

Δρχ. 100

Οι δημοτικές εκλογές του 1986
είναι εκλογές πολιτικών επιλογών...

ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «ΑΝΤΙ»
ΑΠΑΝΤΟΥΝ
ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ:

- Γ. ΑΒΕΡΩΦ
- Μ. ΕΒΕΡΤ
- Θ. ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ
- ΔΗΜ. ΜΠΕΗΣ
- Κ. ΦΙΛΙΝΗΣ

- ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ
- ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ:
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΚΑΛΑΜΑΤΑ
- ΑΡΙΣΤΕΡΕΣ - ΚΕΝΤΡΩΣ - ΔΕΞΙΕΣ
- ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
- ΟΙ «ΑΠΟΚΡΥΦΟΙ» ΦΑΚΕΛΟΙ
ΤΟΥ Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΜΗΠΩΣ Α-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ;

Περίοδος Β'
• Τεύχος 329
Παρασκευή 10 Οκτωβρίου 1986
δρχ. 100

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 72.32.713 - 72.32.819

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΛ. ΜΟΡΝΟΣ	
Οι 164 πυρηνικές κεφαλές στην Ελλάδα	10
ΣΤ. ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ	
Θα μιλήσουν οι «μουγκοί»;	12
ΧΡ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ	
Η «κόκκινη» Κυριακή	15
ΕΡΕΥΝΑ	
ΑΚΗΣ ΚΟΣΩΝΑΣ	
Οι 5 «ανεξάρτητοι» της Αθήνας	19
ΑΚΗΣ ΚΟΣΩΝΑΣ	
Η Αθήνα το ...2.000	24
ΑΡ. ΨΑΛΤΗΣ	
Καλαμάτα: νέα πορεία	28
Α. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ	
Εκλογική γεωγραφία στις	
Αθηναϊκές ενορίες	29
ΔΗΜ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	
Το πρόβλημα της Αθήνας	33
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ	
Όταν ο Σκυλίτσας πάει στα ΚΑΠΗ	34
ΣΤ. ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ	
Θεσσαλονίκη: ο κ. Παπανδρέου έχει	
ρεύμα ο υποψήφιος όχι	36
Δ. ΜΙΧΑΗΛ	
Τα απόκρυφα κείμενα του Π. Κανελλό-	
πουλου	39
ΣΤ. ΛΥΓΕΡΟΣ	
Πέφτουν οι βόμβες σαν το χαλάζι...	41
Β. ΖΗΣΗΣ	
Ποιος βάζει τις βόμβες στο Παρίσι;	42
Χ.Γ. ΛΑΖΟΣ	
27ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης	45
ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ	
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΠΤΑΗΜΕΡΟ	
ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ	
Ο τρίτος δρόμος για τη Σοσιαλιστική	
Διεθνή	4
ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	6
ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ	18
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	43
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	48
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	50

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ εκλογές έχουν σαφέστατο πολιτικό χαρακτήρα. Παρ' ότι δεν πρόκειται να κρίνουν άμεσα το ζήτημα της μόνης βαθμίδας που πραγματικά διαθέτει πολιτική εξουσία, της κυβέρνησης του κράτους, εντούτοις εκ των πραγμάτων δεν περιορίζονται στην ενδιάμεση βαθμίδα που συνιστά η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτή είναι μια πολύ απλή αλήθεια που μόνον οι δυο κορυφαίοι μονομάχοι έχουν σήμερα συμφέρον να την συγκαλύψουν. Και τούτο για έναν πολύ καίριο λόγο: κι οι δυο γνωρίζουν καλά ότι το εκλογικό αποτέλεσμα θα θέσει αντικειμενικά σε κίνηση εξελίξεις που άμεσα ή μεσοπρόθεσμα θα αναφέρονται στο δικό τους μερίδιο εξουσίας.

ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ, λοιπόν, αφετηρίες και με διαφορετικές προσδοκίες, συγκλίνουν και οι δυο στην κατεύθυνση της αποπολιτικοποίησης των εκλογών. Ο κ. Μητσοτάκης επιθυμεί την αποπολιτικοποίηση γιατί προσδοκά ότι αυτή θα απαγορεύσει στον κ. Έμπερτ, στον κ. Σ. Κούβελα και στον κ. Αν. Ανδριανόπουλο να συγκεντρώσουν τα υψηλά ποσοστά που θα τους επιτρέψουν να ανατρέψουν αμέσως την εξουσία του. Μεταξύ δυο δεινών —του καλού αποτελέσματος που θα καρπωθούν οι εσωκομματικοί του αντίπαλοι και της περιορισμένης αποτυχίας που θα τον αφήσει ουσιαστικά ανενόχλητο στη διαχείριση της μιζέριας— προφανώς προτιμά το δεύτερο. Επιπλέον, υπάρχει ένα σημείο γύρω από το οποίο όλοι στη Ν.Δ. ομοφωνούν. Θεωρούν από τη μια το κόμμα τους ανέτοιμο —για πρώτη φορά στην ιστορία του— να αναλάβει την εξουσία, ενώ, από την άλλη, υπολογίζουν ότι η επίλυση από το ΠΑΣΟΚ μιας σειράς δυσχερών ζητημάτων που απαιτούν αντιλαϊκούς χειρισμούς —διεθνείς σχέσεις, βάσεις, οικονομική πολιτική λιτότητας— μεσοπρόθεσμα αποδίδουν υπέρ αυτών. Στη Ν.Δ., κανείς δεν επιθυμεί πραγματικά μια νίκη που θα απελευθερώσει αυτομάτως τις πολιτικές διαδικασίες. Είναι κι αυτός ένας τρόπος να χειρίζεται το πολιτικό αδιέξοδο εν κενώ.

Ο ΑΝ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ αρνείται να πολιτικοποιήσει τις εκλογές, διότι γνωρίζει καλά ότι διαθέτει πάντα την ευχέρεια να το πράξει με άνεση την επόμενη Δευτέρα, αν το αποτέλεσμα υπερβαίνει τις προσδοκίες του και αποδεικνύει πως το ΠΑΣΟΚ συντηρεί τα υψηλά ποσοστά του. Ενώ διαθέτει, επίσης, την ευχέρεια να δηλώσει ότι έλαβε το μήνυμα του λαού και να επιχειρήσει μιαν ελαφρά αλλαγή πορείας. Και στις δύο περιπτώσεις, θα περιορίζει τα περιθώρια των ελιγμών, αν ο ίδιος άφηνε τις Δημοτικές Εκλογές να διολισθήσουν προς την κατεύθυνση της συνολικής πολιτικής αναμέτρησης. Επέλεξε, συνεπώς, το προφίλ της «ήρεμης δύναμης», ελπίζοντας ότι οι απώλειες του πρώτου γύρου δεν πρόκειται να πάρουν σημαντικές διαστάσεις και ότι —εν πάση περιπτώσει— μπορούν να καλυφθούν με μικρές παραχωρήσεις στην Αριστερά, κατά το δεύτερο γύρο.

ΩΣΤΟΣΟ, ανάμεσα στους δυο μονομάχους υπάρχει ένα ακόμα κοινό σημείο: διαγράφουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως σχετικά αυτόνομη ενδιάμεση βαθμίδα εξουσίας, μετατρέπουν τις Δημοτικές Εκλογές σε μια εκ των πραγμάτων γενική σφυγμομέτρηση και μετατρέπουν τους ψηφοφόρους από ενεργούς πολίτες σε εκφραστές γνώμης.

Σ' ΑΥΤΗ την κατεύθυνση διαθέτουν έναν αντικειμενικό σύμμαχο: την εμπειρία των πολιτών ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση —με ελάχιστες εξαιρέσεις— είναι εντέλει ένας οργανισμός συλλογής απορριμάτων και οργανωμένης άσκησης της κηπουρικής. Άρα, δεν προσφέρεται για σοβαρές πολιτικές αναμετρήσεις.

ΟΜΩΣ, ακριβώς για τους ίδιους λόγους που οδηγούν τη Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ στην ψευδώνυμη επιλογή της αποπολιτικοποίησης, οι πολίτες πρέπει στις Δημοτικές Εκλογές να αρνηθούν την αυτοακύρωσή τους και να αποτιμήσουν με την ψήφο τους τη συνολική πολιτική της Κυβέρνησης. Να ανατρέψουν το καθεστώς παροπλισμού που επιθυμούν να επιβάλλουν οι δυο μονομάχοι και να ψηφίσουν έχοντας επίγνωση ότι αυτός είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος να απελευθερώσουν τις διαδικασίες που ο Κ. Μητσοτάκης και ο Αν. Παπανδρέου επιθυμούν να διατηρήσουν περιχαρκαωμένες.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ στα μεγάλα αστικά κέντρα, εκεί όπου η Αριστερά μάχεται να ανοίξει μια εναλλακτική διέξοδο και να καταφέρει ένα στρατηγικό ρήγμα στην αλλαζονική και αυταρχική πολιτική της αυτοδυναμίας του ΠΑΣΟΚ, η ψήφος κάθε πολίτη έχει αποφασιστική σημασία. Διότι απ' αυτήν εξαρτάται η πολιτική διαδικασία που ανοίγει από την επόμενη Δευτέρα.

Ο τρίτος δρόμος για τη Σοσιαλιστική Διεθνή...

ΤΕΛΙΚΗ ευθεία του πρώτου γύρου των δημοτικών εκλογών και το ενδιαφέρον των θεατών στις κερκίδες αποσπούν δεκάδες άλλα θέματα και πρόσωπα. Από τον Ε. Ρωχάμη και τον Ι. Αλεξάκη έως τη Σοσιαλιστική Διεθνή και τη ματαίωση της συνάντησης Σουλτς - Παπούλια. Τα δημοτικά θέματα εξακολουθούν να προβάλλονται κατά τρόπο υποτονικό, αν όχι αδιάφορο από τις εφημερίδες και η πολυθρόνητη «παθητικότητα» του μεγάλου κοινού αντιμετωπίζεται πλέον ως «ωριμότητα» των πολιτών απέναντι σε κόμματα, προγράμματα, εξαγγελίες και υποψήφιους δημάρχους οι οποίοι δεν του λένε τίποτα διαφορετικό και δεν τον πείθουν ότι υπόσχονται τίποτα καινούργιο. Έτσι, εξακολουθεί να παραμένει μετέωρο, ως το βράδυ της ερχόμενης Κυριακής, το ερώτημα κατά πόσο αυτή η «παθητικότητα» και «αδιαφορία» (ακόμα και σε κόμματα με παράδοση στην κινητοποίηση οπαδών) μπορεί να σημαίνει ότι απλώς θα επιβεβαιωθούν λίγο-πολύ οι κομματικές επιρροές του Ιουνίου. Επιρροές τον Ιούνιο του 1985, μπορεί να σημαίνει μια «λανθάνουσα βουβή διαμαρτυρία» κατά των δύο μεγάλων κομμάτων ή τέλος, μια πρωτοφανή αποχή ψηφοφόρων.

ΤΟ ΒΕΒΑΙΟ πάντως είναι ότι τον προεκλογικό πυρετό των δημοτικών εκλογών δεν ανέβασαν ούτε οι κεντρικές συγκεντρώσεις των υποψηφίων ούτε οι μέθοδοι μάρκετινγκ, όπως οι επισκέψεις του κ. Μ. Έβερτ στα «στρατηγεία» των αντιπάλων του. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό, τουλάχιστον για τους υποψήφιους της συντηρητικής παράταξης, ότι η κύρια ενασχόλησή τους τις τελευταίες ημέρες υπήρξαν διαπάλες και αντιδικίες για θέματα εσωκομματικά και ευρύτερου πολιτικού χαρακτήρα (από τους ισχυρισμούς του κ. Γιάννη Αβέρωφ για τις «ευλογίες», που έδωσε ο κ. Κ. Καραμανλής στην υποψηφιότητά του έως τη δυσφορία του κ. Έβερτ για την «καπελωτική» επισκεψη του κ. Μητσοτάκη στο προεκλογικό του κέντρο), παρά για θέματα και προβλήματα καθαρά δημοτικά. Σύμφωνα με μια πρόχειρη στατιστική μόνο ένας στους πέντε διερχόμενους καταδέχεται να πάρει στα χέρια του το φυλλάδιο κάποιου υποψηφίου δημάρχου της Αθήνας και μόνο ένας στους τρεις από αυτούς δεν το πετάει πριν το διαβάσει.

Ο κρίσιμος δεύτερος γύρος

ΕΤΣΙ, είναι σαφές ότι το βράδυ της ερχόμενης Κυριακής τα εκλογικά αποτελέσματα, που θα μεταδίδονται από την τηλεόραση (χωρίς πλέον τη γνωστή αναφορά «ΠΑΣΟΚ και άλλες δημοκρατικές δυνάμεις») θα προκαλούν περισσότερο το ενδιαφέρον για τις συνέπειές τους στα εσωτερικά των κομμάτων. Για το λόγο αυτό, την ερχόμενη εβδομάδα, δεύτερο γύρο των δημοτικών εκλογών, θα κυριαρχήσουν ακόμα πιο πολύ οι αναφορές στις εσωκομματικές ζυμώσεις και διεργασίες.

ΑΠΟ ΤΗΝ ερχόμενη Δευτέρα λοιπόν θα φανεί πόσο η ενίσχυση της ΔΗΑΝΑ με τον ενδέκατο βουλευτή στη δύναμή της, τον κ. Δημ. Νιάνια «*συνεπή αγωνιστή υπέρ της δημοκρατίας και των λαϊκών συμφερόντων*» θα είναι κάποια νέα αφετηρία ή ένα περιστασιακό γεγονός της πορείας συρρίκνωσης του κόμματος. Μιας πορείας, που την υπολογίζει μόνο στο 2-3% του εκλογικού σώματος ο «Ριζοσπάστης», ο οποίος μετά την ανάδειξη της ΔΗΑΝΑ σε τρίτο κόμμα της Βουλής, θυμίζει τις πα-

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ
Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΛΑΝΤΙΑ...
ΝΑ ΨΗΦΙΖΕΙΣ Ή ΝΑ ΜΗΝ ΨΗΦΙΖΕΙΣ;

λιές πολιτικές αλλά και θεσμικές αρχές του ΠΑΣΟΚ κατά των κομμάτων, που δημιουργούνταν από «αποστασίες».

ΑΠΟ ΤΗΝ ερχόμενη Δευτέρα όλοι προεξοφλούν ότι η θέση του κ. Μητσοτάκη θα αρχίσει να κλυδωνίζεται, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα χάσει και την αρχηγική καρέκλα εύκολα, όπως πιστεύουν και παράγοντες της αμερικανικής πρεσβείας στην Αθήνα. Όλοι προεξοφλούν ότι στις μεγάλες πόλεις οι υποψήφιοι της Δεξιάς δεν πρόκειται να συγκεντρώσουν καν το εκλογικό ποσοστό του κόμματος στις βουλευτικές εκλογές (με πέμπτο περισσότερο απ' όλους τον κ. Α. Ανδριανόπουλο λόγω και Α. Σκυλίτση) και κατά συνέπεια θα έχει αποτύχει πλήρως η προσπάθεια «πολιτικοποίησης» του κ. Μητσοτάκη με την επιστράτευση της «νέας γενιάς» των βουλευτών και πρώην υπουργών του κόμματος. Ωστόσο, δεν χωρεί αμφιβολία ότι από την ερχόμενη Δευτέρα το πολιτικό ρεπορτάζ των εφημερίδων θα έχει πολλή δουλειά για τα εσωτερικά της «ΝΔ» καθώς προεξοφλούνται ήδη δηλώσεις κατά του κ. Μητσοτάκη από ορισμένους εσωκομματικούς τους αντιπάλους.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ γύρος των δημοτικών εκλογών θα εντείνει ασφαλώς τις σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με το ΚΚΕ, καθώς όπως απέδειξε το «*συντικό μήνυμα*» του κ. Α. Παπανδρέου και του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ στο δεύτερο γύρο των δημοτικών εκλογών το ΠΑΣΟΚ θα χρησιμοποιήσει τη βολική όσο και αποστομωτική του πολιτική για «*αντιδεξιά συσπείρωση*», άλλως καλούμενη «*δημοκρατική συνεργασία*». Στη συσπείρωση αυτή το ΚΚΕ εσωτερικού έχει ήδη αποφασίσει να προσχωρήσει χωρίς διλήμματα και ανταλλάγματα τόσο στην Αθήνα όσο και στον Πειραιά, ανεξάρτητα από τα τραυματικά ή όχι συμπεράσματα, που θα προκύψουν όχι μόνο για τους κ. Φιλίνη και Κωσταράκο αλλά γι' αυτή καθαυτή την υπόθεση του νέου φορέα.

Ρωχάμης - «17η Νοέμβρη»

ΑΠΟ ΤΗΝ πλούσια ειδησεογραφία, και το μπαράζ «*μεγάλων ειδήσεων*» των περασμένων ημερών, η σύλληψη του «ακροδεξιού ληστή και ήρωα» Ευαγ. Ρωχάμη αντιμετωπίσθηκε

από πολλές αντιπολιτευόμενες εφημερίδες ως περίπου «στημένη και προεκλογική», ενώ ο αρμόδιος υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Αντ. Δροσογιάννης, μόλις έσβυσε ο θόρυβος από την πρωτόγνωρη βομβιστική δραστηριότητα της «17 Νοέμβρη», είδε τη σύλληψη του Ρωχάμη σαν ευκαιρία να αντεπιτεθεί και να διαβεβαιώσει για την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας υπέρ των φιλήσυχων πολιτών.

ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ αυτή αμφισβήτησε με αποκαλυπτικές δηλώσεις του από την Κύπρο, ο πάντα μόνιμος συνταγματάρχης Ιωαν. Αλεξάκης, άλλοτε πανίσχυρος διευθυντής της ΚΥΠ, που κατηγόρησε ευθέως αλλά σαφώς ότι «υψηλά ιστάμενοι παράγοντες» εμπόδισαν με τη σύλληψη του πράκτορά του Ντ. Κρυστάλλη την ανακάλυψη της ταυτότητας της «17 Νοέμβρη», που ήταν επί θύραις. Η αποκάλυψη αυτή του Ι. Αλεξάκη λογικά «εκθέτει» στον κίνδυνο της «17 Νοέμβρη» τον Ντ. Κρυστάλλη και μάλιστα σε μια εποχή, κατά την οποία η οργάνωση εγκατέλειψε τις «τεχνοκρατικές» υποδείξεις της (που χαρακτήριζαν την ανακοίνωσή της για τη δολοφονία του βιομήχανου Αγγελόπουλου) και δείχνει να επανέρχεται σε πολλαπλή και σκληρή σύγκρουση με το κρατικό σύστημα και τους θεσμούς του. Δεν είναι χωρίς λιγότερο ενδιαφέρον τρεις υποθέσεις, που έχουν σχέση με τα εθνικά μας θέματα και τους διεθνείς προσανατολισμούς της Κυβέρνησης και του ΠΑΣΟΚ.

Οι επιθυμίες των Αμερικάνων και η είσοδος στη Σοσιαλιστική Διεθνή

Η ΜΑΤΑΙΩΣΗ για τον Ιανουάριο της συνάντησης Σουλτς - Παπούλια, που είχε προγραμματισθεί για το Νοέμβριο, δεν οφείλεται απλά στις έκτακτες απασχολήσεις του αμερικανού υπουργού Εξωτερικών λόγω της συνάντησης στο Ρείκιαβικ, αλλά —όπως ψιθυρίζεται— στην επιθυμία των ΗΠΑ να έχουν σαφείς και συγκεκριμένες απαντήσεις από την πλευρά της Ελλάδος σε όλο το φάσμα των διμερών σχέσεων. Στο λόγο αυτό αποδίδονται αφενός η μετάθεση των συζητήσεων για τη «Φωνή της Αμερικής» για τον Δεκέμβριο (οπότε αναμένεται να έλθει πλέον στην Αθήνα η σχετική αμερικανική επιτροπή) και στις «προκλήσεις» των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο στα πλαίσια της άσκησης «Ντησπλαιϊ Ντετερμινέισον».

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ και πιέσεις, που προκάλεσαν τη δήλωση του Πρωθυπουργού «δεν είμαστε μπανανία και κάνουν λάθος οι συμμαχοί μας αν μας θεωρούν έτσι». Δήλωση, που συνοδεύτηκε από την εξαγγελία για την προσεχή ένταξη του ΠΑΣΟΚ στους κόλπους της Σοσιαλιστικής Διεθνούς και από την «άρνηση» να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα γι' αυτές τις προκλητικές παραβιάσεις των εθνικών μας δικαιωμάτων στο Αιγαίο.

ΙΣΩΣ Η είδηση της εβδομάδας να είναι εκείνη για την ένταξη του ΠΑΣΟΚ στην άλλοτε θεραπεινίδα του «καπιταλισμού» τη Σοσιαλιστική Διεθνή, με το αιτιολογικό ότι δύο ευρωπαϊκά κόμματα (από το σύνολο των 75 κομμάτων, που μετέχουν) έχουν λάβει προοδευτικές θέσεις στο θέμα των πυρηνικών όπλων και των αμερικανών βάσεων στις χώρες τους.

ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ αυτή, που θα «επικυρωθεί» με την απόφαση και συνυπευθυνότητα των μελών της Κεντρικής Επιτροπής και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, ο κ. Α. Παπανδρέου χαιρέτησε ως αφετηρία για τη δημιουργία ενός νέου άξονα ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και στο Εργατικό Κόμμα της Αγγλίας και το Σοσιαλδημοκρατικό της Δυτ. Γερμανίας. Θα πρόκειται για τον τέταρτο «άξονα συνεργασίας» και ιδεολογικού προσανατολισμού του ΠΑΣΟΚ τα τελευταία χρόνια, μετά εκείνους των Σοσιαλιστών της Μεσογείου, των Σοσιαλιστών Ηγετών της Νότιας Ευρώπης και των Σοσιαλιστών Νότου - Βορρά.

ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΝΑΘΑΝΑΕΛ ΓΟΥΕΣΤ

Το άγριο Χόλιγουντ

Τόσο λόγω της καθαρά κινηματογραφικής γραφής του όσο και λόγω του θέματός του το *Άγριο Χόλιγουντ* θεωρείται σαν το πρώτο «Χολιγουντιανό μυθιστόρημα» της αμερικάνικης λογοτεχνίας.

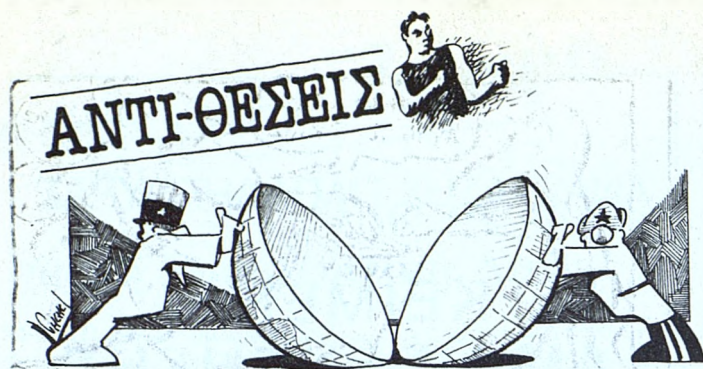
Ο Ναθάναελ Γουέστ, που για αρκετά χρόνια δούλεψε στο Χόλιγουντ ως σεναριογράφος, μας περιγράφει συναρπαστικά έναν κόσμο που τον γνώρισε εκ των έσω. Έναν κόσμο εφιαλτικό, σαρκαστικό και κάποτε τρομακτικά κωμικό.

ΑΣΤΑΡΤΗ

ΣΟΛΩΝΟΣ 121 ΤΗΛ.: 3619802 - 3606597

ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ

ΟΣΑ ΠΡΑΤΤΕΙ Η ΔΕΞΙΑ...

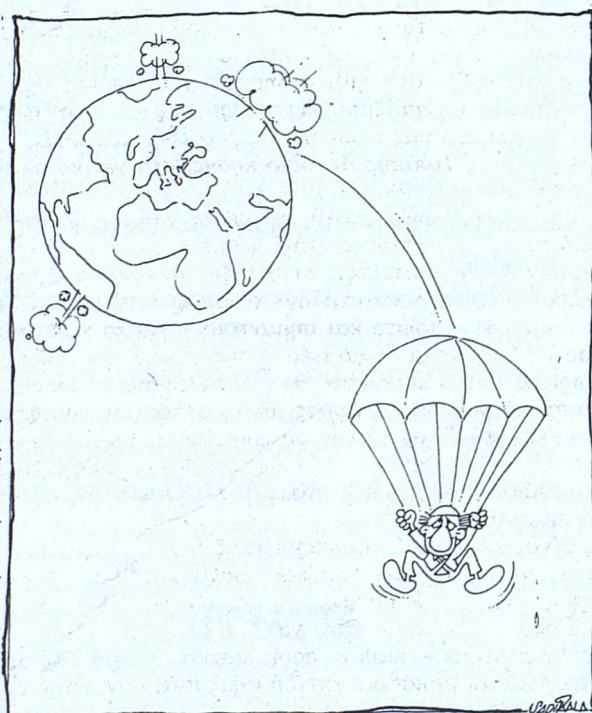

ΠΟΙΕΣ ΕΛΠΙΔΕΣ ΜΕΝΟΥΝ;

Η συνάντηση στο Ρεϊγκιαβίκ των ηγετών της ΕΣΣΔ και των ΗΠΑ Γκορμπατσόφ και Ρήγκαν δεν κρύβει «εκπλήξεις». Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα γνωστά, από τις δύο πλευρές, πρόκειται για μια «προδιασκέψη», μια «συνάντηση εργασίας» που θα προετοιμάσει μιαν επόμενη συνάντηση κορυφής. Αλλά και το γενικότερο διεθνές «κλίμα», οι σχέσεις των «δύο μεγάλων», τα τελευταία γεγονότα στη Μεσόγειο, οι εξοπλισμοί και ο συνεχιζόμενος ανταγωνισμός δεν επιτρέπουν αισιοδοξία. Οι τελευταίες δηλώσεις του κ. Σουλτζ, όπως και τα σχόλια του σοβιετικού Τύπου, είναι χαρακτηριστικά του χαμηλού επιπέδου που βρίσκονται σήμερα οι αμερικανοσοβιετικές σχέσεις.

Βέβαια, η συνάντηση θα «διευκολύνει» τους δύο ηγέτες στην προετοιμασία ενός νέου κύκλου διαπραγματεύσεων και θα διευκρινίσει ορισμένες προθέσεις τους. Οι Σοβιετικοί επιμένουν ότι η συζήτηση των μεγάλων και ουσιαστικών προβλημάτων που συνδέονται με τον αποπλισμό, εξαρτάται κυρίως από τη στάση της αμερικανικής πλευράς. Όμως η κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί τώρα, δεν πρέπει να καλλιεργεί ελπίδες. Ευχή ωστόσο των λαών είναι η συνάντηση στο Ρεϊγκιαβίκ να δώσει νέα ώθηση στις διαπραγματεύσεις για τον αποπλισμό και την ειρήνη.

Αλλ' αυτή η προοπτική προϋποθέτει την υπερπήδηση σοβαρών εμποδίων και την αλλαγή της στάσης για τους εξοπλισμούς. Οι μικροί λαοί και ο «μικρός λαός» μια ελπίδα έχουν: το δυνάμωμα των αγώνων για την οριστική εξάλειψη της ολοένα και περισσότερο αυξανόμενης απειλής ενός «μοιραίου» τέλους της ανθρωπότητας από τα πυρηνικά.

Σκίτσο του Τούρκου γελοιογράφου SADIK PALA

Ο πρόεδρος της ΔΗΑΝΑ Κωστής Στεφανόπουλος, αποφάσισε και μίλησε για πράγματα που όλοι γνωρίζουν αλλά κανείς δεν τα καταγγέλλει επώνυμα, αφού οι κανόνες του παιχνιδιού είναι γνωστοί, συγκεκριμένοι και απόλυτα σεβαστοί από τους παίκτες. Είναι άγνωστοι οι βαθύτεροι λόγοι που ώθησαν τον πατρινό πολιτικό να καταγγείλει την «εξαγορά» Αθέρωφ από τον κ. Μητσotάκη με «τριτεγγυητή» το μεγαλοπαράγοντα της οικονομικής ζωής του τόπου Β. Βαρδινογιάννη. Μετράει κυρίως ότι αποφάσισε να καταγγείλει και το έπραξε· όμως, όπως παραδόξως οι στρατευμένες στην υπόθεση της αλλαγής εφημερίδες δε θέλησαν να «παίξουν» αυτό το «κακό» χαρτί· έτσι ο πρόεδρος της ΔΗΑΝΑ έμεινε μόνος του. Τόσο μόνος που αναγκάστηκε να κόψει τις εξελίξεις, δίνοντας τέλος στις εξελίξεις που ο ίδιος δημιούργησε. Το χειρότερο: αναγκάστηκε να πλέξει το εγκώμιο του κ. Βαρδινογιάννη, φοβούμενος προφανώς την οργή του «νονού» που μαζί με δυο-τρεις άλλους «ντον» και «κάπο» μοιάζουν να ελέγχουν άμεσα τη δημόσια ζωή... (Μήπως θυμάστε να έγινε αναφορά στον Τύπο εκτός δύο εξαιρέσεων: «Πρώτη» και «Ποντίκι», της ανάμιξης των Βαρδινογιάννηδων στην υπόθεση Γουστεργκαίτη;). Παράλληλα, ο υποψήφιος δήμαρχος Αθήνας που υποστηρίζεται από τη ΔΗΑΝΑ, ο Γιάννης Αθέρωφ κατήγγειλε απόπειρα «εξαγοράς του» από τον κ. Μητσotάκη: να εγκαταλείψει δηλαδή την υποψηφιότητα με αντάλλαγμα μια θέση βουλευτή. Την Κυριακή το «Βήμα» έγραψε πρωτοσέλιδο ότι φορέας της πρότασης Μητσotάκη ήταν ο βουλευτής Μεσσηνίας Αντώνης Σαμαράς... Πριν 4 μέρες ο κ. Αθέρωφ δήλωσε ότι συναντήθηκε με τον πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κων. Καραμανλή, κι άφησε να εννοηθεί ότι «ο μεγάλος» δεν είναι εναντίον της υποψηφιότητάς του. Αντίθετα μάλιστα, τη βλέπει με καλό μάτι. Τέλος πάντων, καλώς ή κακώς, όλα αυτά διαψεύστηκαν, ενώ ο πρόεδρος της ΔΗΑΝΑ «έβγαλε στον αέρα» την κατάλληλη στιγμή την προσχώρηση του ανεξάρτητου βουλευτή Δ. Νιάνια στη «Δημοκρατική Ανάνεωση». Έτσι, αν μην τι άλλο, η ΔΗΑΝΑ κέρδισε τις εντυπώσεις στο επίπεδο της κοινοβουλευτικής της παρουσίας: είναι πλέον τρίτο κόμμα στη Βουλή με 11 βουλευτές, ενώ το ΚΚΕ τέταρτο με 10, αφού σ' αυτό δεν προσχώρησε ακόμη κανείς βουλευτής...

Και μέσα σ' όλα αυτά, υπάρχουν κάποιοι που, «εθιμικά δικαίω» προφανώς, εξακολουθούν να γράφουν για «ομάδες ανατροπής του κ. Μητσotάκη», για «μάχες δελφίνων», ενώ ο ίδιος ο χαλκέντερος αρχηγός της ΝΔ μάλλον αυτές τις τελευταίες μέρες θα χαμογελά μ' εκείνο το γνωστό σαρδώνειο χαμόγελό του. Γιατί θέβαια, όλα τα τελευταία συσπειρώνουν τη βάση της ΝΔ γύρω από τον αρχηγό της, όποιος κι αν είναι αυτός. Αλήθεια δεν ήταν από πριν φανερό ότι όλοι οι ενεχόμενοι (και σίγουρα ενέχονται) σε ηγετικές νεοδημοκρατικές ιστορίες, θα απέκρουαν μετά βδελυγμίας καταγγελίες για ανάμειξή τους; Όπως έγραφε κι ο διευθυντής της «Απογευματινής» Γιώργος Χατζηκωνσταντίνου στο πρώτο μικρό φύλλο της εφημερίδας «Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι φρούτο για να πέσει», έτσι θα 'πρεπε να συμβουλευθεί κάποιος τους έσω και εξωκομματικούς αντιπάλους του Κρητός αρχηγού της ΝΔ ότι «ο Μητσotάκης δεν είναι φρούτο για να πέσει έτσι...». Η τελοσπάντων είναι «άλλο φρούτο» ετούτος.

Ο Αλεξάκης υποστηρίζει Ρωχάμη

Όταν συνέλαβαν το Ντάνο Κρουστάλλη, ο τότε αν/ρχης και διοικητής της ΚΥΠ γνωστός κύριος Αλεξάκης, «λιποθύμησε»: το λέει ο ίδιος σήμερα, που είναι πλέον συνταγματάρχης και διοικητής της ΕΛΔΥΚ.

Κι όχι μόνο λιποθύμησε, τότε, αλλά και διαμαρτύρεται σήμερα ότι ο Κρουστάλλη «μου είχε δώσει την πληροφορία της ζωής του (σ.σ. ότι η «17η Νοέμβρη» «θα τοποθετούσε τη δόμδα στο λεωφορείο των ΜΑΤ στην Καισαριανή»), ενώ κάποιοι άλλοι τον έκλειναν στη φυλακή πριν καλά-καλά την ολοκληρώσει... προχώρησαν στη σύλληψή του χωρίς στοιχεία». Κι αν τον έπιασε η καρδιά του, όπως λέει, όταν κατάλαβε... πόσο καλά έκανε τη δουλειά του ο Κρουστάλλη, ήταν γιατί πίστευε πλέον «ακράδαντα» πως ο χαφιές του «είχε φτάσει στο κράσπεδο αλλά δεν είχε μπει στην πόρτα της 17ης Νοέμβρη». Αλλά «δεν πρόφτασε. Δεν πρόφτασε κι αυτό είναι τραγικό».

Ο σκοτεινός κ. Αλεξάκης καλύπτει τον Ντάνο Κρουστάλλη λοιπόν; Όχι μόνο τον καλύπτει, αλλά φτάνει να λέει ότι τώρα τον τον κατηγορεί το λαυράκι που του πήραν μέσα απ' τα χέρια «έχει δίκιο. Κι εγώ το ίδιο θα έκανα στη θέση του. Του είναι αδύνατο να φανταστεί ότι συνελήφθη εν αγνοία μου...».

Λέμε, είναι δύσκολο ν' αποφύγεις τον πειρασμό να κεις την προστασία κάποιου χαφιέ που λες πως θα σε βοηθήσει στους τρομακτικούς δαιδάλους των νομιμοφροστών». Είναι καμάρι σου να πατρωνάζεις ένα τέτοιο «κουμμάσι». Διότι «κουμμάσι» αποκαλεί το δεξί του χέρι ο κ. Αλεξάκης. Κι όχι μόνον αυτό αλλά και θεβαιώνει ότι «δεν τρέφω καμιάν εκτίμηση για τους ανθρώπους που πουλάνε την ιδεολογία τους. Πούλησε την ιδεολογία του για το χρήμα ο Κρουστάλλης», μεν, «αλλά στην υπηρεσία μας ήταν χρήσιμος». Μπορεί να καταλάβει κανείς από αυτές τις φράσεις, σε όλη της την έκταση και είναι το «μεγαλείο», τη συνείδηση ενός επιτελούς της ΚΥΠ, που αποδεικνύει, μεταξύ άλλων, ότι παρέμεινε απaráλλαχτη στην «ποιότητά» της και επί ΠΑΣΟΚ: πουλημένοι αλλά χρήσιμοι χαφιέδες, ήταν ο κανόνας αποδοτικότητας της υπηρεσίας.

Πέρα από αυτά όμως, ο λαλίστατος κ. Αλεξάκης, ούτε λίγο ούτε πολύ, κατηγορεί τις αρχές Ασφαλείας (που «είχαν ξεφτιλιστεί» και τον «είχαν βάλει στο μάτι») ότι ακύρωσαν την εξάρθρωση της «17ης Νοέμβρη».

Κι όχι μόνο πατρωνάζει την ικανότητα του Κρουστάλλη και (τη δική του... κατά συνέπεια), όχι μόνο κατηγορεί ευθέως ότι οι αρχές Ασφαλείας «είχαν ξεφτιλιστεί» και έγιναν υπαίτιες να συνεχίσει τη δράση της η «17η Νοέμβρη», αλλά «αποκαλύπτει» ότι «από ψηλά» κατασκευάστηκε η «τεχνητή» διένεξη του με τους Τζανάκη-Μποσινάκη, «από ψηλά» κέρδισε σύμβαση αορίστου χρόνου ο χαφιές του, αντί της εξάμηνης που πρότεινε ο ίδιος...

Ο κ. Αλεξάκης εμφανίζεται και πάλι ηγετικά. Υπογραμμίζει το ρόλο του στον εντοπισμό της «17ης Νοέμβρη», ακριβώς τις ημέρες που η τελευταία ξαναχτύπησε, ενώ αν δεν είχαν συλλάβει τον προστατευόμενο του θα είχε ίσως εξαρθρωθεί...

Λοιπόν: Ο Ρωχάμης πιάστηκε την ίδια ημέρα που οι εφημερίδες δημοσίευαν τις εξομολογήσεις του κ. Αλεξάκη. Η σύλληψη Ρωχάμη συνοδεύτηκε από τη «ρεβάνς» των αρχών Ασφαλείας για όσα τους καταμαρτυρούσαν για την ανικανότητά τους...

Ο κ. Αλεξάκης τους κατηγορεί ότι «ξεφτιλίστηκαν».

Λέτε να εμφανιστεί και συνήγορος του Ρωχάμη; Λέγοντας, απλώς και μόνο, ότι δεν είναι σπουδαία υπόθεση;

ΕΝΘΥΜΙΟΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ

Η φωτογραφία είναι από τα εγκαίνια του εκλογικού κέντρου του κ. Γιώργου Χρυσοθερίδη, γιατρού και υποψήφιου δημάρχου στο Παλιό Φάληρο. «Ο Θεός να τον φυλάει», είπαμε μόλις λάβαμε τη φωτογραφία από αναγνώστη μας. Μέσα στο γενικό αλαούμ και το «κίτσαριό» των φετινών εκλογών, ο γιατρός μας, πρέπει να λάβει το πρώτο θραβείο. Καλά, διαφωνούμε πολιτικά (ο συνδυασμός του υποστηρίζεται από τη ΝΔ) αλλά οι λόγοι αισθητικής είναι εξίσου ισχυροί. Αφήστε δα, τη γρονθοζυγία...

Μην ξεχνάτε τα έκτακτα τεύχη του ANTI...

Στην τελική ευθεία των εκλογών και το ANTI — πιστό στις παραδόσεις του — πρόσκαιρα εβδομαδιαίο. Υπενθυμίζουμε στους αναγνώστες μας ότι το επόμενο έκτακτο τεύχος θα κυκλοφορήσει την Παρασκευή 17 Οκτωβρίου. Από την Παρασκευή 24 Οκτωβρίου (τακτική έκδοση) επανερχόμαστε στο γνωστό μας δεκαπενθήμερο ρυθμό. Αναζητείστε το ANTI και μην ξεχνάτε ότι και οι δημοτικές, είναι πολιτικές εκλογές...

Οι σεισμοί... ψήφισαν: «Αλλαγή»

Το ότι τα κάθε λογής γεωφυσικά φαινόμενα ενσωματώθηκαν σαν εξάρτημα στις πολιτικές μηχανές των κομμάτων τα τελευταία χρόνια, είναι ένα δείγμα κάποιας «στρέβλωσης», ενδεχομένως, που έχουν υποστεί οι όροι του πολιτικού μας παιχνιδιού: από το νέφος της Αθήνας που έγινε «νέφος της δεξιάς» μέχρι το «νερό του Καματερού» και τους σεισμούς του '78 και του '81, το ρεπερτόριο των κομματικών στρατηγικών έδειξε μιαν εξάιρετη «ευλυγισία» και δύναμη απορρόφησης, που είναι ευθέως ανάλογη όχι κάποιου, τάχα πολυσυλλεκτικού, προγραμματικού ύφους αλλά της κραταιάς παράδοσης του παλαιοκομματισμού με τη δαιμονολογία των πάντων κατά πάντων.

Όμως, στο λόγο του προς την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ την προηγούμενη Δευτέρα, ο πρωθυπουργός έκανε ένα σημαντικότερο άλμα. Δεν πολιτικοποίησε απλώς ένα γεωφυσικό φαινόμενο — τους σεισμούς της Καλαμάτας — καταχωρώντας ως πολιτική επιτυχία της «αλλαγής» την αποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού, αλλά θεώρησε τον ίδιο το σεισμό ως πηγή... πολιτικής συγκατάθεσης και νομιμοποίησης — και φυσικά όχι προς τη Δεξιά: «όταν χεμάζεται ένας πληθυσμός... είναι σε θέση να κρίνει πιο αποφασιστικά ποιος πιστεύει και ποιος υπηρετεί την ιδέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στα γενικά πλαίσια της αποκέντρωσης».

Ούτε λίγο, ούτε πολύ η χρήση παντός μέσου για τη διαιώνιση της «πίστης στην αλλαγή» και η συνακόλουθη δαιμονολογία, κατέληξε να θυμίζει το μάγο της φυλής που τελετουργεί για να ποτισθούν τα σπαρτά. Και καλά, ο μάγος τελετουργεί — πρώτο και σημαντικό — για το καλό της φυλής του — δεύτερο και σημαντικό. Όταν, όμως, ο κ. Παπανδρέου, χωρίς και να τελετουργεί, θεωρεί πως μόνο το «κακό» φέρνει «αποφασιστικούς» ψήφους τότε, εκτός της δαιμονολογίας του, εκφράζει και κάτι χειρότερο: την προσφιλή του ιδέα του όποιου, βολικού γι' αυτόν, στριμώγματος και «αιφνιδιασμού», ως επικερδών μέσων στην πολιτική αντιπαράθεση.

Είναι επιφαλτικό, οι νεκροί μιας πόλης, τα ερείπιά της να αναγορεύονται σε «ορθές» συνθήκες για την «ορθή» ετυμηγορία του λαού της.

Είναι επιφαλτικό το να δείχνεις ο ίδιος πώς τα ανθρωπιστικά — καθότι σοσιαλιστικά — οράματα αλλάζουν και γίνονται μακάβρια επειδή έχεις πια, σαν μέτρο σου, μόνο το φάντασμα της εξουσίας...

ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Εκπαιδευτικό σεμινάριο στις ΗΠΑ θα παρακολουθήσουν δώδεκα αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας, που έφτασαν στην Ουάσιγκτον την Κυριακή 5 Οκτωβρίου. Το σεμινάριο οργανώνεται από το FBI και έχει ως θέμα την προστασία υψηλών προσώπων. Την περασμένη άνοιξη άλλη ομάδα αστυνομικών είχε μεταβεί στην Οκλαχόμα όπου παρακολούθησε «σεμινάρια» του FBI με θέμα την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και την προστασία των αεροδρομίων.

Η εκπαίδευση των αστυνομικών από το FBI εντάσσεται στα πλαίσια της πολύπλευρης ανάπτυξης της συνεργασίας Ελλάδας - ΗΠΑ και της σύσφιξης των διμερών σχέσεων. Έχει, λοιπόν, περάσει ανεπιστρεπτή η εποχή των επικρίσεων και των επιθέσεων «ενάντια στον ιμπεριαλισμό»; Όχι, ακριβώς. Κατά καιρούς γίνονται κάποιες αναφορές σε «Μπανανιές». Στην πράξη, βέβαια, αφήνουμε να διαβρωθεί ο κρατικός μηχανισμός από τον «κακό ιμπεριαλισμό» των ΗΠΑ.

ΤΟ ΜΙΝΙ «ΓΟΥΩΤΕΡΓΚΑΙΗΤ»

Τηλεφωνικές συνομιλίες, διάλογοι —πράγματι αποκαλυπτικοί— συζητήσεις μεταξύ στελεχών, δελφίνων, αρχηγών και υποδελφίνων ήρθαν στο φως μέσα από τις στήλες του «Καλαμιού». Και όλα αυτά βέβαια δείχνουν το κλίμα διάλυσης που επικρατεί στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης και το πως αντιλαμβάνονται τα στελέχη της Ν.Δ. τα προβλήματα του κόμματός τους και «την πορεία προς την απαλλαγή».

Όλα αυτά όμως στο «Καλάμι» και μάλιστα σε συνέχειες, προέρχονται από μαγνητοταινίες, από υποκλοπή δηλαδή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων. Πρόκειται για ένα «μίνι Γουότεργκαϊητ» και προφανώς οι πάντες αναρωτήθηκαν —πριν την επέμβαση του εισαγγελέα— ποιοι ή ποιος παρακολουθεί τα τηλέφωνα, καταγράφει συνομιλίες, στήνει μηχανισμούς υποκλοπής και διοχετεύει τελικά το περιεχόμενό τους. Το πρόβλημα δεν είναι αν το «Καλάμι» δημοσίευσε το περιεχόμενο των συνομιλιών και προφανώς δεν είναι ο εκδότης του αυτός που παγίδευσε τα τηλέφωνα για να μαγνητοφωνήσει τα όσα δημοσίευσε. Το πρόβλημα είναι ποιοι κάνουν τις υποκλοπές και γιατί «σιώπησαν» οι άμεσα θιγόμενοι.

Από την πλευρά μας πάντως το μυαλό μας πάει —που αλλού;— στους γνωστούς μηχανισμούς των μυστικών υπηρεσιών ΕΥΠ, Ασφάλεια κλπ. και σε εκείνους στον ΟΤΕ που έχουν τη σχετική ευθύνη.

Συνεπώς υπάρχει μείζον πολιτικό πρόβλημα και σ' αυτό θα πρέπει να δοθούν σαφείς εξηγήσεις. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος βέβαια δεν κατάλαβε τίποτε, δεν υπήρξε γι' αυτόν καμιά παραβίαση των ατομικών και συνταγματικών δικαιωμάτων. Οι απαντήσεις του από την άποψη αυτή είναι απαράδεκτες.

Όμως η υπόθεση δεν μπορεί να παραμείνει στη «σιωπή». Στο βαθμό που πρόκειται για υποκλοπή θα πρέπει να αποκαλυφθούν άνθρωποι και μηχανισμοί.

«17 ΝΟΕΜΒΡΗ»: ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Εκλογών δημοτικών επερχομένων η «17 Νοέμβρη» αποφάσισε ότι δεν θα πρέπει να αφήσει τις λαϊκές μάζες χωρίς «επαναστατική καθοδήγηση». Αυτή τη φορά επέλεξε άλλη μορφή παρέμβασης, με την τοποθέτηση βομβών. Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει όπως η ίδια φρόντισε να διαβεβαιώσει ότι πρόκειται για αλλαγή τακτικής. Απλώς αυτή τη φορά φάνηκε να ενδιαφέρεται περισσότερο να περάσει στην προεκλογική συγκυρία η «άποψη της» με ένα φλύαρο και ανούσιο κείμενο που δεν προσθέτει κεραία στην ανάλυση ενός δεκαοχτάχρονου αριστεριστή για το φορολογικό σύστημα.

Αν όμως αυτός είναι ο στόχος φαίνεται ότι η «Ε.Ο. 17 Νοέμβρη» ή διακατέχεται από ένα κόμπλεξ δημοσιότητας ή θεωρεί ότι η συγκυρία επιτρέπει να κτισθεί το «επαναστατικό υποκείμενο» και συνεπώς θα πρέπει να απευθυνθεί στην πλατεία «λαϊκή μάζα». Το πρώτο καθορίζει και τα όρια μιας «επαναστατικής οργάνωσης» και αυτό το γνωρίζουν καλύτερα οι ίδιοι. Το δεύτερο ανοίγει άλλους δρόμους. Διεκδικείται πλέον το δικαίωμα του πολιτικού λόγου και απευθύνεται έτσι, ως οργάνωση. Η τελευταία φλύαρη προκήρυξη, αλλά και «αυριανικής» λαϊκιστικής, επιστημονικοφανούς έμπνευσης —ολίγον συνέχεια της προηγούμενης— ίσως αποτελεί και ένδειξη για μια ευρύτερη —και πολιτικά— επιλογή: υπάρχουν τώρα οι συνθήκες για το «κόλυμπι στα νερά». Οι παλιότερες πάντως επικλήσεις για την ένοπλη οργάνωση του λαού δεν υπάρχουν. Να περιμένουμε πιθανά φαινόμενα Ιταλίας ή υπάρχουν και όρια;

Λάσπη και γλώσσα

Αξιοπρεπής, προσεγμένη κι ενδιαφέρουσα η νέα εκπομπή της ΕΡΤ-1 «Κυριακάτικα». Όμως, ήταν τουλάχιστον περίεργη η μικρή παρεμβατική παρουσία του άλλοτε «ΙΝ» κ. Άρη Δαβαράκη, που φαίνεται ότι έχει αναλάβει ένα ρόλο σχολιαστή των κακών κειμένων της εποχής μας, όπως παλιότερα κι ο άλλος κοσμικός (και κοσμικογράφος) Ζάχος Χατζηφωτίου από την οθόνη της ΥΕ-ΝΕΔ. Ο Α. Δαβαράκης λοιπόν ενώ προδιέθεσε με τα πρώτα του λόγια για ένα σχόλιο

Πού το πάει ο κύριος ΑΜΑΛΛΟΣ;

Στις 29 Ιουλίου 1986 η Τεχνική Υπηρεσία του ΟΑΕΔ - Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού - έστειλε έγγραφο στη Διεύθυνση Γ2 του ΥΠΕΧΩΔΕ, ζητώντας όρους δόμησης και επιτρεπόμε-

νες - απαγορευόμενες χρήσεις για ένα οικόπεδο με έκταση περίπου 13 στρέμματα στην οδό Πέτρου Ράλλη, στο Δήμο Ρέντη.

Τέσσερις μέρες αργότερα, στις 2 Αυγούστου 1986, ο κύριος Άμαλλος, ως νόμιμος εκπρόσωπος του ΟΑΕΔ, υπέγραψε το συμβόλαιο αγοράς του παραπάνω οικοπέδου, έναντι τιμήματος 110 εκατομμυρίων δραχμών περίπου. Λες και θα ήταν δυνατό σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία σε οποιοδήποτε μέρος της γης να προλάβει να του απαντήσει στο μεταξύ διάστημα! Γιατί εάν είχε προλάβει θα του είχε απαντήσει ότι τα 10 από τα 13 στρέμματα του εν λόγω οικοπέδου προβλέπονται ως «χώρος πρασίνου προστασίας», τόσο από τη μελέτη του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Ρέντη, όσο και από την οριστική μελέτη του Ρυμοτομικού Σχεδίου της περιοχής, που είχε κατατεθεί

στο ΥΠΕΧΩΔΕ και στη Νομαρχία Αττικής από τον Απρίλιο του 1986.

Και μην φανταστεί κανείς ότι πρόκειται για χώρο που επρόκειτο να αποκτηθεί με απαλλοτρίωση. Κάθε άλλο! Τα 10 αυτά στρέμματα αποτελούν την εισφορά σε γη που ο ιδιώτης ιδιοκτήτης οφείλει, κατά το Νόμο 1337/83, να αποδώσει στο κοινωνικό σύνολο, προκειμένου η έκτασή του - κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που αγοράστηκε - να ενταχθεί στα Σχέδια Πόλεως του Δήμου. Απλά σε πρώτη φάση, ο ΟΑΕΔ «βοήθησε» τον εν λόγω ιδιοκτήτη να ξεφορτωθεί το «δύσκολο» τμήμα του οικοπέδου που και μάλιστα σε τιμή μονάδας που δεν πραγματοποιείται στην περιοχή, όπως θα δούμε παρακάτω, ούτε για γη στην οποία επιτρέπεται η εγκατάσταση «χρήσεων προς εκμετάλλευση». Σε δεύτερη φάση εμφανίζεται να διεκδικεί ειδι-

εναντίον μιας σύγχρονης κοινωνικο/πολιτικής πληγής, της «λάσπης», συγκέντρωσε στη συνέχεια τα πυρά του εναντίον κάποιων που λάσπωσαν την τιμή και την υπόληψη της υπουργού Πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη. Και βέβαια κανείς δεν έχει αντίρρηση ότι όποιος λαοπλογοεί είναι κατάπτυστος, *κάθαρμα*, *βδελυρός* κ.λπ. – το πρόβλημα γεννιέται στο βαθμό που ένας δημοσιογράφος χρησιμοποιώντας την κρατική ραδιοτηλεόραση πλέκει το εγκώμιο της υπουργού, χωρίς μάλιστα να κατονομάζει και τους υβριστές της. Εκ του ασφαλούς φυσικά η επίθεση εναντίον των λαοπλόγων άραγε τι θα έκανε ο κ. Δαβαράκης αν στη θέση της κ. Μερκούρη θριστόταν άλλο δημόσιο πρόσωπο που δεν ανήκει στην κυβέρνηση;

ση αλλά σε κόμμα της αντιπολίτευσης; Μπορεί προφανώς να ισχυριστεί ότι δεν είναι έτσι γενικά υπερασπιστής όλων των λαοποδεκτών, αλλά στην προκειμένη περίπτωση ένωσε την ανάγκη να το πράξει, επειδή με τη Μελίνα έχει μια ειλικρινή σχέση κ.λπ... Ορίστε, φτιάξαμε και το άλλοθι του κ. Δαβαράκη. Αλλά, όπως κι αν έχει το πράγμα, δεν είναι ούτε θεμιτό ούτε ευπρεπές να πλέκεται δημόσια το εγκώμιο υπουργού από δημοσιο(κοσμικο)γράφο και μάλιστα μέσω της – ούτως ή άλλως άμεσα από την εκάστοτε κυβερνητική πλειοψηφία ελεγχόμενης – ραδιοτηλεόρασης... Γιατί τότε η γλώσσα κινδυνεύει να φθάσει πολύ χαμηλά στο έδαφος, σχεδόν εκεί που βρίσκεται και η λάσπη...

Η αναστολή μιας έκδοσης

Η αναστολή της έκδοσης του «Δεκαπενθήμερου Πολίτη», από το επόμενο τεύχος της 17ης Οκτωβρίου, είναι ένα ανησυχητικό σημάδι για έναν ολόκληρο χώρο, ο οποίος εδώ και χρόνια επέλεξε το δρόμο – δύσκολο και με θυσίες – της κριτικής στάσης. Η έκφραση μιας άλλης αντίληψης στον περιοδικό τύπο – αντίθετη με τα περιοδικά ποικίλης ύλης – αλλά και μία διαφορετική στάση στα κοινωνικά, πολιτικά, πολιτιστικά φαινόμενα της εποχής μας και τα πολιτικά προβλήματα της αριστεράς και του τόπου ήταν το πλαίσιο αναφοράς του «Δεκαπενθήμερου Πολίτη». Όμως η διατήρηση και συνέχιση της έκδοσης εντύπων αυτού του χαρακτήρα δημιουργεί ελλείδες και διευκολύνει την αναγκαία σιωπηρά αναφορά στο πεδίο της παραγωγής και διάδοσης των ιδεών.

Οι επιστημόνες του «Δεκαπενθήμερου Πολίτη» για το φαινόμενο και της μείωσης του αναγνωστικού κοινού, που δεν αφορά προφανώς μόνο έντυπα και διβλία, στο βαθμό που δεν αποτελεί μια παροδική «κρίση», θα πρέπει να προβληματίσει και μάλιστα σοβαρά όσους έχουν συνεργαστεί ή συν-στρατεύει για την έκδοσή τους και οι οποίοι γνωρίζουν από πρώτο χέρι τα προβλήματα. Ωστόσο οι λόγοι

που έχουν οδηγήσει στην έκδοση αυτών των περιοδικών όχι μόνον έχουν πάψει να υπάρχουν, αλλά αντίθετα, είναι ισχυρότεροι τώρα παρά ποτέ. Ακριβώς γιατί μπορούν, παρ' ό,τι το αυξανόμενο κόστος έκδοσης δεν επιτρέπει πολλούς πειραματισμούς στη μορφή και την αισθητική αυτών των περιοδικών, να αποτελέσουν ένα χώρο ευεργετικής έκφρασης, κριτικής, σχολιασμού και διατύπωσης των ενστάσεων απέναντι στα όσα ζούμε και δίνουμε.

Ασφαλώς η αναστολή της έκδοσης του «Δεκαπενθήμερου Πολίτη», όπως και παλαιότερα των «Αντιθέσεων», φτωχαίνει αυτό το χώρο. Η συνέχιση της έκδοσης του μηνιαίου «Πολίτη», κάθε 15 του μηνός, αποτελεί ένα νέο διάδημα, ελπιδοφόρο πάντα, για όλους εκείνους που επιμένουν...

κούς όρους δόμησης για το «οικόπεδό του», εξαναγκάζοντας το ΥΠΕΧΩΔΕ να απαναχωρήσει ως προς τις αρχικές του αποφάσεις καιάζοντας το Δήμο, προεκλογικά, σε εξαιρετικά δύσκολη θέση: σπάνια εμφανίζεται φορέας που να θέλει, σε ανοργάνωτη και άκρως υποθαμισμένη περιοχή, να εγκαταστήσει κάποια «καθαρή» χρήση, εις βάρος όμως του εξίσου απαραίτητου πρασίνου προστασίας.

Και σαν να μην έφτανε η πρόθεση να χωροθετηθεί μια επαγγελματική σχολή στο *πουθενά*, καθόλου συσχετισμένη με άλλες αστικές δραστηριότητες, αυτός ο «άθλιος» ο Νόμος 1337/83 προβλέπει ότι για όλες τις αγοραπωλησίες, που γίνονται μετά την ισχύ του, την εισφορά σε γη ωφείλει ο πρώτος ιδιοκτήτης. Έτσι ο κύριος Άμαλλος αγόρασε – ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ – στην ουσία 3 στρέμματα, δηλαδή πλή-

ρωσε στην πραγματικότητα 36,6 εκατομμύρια δραχμές το στρέμμα (!!!) και για να εξυπηρετηθεί το κτιριολογικό πρόγραμμα της Επαγγελματικής Σχολής ζητάει το απραγματοποίητο: «*κάλυψη του οικοπέδου μεγαλύτερη (!) από την έκτασή του...*», δηλαδή 4200 τ.μ. σε 3000 τ.μ.

Αλλά δεν φαίνεται να ζητάει αυτό. Πιστεύει ότι ο ΟΑΕΔ «*με ειδική ρύθμιση*» θα πρέπει να εξαιρεθεί της διαδικασίας του Νόμου – αφού είναι ΝΠΔΔ – και ότι θα πρέπει να αφαιρέσει, από το σύνολο των πολιτών της Αθήνας και των κατοίκων της περιοχής, όχι μόνον τα αρχικά 10 στρέμματα – που δυστυχώς φαίνεται να έχει αφαιρέσει οριστικά –, αλλά και τα υπόλοιπα 6, που θα απέδιδε στο κοινωνικό σύνολο, εάν ήταν ιδιοκτήτης αυτός, πριν την έναρξη ισχύος του Νόμου.

Κι' ύστερα άντε να πείσεις τους κατοί-

κους αυτής της πόλης, με τα «ΘΑ» των πάσης φύσεως υποψηφίων δημάρχων της, πως πρόκειται ποτέ να εξυγιανθεί η βιομηχανική περιοχή της, ο Ελαιώνας το μαλακό της υπογάστριο, πηγή τόσων δεινών, ακόμα και του ΝΕΦΟΥΣ της!

ΕΔΩ και ΤΩΡΑ, διευρύνονται οι προοπτικές κι ανοίγουν οι ασκοί του Αιόλου: κάθε ιδιώτης-ιδιοκτήτης θα μπορεί να ξεφορτώνεται και να πουλάει ακριβά σε δημόσιους φορείς και οργανισμούς όσα οικόπεδα ή κομμάτια γης προβλέπεται από τα πολεοδομικά σχέδια να διαμορφωθούν σε κοινόχρηστους χώρους.

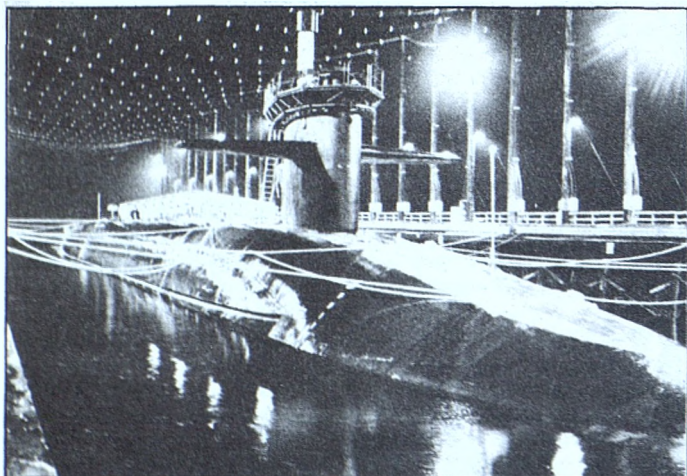
• Και μια «*επουσιώδης*» λεπτομέρεια: στα πραγματικά χαριτωμένα σχέδια του κυρίου Έβερετ όλη η περιοχή του Ελαιώνα φέρεται ως ΠΑΡΚΟ! Άραγε θα προλάβει τις διαθέσεις του κυρίου Άμαλλου;

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ

Η στεριά και η θάλασσα της Μεσογείου είναι μια αποθήκη πυρηνικών όπλων

του Αλέξ. Μόρνου

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΟΙ 164 ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΚΕΦΑΛΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ατομικό υποβρύχιο των ΗΠΑ.

Η πυρηνική Ευρώπη. ➔

Η αμεσότητα που έχει πλέον αποκτήσει για τον καθένα ο κίνδυνος ενός πυρηνικού ατυχήματος εντείνεται κατά πολύ, όταν αναλογιστεί κανείς τον τεράστιο αριθμό πυρηνικών κεφαλών που βρίσκονται αποθηκευμένες στη Νότια Ευρώπη και τη συχνότητα των περιπολιών πυρηνικών υποβρυχίων στην Ανατολική Μεσόγειο.

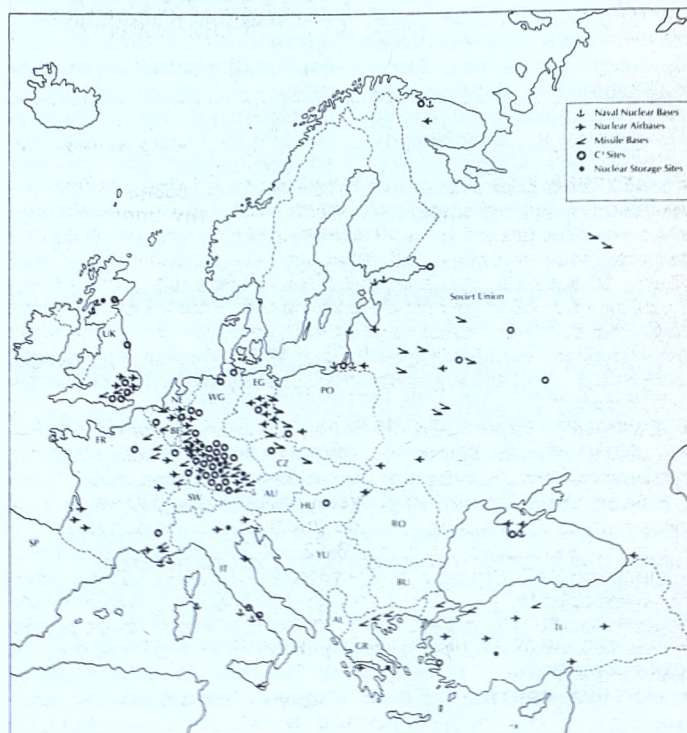
164 πυρηνικές κεφαλές βρίσκονται αποθηκευμένες στο ελληνικό έδαφος, 1034 στην Ιταλία και την Τουρκία, 600 στα πλοία του Έκτου Στόλου και ένας άγνωστος αριθμός στα σοβιετικά υποβρύχια που περιπολούν στην περιοχή. Η διείσδυση της έννοιας της «οριζόντιας κλιμάκωσης» στα πυρηνικά στρατηγικά σχέδια, έχει προσδώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στην πυρηνική παρουσία των δύο υπερδυνάμεων και των συμμάχων τους στην περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Το ελληνικό έδαφος «φιλοξενεί» εκτός από πυρηνικούς εξοπλισμούς που προορίζονται για χρήση από ελληνικά αεροσκάφη ή πυροβόλα, κρίσιμες στρατηγικές εγκαταστάσεις επικοινωνιών, εντοπισμού πυρηνικών δοκιμών και συντονισμού των Νατοϊκών δυνάμεων σε περίπτωση πυρηνικής σύρραξης. Τα αποθηκευμένα πυρηνικά όπλα είναι πεπαλαιωμένα και η διατήρησή τους από τη συμμαχία εξυπηρετεί πολιτικές και μόνο σκοπιμότητες μια και υπογραμμίζει την συμμετοχή της Ελλάδας στην Νατοϊκή «πυρηνική ομπρέλα».

Ας δούμε όμως, κατά περιοχή τους πυρηνικούς εξοπλισμούς και τις εγκαταστάσεις επικοινωνιών, υποστήριξης και παρακολούθησης πυρηνικών δοκιμών που βρίσκονται στο ελληνικό έδαφος.

- Οι ΗΠΑ διατηρούν δυο σεισμολογικούς σταθμούς που είναι ενταγμένοι στο Global Seismographic Network (Παγκόσμιο Σεισμολογικό Δίκτυο) και παρακολουθούν την διενέργεια σοβιετικών πυρηνικών δοκιμών. Το Δίκτυο δημιουργήθηκε το 1959 με κονδύλια του Πενταγώνου και καταγράφει την διενέργεια και ένταση των υπόγειων πυρηνικών δοκιμών με βάση σεισμολογικά στοιχεία.

Η ύπαρξη και η τοποθεσία των σταθμών, παραμένει άκρως απόρρητη για να προστατευθούν οι εξήντα περίπου χώρες που συμμετέχουν στο δίκτυο.

Τα πυρηνικά στην Ελλάδα

Στο παρελθόν, όταν ο Κων. Καραμανλής ήταν πρωθυπουργός, είχε επανειλημμένα αποκρύψει την ύπαρξη πυρηνικών όπλων στην Ελλάδα. Αλλά τώρα πια, είναι ομοημέρο το «μυστικό». Μένει να δοθούν σαφείς διευκρινήσεις για το καθεστώς της «φιλοξενίας» αυτών των πυρηνικών όπλων, που το ΑΝΤΙ δίνει σήμερα στη δημοσιότητα με κάθε λεπτομέρεια. Θα είναι η καλύτερη διάψευση ότι η χώρα μας δεν είναι «Μπανανία».

Αναλυτικά, τα στοιχεία που διαθέτουμε, δίνουν την ακόλουθη εικόνα:

- **ΑΡΑΞΟΣ:** Εδώ σταθμεύει η 7061 Μοίρα Υποστήριξης που φυλάσσει 25 πυρηνικές βόμβες για χρήση από αεροσκάφη τύπου F-104 G της ελληνικής 116ης Πτέρυγας Μάχης. Για τη βάση αυτή, το Πεντάγωνο ζήτησε την έγκριση ειδικού κονδυλίου από το Κογκρέσσο προκειμένου να κατασκευάσει ειδικά θωρακισμένες αποθήκες (vaults) για την σύντηξη του χρόνου μεταφοράς των βομβών στα αεροσκάφη. Η κυβέρνηση έχει διαψεύσει ότι έχει αποδεχτεί την κατασκευή τους.

- **ΔΡΑΜΑ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΙΣ:** Σταθμός ελέγχου και υποστήριξης για τους πυραύλους τύπου «Τίμιος Τζων». Πρόκειται για πεπαλαιωμένους πυραύλους που πρωτοχρησιμοποιήθηκαν το 1954. Στέλεχος του Πενταγώνου τους έχει αποκαλέσει «στην ουσία άχρηστους» αλλά η Washington θεωρεί πως η απομάκρυνσή τους (από τις 2 χώρες που έχουν ακόμα τους «Τίμιους Τζων»: την Ελλάδα και την Τουρκία) χωρίς την εγκατάσταση πιο σύγχρονων συστημάτων θα ερμηνευόταν σαν αποδέσμευσή τους από τα πυρηνικά σχέδια της Συμμαχίας. Σήμερα οι πυραύλοι αυτοί έχουν απομακρυνθεί. Το φευγικό τους είχε προ έτους, πανηγυρικά αναγγελλθεί.

Αμερικανικά F-14.

• **ΕΛΕΥΣΙΝΑ:** Εδώ εδρεύει το αρχηγείο της 558ης ομάδας του αμερικανικού πυροβολικού που συντονίζει την υποστήριξη των ελληνικών δυνάμεων σε περίπτωση πυρηνικής σύγκρουσης. Βρίσκονται αποθηκευμένα: 66 κεφαλές για πυραύλους «Τίμιος Τζων», 30 κεφαλές για τους πυραύλους εδάφους-αέρος «Νίκη-Ηρακλής» και 43 πυρηνικά βλήματα των 8 ιντσών (203 mm) που είναι από τα πλέον πεπαιρωμένα και πρόκειται να αντικατασταθούν από τα μεγαλύτερης εμβέλειας W-79. Παραμένει άγνωστο κατά πόσον η ελληνική κυβέρνηση έχει εγκρίνει την αντικατάστασή τους.

• **ΕΛΛΗΝΙΚΟ:** Υποστήριξη εδάφους για τα αεροσκάφη τύπου RC-315. Πρόκειται για αεροσκάφη «στρατηγικής αναγνώρισης» που χρησιμοποιούνται κυρίως για τον εντοπισμό πυρηνικών δοκιμών.

Η βάση του Ελληνικού παράσχει επίσης υποστήριξη στα αεροσκάφη-τάνκερς τύπου KC-135 που μπορούν να ανεφοδιάσουν εν πτήση τα βομβαρδιστικά τύπου B-52 ή FB-111 που ανήκουν στη δύναμη της SAC (Strategic Air Command). Τα G15 KC-135 βρίσκονται διασπαρμένα και εκ περιτροπής σε διάφορες αεροπορικές συμμαχικές βάσεις προκειμένου να υποστηρίξουν επιχειρήσεις αντίποινων στην περίπτωση που οι ΗΠΑ υποστούν πρώτες την πυρηνική επίθεση.

• **ΓΟΥΡΝΙΑ ΚΡΗΤΗΣ:** Σταθμός «Τεχνικών Εφαρμογών Αεροπορίας» που παρακολουθεί σοβιετικές πυρηνικές δοκιμές. Υποστήριξη εδάφους για τα αεροσκάφη-τάνκερς KC-135.

• **ΚΕΡΑΤΕΑ - ΚΑΤΣΙΜΙΔΙ - ΚΟΡΩΠΙ:** Σταθμοί υποστήριξης και ελέγχου για τους πυραύλους τύπου «Νίκη-Ηρακλής».

• **ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ - ΚΙΛΚΙΣ:** Πομποί επικοινωνίας με αμερικανικά υποβρύχια που μεταφέρουν πυρηνικές κεφαλές στη Μεσόγειο και τον Ινδικό Ωκεανό. Στη βάση της Νέας Μάκρης βρίσκονται οι δέκτες και το κέντρο επικοινωνιών για το σύστημα «Μίνιμουμ Απαραίτητο Σύστημα Επικοινωνιών για περίπτωση ανάγκης» (MEECN). Πρόκειται για νευραλγικό σύστημα επικοινωνιών που είναι κατασκευασμένο ώστε να συνεχίσει την λειτουργία του έστω και μετά από μια πυρηνική σύρραξη ώστε να υπάρξει συντο-

νισμός των αμερικανικών δυνάμεων που θα έχουν επιβιώσει.

Κλείνει δεκαετία από τότε που το ANTI αποκάλυπτε ένα εκτεταμένο «φακέλωμα» ολόκληρου του πληθυσμού ομάδας χωριών στην περιοχή. «Φακέλωμα» που υπαγορεύτηκε μετά από NATOικές επιταγές, προκειμένου η περιοχή να ελέγχεται και να μην κινδυνεύσουν οι βάσεις. Θα άξιζε να ερευνηθεί μήπως αντίστοιχο «φακέλωμα» έχει προβλεφθεί και για άλλες περιοχές της ελληνικής υπαίθρου που φυλάσσονται πυρηνικά όπλα.

• **ΠΑΡΝΗΘΑ - ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ:** Κέντρο επικοινωνιών και υποστήριξης για τους πυρηνικούς εξοπλισμούς που βρίσκονται στην Ελλάδα.

• **ΠΡΕΒΕΖΑ:** Βάση για τα αεροσκάφη τύπου AWACS που αποτελούν εναέρια κέντρα επικοινωνιών και ηλεκτρονικής παρακολούθησης.

• **ΣΟΥΔΑ:** Αεροπορική βάση υποστήριξης για αεροσκάφη τύπου P-3 που σταθμεύουν εκ περιτροπής σε βάσεις της Ανατολικής Μεσογείου και μπορούν να μεταφέρουν πυρηνικές βόμβες θυπού για την εξολόθρευση υποβρυχίων.

Ιταλία και Τουρκία: Πυρηνικές κεφαλές

Η Ιταλία είναι η τρίτη κατά σειρά χώρα μετά τις ΗΠΑ με τον μεγαλύτερο αριθμό πυρηνικών κεφαλών (549). Οι κεφαλές προορίζονται για χρήση τόσο για τις ιταλικές όσο και τις αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις. Η Ιταλία θεωρείται το επιχειρησιακό κέντρο για την νότια πτέρυγα του NATO.

Στην Τουρκία βρίσκονται αποθηκευμένες 489 πυρηνικές κεφαλές και η βάση του Πιρινκλίκ είναι ιδιαίτερα σημαντική για την παρακολούθηση σοβιετικών πυρηνικών δοκιμών. Στη βάση του Ινζιρλίκ βρίσκονται σε διαρκή επιφυλακή αεροσκάφη τύπου F-16 της Αμερικανικής αεροπορίας εξοπλισμένα με πυρηνικές βόμβες και σε απόσταση μικρότερη της μιας ώρας από τη Σοβιετική Ένωση.

Και στη Μεσόγειο θάλασσα

Ο Έκτος Αμερικανικός στόλος που περιπολεί στην περιοχή της Μεσογείου υπολογίζεται ότι μεταφέρει συνολικά 300 πυρηνικές κεφαλές διαφόρων χρήσεων. Την ίδια στιγμή ένα ή δύο γαλλικά αεροπλανοφόρα με βάση το λιμάνι της Τουλώνας βρίσκονται σε περιπολίες μεταφέροντας αεροσκάφη τύπου Super Etendard που μπορούν να φέρουν πυρηνικές βόμβες. Δύο έως τρεις φρεγάτες του βρετανικού ναυτικού βρίσκονται συνήθως στην Ανατολική Μεσόγειο μεταφέροντας ελικόπτερα εφοδιασμένα με ανθυποβρυχιακές πυρηνικές βόμβες. Άγνωστος παραμένει ο αριθμός των πυρηνικών Αμερικανικών υποβρυχίων στη Μεσόγειο που μεταφέρουν κεφαλές τύπου Poseidon C3 ή Trident IC4. Οι Σοβιετικοί διατηρούν στην περιοχή δυο πυρηνικά υποβρύχια με κεφαλές μικρής εμβέλειας και 10-12 πλοία με άγνωστο αριθμό κεφαλών.

Η σύντομη αυτή περιήγηση στα πυρηνικά «πεδία μάχης» της Μεσογείου αποδεικνύει την στρατηγική σημασία της περιοχής και υπογραμμίζει το σοβαρό κίνδυνο ενός ατυχήματος με απρόβλεπτες συνέπειες.

Η δίκη του Φλωμπέρ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΑΡΙΚΑ ΤΟΥΝΤΑ

Η παραπομπή και η δίκη του Γκυστάβ Φλωμπέρ για το μυθιστόρημα του «Κυρία Μποβαρύ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»,
Δεινοκράτους 131,
τηλ. 72.29.237

ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ:
Βιβλίο και σύγχρονη μουσική

πλακά • βυρwanos 9 • τηλ. 32.22.394

Μέχρι σήμερα μιλούσαν οι κουφοί Μήπως την Κυριακή μιλήσουν οι μουγκοί;

του Στ. Κούλογλου

Για άγνωστους ακόμη λόγους, το ΠΑΣΟΚ φαίνεται να είναι το κόμμα των διλημμάτων: το 1981 καλούσε τον λαό να διαλέξει ανάμεσα στην αλλαγή και την απαλλαγή, το '85 ανάμεσα στον ήλιο και το σκότος, το '86 μεταξύ των πολιτικών και των στενά «αυτοδιοικητικών» εκλογών.

Ένα κόμμα, του οποίου ο αρχηγός, μια εβδομάδα μετά τις εκλογές του '82, θεωρούσε ότι «για πρώτη φορά» στην ιστορία της χώρας «μέσα από τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, ο λαός εκφράζει δυναμικά με την παρουσία του την συμπαράταξή του και την συμπαράστασή του στο έργο μιας κυβέρνησης, της μεγάλης αλλαγής και του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού»¹, πέφτει τέσσερα μόλις χρόνια μετά, από το ένα άκρο στο άλλο, προσπαθώντας να απολιτικοποιήσει πλήρως την δημοτική αναμέτρηση.

πολύ μεγαλύτερη απ' αυτήν που σχεδίασε στα χαρτιά το ΠΑΣΟΚ, οι δημοτικές εκλογές δεν παύουν να αποτελούν ένα είδος πολιτικού βαρόμετρου, οι μεταπτώσεις του οποίου προκαλούν και πολιτικές εξελίξεις. Η ίδια η ελληνική κρατική ραδιοτηλεόραση, παρουσιάζει συχνά την σημασία δημοτικών αναμετρήσεων για την αντιδραστική Θάτσερ ή τον συντηρητικό Κολ, που δρουν εν πάσει περιπτώσει σε χώρες όπου η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πανίσχυρη. Στην Γαλλία, η κάθοδος των σοσιαλιστών ξεκίνησε με τις εκλογές του '82, ενώ η αποτυχία τους στις περιφερειακές του '83, οδήγησε και στην αλλαγή της οικονομικής τους πολιτικής (την οποία εφαρμόζει σήμερα καθυστερημένα και το ΠΑΣΟΚ).

Στην φαιδρά πορτοκαλέα, η ψήφιση κάποιου νόμου, η εφαρμογή του οποίου εναποτέθηκε στην αποκεντρωτική σύλ-

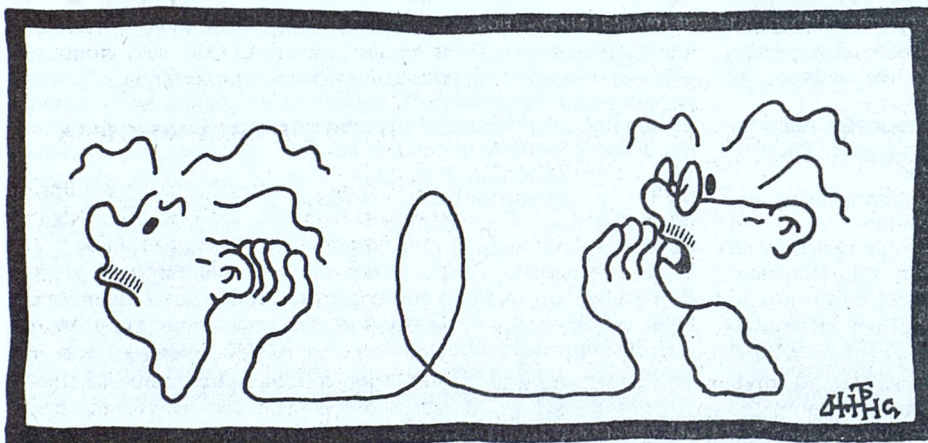
αντιδράσεις. Όταν τέλος, η ραδιοτηλεόραση μένει κλειστή από τη συζήτηση των δημοτικών προγραμμάτων.

Όσο η πραγματική αποκέντρωση και εκχώρηση εξουσιών προς τους δήμους και τις κοινότητες δεν ξεκινάει «από το κεφάλι», όσο οι δημοτικές αναμετρήσεις αποτελούν κατ' εξοχήν πεδίο συνολικών πολιτικών χειρισμών τόσο και θα συνεχίζουν να έχουν το νόημα που είχαν χρόνια τώρα: στις μεγάλες πόλεις τα δημοτικά κριτήρια, αν και φυσικά δεν παύουν να υφίστανται, δίνουν την προτεραιότητα στις πολιτικές πεποιθήσεις των εκλογέων, οι οποίες καταλαμβάνουν την δεύτερη θέση στις μικρότερες κοινότητες ή τους δήμους, όταν μάλιστα σ' αυτούς τυχαίνει να προΐσταται ένας καλός και δραστήριος δήμαρχος.

Η ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΣΟΥ, Η ΖΩΗ ΜΟΥ

Άλλωστε, οι συνολικοί αυτοί πολιτικοί χειρισμοί, ούτε έλλειψαν, ούτε έπαιξαν αμελητέο ρόλο στην χάραξη της εκλογικής στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ. Ήδη από τις αρχές Μαρτίου, η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ συλλαμβάνει ευφύως και με μεγάλη διορατικότητα, ότι η πολιτική διαφοροποίηση της αριστεράς οδηγεί σε άρνηση των συμμαχιών του '82 στους μεγάλους δήμους, και πιθανώς σε μια «συμπαράταξη» των ΚΚΕ. Η απάντηση, που δίδεται από την ειδική Σύνοδο της Χαλκίδας, με την μορφή της «πρότασης για τον διάλογο και την συνεργασία της αριστεράς», αποσκοπεί ουσιαστικά στο να δάλει το ΠΑΣΟΚ, «σφήνα» μεταξύ των δυο κομμάτων, αποτρέποντας ένα «αντιΠΑΣΟΚ» μέτωπο και δημιουργώντας ίσως τις προϋποθέσεις, για την επανάληψη του σκηνικού των δημοτικών του '82.

Οι επιφυλάξεις της κομμουνιστικής αριστεράς και κυρίως οι εσωκομματικές έριδες του ίδιου του ΠΑΣΟΚ, κάνουν την πρόταση της συνεργασίας να αδρανεύει. Μεσολαβεί, τον Μάιο, το Συνέδριο του ΚΚΕ εσ, του οποίου η εκτενής κάλυψη από τον καθημερινό τύπο, εκνευρίζει αρκετά τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, ενώ οι αντιπασοκικές κριτικές που απευθύνει από το δήμα του Συνεδρίου μια πτέρυγα ιδίως του ΚΚΕ εσ, και οι λεπτές μετασυνεδριακές ισορροπίες, οδηγούν την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, στο συμπέρασμα, ότι η συνεργασία στις δημοτικές, είναι μάλλον αδύνατο να επα-

Το επιχείρημα που εδώ χρησιμοποιείται, δεν είναι παρά ένα και μόνο: το μεγάλο θεσμικό έργο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το «πλουσιότερο και πιο χειροπιαστό έργο της αλλαγής», σύμφωνα με την τελευταία ανακοίνωση του Προέδρου και του Εκτελεστικού Γραφείου, το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί, μέσα από τις εκλογές. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα είδος προχωρημένου πολιτικού στρουθοκαμηλισμού: σε οποιαδήποτε χώρα με πολύ μεγαλύτερη ανάπτυξη του θεσμού απ' ό,τι στην Ελλάδα εκεί όπου οι σοσιαλιστές τόλμησαν να προχωρήσουν σε μια αποκέντρωση εξουσιών προς τους Δήμους

ληψη του κ. Κουτσόγιωργα, θεωρείται ως ικανός όρος, για την αλλαγή συνηθειών δεκαετηρίδων. Όταν μάλιστα η ίδια η εμπειρία του κυβερνώντος κόμματος έχει δείξει, ότι η ψήφιση νόμων καθόλου δεν ισοδυναμεί με την λύση κάποιου προβλήματος. Όταν είναι γνωστό ότι μια εντελώς συγκεντρωτική κυβέρνηση, δεν μπορεί να προχωρήσει, πέρα από το εθιμοτυπικό μέρος, σε μια αποκέντρωση, για την οποία απαιτούνται σχεδιασμός και κυρίως αντίστοιχη πολιτική κουλτούρα. Όταν στην αποκεντρωμένη ελληνική αυτοδιοίκηση οι υποψήφιοι του κυβερνώντος κόμματος, σε μεγάλες αλλά και σε μικρές πόλεις, διορίζονται κατ' ευθείαν από την ηγεσία και τον πρόεδρο του κόμματος, προκαλώντας πολλές φορές ισχυρότατες

¹ Συνέντευξη στους ξένους ανταποκριτές. 19-10-82.

ναληφθεί. Είναι τότε που το ΠΑΣΟΚ αρχίζει και συζητάει σοβαρά - καταλήγει σχεδόν - στην υποψηφιότητα του Θ. Κατριδάνου για την Αθήνα, προβλέποντας ακόμη σε μιαν αριστερή εικόνα του συνδιασμού του, ενώ και στις άλλες πόλεις, αναζητούνται νέοι υποψήφιοι. Ο Μένιος Κουτσόγιωργας δηλώνει τότε ότι το «ΚΚΕ εσ είναι ανύπαρκτο», αλλά στο κυβερνητικό στρατόπεδο, κυριαρχεί ο φόβος ότι «θα θρεθούμε μεταξύ δύο πυρών» στον πόλεμο του Οκτωβρίου.

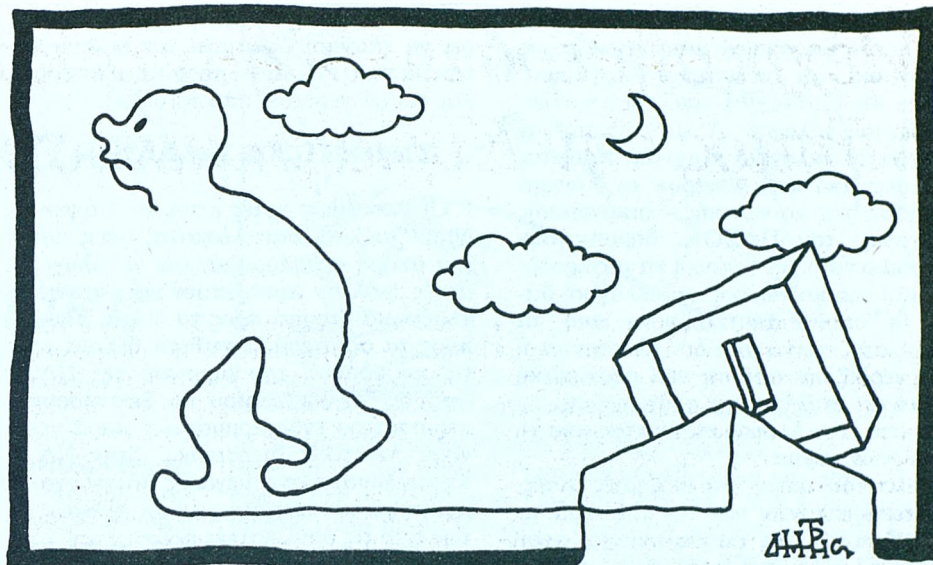
Την κατάλληλη στιγμή, θα ξεπροβάλλει στο προσκήνιο, ο καλύτερος υπουργός του ΠΑΣΟΚ: σαν από μηχανής θεός, ο Κ. Μητσοτάκης κηρύσσει την υπερ-πολιτικοποίηση των δημοτικών εκλογών, τοποθετώντας επικεφαλής των νεοδημοκρατικών συνδυασμών στις μεγάλες πόλεις, πολιτικά και κομματικά στελέχη - βουλευτές, και κυρίως προχωρώντας στην αμίμητη δήλωση, ότι με καλά αποτελέσματα «θα μπορούμε να διεκδικήσουμε την διενέργεια βουλευτικών εκλογών, έως την άνοιξη του 1987».

Είναι ευκαιρία για το ΠΑΣΟΚ, να αναδιπλωθεί, βρίσκοντας μια θέση άμυνας, την στιγμή που μέχρι πριν από λίγο, ήταν εντελώς ακάλυπτο: και από δεξιά και από αριστερά. Οι αλλαγές στους υποψηφίους ματαιώνονται και το δάρος ρίχνεται στην συντηρητική διατήρηση των κεκτημένων. Απέναντι στην κακή δεξιά της πολιτικής ανωμαλίας, διαμορφώνεται η ακριβώς αντίθετη γραμμή: «οι εκλογές δεν είναι πολιτικές αλλά στενά δημοτικές».

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι η νέα στρατηγική έχει το βασικό πλεονέκτημα, που στην πολιτική θα μπορούσε να ονομαστεί, «τα δικά μου δικά μου, και τα δικά σου δικά μου» αν μεν το ΠΑΣΟΚ χάσει σε ποσοστά ή σε δήμους, ο θόρυβος μειώνεται, ενώ αν ηττηθεί η δεξιά ή η αριστερά, οι πολιτικές επιπτώσεις θα είναι ευθέως ανάλογες της πολιτικοποίησης που ήθελαν να επιβάλουν. Από δω και μετά, το ΠΑΣΟΚ θα περιοριστεί στην εκμετάλλευση των αντιθέσεων στους κόλπους του «εχθρού»: η μεν αριστερά, δεν αποτελεί ισχυρή απειλή, πλην της περίπτωσης της Θεσσαλονίκης, η δε δεξιά δεν χρειάζεται ιδιαίτερη φροντίδα αφού τρώγεται από μόνη της. Εκτός από τις κασέτες των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων πριν από την διάσπαση του '85, υπάρχει πάντα κάτι σάπιο στο βασίλειο της Νέας Δημοκρατίας, που βρωμάει από μόνο του.

ΜΙΑ ΒΡΟΧΗ ΜΑΣ ΣΩΖΕΙ

Με την καταγγελία των προσπαθειών εξαγοράς του υποψήφιου της ΔΗ.ΑΝΑ στην Αθήνα κ. Αβέρωφ από την ηγεσία της ΝΔ, το ανοικτό γράμμα του ανεξάρτητου βουλευτή κ. Λιδανού για την «πολιτική δολοφονία» του θείου του Παναγιώτη Κανελλόπουλου από τον κ. Μη-

τσοτάκη, το ΠΑΣΟΚ νιώθει ότι μπορεί με καλυμμένα τα νώτα του, να ασχοληθεί με την αριστερά, να περάσει στον «δεύτερο γύρο» της τακτικής του.

Το ουσιαστικότερο πρόβλημα εδώ, συνίσταται ακριβώς στον δεύτερο γύρο αυτή τη φορά των δημοτικών εκλογών: όλες οι δημοσκοπήσεις αλλά και οι πληροφορίες που έρχονται στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, εμψνίζουν ένα κομμάτι των ψηφοφόρων της «παραδοσιακής» αριστεράς, να αρνείται να θέσει εαυτόν προ του διλήμματος «ΠΑΣΟΚ ή Δεξιά». Μια παρόμοια ισχυρή τάση παρατηρείται στις τάξεις του ΚΚΕ ενώ ορισμένοι υποψήφιοι από τους συνδυασμούς του ΚΚΕ εσ στις μεγάλες πόλεις, οι οποίοι δεν ελέγχονται από το κόμμα, ετοιμάζονται να καλέσουν τους ψηφοφόρους τους, να απέχουν ή να ψηφίσουν λευκό, την δεύτερη Κυριακή.

Σημεία της αλλαγής των καιρών, ο κ. Παπανδρέου, δεν έχει πια την πολυτέλεια να δηλώσει, όπως το βράδυ του Α' γύρου των δημοτικών του '82, ότι «δεν πρόκειται να παζαρεύει με κανένα». Αντίθετα, το μήνυμά του προέδρου και του ΕΓ, φροντίζει ακριβώς να τονίσει, ότι «οι προοδευτικές δυνάμεις απαιτείται να δώσουν την μάχη ξανά ενωμένες», για να «μην ακυρωθεί η πορεία για την αναβάθμιση του θεσμού», εννοείται με την επικράτηση δεξιάς στον δεύτερο γύρο. Μετά από πέντε χρόνια, ο Λεωνίδας Κύρκος γίνεται δεκτός σε γεύμα στο Καστρί, σε μια προσπάθεια να πεισθούν οι ψηφοφόροι του κόμματος, ότι καλύτερα είναι την δεύτερη Κυριακή να προτιμήσουν το... σαλόνι τους, από μια δόλτα στην εξοχή. Τι θα γίνει όμως, αν όπως φοβόμαστε ο Χ. Μπουσμπουρέλης στο τελευταίο «Βήμα» της Κυριακής, «ο καιρός συνεχίζει να καλυτερεύει, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι διαθέσεις για εκδρομές;» Μια απάντηση φρόντισε να δώσει ο υποψήφιος του ΠΑΣΟΚ Δ. Μπέης, απαντώντας σε μια από τις πλεον υποθετικές

ερωτήσεις, που έχουν διατυπωθεί, στην ιστορία της παγκόσμιας δημοσιογραφίας: «δεν είναι στην σφαίρα του πιθανού» έλεγε ο δήμαρχος Αθηναίων στην «Εξόρμηση» της περασμένης Κυριακής. Αλλά «αν δεν ήμασταν στον δεύτερο γύρο, με κανένα τρόπο δεν θα επιτρέπαμε στην δεξιά να κερδίσει τον Δήμο της Αθήνας. Δικαιούμαστε να περιμένουμε ανάλογη τοποθέτηση από τις άλλες δημοκρατικές δυνάμεις». Τι θα κάνουν οι άλλες δημοκρατικές δυνάμεις, την Δευτέρα; Θα καλέσουν οι ίδιες ή μέσω των υποψηφίων στην υπερψήφιση των συνδυασμών του ΠΑΣΟΚ, και πόσοι θα υπακούσουν στην πρόσκληση;

Η ΣΙΩΠΗΡΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Αν όμως οι αντιδεξιές πεποιθήσεις των ψηφοφόρων των δυο ΚΚ, δώσουν την λύση στον δεύτερο γύρο, ένας άλλος παράγοντας, φαίνεται να ξεφεύγει την προσοχή, τόσο των κομματικών επιτελείων, όσο και των υποψηφίων δημάρχων: πρόκειται ουσιαστικά, για την «σιωπηρή πλειοψηφία», που για πρώτη φορά διαμορφώνεται με τέτοια σαφήνεια στην μεταπολιτευτική Ελλάδα. Αποτέλεσμα γενικότερων κοινωνικών διαδικασιών, της συνεχούς ετήσιας και κουραστικής εκλογικής αντιπαράθεσης, της απογοήτευσης ή της υποδάμμισης των εκλογών, γεγονός είναι ότι η απάθεια των εκλογέων, είναι ένας αστάθμητος παράγοντας που μπορεί να τροποποιήσει δραστικά τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των εκλογών. Επι πλέον, στις περισσότερες δημοσκοπήσεις που έγιναν, παρουσιάζεται ένα μεγάλο ποσοστό αναποφασιστων ψηφοφόρων, το οποίο, στην δημοσκόπηση της Θεσσαλονίκης που παρουσίασε το ΑΝΤΙ, φθάνει περίπου το 15% ενώ σ' αυτήν που δημοσίευσε το «Έθνος» για τον δήμο του Πειραιά, το ποσοστό έφθανε στο 29%.

Ίσως τα υψηλά αυτά ποσοστά, κα-

Μεταφερομένης έτσι της μάχης στο κέντρο, το πρόβλημα είναι ακριβώς, αν το ΠΑΣΟΚ, που δοίσκεται έτσι κι αλ-

Το ΚΚΕ εσ, που διαθέτει την μόνη εκλογική βάση με ενιαία πολιτική κουλτούρα, δεν κινδυνεύει με διάλυση από

Μένει να διευκρινιστεί, αν οι «μονογυοί» της φετινής προεκλογικής περιόδου, που άκουγαν μέχρι τώρα τους κορυφούς να μιλούν, αποφασίσουν να μιλήσουν την Κυριακή....

ΑΘΗΝΑ:

«Κόκκινη Κυριακή» είναι η δεύτερη Κυριακή

του Χρ. Κυριαζή

Παραμονές εκλογών, και εκλογές δεν φαίνονται...

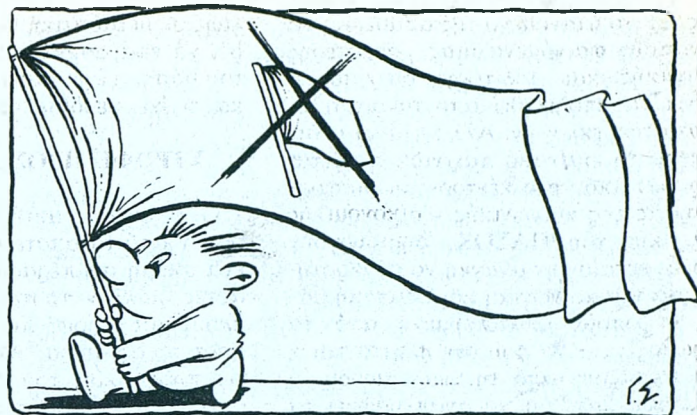
Πρώτη φορά, τουλάχιστον στις εκλογικές αντιπαραθέσεις επί Β' Ελληνικής Δημοκρατίας, το πολιτικό κλίμα της πρωτεύουσας δεν θύμιζε προεκλογική περίοδο. Αποκαθαρμένη η πόλη από τα πάσης φύσεως πολιτικά απορρίμματα που κομοούσαν άλλοτε την εκλογική σκηνή των αντιπάλων, πορεύεται στην τέταρτη κατά σειρά μάχη για την κατάκτηση του πολιτικού ομφαλού της.

Ο κ. Έδερτ μπορεί πράγματι να επαίρεται ότι έκανε πραγματικότητα την επιθυμία του άλλοτε αρχηγού του κ. Γ. Ράλλη για ένα «πολιτισμένο κλίμα» πολιτικής αναμέτρησης: μπορεί ακόμα να αξιώνει για τον εαυτό του τον τίτλο του «ηγέμονος» αφού πρώτος αυτός προέβλεπε την ανάγκη και το παράδειγμα ενός τέτοιου κλίματος, και στη συνέχεια τον ακολούθησαν και οι υπόλοιποι ανταγωνιστές, άλλος λίγο, άλλος πολύ. Θα υποστήριζε μάλιστα κανείς, ότι η «υπεύθυνη και ώριμη προεκλογική συμπεριφορά και στάση του λαού» που χαιρετίζεται στο τελευταίο μήνυμα του κ. Παπανδρέου για τις δημοτικές εκλογές, οφείλεται κατά πολύ στο νέο ήθος που εξέπεμψε προς τους εκλογείς ένας υποψήφιος, του οποίου η λεπτότητα των χειρισμών στον έμπρακτο προσδιορισμό του «ήπιου κλίματος» γελοιοποιεί αυτόχρονα τον εις βάρος του χαρακτηρισμό ως «δαρῆως οδοποητικού μηχανήματος» («φιλολογική» μετάφραση του «μπουλντόζα»!).

Παρά την επιτυχία αυτή του κ. Μ. Έδερτ, όμως, παρά την κατά πόδας παρακολούθησή του από τον κ. Μπέη, παρά την συναφή «ικανοποίηση» του κ. Παπανδρέου για την «προεκλογική ωριμότητα του λαού», το πολιτισμένο ύφος του ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων, ακριβώς επειδή έγινε με τον τρόπο που έγινε, ακριβώς επειδή είμαστε στην Ελλάδα του... 2000, δεν μπορούσε παρά να δημιουργήσει πλείστα όσα προβλήματα: προβλήματα σε αυτούς που προέκριναν το ήπιο ύφος, όχι γιατί είχαν εγκαταλείψει τις παλιές δοκιμασμένες μεθόδους της πατριαστικής (εν είδη αντιπάλων φυλών) αναμέτρησης, αλλά γιατί πίστευαν ότι θα συγκέντρωναν περισσότερο σίγουρα τις απαραίτητες ψήφους νίκης, αν λουστράριζαν κουτοπόνηρα με κάποιο φτηνό βερνίκι (άπαξ χρήσεως) την αγελαία παραταξιακή τους γλώσσα.

Ο πατριασμός ως «ήρεμη δύναμη» ή Μαϊάμι

Τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν στους δυο «μεγάλους» ανταγωνιστές της Αθήνας από το «πολιτισμένο κλίμα» που προέβλεπαν επί μήνες πολλούς, αντανακλώνται στις διαμαρτυρίες και τις ανησυχίες των ίδιων για την υποβάθμιση της πολιτικής σημασίας των εκλογών και για τη διευρυμένη απάθεια των πολιτών της πρωτεύουσας. Για το δεύτερο, συντρέχουν πλείστοι λόγοι που συμβάλλουν – άνισα ο καθένας – στη μείωση του δείκτη του πολιτικού ενδιαφέροντος και της πολιτικής συμμετοχής. Για την υποβάθμιση της πολιτικής διάστασης των μεθυστριών εκλογών, όμως, μόνο μια φαισάικη λογική (κάθε άλλο παρά σπάνια, βέβαια...) θα αναζητούσε τις ευθύνες σε άλλους εκτός από τους κ. Μπέη και Έδερτ και

τα κομματικά συγκροτήματα που τους στηρίζουν. Και οι ευθύνες αυτές των ηγεσιών (τοπικών και εθνικών) των «δυο κόσμων» δεν αφορούν στην επιλογή (Έδερτ) ή την καθαγίαση (Μπέης) του ήπιου κλίματος, αλλά στο γεγονός ότι αυτό το κλίμα ήταν σαν τρύπα στο νερό, αφού δεν είχε κανένα αντίκρουσμα σε μια εξίσου ήπια, αλλά κατά την ουσία της πολιτική πρόταση. Οι δυο μονομάχοι στάθηκαν ανίκανοι να υπερβούν το «δίλημμα»: με - ή - χωρίς πλαστικά σημαϊάκια και κυανοπράσινα καφενεία: διάλεξαν απλώς το «χωρίς σημαϊάκια». και αυτό σήμαινε ότι δεν μπορούσαν παρά να στείλουν τον κόσμο «τους» σπίτι του – επειδή μέχρι τώρα έβγαζαν, ή τον έβγαζαν, απ' το σπίτι του μόνο «με σημαϊάκια» – και οπότε να απομείνουν μόνοι τους με τις αγωνίες τους και τις διαμαρτυρίες τους περί απatheίας, πολιτικής υποβάθμισης των εκλογών, κτλ.

Το «ήπιο κλίμα» δεν ήταν παρά η συνειδητότατη υποβάθμιση της πολιτικής σημασίας των δημοτικών εκλογών. Ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Παπανδρέου αντιμετώπισαν εξ' αρχής και αυτές επίσης τις εκλογές με τον τρόπο που αντιμετωπίζουν την πολιτική εν γένει: όχι σαν μια κοινωνική διαδικασία αντιποσώπτευσης, σύνθεσης και θεσμοθέτησης των προσδοκιών του σώματος των πολιτών, αλλά σαν μια αφορμή σωρευτικής και στιγμιαίας διεκδίκησης ή διατήρησης της μόνης νομής του κράτους, του κέντρου της εξουσίας. Ο κ. Παπανδρέου είπε στα μέσα Ιουνίου, ότι «εμείς ούτε κομματικοποιούμε ούτε πολιτικοποιούμε τις δημοτικές εκλογές», ακριβώς διότι δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την πολιτική διάσταση του αντικειμένου αυτών των εκλογών, την πολιτική αυτονομία τους έναντι των βουλευτικών, όπως επίσης δεν το έκανε στις μέχρι τώρα «δημοτικές» αναμετρήσεις: και το 1978 και το 1982, ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ έδλεπε τη νίκη στις εκλογές αυτές ως μια φάση στην «πορεία» ή στην «ολοκλήρωση» αντίστοιχα της «αλλαγής». Τα προβλήματα μετά τον Οκτώβριο του 1985 τον οδήγησαν στην παραπάνω δήλωσή του των μέσων Ιουνίου, η οποία δεν έχει τίποτε να ζηλέψει από αντίστοιχες δηλώσεις των ηγετών των κυβερνήσεων της Ν.Δ... Με το φόβο της είσπραξης μιας κοινωνικής δυσανεξίας με την «επίθεση Απριλίου» του κ. Μητσοτάκη (ο οποίος ακολούθησε τώρα απλώς την τακτική του... ΠΑΣΟΚ όταν αυτό ήταν αντιπολίτευση): με την καρικατούρα του νομοσχεδίου περί «δημοκρατικού προγραμματισμού» (2ος βαθμός Τ.Α.) να επιβεβαιώνει την κρατιστική πολιτική του ΠΑΣΟΚ η οποία καταλήγει στην ριζική υποβάθμιση και ευτελισμό όλων των εκτός «κέντρου» (και «στενών περιβάλλοντος») θεσμών με «αποσταθεροποιημένα» τα κομματικά του στηρίγματα, ο κ. Παπανδρέου επέλεξε ως ενδιάμεση στρατηγική την «προβολή του έργου» που είχε επιτελεσθεί στην αυτοδιοίκηση: ήταν ένας άκομπος και ερασιτεχνικός τρόπος συγκάλυψης του στόχου για την «συνέχιση της Αλλαγής στους Δήμους και τις Κοινότητες», αφού ήταν φανερό, ότι αυτή «η προβολή του έργου» θα ήταν προβολή του έργου επί των ημερών του ΠΑΣΟΚ, αφού ήταν φανερό ότι ο ίδιος ο αρχηγός του «Κινήματος» είχε ήδη επιλέξει μονοκομματικούς υποψήφιους για την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη,

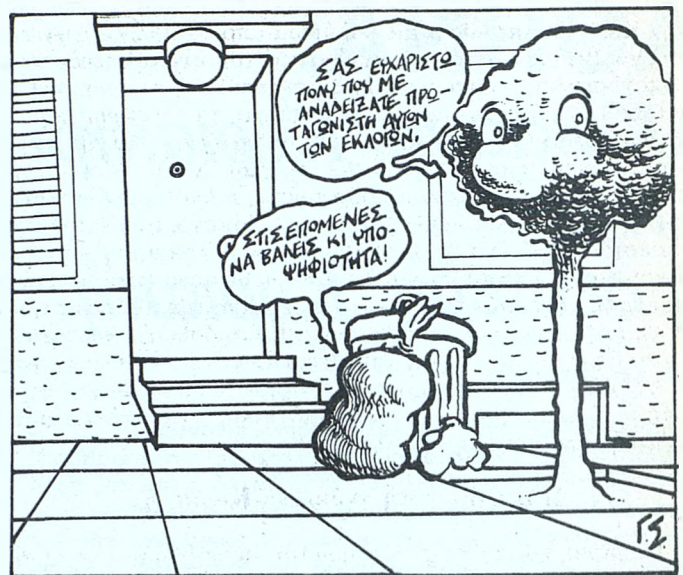
αφού ήταν ήδη φανερό ότι δεν υπήρχαν πλέον οι προϋποθέσεις για τη μόνη μορφή «πολιτικοποίησης» που γνωρίζει το κυβερνών κόμμα, δηλαδή την «αντιδεξιά» συσπείρωση. Από τις χαρακτηριστικότερες ίσως απεικονίσεις της λογικής αυτής – που έχει όλα τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς του αεριτζή ο οποίος «τα βρίσκει δύσκολα» – είναι η αφίσσα υπέρ του κ. Μπέη, που καλεί τους ψηφοφόρους να ξαναψηφίσουν υπέρ... της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν αναφέρει τον εκλεκτό υποψήφιο της «αλλαγής» στην Αθήνα, δεν φέρει κομματικό τίτλο, αλλά, κλείνοντας «πονηρά» το μάτι, αφήνει να φανεί κάτω δεξιά ο ήλιος της Αλλαγής» (!).

Η κρατιστική αντίληψη του ΠΑΣΟΚ περί του «συνεχούς εξουσίας» – όπου ο κάθε θεσμός άσκησης λειτουργιών πολιτικής επιρροής ή εξουσίας τίθεται ιεραρχικά σε κατώτερη θέση ως προς τον αμέσως υπεράνω του ο οποίος ασκεί «σημαντικότερη» ή «περισσότερη» εξουσία – καταλήγει στην πυραμιδοειδή διάταξη – ενός εξουσιαστικού συγκροτήματος με επικεφαλής το «κέντρο»/κράτος, όπου επί ματαίω θα αναζητήσει κανείς την αυτονομία των επιμέρους ψηφίδων του. Και αν η ατελής «δημοτική αριστερά» δεν διατύπωσε ολοκληρωμένη πρόταση για το θεσμό, τούτο δεν παρέχει άλλοθι στο κυβερνών κόμμα για το ρακένδυτο νομοσχέδιο περί 2ου βαθμού Τ.Α., που, μετά από τόσους τοκετούς, δεν έκανε άλλο παρά να καταδείξει πόσο έντονα ενσωματωμένη είναι αυτή η αντίληψη περί απορρόφησης των περιφερειακών θεσμών εξουσίας στον πανίσχυρο μηχανισμό του κέντρου.

Η προεκλογική τακτική του «Κινήματος» και του Αθήνσι εκλεκτού υποψηφίου του, δεν έχουν σχέση με την «ήρεμη δύναμη» – γαλλικό δάνειο του ΠΑΣΟΚ λίγες ημέρες πριν τις εκλογές του '85 που νεκραναστήθηκε και πάλι μια εβδόμαδα πριν τις μεθαυριανές εκλογές στο μήνυμα του κ. Παπανδρέου· η τακτική αυτή ήταν απλώς μια άλλη εφαρμογή της φατριαστικής αντίληψης περί συνέχισης της κατοχής του θεσμού, αντίληψης που είτε κινητοποιεί τις «κομματικές φυλές» με σημαιάκια, είτε τις καθιστά απλούς θεατές/καταναλωτές αφισσών και τρυκ, που δεν φέρουν κάποια πολιτική πρόταση «ήρεμης δύναμης» για το θεσμό της Τ.Α., αλλά αριθμούν «έργα», δίκην αστικής συμβολαίου παροχής υπηρεσιών. Τα «έργα» αυτά είναι το ακριβές αντίγραφο των «υποσχέσεων» που παρέχει ο, εκτός νομής του θεσμού, άλλος μεγάλος μονομάχος κ. Έδερτ, που το όνειρό του για μια Αθήνα - Μαϊάμι θυμίζει έντονα τα αφορολόγητα Ι.Χ. του κ. Μητσοτάκη, απέχει πολύ από το να συστοιχείται πολιτικά προς το «πολιτισμένο» προεκλογικό ήθος, ενώ, όπως και τα «έργα», αδυνατεί να δημιουργήσει κίνητρα και ενδιαφέρον συμμετοχής σε τούτες τις εκλογές και δεν μαρτυρά λιγότερο από την τακτική του κ. Μπέη την αγωνία του «φιλελεύθερου» υποψηφίου για την άτεχνα συγκαλυμμένη μονοπώληση και διεύρυνση των τάξεων των «κυανών»· μια διεύρυνση που ίσως τον οδηγήσει στην εκπόρθηση του Δημαρχείου και, ύστερα, στην επίλυση προβλημάτων ηγεσίας και ταυτότητας της Ν.Δ.

«Δημοκρατική Συνεργασία» ή δέντρα;

Αν ο κ. Έδερτ έχει στόχο του τη διεγερμένη μονοπώληση των «κυανών» μαζί και κάποιων από τους δυσανεστήμενους, συντηρητικούς «πράσινους», και αν ο κ. Μπέης έχει πρόβλημα με τη συγκράτηση του μεγαλύτερου δυνατού μέρους των οπαδών της «αλλαγής» και οι δυο μαζί αντιμετωπίζουν όνιμα το ατυχές παράγωγο της τακτικής τους, δηλαδή το πρόβλημα της πολιτικοποίησης των απαθών, της «αναβάθμισης» της εκλογικής μάχης. Οι αναποφάσιμοι φέρονται για πρώτη φορά σε τόσο υψηλά επίπεδα, ενώ οι αδιάφοροι κάνουν πολλούς να μιλάνε για νεα δεδομένα στην πολιτική μας ζωή. Χωρίς «ήρεμο» πολιτικό αντίκρουσμα, η «ήρεμη δύναμη» και το «ήπιο κλίμα» – των κ. Μπέη και Έδερτ, αντίστοιχα – δεν αντιστοιχούσε σε μια πρόταση επί του θεσμού, αλλά στον εργαλειώδη κατακερματισμό, στην αλλοίωση των επίδικων ση-

μείων της αντιπαράθεσης, και, τελικά, στην αδυναμία πολιτικού προσδιορισμού του συνολικού αντικειμένου αυτής της αντιπαράθεσης· αυτή η αδυναμία προκαλεί αποσυσπειρωτικές τάσεις στους εκλογείς και καταστρέφει τους όρους και τις πηγές κινητοποίησης των ακτιβιστών, τουλάχιστον, των κομματικών μηχανισμών και των δυο «μεγάλων»: οι πεζόδρομοι και οι παιδικές χαρές, το μετρό και οι ανισόπεδοι κόμβοι ουδέποτε αποτέλεσαν αποτελεσματικούς διάμεσους για την προεκλογική συμμετοχή – όχι μόνο των ακτιβιστών αλλά και σημαντικού μέρους του σκληρού πυρήνα των παραταξιακών ψηφοφόρων· η κινητοποίησή τους είχε ευθεία σχέση με τη διεκδίκηση της «νίκης της παράταξης» ή της συνέχειας στη βασιλεία της μετά – τον - Οκτώβριο του '81 κατάστασης πραγμάτων.

Ο κ. Μπέης ταύτισε τον «ήπιο τόνο προβολής του έργου» με μια περίεργη αριθμητική που κινείται μεταξύ εργασιοθεραπείας, νοικοκυρίστικης εργολαβίας και... «μυστηρίου». Για τον κ. Μπέη, ο ήπιος τόπος σήμαινε: «Ψήφισε Μπέη, χρειάζεται γιατι δουλεύει», ή «147 πεζόδρομους έκανε ο Μπέης», «1.400.000 δένδρα φύτεψε ο Μπέης».

«Κάθε συνοικία και πάρκο, κάθε γειτονιά και πεζόδρομος», είναι δυο από τα κεντρικά «σήματα» που εκπέμπει το «αναγεννησιακό» πορτραίτο του πρώην, επίσης «επιτυχημένου», Δήμαρχου Ζωγράφου.

Αυτά τα «σήματα» όμως μπορεί να ταιριάζουν σε υποψήφιο διαμερισματικό σύμβολο, όχι όμως σε υποψήφιο – και ήδη οκταετή – Δήμαρχο. Ούτε μπορεί αυτό το «πρόσωπο» να ανταπεξέλθει στην αγωνία της «Αλλαγής» για τη διατήρηση της πρωτοκαθεδρίας της στην πρωτεύουσα του κράτους· ούτε είναι οι μόνες συνταγές να ευαισθητοποιηθεί ο καθημερινός πολίτης, ο οποίος ικανοποιείται μεν με την καθαρότητα της γειτονιάς του, αλλά δεν μάχεται γι' αυτήν (διότι δεν είναι σκουπιδιάρης) και την θεωρεί, δικαίως, κοινωνικό αγαθό προσφερόμενο έναντι της φορολογίας του. Γι' αυτούς και άλλους λόγους, τα «δέντρα» κρίθηκαν ότι έχουν κατακλύσει τόσο πολύ χώρο ώστε να εκτοπίζουν τους πολίτες, ή μάλλον τους ψηφοφόρους... Ο κ. Μπέης, πλάι στα 120 γήπεδα, άρχισε να μιλάει για το «γνωστό παρελθόν και παρόν» του κ. Έδερτ, μιμούμενος το παράδειγμα του συμβούλου του κ. Παπανδρέου Α. Στρατή. Ο αρχηγός του «Κινήματος» νεκρανασταίνει την αλήστου μνήμης «Δημοκρατική Συνεργασία» που κατά τα έγκυρα φύλλα της «Αυριανής» και του «Δημοκρατικού Λόγου» ισοδυναμούσε με το «μήνυμα»: «Απομονώστε τη Δεξιά», «Φράξτε το δρόμο στη Δεξιά». Από το «Μήνυμα» αυτό, από την ενασχόληση του Πρωθυπουργού με τα ποσοστά (παλιά καλή συνταγή, κι αυτή από το παρελθόν, που επαναλείφθηκε όταν ο κ. Παπανδρέου διαβεβαίωσε το «Έθνος» και

την Κ.Ο. του ότι «θα πάμε καλύτερα από το 1982» – ξεχνώντας το 1985...), από την ομορφονιά του συμπολιτευόμενου τύπου κατά της «σηπόμενης Δεξιάς» (υπόθεση Λιβανού κτλ.), καταλάβαμε ότι, για το κυβερνών κόμμα, τα «δέντρα» έπρεπε να παντρευτούν με την «αντιδεξιά συσπείρωση», αντίθετα με τον κ. Μπέη που ήθελε να δέλεει την Αθήνα περισσότερο σαν τεράστιο πεδίο δοκιμών πεζοδρόμησης, παρά σαν πόλη πολιτών. Δυστυχώς, το «μήνυμα» του κ. Παπανδρέου – που τον καθιστά αφερέγγυο σε σύγκριση με την καλοκαιρινή «απολιτικότητα» του έναντι των εκλογών – ήρθε αργά (και δεν μπορούσε να έρθει πιο νωρίς) και έπεσε μέσα στις πράσινες ερήμους του εκλεκτού του υποψηφίου. Επιπρόσθετα, όμως, τούτο το μήνυμα φέρνει στην επιφάνεια το μόνιμο πρόβλημα του ΠΑΣΟΚ με την «παραδοσιακή αριστερά», απέναντι στην οποία, όλως τυχαίως, γι' άλλη μια φορά ανακαλύπτει μιαν οριακή αλλά κρίσιμη εξάρτησή του.

Η απρόβλεπτη «κόκκινη Κυριακή»

Η οριακή και κρίσιμη εξάρτηση του «μοναδικού φορέα δια-ξενικτικής λύσης» από την «μικρή» κομμουνιστική ιστορία της πρωτεύουσας προβάλλει φέτος περισσότερο έντονα, καθώς, ακόμα και αν συμφωνηθεί η δημοκρατική «αλληλεγγύη» στο μεσοδιάστημα της πρώτης και της δεύτερης Κυριακής, ακόμα κι αν η παράδοση θέλει πειθαρχημένους τους εκλογικούς στρατούς των ΚΚΕ, τίποτα δεν εγγυάται ότι η σημερινή αρνητική στάση αυτών των ψηφοφόρων θα μεταστραφεί σε αντιδεξιό σύνδρομο την δεύτερη Κυριακή.

Βεβαίως οι κομμουνιστές έχουν ακόμα προβλήματα με τους «δισταγμούς απαγκίστρωσης των αριστερών από το κυβερνητικό κόμμα», με τους «φόβους και τους φραγμούς» που αντιμετωπίζει η ψήφος της «αριστερής συμπαράταξης» από τους «ενδόμυχους φόβους για τον κίνδυνο της δεξιάς» («Οι αριστεροί μπροστά στις κάλπες», άρθρο του μέλους της Κ.Ε. του ΚΚΕ Π. Λαφαζάνη στον «Ριζοσπάστη» της 5-10-86). Και τα προβλήματα αυτά οξύνονται καθώς ο εκπρόσωπος της αθηναϊκής συμπαράταξης κ. Κατριδάνος, ενώ διαβεβαιώνει επανειλημμένα ότι δεν ζητά «κομματικές μεταγραφές» από τους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ, αλλά απλά την έγκρισή τους για «αγωνιστή δήμαρχο», την ίδια στιγμή μιλά με την «αντιδεξιά» γλώσσα του ΠΑΣΟΚ, όταν δεβαιώνει ότι «ο κ. Έδερτ προέρχεται από μια παράταξη που τα συμπτώματα φθοράς έχουν φτάσει σε μεγάλες διαστάσεις», επικαλούμενος μάλιστα σαν απόδειξη γι' αυτό τα δημοσιεύματα του φιλοκυβερνητικού Τύπου....

Ο κ. Φιλίνης, εκπρόσωπος μιας χωριστής «αριστεράς πρότασης» για τον Δήμο Αθήνας δεν αντιμετωπίζει ίσως τόσα προβλήματα με την εκλογική συμπεριφορά του σχετικά αμιγέστερου ακροατηρίου του, μέλη του οποίου έχουν δηλώσει ήδη ότι στις 19 Οκτωβρίου «θα πάμε εκδρομή». Για τον επικεφαλής της Α.Δ.Η.Κ. είναι γνωστό ότι η δεύτερη Κυριακή των δικών του «κόκκινων» θα έχει αρκετό λευκό χρώμα: η αγωνία του κ. Παπανδρέου να μη γίνει «συμπαράταξη» στην Αθήνα έχει καταληκτική ημερομηνία την 12η Οκτωβρίου, και υποκειται στις βουλήσεις και επιθυμίες των αυτονόμως καθευδόντων, σε ό,τι αφορά τον δ' γύρο, όπου την αυτονομία τους την εξακοντίζουν εκτός... εκλογικής διαδικασίας.

Και το πιο ενδιαφέρον φαινόμενο που ίσως παρατηρηθεί στις 19 Οκτωβρίου θα είναι η αποψίλωση των γραμμών της μάχης από μερίδες ψηφοφόρων της «συμπαράταξης» του κ. Κατριδάνου, παρά την ενδεχόμενη αντιδεξιά παράδοση αλληλεγγύης που θα εκφράσει προς την πάλαι ποτέ δημοκρατική παράταξη η ηγεσία (είτε ο κ. Κατριδάνος, είτε το Π.Γ., είτε κύκλοι του ΚΚΕ). Για τον κόσμο της «αριστερής πρότασης» – που ξεκινά από τον Απρίλιο... – η ψήφος του, αν δεν είναι «χατούκι στο ΠΑΣΟΚ», αν δεν είναι «μάθημα στο ΠΑΣΟΚ», αν δεν είναι ούτε, εν τέλει, «μήνυμα στο ΠΑΣΟΚ», δεν θα μπορεί να είναι απαλλαγμένη από την αίσθηση των «εκτός νόμιμης χώρας» που επέβαλε το κυβερνητικό κόμμα στα «ξυπόλητα τάγματα», αρχής γενομένης από τη δικαστική «καθαίρεση» της ΓΣΕΕ.

Κατά τρόπο απροσδόκητο για τους «φρόνιμους κομμουνιστές» (η ενοχή του 1946...), η εκτόπισή τους από τη νόμιμη χώρα δεν εξοικονομείται με την ψηφοσυλλεκτική πειθαρχία έναντι της «δημοκρατικής παράταξης» που θα επιλέξει η ηγεσία τους. Και θα είναι ίσως πρώτη φορά που η νομιμότητα θα διεκδικηθεί από τους «παραδοσιακούς κομμουνιστές» και στην εκλογική διαδικασία, που μέχρι και σήμερα θεωρείται ως αφορμή «καταμέτρησης κονυιών» και όχι ως κρίσιμη βαθμίδα νομιμοποίησης και ελέγχου της δημοκρατικότητας ενός πολιτικού συστήματος.

Η απροσδόκητη «Κόκκινη Κυριακή» μπορεί να υπενθυμίσει ότι αυτή η δημοκρατικότητα, ακριδώς επειδή κρίνεται εφ' όλης της ύλης, δεν μπορεί να ζητείται περιστασιακά σε δημοψηφισματικές εκλογές.

Αυτοί που τέθηκαν κάποτε πολιτικά «εκτός», δεν διεκδικούν παρά την επιβεβαίωση αυτού του εξοβελισμού τους, όταν αυτοί που τους αφόρισαν τους ζητάνε τώρα να κάνουν εκλογικό χαράκι.

ΕΜΠΡΟΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΠΡΑΞΗ ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΛΑ-ΓΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Σεκινήστε μια μέρα παίρνοντας μαζί σας έναν εκπρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΑ) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Κοινοτήτων, μια εκπρόσωπο της Τρίτης Ηλικίας και έναν εκπρόσωπο της Ενορίας σας...

... Όπου στην οδό Ασκληπείου 76 υπάρχει το πιο Γκαγκάν μαγαζί της Ευρώπης και όπου ένας Φυσικός - Ηλεκτρονικός και ένας Ηλεκτρολόγος - Ηλεκτρονικός σας περιμένουν για να διαλέξετε μαζί το καλύτερο Στερεοφωνικό - χρωματιστή Τηλεόραση ή VIDEO και τα λεφτά σας να πιάσουν τόπο.

STUDIO HI FI Ασκληπείου 76 - τηλ. 36.27.858 - 36.02.697

... Και ελάτε στο κέντρο της πανέμορφης κωμόπολης ΑΔΙΝΑ της επαρχίας ΕΛΛΑΔΑ που ανήκει στην ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ (ΕΟΚ).

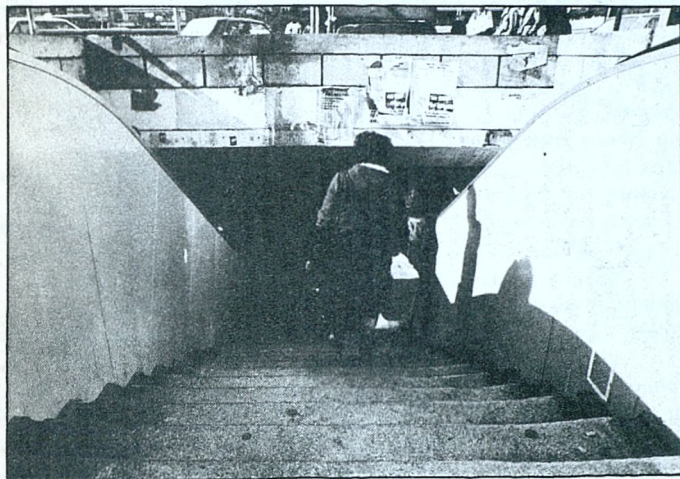

Οι καλύτερες τιμές και δόσεις

Πέντε ανεξάρτητοι για την Πρωτεύουσα

του Άκη Κοσώνα

Ενόψει των – αν μη τι άλλο περίεργων – μεθαιριανών δημοτικών εκλογών, το ANTI ζήτησε και πήρε τις απαντήσεις των πέντε υποψηφίων δημάρχων της Αθήνας (Μπέης, Έβερετ, Φιλίνης, Αβέρωφ, Κατριδάνος) σε τρία κοινά ερωτήματα:

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ:

Πού θα βρείτε τους οικονομικούς πόρους για την πραγματοποίηση του υποσχόμενου έργου, και ποια θα είναι η σχέση σας με την κεντρική εξουσία;

ΕΡΩΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Αν δεν είστε μέσα στους δύο πρώτους της Κυριακής 12/10, τι θα κάνετε, ποια θα είναι η στάση σας, τη δεύτερη Κυριακή 19/10;

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ:

Ποιο είναι το μήνυμα της τελευταίας στιγμής που θα θέλατε να στείλετε στους Αθηναίους πολίτες;

Χαρακτήρισimme «περίεργες» τις δημοτικές εκλογές, κι αυτό γιατί δύο ηγετικά στελέχη κομμάτων (Έβερετ, Φιλίνης) αποφασίζουν να αναβαθμίσουν με την παρουσία τους στις δημοτικές εκλογές και εκτίθενται ως υποψήφιοι δήμαρχοι.

Ο υποψήφιος Γ. Αβέρωφ περιέπλεξε στον προεκλογικό του αγώνα με διάφορους τρόπους, τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κ. Μητσοτάκη (τον κατήγγειλε για απόπειρα εξαγοράς του), τον πρωθυπουργό Α.Γ. Παπανδρέου (τον συνάντησε κι όπως είπε η κ. Κοκόλα «δεν συζητήσαν δημοτικά θέματα») και τον πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κων. Καραμανλή (τον συνάντησε και αναφέρει ότι ενθαρρύνθηκε για την υποψηφιότητά του).

Ο Γενικός Γραμματέας της ΕΔΑ και – διορισμένος από το ΠΑΣΟΚ – τέως Νομάρχης Αττικής Θ. Κατριδάνος επελέγη από το ΚΚΕ και άλλες αριστερές δυνάμεις για να διεκδικήσει το δήμο της Αθήνας.

Ο επί οκταετία ήδη δήμαρχος της πρωτεύουσας Δ.. Μπέης επιβλήθηκε άλλων υποψηφίων στο ΠΑΣΟΚ και αφέρθηκε από τον κομματικό μηχανισμό ν' αντιμετωπίσει τους αντιπάλους του χωρίς ουσιαστική βοήθεια, αλλά με όπλο το επιχείρημα ότι «εκείνος ξέρει από δημοτικά πράγματα ενώ οι άλλοι είναι επαγγελματίες πολιτικοί».

Ίσως ακούσουμε και φέτος από το κυβερνών κόμμα την ίδια επιχειρηματολογία περί «ΠΑΣΟΚ και άλλων δημοκρατικών δυνάμεων», ειδικά από την ερχόμενη Δευτέρα, μέχρι το Σάββατο 18 Οκτωβρίου. Ίσως πάλι, τ' αποτελέσματα της πρώτης Κυριακής να περιπλέξουν ακόμη περισσότερο τις επιλογές της δεύτερης. Τους μήνες που πέρασαν ακούστηκαν όλα: «Συνπαράταξη των αριστερών δυνάμεων για ένα γερό μάθημα («χαστούκι») στο ΠΑΣΟΚ», «δεν κομματικοποιούμε, αλλά πολιτικοποιούμε τις δημοτικές», «οι δημοτικές εκλογές δεν είναι βουλευτικές», «οι δημοτικές εκλογές δεν ρίχνουν κυβερνήσεις» κ.λπ. Τι απ' όλα είναι σωστό; Ας μην κρυβόμαστε: Αυτές οι δημοτικές εκλογές είναι ίσως οι πιο έντονα πολιτικές εκλογές που έγιναν τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα.

Ραντεβού στην επόμενη Παρασκευή για το δεύτερο γύρο. Μετά από την Κυριακή 19/10 θα αρχίσει ο τρίτος γύρος...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΒΕΡΩΦ:

Προτείνω την πολιτική της κοινωνικής ιδιωτικοποίησης...

1 Όταν ο τόπος χρεοκοπεί, κι όταν η Αθήνα βρίσκεται σε χρόνια κρίση, η εξαγγελία από έναν υποψήφιο δήμαρχο μεγάλων έργων ισοδυναμεί με μεγάλα λόγια, λόγια, λόγια – που θα 'λεγε κι ο Σαίξπηρ. Μέσα στο σημερινό πλαίσιο, υπό τις σημερινές συνθήκες, με το Δήμο εξάρτημα του κράτους, χωρίς στοιχειώδη οικονομική και πολιτική αυτονομία, δεν θα ήμουν *έντιμος* απέναντι στους Αθηναίους αν υποσχόμουν μεγάλα έργα, έργα δηλαδή που θα αναβάθμιζαν δραστηκά την ποιότητα ζωής των πολιτών της.

Εκτός αν:

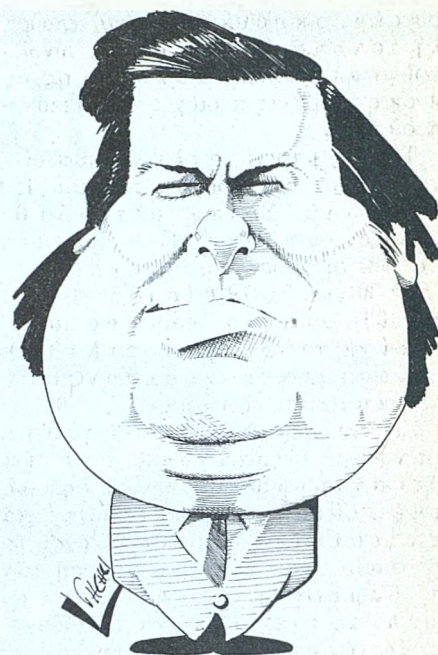
- Οι ίδιοι οι Αθηναίοι συνειδητοποιήσουν την ανάγκη και αγωνιστούν μαζί με το μελλοντικό δήμαρχο για να κατακτήσουν την αυτονομία του Δήμου – αυτονομία στους πόρους και αυτονομία στις αποφάσεις. Προέχει λοιπόν ένα πρόγραμμα δυναμικών διεκδικήσεων, που θα εξασφαλίσουν την οικονομική αυτοδυναμία του Δήμου, άρα και την ικανότητά του να σχεδιάσει την εκτέλεση μεγάλων έργων που θ' αλλάξουν τη ζωή στην Αθήνα. Προέχει ένα πρόγραμμα αγώνα για την οικονομική ανεξαρτητοποίηση του δήμου Αθηναίων: όχι μέσω της κρατικής ελεημοσύνης, αλλά μέσω μιας γενναίας αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος και με μια σειρά άλλων μέτρων, όπως η απόδοση του Φόρου Ακινήτων της Αθήνας στο Δήμο, η πληρωμή και από το κράτος των υπηρεσιών του Δήμου, κλπ.

- Μέσα στα πλαίσια αυτά, ο πρώτος δήμαρχος της χώρας θα μπορούσε να σχεδιάσει την ανάπτυξη της Αθήνας με

άμεση και μακροπρόθεσμη προοπτική. Η αναβάθμιση της δημοτικής κοινωνικής πρόνοιας και η απασχόληση των νέων, καθώς και η ψυχαγωγία με την ευρύτερη έννοιά της, ανήκουν στις άμεσες δυνατότητες. Για την πραγματοποίηση μεγάλων έργων (στις προτεραιότητές μας είναι το Ιστορικό Πάρκο της Αθήνας, που θα συνδέει με πράσινο όλους τους αρχαιολογικούς χώρους, το μετρό, πολλαπλασιασμός των χώρων στάθμευσης των αυτοκινήτων χωρίς επιβάρυνση της κυκλοφορίας στο κέντρο) προτείνω την πολιτική της κοινωνικής ιδιωτικοποίησης: μια πολιτική στα πλαίσια της οποίας ο δήμος θα αναθέτει στον ιδιωτικό φορέα – ξένο ή ντόπιο, ανάλογα με τις δυνατότητες – την υλοποίηση των έργων, υπό τον έλεγχο και τις προδιαγραφές του δήμου και με αντάλλαγμα τη *συνεχμετάλλευσή* τους για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Για το μετρό λ.χ. θα μπορούσε να προκηρυχθεί ένας διεθνής διαγωνισμός. Για μικρότερης έκτασης έργα, που έχουν να κάνουν με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και την κοινωνική πρόνοια, και πάλι ο δήμος θα μπορούσε να αναθέτει την υλοποίηση στον ιδιωτικό τομέα διατηρώντας την ευθύνη και τον έλεγχο.

2 Έχω σαφώς δηλώσει ότι θα καθορίσω τη στάση μου αφού θα αποτελέσματα της πρώτης Κυριακής. Αποτελέσματα που πιστεύω ειλικρινά ότι επιφυλάσσουν εκπλήξεις σε όσους θεωρούν ότι ο δικομματισμός και τα μικροπολιτικά διλήμματα θα περάσουν για μια ακόμη φορά. Θα καθορίσω τη στάση μου με κριτήριο την προσωπικότητα και τις θέσεις των δύο υποψηφίων πάνω στα προβλήματα της Αθήνας και το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και ακόμη με κριτήριο την πολιτική δυναμική που απελευθερώνει η εκλογή (ή και η μη εκλογή) ενός υποψηφίου.

3 Το πολιτικό σκηνικό όπως διαμορφώθηκε στη μεταπολιτευτική Ελλάδα εξάντλησε τα όριά του. Τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των εκλογών θα σηματοδοτήσουν το εύρος και τη δυναμική της νέας πολιτικής περιόδου που κυφορεείται. Απευθύνομαι στις ζώντανες φιλελεύθερες δυνάμεις αυτού του τόπου. Σε όσους συλλαμβάνουν ότι το νόημα των εκλογών είναι πολύ ευρύτερο από την εκλογή ενός δημάρχου για την Αθήνα, καθώς μπορεί να θέσει σε *άμεση κίνηση* τις πολιτικές διεργασίες για τη διεύρυνση της δημοκρατίας και τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας. Και τις καλώ να συστρατευθούν από τώρα, με αφετηρία τη μάχη της Αθήνας, για το μεγάλο αγώνα που αρχίζει την επαύριο των εκλογών.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ:

Η Αθήνα, σήμερα, δεν έχει δήμαρχο...

1 Το πρόγραμμα που προτείνει η «Νέα Εποχή» περιλαμβάνει έργα που η ολοκλήρωσή τους χρειάζεται 7 χρόνια. Χωρίς τα έργα αυτά η πρωτεύουσα δεν έχει μέλλον. Τα μεγάλα έργα υποδομής του προγράμματος, συνολικού κόστους 350 δισ. δρχ., που θα κατασκευασθούν μέσα σ' ένα διάστημα 7 ετών δεν είναι δύσκολο να χρηματοδοτηθούν. Κατά μέσον όρο χρειάζονται 50 δισ. το χρόνο, που αποτελούν περίπου το 5% των συνολικών επενδύσεων. Οι προτεινόμενες επενδύσεις μπορούν να δώσουν μια ετήσια αύξηση του εθνικού εισοδήματος περίπου 1,3% και να δημιουργήσουν πάνω από 20.000 νέες θέσεις εργασίας. Η μισή δαπάνη μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το εξωτερικό με μακροπρόθεσμα δάνεια και πιστώσεις, έτσι ώστε για τα 6 πρώτα χρόνια να μην επηρεασθεί το Ισοζύγιο Πληρωμών. Άλλωστε, η ΕΟΚ μπορεί να χρηματοδοτήσει σε μεγάλο ποσοστό αυτά τα έργα. Κατόπιν θ' αρχίσουν ν' αποδίδουν με ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες.

Το μετρό είναι το πρώτο σε σημασία έργο υποδομής. Η πραγματοποίησή του

συμφέρει οικονομικά και είναι επωφελής κοινωνικά. Με δύο γραμμές συνολικού μήκους 26 χλμ. θα δικτυώνει τις πυκνοκατοικημένες περιοχές του Λεκανοπεδίου.

Το έργο μπορεί να ολοκληρωθεί σε χρόνια και θα στοιχίσει περίπου 150 δισ. δραχμές. Συνεπώς κάθε χρόνο θα χρειάζονται περίπου 21 δισ. δραχμές. Το 1981 οι φόροι από τα πετρέλαια ήταν 30 δισ. Το 1986 θα είναι 200. Το 10% λοιπόν του παραπάνω που αρκεί για την κατασκευή του ΜΕΤΡΟ. Άλλωστε μπορούν να βρεθούν πιστώσεις και από το εξωτερικό.

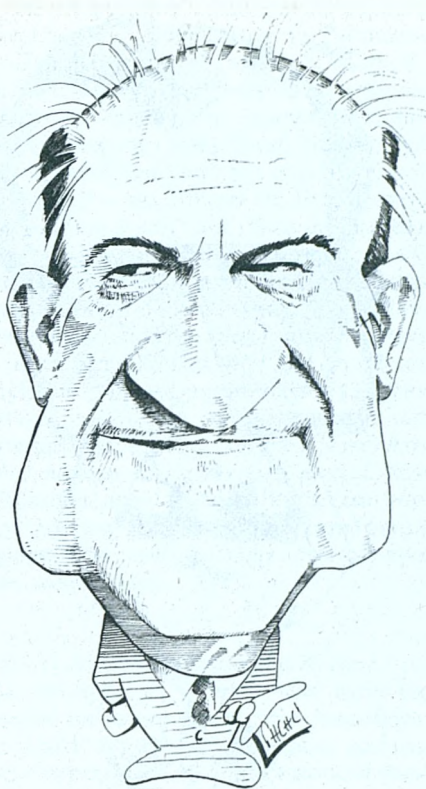
Σε μια περίοδο που δεν γίνονται επενδύσεις σε παραγωγικά έργα ούτε από τον ιδιωτικό ούτε από το δημόσιο τομέα, δίνεται μοναδική ευκαιρία για την κατασκευή ενός μεγάλου έργου με το οποίο εκτός από την επίλυση των προβλημάτων της Αθήνας θ' αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά και το πρόβλημα της ανεργίας στην πρωτεύουσα.

Η Αθήνα χρειάζεται έργο άμεσο, έργο σοδαρό, έργο με προοπτική. Είναι μεγάλο ψέμα πως κάτι τέτοιο δε γίνεται. Γιατί να μην γίνεται; Τα σχέδια είναι έτοιμα. Για όλη την πόλη, για κάθε γειτονιά. Και τα χρήματα υπάρχουν. Πού πηγαίνουν τα 450 δισεκατομμύρια που εισπράττουν οι εφορίες του Δήμου Αθηναίων; Δεν δικαιούται η Αθήνα μας ούτε το 10% απ' αυτά;

Αν δεν δοθούν τώρα, σε 4 χρόνια θα χρειάζονται διπλάσια. Σε 8 χρόνια θα χρειάζονται τετραπλάσια.

2 Θα υποστηρίξω τον καλύτερο από τους δύο που θα μείνουν, αδιαφορώντας για την πολιτική ή κομματική του τοποθέτηση, γιατί το πρώτο που χρειάζεται η Αθήνα είναι ένας καλός Δήμαρχος και η Αθήνα σήμερα δεν έχει Δήμαρχο.

3 Ήλθε η ώρα που πρέπει, όλοι μας, αριστεροί και δεξιοί, να βρούμε το κουράγιο να δεχτούμε το μερίδιο των ευθυνών μας, το κουράγιο ν' αντέξουμε, τις πικρές αλήθειες που κληρονομήσαμε από το παρελθόν, όσο οδυνηρές κι αν είναι. Το κουράγιο ν' απαλλαγούμε όλοι μας, αριστεροί και δεξιοί, από τις προκαταλήψεις, τους φανατισμούς, την στείρα συνθηματολογία και τις παγίδες των ψεύτικων διλημμάτων που μας κληροδότησε ο εμφύλιος πόλεμος. Το κουράγιο να δεχόμαστε τους πολιτικούς μας αντιπάλους, όχι όπως μας τους ζωγράφισαν οι κατασκευασμένες ταμπέλες άλλων εποχών, αλλά όπως πολιτεύονται στην εποχή μας. Κάποτε πρέπει αυτός ο τόπος να βρει το δρόμο του και τη σιγουριά του.

Θ. ΚΑΤΣΙΒΑΝΟΣ:

Τη μάχη τη δίνουμε στον πρώτο γύρο...

1 Και με την υπάρχουσα νομοθεσία αλλά και με τη δυναμική της διεκδίκησης, η Τ.Α. έχει πλέον διευρύνει τους ορίζοντες των αρμοδιοτήτων της. Δίπλα στις παλιές αποκλειστικές αρμοδιότητες της Τ.Α. αλλά και τις συντρέχουσες με την πολιτεία ή με άλλους φορείς, προστίθενται συνεχώς ολοένα και περισσότερα στοιχεία που ενισχύουν την τάση να διευρυνθούν οι αποκλειστικές αρμοδιότητες για όλους τους Ο.Τ.Α.

Αλλά οι αρμοδιότητες της Τ.Α. είναι γράμμα νεκρό χωρίς τα αντίστοιχα οικονομικά μέσα. Γιατί με την αύξηση των αρμοδιοτήτων αυτών ολοένα και μεγαλώνει περισσότερο η απόσταση της δυνατότητας να καλύψουν οι Ο.Τ.Α. τις δραστηριότητες που προέρχονται από αυτές τις αρμοδιότητες. Στο νέο καταστατικό χάρτη της Τ.Α. υπάρχει άλλωστε η εξής γενική τοποθέτηση όσον αφορά τα οικονομικά των Ο.Τ.Α.: Να γίνει ανακατανομή των κρατικών εσόδων και οι Ο.Τ.Α. να 'χουν την αναλογία τους σαφώς καθορισμένη σε συγκεκριμένο έσοδο υπαρχόντων φόρων - που σαν φόροι ή ποσοστό πάνω σ' αυτούς - να δοθούν στην Τ.Α. Αυτό το εξ αντικειμένου συγκεκριμένο έσοδο από την ανακατανομή, θα διανέμεται στην Τ.Α. με βάση το νόμο και τα κριτήρια που θα καθορίζει και όχι με βάση τη

δούληση των κυβερνητικών ή άλλων οργάνων της κεντρικής διοίκησης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα έχουν έτσι εδώ, τα αναδιανεμόμενα κονδύλια του λεγόμενου κοινωνικού προϋπολογισμού, προϋπολογισμού που στο μεγαλύτερο μέρος του θα πρέπει να περάσει στην Τ.Α. όταν μάλιστα θα έχει ολοκληρωθεί ο θεσμός με τη λειτουργία και των άλλων βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτά στη γενική αντιμετώπιση του οικονομικού προβλήματος των Ο.Τ.Α.

Ειδικά όμως σήμερα για το Δήμο Αθηναίων υπάρχει οξυμένο το πρόβλημα των πόρων, πρόβλημα που πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί. Πριν απαντήσουμε θα υπενθυμίσουμε πως η Αθήνα και το λεκανοπέδιο της Αττικής είναι το 1/3 του πληθυσμού της χώρας. Ότι συνεισφέρει στο Εθνικό Εισόδημα πάνω από το 50% ενώ προσφέρει στο κράτος σε άμεσους φόρους πάνω από το 60% και σε έμμεσους πολύ περισσότερα. Κι ακόμα είναι η πρωτεύουσα της χώρας που φορτώνεται καθημερινά εκατομμύρια ξένο πληθυσμό.

Με βάση αυτά τα στοιχεία οι αυξημένες δημοτικές ανάγκες της πρωτεύουσας μόνον με άμεση κρατική ενίσχυση μπορούν να αντιμετωπισθούν. Τα έσοδα από τα δημοτικά τέλη ή από τις δημοτικές επιχειρήσεις ή από οποιεσδήποτε άλλες δημοτικές δραστηριότητες είναι δευτερεύοντες πόροι. Είναι συμπληρωματικές πηγές εσόδων για τη λύση των προβλημάτων που έχουν συσσωρευθεί πάνω στην πρωτεύουσα.

Ακόμα θα πρέπει να τονισθεί ότι η φορολογική αντοχή των Αθηναίων έχει φθάσει στο έσχατο όριο. Μόνον εισφορές από εκτέλεση μεγάλων έργων που αυξάνουν την αξία των ακινήτων θα μπορούσαν να επιβληθούν.

Γι' αυτό κι εμείς, σαν Δημοτική Αρχή, θα διεκδικήσουμε με συνεπίκουρους τους δημότες μας να δοθούν αυτά τα αναγκαία κονδύλια που άμεσα χρειάζεται ο Δήμος της Αθήνας, από την πολιτεία. Κι αυτό δεν αποτελεί «κρατισμό», όπως ενδεχόμενα θα σκεφθούν μερικοί, αλλά επιστημονικά επεξεργασμένη, φιλολαϊκή και ρεαλιστική αντιμετώπιση του προβλήματος.

2 Εμείς τη μάχη τη δίνουμε στον πρώτο γύρο και αυτό μας απασχολεί τούτη τη στιγμή. Το να λέμε τι θα κάνουμε στο 6' γύρο πριν τελειώσει νικηφόρα για μας ο πρώτος, είναι ένδοξη στην περίτεχνη προσπάθεια να παγιδευθούμε στο ιδιόμορφο «δημοτικό δικομματισμό» που μας ωθούν, τόσο το κυβερνητικό κόμμα όσο και η αξιωματική αντιπολίτευση. Μάλιστα η ανακοίνωση του ΠΑΣΟΚ είναι χαρακτηριστική. Από την μία μεριά δεν «κομματικοποιεί» τις δημοτικές εκλογές, από την άλλη

επισείει τον μπαμπούλα της Δεξιάς με αντικειμενικό σκοπό τα τεχνητά διλήμματα της αριστεράς. Πέρα από το εάν είναι ωφέλιμη μια τέτοια διαιρετική τοποθέτηση στις δημοτικές εκλογές, ερωτά ιδιαίτερα ο Αθηναίος δημότης: Με την καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής θα είχε λυθεί το τεχνητό αυτό πρόβλημα, γιατί δεν έγινε; Γιατί προστίθεται η κινδυνολογία της Δεξιάς αφού υπήρχε η λύση; Δεν είναι αυτό λοιπόν υποκρισία;

3 Το μήνυμα του συνδυασμού μας είναι ο ίδιος ο τίτλος μας: Συνεργασία για να αλλάξει η Αθήνα. Η έννοια συνεργασία κινείται σε δύο άξονες. Ο ένας αναφέρεται στα κόμματα, τις οργανώσεις, τις κινήσεις και προσωπικότητες που στήριξαν και υποστηρίζουν το συνδυασμό μας. Η άλλη αναφέρεται στο μέλλον δηλαδή στην ανάγκη της συνεργασίας όλου του αθηναϊκού λαού ανεξάρτητα από πολιτικές και ιδεολογικές τοποθετήσεις σ' ένα πρόγραμμα ελπίδας και αλλαγής. Για μια ανθρώπινη Αθήνα αντάξια στην ιστορία της, αντάξια του λαού της.

ΔΗΜ. ΜΠΕΗΣ

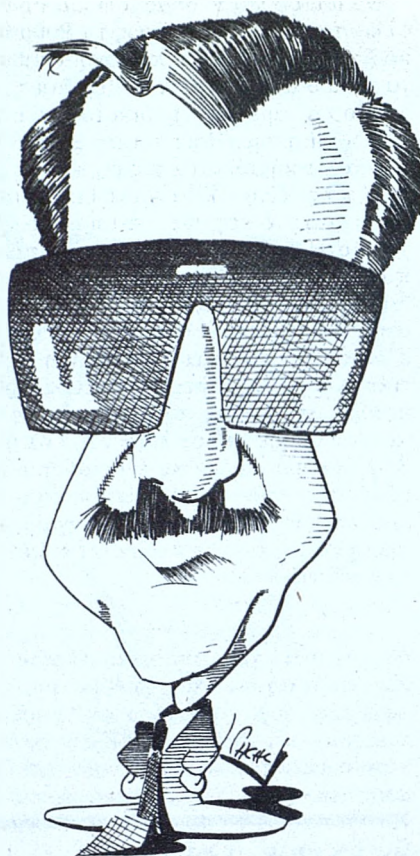
*Δεν θα συνεργήσουμε
να εκλεγεί
δήμαρχος της Δεξιάς...*

1 Ο Δήμος έχει σήμερα συνολικούς πόρους 7,1 δις. Αξίζει τον κόπο να θυμίσουμε πως την εποχή που υπουργός των Οικονομικών ήταν ο κ. Έμμερτ η συνολική χρηματοδότηση του Δήμου της Αθήνας δεν ξεπέρανε το 1 δις. Με αυτή τη χρηματοδότηση, ο Δήμος αξιοποίησε μέχρι και την τελευταία δραχμή, έκανε έργα πολλά και σημαντικά.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως δεν υπάρχει ανάγκη για αύξηση των πόρων. Στην κατεύθυνση αυτή εξάλλου δεν σταματήσαμε κι ούτε θα σταματήσουμε να αγωνιζόμαστε και να διεκδικούμε. Είναι όμως λάθος να αναζητούμε συνεχώς κάποια αόριστη αύξηση πόρων, όταν δεν έχουμε τις αντίστοιχες και αναγκαίες προτάσεις έργων που μπορούν να την απορροφήσουν. Η παρατήρηση αυτή αφορά εκείνους που ζητούν μονότονα ποσοστιαία αύξηση πόρων και μόνο χωρίς να μπορούν να παρουσιάσουν δυνατότητες έργων.

Θέση αρχής για μας είναι πως η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένα από τα θεμέλια της δημοκρατικής ζωής. Ο ρόλος

της λοιπόν δεν μπορεί παρά να είναι ρόλος αυτοδυναμίας και ανεξαρτησίας από την κεντρική εξουσία.

Δεν μπορεί όμως κανείς να αγνοήσει ποια πολιτική ηγεμονεύει κάθε φορά στην κεντρική εξουσία. Πολλοί μας κατηγορούν πως από το 1981 δεν διεκδικήσαμε.

Δεν διαμαρτυρηθήκαμε. Πρώτα απ' όλα αυτό δεν είναι αλήθεια. Ο Δήμος και διεκδίκησε και πάλεψε και κατέκτησε.

Η απόκρουση όμως του γεγονότος, πως από το 1981, η κεντρική εξουσία είναι ανοιχτή και φιλική προς την τοπική αυτοδιοίκηση, σε αντίθεση με το παρελθόν, είναι κάτι παραπάνω από προσπάθεια να διαστρεβλώσουμε την πραγματικότητα.

Η ιδεολογική και πολιτική μας συγγένεια με την κυβέρνηση της αλλαγής δεν μας δυσκολεύει να χειροκροτούμε τις κατακτήσεις αλλά και να διαφωνούμε και να διατυπώνουμε την αντίθεση μας όπου κι όταν κρίνουμε.

2 Η πιθανότητα να μην συμμετέχουμε στο 6' γύρο των εκλογών ανήκει βέβαια στη σφαίρα της φαντασίας. Δεν υπάρχει σοβαρός άνθρωπος που μπορεί να το πιστεύει.

Εν πάση περιπτώσει όμως, εμείς πρώτοι και για να διαλύσουμε οποιεσδήποτε

τε συγχύσεις δηλώσαμε πως κι αν ακόμα συνέβαινε κάτι τέτοιο, με κανένα τρόπο δεν θα συνεργούσαμε να εκλεγεί στην Αθήνα Δήμαρχος της Δεξιάς. Περιμένουμε ακόμα την ανάλογη δέσμευση από τους άλλους υποψήφιους της δημοκρατικής παράταξης.

3 Αντίπαλός μας είναι η Δεξιά και η πολιτική της. Γι' αυτό και πιστεύω πως οι δημοτικές εκλογές είναι μια ακόμα δημοκρατική μάχη. Νίκη μας στην Αθήνα θα σημαίνει πως θα προχωρήσει το έργο μας. Θα προχωρήσει η αποκέντρωση. Η συμμετοχή του λαού. Θα έχει ο Δήμος φωνή υπεύθυνη και αγωνιστική. Ας σκεφτούμε τι θα έκανε μια δεξιά δημοτική αρχή. Εκτός από το γεγονός πως θα χρησιμοποιούσε το Δήμο σαν δεξιό αντιπολιτευτικό προπύργιο ενάντια σε κάθε αλλαγή. Θα ναρκοθετούσε τις κατακτήσεις. Θα σταματούσε την πορεία λαϊκής συμμετοχής. Την αποκέντρωση. Δεν είναι στις προθέσεις μου η κινδυνολογία. Θέλω απλά να τονίσω γιατί εμείς αγωνιζόμαστε μόνο ενάντια στη δεξιά και την πολιτική της.

Σ' αυτή τη δημοκρατική μάχη πρέπει να δοθεί και δημοκρατική απάντηση. Εμείς θεωρούμε πως η νίκη θ' ανήκει σ' όλες τις δυνάμεις της αλλαγής και της δημοκρατίας. Ο στόχος να μην αλλάξει χέρια, από τη δημοκρατία στη δεξιά ο Δήμος, είναι κοινός. Αυτό το γνωρίζουν όλοι. Ακόμα κι εκείνοι που για λόγους μικροπολιτικής επιχειρούν να ταυτίσουν τους δικούς μας δημοκρατικούς αγώνες, τα οράματα και τις κατακτήσεις με τις προθέσεις της δεξιάς.

Δεν είναι δική μας η ευθύνη που οι δημοκρατικές δυνάμεις δεν βρίσκονται στο ίδιο ψηφοδέλτιο. Ανεξάρτητα όμως απ' αυτό η συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων θα υπάρξει και μετά τις εκλογές. Είναι ανάγκη να υπάρξει. Για το προχώρημα της τοπικής αυτοδιοίκησης, της αποκέντρωσης, της συμμετοχής. Η επιλογή καταγραφής δυνάμεων σ' αυτές τις εκλογές είναι σεβαστή. Όπως και οι όποιες διαφωνίες. Αυτό δεν πρέπει να μας κάνει να ξεχνάμε ποιος είναι ο βασικός μας αντίπαλος.

ΚΩΣΤΑΣ ΦΙΛΙΝΗΣ:

*Ψηφίστε αυτούς
που οικοδομούν
το νέο πόλο της Αριστεράς...*

1 Αυτό που έχει σημασία είναι να αρχίσουν να λύνονται τα μεγάλα προβλήματα της Αθήνας όπως είναι το αποπνικτικό νέφος-περιβάλλον, και η αποσυμφόρησή της από τις πιο ρυπογόνες διομηχανίες, η ασφυκτική κυκλοφορία, το στεγαστικό με τα ενοίκια στα ύψη, η ανεργία κ.ά.

Για να λυθούν τα προβλήματα αυτά χρειάζονται: α) μέτρα μακροπρόθεσμα, β) μέτρα άμεσα.

Τα μακροπρόθεσμα μέτρα απαιτούν σημαντικούς πόρους που σήμερα η Αυτοδιοίκηση (και πιο συγκεκριμένα ο Δήμος της Αθήνας) δεν τους διαθέτει, όπως δεν διαθέτει και τις απαιτούμενες αρμοδιότητες που βρίσκονται σχεδόν όλες στα χέρια της κεντρικής κρατικής διοίκησης. Τέτοια μέτρα π.χ. είναι η δαμναία και σχεδιασμένη αλλαγή της σημερινής σχέσης: υδροκεφαλισμός Αθήνας - υποδάμνηση υπόλοιπης Ελλάδας. Αυτά τα μέτρα, θα διεκδικούμε αρχικά να χρηματοδοτηθούν από το κράτος με την παράλληλη αγωνιστική συμπαράσταση των δημοτών, διεκδικώντας ταυτόχρονα νέες αρμοδιότητες για την Αυτοδιοίκηση που θα αφαιρεθούν από το σημερινό συγκεντρωτικό κράτος, διεκδικώντας επίσης «ιδίους πόρους» για την Αυτοδιοίκηση.

Υπάρχουν όμως και άλλα άμεσα μέτρα πολύ σημαντικά που προϋποθέτουν μικρότερο οικονομικό κόστος για το κράτος, αλλά που απαιτούν την πολιτική βούληση να καταπολεμηθούν μεγάλα καπιταλιστικά ιδιωτικά συμφέροντα (π.χ. τοποθέτηση και ελεγχόμενη λειτουργία φίλτρων στις διομηχανίες, χρησιμοποίηση καυσίμων πολύ λιγότερο ρυπογόνων από τα σημερινά, δημοτικοποίηση των συγκοινωνιών κ.ά.).

Άλλα μέτρα προϋποθέτουν πολιτική βούληση για να ξεπεραστούν τα εγωιστικά αλληλοαναιρούμενα μικροσυμφέροντα (π.χ. απαλλαγή του κέντρου της Αθήνας από τα ΙΧ, ή έλεγχος των κινητήρων των αυτοκινήτων κ.ά.).

Επίσης, η δημιουργία ενός Δημοτικού Οικιστικού Οργανισμού που θα μπορούσε να δίνει λύσεις στο στεγαστικό, με αξιοποίηση χιλιάδων ακατοίκητων κατοικιών δημοσίων ή και ιδιωτικών, σκοντάφτει σε συμφέροντα μεγάλων οικοδομικών επιχειρήσεων που θέλουν να μονοπωλούν το κτίσιμο κατοικιών στην Αθήνα.

Θα μπορούσα ν' αναφέρω και αρκετά άλλα παραδείγματα, όπως το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας, οι παιδικοί σταθμοί, τα δημόσια ιατρεία, που θα έπρεπε να περάσουν άμεσα στη δικαιοδοσία της Αυτοδιοίκησης. Η κεντρική εξουσία (με την πολιτική μάλιστα της σημερινής κυβέρνησης) είναι βέβαιο ότι θα αντιστέκεται στις δικές μας επιδιώξεις. Θα χρειαστεί επομένως μια συνεχής πίεση, που θα είναι πιο αποτελεσματική στο βαθμό που θα συνοδεύεται από αγωνιστική παρουσία των ίδιων των πολιτών. Σ' αυτό θα συμβάλει η Αυτόνομη Δημοτική Κίνηση που δεν είναι ένας πρόσκαιρος εκλογικός συνδυασμός, αλλά που φιλοδοξεί να εξελιχθεί σ' ένα αληθινό κίνημα πολιτών, ένα κίνημα πάρεμβασης στην Αυτοδιοίκηση και στο κράτος για την όλο και μεγαλύτερη προσέγγιση των πολιτών στα κέντρα των αποφάσεων.

2 Η Αυτόνομη Δημοτική Κίνηση έχει αποφασίσει ότι στο θέμα αυτό θα ληφθεί απόφαση μόνον όταν γνωστούν τα αποτελέσματα του α' γύρου, οπότε και θα εκτιμηθεί και η γενικότερη διαμορφωμένη τότε κατάσταση, προκειμένου να παρθεί η οποιαδήποτε απόφαση. Πάντως ο α' γύρος των εκλογών έχει θεμελιώδη σημασία, διότι σ' αυτόν θα κριθεί το σημαντικότερο θέμα της εκλογής των δημοτικών συμβούλων και επιπλέον πρόκειται για το γύρο όπου οι εκλογείς μπορούν να ψηφίσουν χωρίς καταναγκασμούς και γι' αυτό ακριβώς τα αποτελέσματα του α' γύρου είναι εκείνα που προσφέρονται για πολιτικά συμπεράσματα.

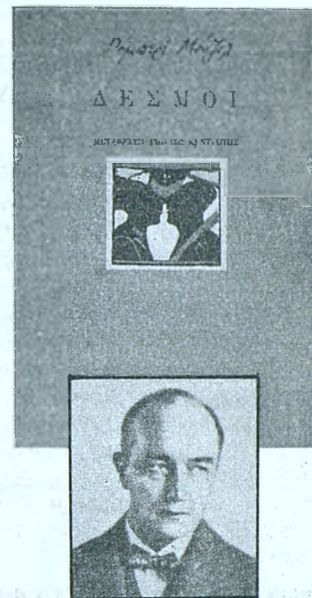
3 Οι νέοι της ΑΔΗΚ έχοντας υπόψη τα συνήθη τετρίπια των «μεγάλων κομμάτων» την τελευταία βδομάδα, που αποδίδουν στην εκδιαστική κλοπή ψήφων, έχουν ήδη σκαρώσει το σύνθημά τους: «Ό,τι κι αν γίνει, ψηφίζω Φιλίνη!»

Εγώ θα έδινα το εξής μήνυμα από μέρους της Αυτόνομης Δημοτικής Κίνησης: «Ψηφίστε με τόλμη αυτούς που με τόλμη προτείνουν λύσεις στα μεγάλα προβλήματα της Αθήνας. Ψηφίστε με τόλμη αυτούς που με τόλμη οικοδομούν, λιθάρι προς λιθάρι, το νέο πόλο της Αριστεράς, για να στεριώσει μια νέα ελπίδα στους εργαζόμενους, για να δώσουμε τις νέες απαντήσεις στα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας».

ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΟΥΖΙΛ

ΔΕΣΜΟΙ

Οί ιστορίες δύο γυναικών της Κλαουντίνε και της Βερονίκης, μέσα από τις εξπρεσιονιστικές γραμμές του Ρόμπερτ Μούζιλ, συνθέτουν την ιστορία της Γυναίκας που «παλεύει» νά σπάσει τὰ δεσμά των δεσμών, ακόμα κι όταν οί τελευταίοι έχουν ιδρυθεί επάνω στο θεμέλιο της αγάπης. Μέγας γνώστης της ψυχολογίας της γυναίκας, ο συγγραφέας μπαίνει στην καρδιά και της πιο μικρής λεπτομέρειας και αναδεικνύει τό έπουσιώδες σε ουσιώδες, για νά δείξει ότι μέσα στην «τυχαιότητα» των πάντων τίποτα δέν είναι τυχαίο. Όντας μάλιστα στυλίστας της γλώσσας μεταφέρει τόν αναγνώστη σε χώρες και ήπειρους γνωστές μέν, πλήν ανεξερευνήτες, και τόν αφήνει νά αγωνισθεί, μόνο του, μέσα στον κυκεώνα των διανοημάτων του, για νά βρει την έξοδο. Αναμφισβήτητα πρόκειται για Λογοτεχνία σε μίαν από τις καλές και τις ακριβείς της ώρες...

Εκδόσεις Νεφέλη

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 9 ΑΘΗΝΑ 10 679

ΤΗΛ. 36.07.744-36.04.793

Πέρασαν κιόλας τέσσερα χρόνια...

του Άκη Κοσώνα

Οκτώβριος 1990. Πέρασαν κιόλας τέσσερα χρόνια: οι Αθηναίοι σε λίγες μέρες θα οδηγηθούν στις κάλπες για να αναδείξουν το δήμαρχο που θέλουν στην πόλη τους. Η μάχη είναι σκληρή, στο πολιτικό σκηνικό δεν έχει αλλάξει ουσιαστικά τίποτα, είναι σαν να βρισκόμαστε στα 1986, με κάποιες ιδιαιτερότητες φυσικά: Ο Χρήστος Σαρτζετάκης έχει κλειδωθεί από τον Απρίλιο στο προεδρικό μέγαρο που παραμένει πληκτικό, ο Ανδρέας Παπανδρέου έχει σιχαθεί την πρωθυπουργική καρέκλα και ψάχνει τρόπους να ξεγελάσει τον Πρόεδρο της Δη-

μοκρατίας ν' ανοίξει για μια στιγμή —έστω μια μικρή χαραμάδα— την πόρτα της Ηρώδου Αττικού. Γύρω, έχουν κάνει κλοιό τα ΜΑΤ και ΜΕΑ, καθώς και ειδική αντιτρομοκρατική μονάδα και όλοι είναι έτοιμοι να εκμεταλλευτούν το μοιραίο λάθος του Προέδρου. Συντονίζει ο αττικάρχης Αρκουδίας, που για να πείσει τον κ. Σαρτζετάκη (...συγγνώμη, τον Πρόεδρο) να ξεκλειδώσει, φωνάζει ότι πήραμε την Πόλη, ότι ο στρατηγός Κουρής βρίσκεται πλησίον του Γάγγη και του Ευφράτη, και ότι οι Κύριλλος και Μεθόδιος εμφανίστηκαν

πάνω από τη στέγη του κ. Παπακαρύ.

● Παράλληλα, ο Κώστας Μητσοτάκης παραμένει στην ηγεσία της ΝΔ, ενώ από το κόμμα έχουν παραιτηθεί οι περισσότεροι βουλευτές, καταγγέλοντάς τον για ... όλα. Οι δελφίνοι έχουν παραδώσει τη σκυτάλη στους γιούς τους. Ο ίδιος ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης δηλώνει ότι «ποτέ δεν αισθανόταν καλύτερα» και ζητάει συνάντηση με τον πρωθυπουργό για να ενημερωθεί γύρω από τα εθνικά θέματα, αφού σε λίγες μέρες θα πάει στις ΗΠΑ.

Μια ΑΘΗΝΑ ειδυλλιακή που θυμίζει το κλεινόν άστυ του 1890

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ:
ΝΕΦΟΣ:

γύρις από τριαντάφυλλα

ΡΥΠΑΝΣΗ:

μαραμένα πλατανόφυλλα

ΘΟΡΥΒΟΙ:

από ρυάκια και καταρράκτες

● Στο ΚΚΕ κάτι έχει αλλάξει, αφού εδώ και τρία χρόνια έχει παραιτηθεί ο κ. από Γενικός Γραμματέας. Στη θέση του βρίσκεται ο κ. (γνωστοί λόγοι επιβάλλουν τη μη δημοσιοποίηση άλλων στοιχείων) που πρόσφατα στο φεστιβάλ της ΚΝΕ τόνισε την αναγκαιότητα της ολόπλευρης ανάπτυξης του λαϊκού κινήματος και αναφέρθηκε στη δύναμη της «πλατιάς αριστερής ενότητας που αυτή τη στιγμή εκφράζεται στο πρόσωπο του Θ. Κατριβάνου».

● Ο Λεωνίδας Κύρκος είναι έτοιμος να κηρύξει μετά από λίγους μήνες την έναρξη του Ιδρυτικού Συνεδρίου του Α.Ε.Κ. (Αριστερό Εργατικό Κόμμα). Η τάση Μπανιά είναι πλήρως αποδυναμωμένη, ενώ οι «18» (πρώην «48») και οι «48» (πρώην «18») εκτιμούν ότι η αυτόνομη κάθοδος στις επερχόμενες δημοτικές ήταν η πιο σωστή επιλογή. Το ΚΚΕ εσωτ. βγάζει στον αέρα τις αντιθέσεις του μέσα από τις στήλες της «Αυγής» και έτσι αποδεικνύει ότι «δεν έχει τίποτα να κρύψει» εκτός από τον Κώστα Φιλίνη

που τον εμφανίζει και πάλι ως υποψήφιο δήμαρχο. Οργανώνεται πορεία πατινάζ στις λεωφόρους της Αθήνας.

● Η ΔΗΑΝΑ μετά την επιτυχημένη πορεία της στην πολιτική ζωή του τόπου δεν έχει λόγο να μην εκθέσει εκ νέου τον Γιάννη Αβέρωφ ως υποψήφιο δήμαρχο. Ο πρόεδρος του κόμματος υπογραμμίζει για άλλη μια φορά την αναγκαιότητα «συμμετοχής των εργαζομένων στα κέρδη των επιχειρήσεων» και τις αρχές του για τη δημοκρατία αναλαμβάνει να τις εκλαϊκεύσει μέσα από ειδικό φυλλάδιο ο αγωνιστής Μάνος Μανωλάκος. Ο τελευταίος καταγγέλλει προσπάθεια εξαγοράς του από τον κ. Μειμαράκη μετά τη μεσολάβηση της Ιωάννας Μπουκουβάλα - Αναγνώστου.

● Είναι βέβαια περιττό να αναφέρουμε ότι για μια ακόμα φορά βρίσκονται αντιμέτωποι οι υποψήφιοι του ΠΑΣΟΚ Δ. Μπέης και της ΝΔ Μ. Έβερετ. Πολλά έγιναν στην τετραετία που πέρασε, ας πάρουμε τις επιτυχίες καθενός ξεχωριστά:

ΜΙΑΤΟΣ ΕΒΕΡΤ: Η συντριπτική νίκη του πριν 4 χρόνια 12 Οκτωβρίου '86 δεν άφησε στο ΠΑΣΟΚ που κυβερνούσε τότε (όπως και σήμερα) περιθώρια ν' αντιδράσει. Το κυβερνών κόμμα αναγκάστηκε να χρηματοδοτήσει όλα τα σχέδια του κ. Έβερτ, αφού ήταν φανερό ότι αν δεν έδινε λεφτά, η ΝΔ θα κατηγορούσε την κυβέρνηση για σαμποτάζ στο έργο του Μίλτου. Έτσι, ο τελευταίος ξεχάσε τις αρχηγικές φιλοδοξίες του (πληρε μετά από χρόνια απόφαση ότι ο κ. Μητσοτάκης ούτε παραιτείται ούτε δελφινους ανέχεται) και ασχολήθηκε ψυχή τε και σώματι με την αναμόρφωση της Αθήνας. Η πρωτεύουσα έγινε αγνώριστη, αρκεί ν' αναφέρουμε το παρακάτω περιστατικό: Πιστός στην υπόσχεσή του του 1986 ο κ. Έβερτ φύτεψε 4.000.000 δέντρα, (επιπλέον εκείνων που είχε φυτέψει ο κ. Μπέης) με αποτέλεσμα η Αθήνα να μοιάζει με τη ζούγκλα του Αμαζονίου.

Για να μην υπάρχει ουσαρμονία με τη φύση (αλλά και για να χτυπήσει τη λογική των μαζικών εισαγωγών αφού αυτές αδυνατίζουν το εθνικό μας νόμισμα) δημιούργησε από το τίποτα εκτροφείο κροκοδείλων στο Μετς, στο Ρουφ και στο οικόπεδο δίπλα στον «Φλόκα» στην Κηφισιάς. Το μέτρο απέδωσε και μέσα σ' ένα χρόνο τα ποτάμια (ναι, φτιάχτηκαν και ποτάμια αφού τα 4.000.000 δέντρα ήθελαν πολύ νερό. Έτσι, σε συνεργασία με την κυβέρνηση που εξέτρεψε τελικά τον Αχελώο, έφθασαν στην πόλη μας παραποτάμοι ευεργετικοί που έρρεαν ανάμεσα στα δέντρα είχαν γεμίσει κροκοδείλακια. Μια μέρα όμως, το παχούλο παιδάκι μιας κυρίας που είχε ένα «Τογιάτα» 24βάλβιδο, πήγε να τσιώσει το συμπαθητικό κροκοδείλακι του 47ου ποταμού (βρίσκεται στη συμβολή των οδών Κατεχάκη και Μεσογείων) κι έπεσε μέσα. Τη στιγμή εκείνη περνούσε ο Μίλτος με τον Ζαχο Χατζηφωτίου και την Άννα Συνοδινού. Δεν δίστασε ούτε λεπτό, πετάξε την «Μπέρμπερ» που φορούσε και ρίχτηκε στα κρύα νερά του ποταμού. Αυτή του η πράξη και το γεγονός ότι έσωσε το παιδάκι του δίνει μεγάλες ελπίδες επανεκλογής.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Ο Μ. Έβερτ, δεν ξεχάσε τις υποσχέσεις του και δημιούργησε *κινητές παιδικές χαρές*. Με απαίτησή του ο υπουργός Μεταφορών διέθεσε δύο αεροπλάνα-γερανούς για τη μεταφορά των χωρών από γειτονία σε γειτονία, ενώ 4 σκάφη της πολεμικής μας αεροπορίας τύπου C-130 ξεφορτώναν παντού τραμπάλες, τσουζήθρες, και ο,τι βάλε ο νους του ανθρώπου. Παράλληλα, οι 90 βρεφονηπιακοί σταθμοί που έφτιαξε, υποχρέωσαν τους αθηναίους σε νέα καθήκοντα.

Η Αθήνα πληρεί ανελλιπώς αλληλεγγύη με τις υπαίθριες εκθέσεις ζωγραφικής που

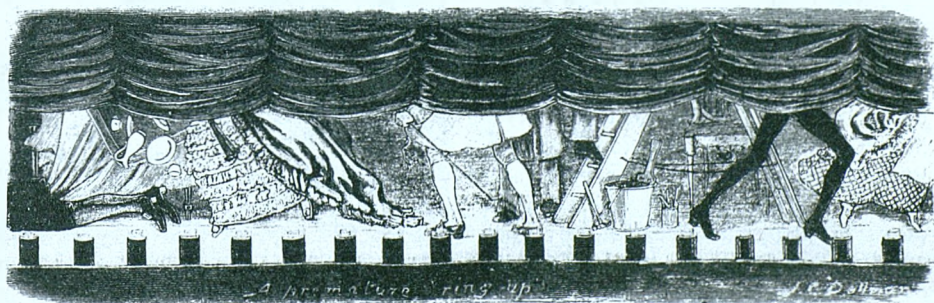
Λουόμενοι παίδες εις τας όχθας της Κατεχάκη. Μάρτιος 1990.

οργάνωσε με συνέπεια ο δήμος. Καλλιτεχνες απ' όλη την Ευρώπη στηθήκαν στην ουρά προκειμένου να εξασφαλίσουν θέσεις σε υπαίθρια πανό για τις εκθέσεις που έγιναν στην Αθήνα, στη Σοφοκλέους, στην Ακομινάτου, στη Λιοσιών και γενικά σε περιοχές υποβαθμισμένες. Αυτές ακριβώς τις περιοχές άλλαξε ο δήμαρχος, γιατί τι θα βγαίνει αν οι καλλιτεχνες εξέθεταν τα έργα τους στις γκαλερί του Κολωνακίου;

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι όλοι οι αθηναίοι αρχισαν να κολυμπάνε μανιωδώς σε πισίνες, αφού ο κ. Έβερτ έφτιαξε παντού, σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα κλειστό κολυμβητήριο, ενώ αίσθησή προκάλεσε όλα αυτά τα χρόνια η εξαφάνιση σχεδόν ληστών, τρομοκρατών και τσαντάκηδων. Αυτό κατορθώθηκε από τη δημοτική αρχή όταν αποφασίστηκε η αύξηση των αστυνομικών τμημάτων από 19 σε 30.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΕΗΣ: Η επανεκλογή του Δ. Μπέη στη θέση του δημάρχου Αθήνας επιβεβαίωσε απ' τη μια το θεσμικό έργο της αλλαγής και στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και την ωριμότητα του λαού που δεν πλανεύτηκε από τις παγίδες της δεξιάς και κατανόησε τις αναλύσεις του κ. Στρατή στο «15μερο ΒΗΜΑ». Έτσι, οι δημοκρατικές δυνάμεις συσπειρωμένες αντιμετώπισαν τον εκλεκτό του κ. Μητσοτάκη, δίνοντας την απάντηση που όφειλαν στους εκπροσώπους του σκοταδισμού. «Μα πώς βγήκε ο Μπέης το '86 κι είναι πάλι σήμερα υποψήφιος;» ρωτούσαν απορημένα οι απλοί άνθρωποι πριν λίγες μέρες. Η απάντηση δεν είναι δύσκολη. Ο Δημήτρης Μπέης είναι κάτι σαν συμβολο, με εμβέλεια πολύ μεγαλύτερη απ'

αυτήν του Αρκουδέα (που άλλωστε είναι μόνο μια ιδέα), ή της Μελίνας, ή του Κατσιφάρα. Στο πρόσωπο του Μπέη εκφράστηκε πριν 4 χρόνια και θα εκφραστεί ίσως και φέτος η εθνική αντιμπεριαλιστική ομοψυχία του λαού που δεν ξανακάνει τα ίδια λάθη, όπως εκείνο του «τι Αλίκη τι Καρέζη». «Με δεδομένο ότι η παραδοσιακή αριστερά είναι ανιστόρητη, έχει καταδικαστεί λειτουργικά μια για πάντα στη συνείδηση του λαού», γράφει στην τελευταία «Εξόρμηση» το τέως αναπληρωματικό και προσφάτως μετακληθέν μέλος του ΕΓ. κ. Σκανδαλίδης και συνέχισε σε ένα πρωτοφανέρο υποφο: «Το παν είναι να φτάσει πάλι στο δεύτερο γύρο. Ξέρεις εσύ κανένα αριστερό που να μπορεί να ψηφίσει Έβερτ; Και μόνο για λόγους ιστορικής καταγωγής

θα ψηφίσει τον υποψήφιο του ΠΑΣΟΚ, και στο κάτω-κάτω, κακός είναι ο Μπέης;». Φύτεψε 1.300.000 δέντρα, δημιούργησε 800 νέες δεντροστοιχίες, πλακόστρωσε πεζοδρόμια συνολικής επιφάνειας 202.000 τ.μ., κατασκεύασε 66.000 μέτρα κρασπεδόρεια. Ποιος άλλος θα τα 'κανε αυτά;

Τελοσπάντων κάτι έκανε και στα πλαίσια της αναβάθμισης της πόλης, αλλά δημιούργησε κυρίως σε θεσμικό επίπεδο, διότι απευθύνθηκε στην αριστερά. Κι η αριστερά, δεν θέλει έργα που

μοιραία οδηγούν στον ευδαιμονισμό, αλλά θεσμούς που να προκαλούν τον πολίτη για την υλοποίησή τους. Και σε τελευταία ανάλυση, μην το πολυψάχνεις, δεν φτάνει σε τίποτα ο Μπέης, κι ο Σαραβάκος ή ο Κυράστας να ήταν υποψήφιος του ΠΑΣΟΚ, οι αριστεροί άνθρωποι που έχουν καταδικάσει τις ηγεσίες τους, θα παράκουαν στις κομματικές εντολές και θα έδιναν την ψήφο τους στον υποψήφιο της Αλλαγής. Δεν είναι βέβαια τυχαίο και το γεγονός ότι οι ηγεσίες των δύο ΚΚ κατάλαβαν το '86 ότι οι

οπαδοί τους θα ψήφισαν Μπέη, και για να μην εκτεθούν τόνισαν: «Φυσικά δεν είμαστε εμείς εκείνοι που θα ψηφίσουμε για δήμαρχο τον μέλλοντα πρωθυπουργό της χώρας» (εννοώντας τον Έβερτ...) Με δυο λόγια, ο κ. Μπέης δεν χρειάζεται πρόγραμμα, αν με την καλή του θέληση —γιατί έχει και μεράκι με τα δημοτικά πράγματα— κάνει κάποια πράγματα έχει καλώς. Αν δεν κάνει, πάλι έχει καλώς. Αιώνιως θα ασχολούμαστε με ψευτοδιλήμματα που λειτουργούν αντικειμενικά υπέρ της δεξιάς;

ΘΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ: Πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο που συγκεντρώνοντας γύρω του τις πιο συνεπείς δυνάμεις της αριστεράς το '86 συνέτριψε τους υποψηφίους των αστικών κομμάτων, όποια μάσκα κι αν φορούσαν. Είναι ο άνθρωπος που πέρα από το ΚΚΕ, υποστηρίχτηκε καθοριστικά κι από άλλα μαζικά αριστερά και προοδευτικά κόμματα, όπως η ΕΣΠΕ, η ΛΑΕ, η ΣΣΕΚ, το ΚΟΔΗΣΟ, κι αυτή ακριβώς η υποστήριξη απόδειξε περίτρανα τους ακατάλυτους δεσμούς της εργατικής τάξης με το κίνημα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ήδη, από το 1986 έγινε καθαρό ότι οι εργαζόμενοι δεν νοιάζονται για κούφια προγράμματα. Όπως έκαναν κρυστάλλινα την επιλογή τους πριν τέσσερα χρόνια, έτσι και φέτος θ' αναδείξουν στη δημοτική αρχή της πρωτεύουσας —που μαστιγείται από τις πολυεθνικές και τον ύποπτο ξενόφερτο δυτικό ευδαιμονισμό— το συνδυασμό του Θ. Κατριβάνου. Ήδη, τα πρώτα βήματα για την απεξάρτηση της Αθήνας απ' τον πολιτισμό των μονοπωλίων έγιναν την τετραετία που πέρασε. Τα αυτοκίνητα μειώθηκαν αισθητά, και τη θέση τους πήραν ποδήλατα που δεν ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα.

Η απόφαση πάρθηκε ύστερα από ένα

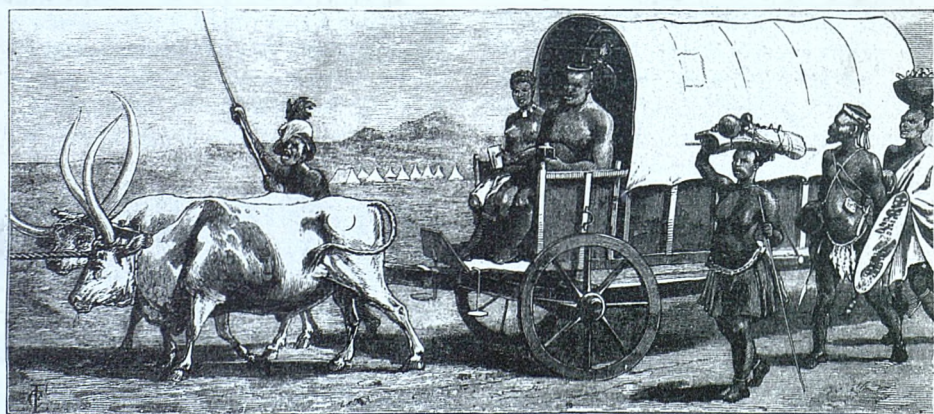

Οι συντελεστές της «συμπαρατάξης» κατά τη διάρκεια σχεδιασμού των νέων Αθηνών.

10ήμερο του κ. Κατριβάνου στα Τίρανα, όπου εκεί προσφέρθηκε η εναλλακτική λύση: τα ποδήλατα δεν καίνε βενζίνη, πετρέλαιο ή υγραέριο, δεν έχουν εξατμίσεις, δεν έχουν επιτάχυνση και άρα αποτρέπουν από την ανάπτυξη του ανταγωνισμού ανάμεσα στους πολίτες. Κανείς πια δεν κάνει κόντρες, δεν ασχολείται με καρμπιρατέρ και ταχύτητες —έτσι η άμιλλα αναπτύσσεται σε άλλους τομείς. Για παράδειγμα κάθε τέλος του μήνα

διοργανώνεται διαγωνισμός ψαρέματος κι όποιος έχει πιάσει σφυρίδα, έχει δωρεάν εισιτήριο επί ένα μήνα στα μέσα μαζικής συγκοινωνίας. Σημαντικό πρέπει να θεωρηθεί και το γεγονός ότι σ' όλα τα πάρκα της Αθήνας τοποθετήθηκαν σκακιέρες, έτσι οι αποπροσανατολισμένοι μέχρι πριν λίγα χρόνια αθηναίοι, βρήκαν ένα εποικοδομητικό χόμπι, μακριά απ' τις αίθουσες UFO και άλλων ηλεκτρονικών αμαρτιών.

ΚΩΣΤΑΣ ΦΙΛΙΝΗΣ: Η εκπληκτική νίκη των Οκτώβριου του '86, των ανανεωτικών αριστερών δυνάμεων που βρήκαν γνήσια έκφραση στο πρόσωπο του κ. Φιλίνη, δεν ήταν τυχαία. Συμπεριφέρθηκε με τις δραστικές αλλαγές που συμβαίνουν στο κοινωνικό corpus αλλά και με την κατάργηση από το ιδεολογικό οπλοστάσιο του ΚΚΕ εσωτ. των όρων της δικτατορίας του προλεταριάτου και του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Παράλληλα, η λαϊκή εντολή για ένα νέο ζεκίνημα, κρατώντας πάντα την υποθήκη για έναν σοσιαλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο, λειτούργησε καταλυτικά στις δομές του ΚΚΕ εσωτ. Το μήνυμα διαπέρασε όλα τα στρώματα του λαού που κα-

Η επίλυση του κυκλοφοριακού είναι εμφανής. Αθώα θηλαστικά σύρουν άμαξα ενώ άλλοι συμπολίται ακολουθούν φέροντες τα γεννήματα από τας αυτοδιοικουμένας επιχειρήσεις.

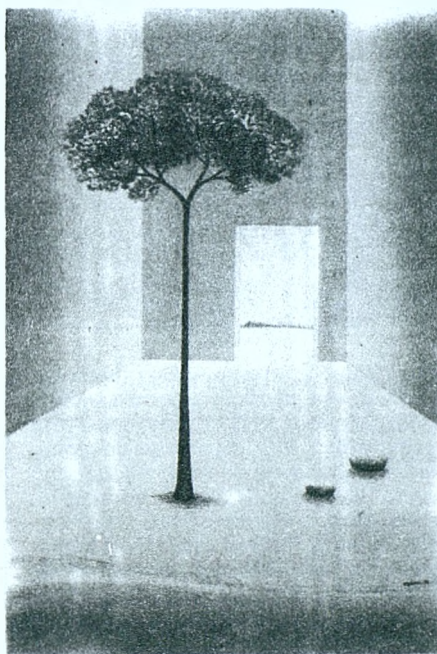
τανόησαν ότι οι δημοτικές του '86 ήταν μοναδική ευκαιρία για την ανανεωτική αριστερά να προειδοποιήσει ότι δεν σύρεται σε συμμαχίες με το δογματικό ΚΚ, ούτε και προχωράει χέρι-χέρι (στον πρώτο γύρο) με την κυβέρνηση. Η πολιτική απόφαση του κόμματος δικαιώθηκε και για μιαν ακόμα φορά φάνηκε η ικανότητα του ΚΚΕ εσωτ. να πιάνει πάντοτε στις κρίσιμες στιγμές το λαϊκό παλμό. Έτσι, ούτε φέτος ο κ. Φιλίνης και ο συνδυασμός του δεν πρόκειται να

γίνουν ουρά κανενός, κουβαλώντας νερό στο μύλο του δικοματισμού και των υπερδυνάμεων. Η νίκη των αριστερών δυνάμεων κατακτήθηκε το '86 κυρίως χάρι στην αντίληψη ότι το κυκλοφοριακό δεν λύνεται αν δεν αλλάξουν οι δομές του συστήματος. Ήταν πια φανερό· όλοι οι πολίτες της Αθήνας κινητοποιήθηκαν στην κατεύθυνση των δομικών αλλαγών, μια και τα επιμέρους αιτήματα δεν αποτελούν παρά άλλοθι όσων επιδιώκουν να συγκαλύψουν το κυριώ-

πρόβλημα.

Στο μέτρο που η αυτόνομη κάθοδος στην Αθήνα δικαιώθηκε από την ίδια τη ζωή και αποτελεί πια ιστορική εμπειρία, η ανανεωτική αριστερά είναι σχεδόν υποχρεωμένη από τον ίδιο τον λαό να κάνει ξανά την ίδια επιλογή. Επιπλέον για φέτος, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι το ΠΑΣΟΚ θα δώσει γραμμή στους ψηφοφόρους του να ψηφίσουν τη δεύτερη Κυριακή Φιλίνης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΒΕΡΩΦ: Ούτε ο ίδιος, αλλά ούτε και ο πρόεδρος της ΔΗΑΝΑ Κ. Στεφανόπουλος περίμεναν ότι η διάθεση διαμαρτυρίας των Αθηναίων θα ήταν τόσο μεγάλη, ώστε να τον αναδείξει δήμαρχο. Και όμως. Ο Οκτώβριος του '86 στάθηκε ο μήνας των εκπλήξεων, αφού ο εκ μεταγραφής υποψήφιος της ΔΗΑΝΑ, σάρωσε και στην Αθήνα, όπως και πριν πολλά χρόνια, στο Μέτσοβο. Αγανακτισμένοι οι Αθηναίοι από τις υποσχέσεις του Έβερτ, την αδράνεια του Μπέη, τις έρριδες μεταξύ των Κατριβάνου - Φιλίνης, έδωσαν την ευκαιρία στον Γ. Αβέρωφ να πραγματοποιήσει τις υποσχέσεις του. Το πρόβλημα ήταν ότι ο ίδιος δεν περίμενε την εκλογή του, μάλιστα στη «Δημοκρατική Ανανέωση» πολλοί μιλούσαν πριν 4 χρόνια για *προβokatσία της ΝΔ, που έδωσε γραμμή να ψηφιστεί ο κ. Αβέρωφ για να φανεί ότι κατεβαίνει μόνο για να μετρηθούν πόσοι είναι*. Παρ' όλα αυτά, ο δήμαρχος Αβέρωφ έκανε ό,τι μπορούσε για να είναι συνεπής: απέδειξε την καταγγελία που είχε κάνει προεκλογικά (Σεπτέμβριος του '86) ότι δηλαδή ο κ. Μητσοτάκης προσπαθούσε να τον πείσει να παραιτηθεί από υποψήφιος, με αντάλλαγμα μια θέση βουλευτή, αυτονομήθηκε όλες τις

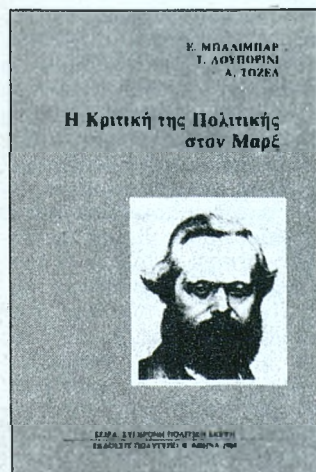

Αι δεντροφυτεύσεις θα εισχωρήσουν έως τα εσωτερικά των κτιρίων.

μέρες της εβδομάδας - πλην του Σαββατοκύριακου - από τον κ. Στεφανόπουλο, χτύπησε τα μονοπώλια και τον καμανλισμό στις ρίζες τους, και πολλά άλλα. Έργα στην Αθήνα; Τι έργα; Εργοστά-

τος είναι ή δημαγωγός; Το γεγονός και μόνο ότι εξέφρασε χιλιάδες διαμαρτυρούμενους Αθηναίους αρκεί για το επόμενο ραντεβού του με την ιστορία, που όπως όλοι γνωρίζουμε είναι σε λίγες μέρες. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να επανεκλεγεί ο κ. Αβέρωφ, αλλά επίσης δεν υπάρχει κανένας λόγος να μην επανεκλεγεί. Όπως δηλαδή και όλοι οι άλλοι υποψήφιοι. Με ψυχραιμία και μέσα σε ήπιο πολιτικό κλίμα, η επερχόμενη αναμέτρηση θα σφραγίσει την είσοδο της Ελλάδας στην τελευταία δεκαετία του αιώνα. Θεσμοί, δέντρα, αυτονομία, διαμαρτυρία, δημοκρατικές δυνάμεις, θα παλαίσουν για την Αθήνα. Ή εναντίον της.

Όπως καταλάβατε ήδη οι δημοτικές εκλογές δεν είναι πολιτική αναμέτρηση όπως στο παρελθόν. Είναι εξόρμηση ναυτοπροσκόπων για τη δεντροφύτευση του Υμηττού· είναι εξόρμηση καθαρότητας των ακτών από τα πλαστικά μπουκάλια, είναι σχολική εκδρομή με πούλμαν: όλοι μαζί θα πάμε στις πλατείες να ακούσουμε τη δημοτική μπάντα να παίζει μαρσάκια· εκ περιτροπής θα διευθύνουν οι μαέστροι Θεοδωράκης, Χατζιδάκις και Ξαρχάκος. Παιδιά, όλοι μαζί... Φύγαμε.

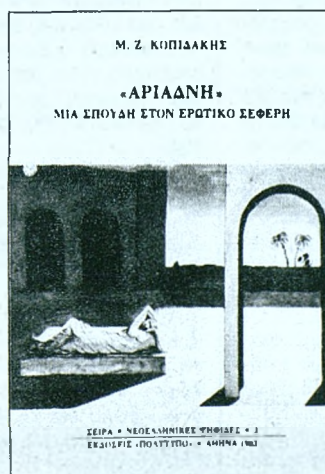

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ
ΕΡΩΤΕ

ΣΕΙΡΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Ε. ΜΠΑΛΙΜΠΑΡ
Τ. ΛΟΥΠΟΡΙΝΙ
Α. ΤΟΖΕΛ
Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΑΘΗΝΑ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ».
Δεινοκράτους 131, τηλ. 72.29.237
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μ. Κοτζιά και Σία,
Ταίμια 78

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ
ΕΡΩΤΕ

ΣΕΙΡΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΨΗΦΙΔΕΣ

Μ. Ζ. ΚΟΠΙΔΑΚΗΣ
«ΑΡΙΑΔΝΗ»
ΜΙΑ ΣΠΟΥΔΗ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΙΚΟ ΣΕΦΕΡΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΑΘΗΝΑ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ».
Δεινοκράτους 131, τηλ. 72.29.237
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μ. Κοτζιά και Σία,
Ταίμια 78

ΚΑΛΑΜΑΤΑ:

Αφετηρία για νέα πορεία

του Αρ. Ψάλτη

Και η ζωή συνεχίζεται. Παιδικός σταθμός σε σκηνές. Οι φωτογραφίες από τις δραστηριότητες της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας στις σκηνές των καταυλισμών.

Όταν μια πόλη έχει σχεδόν καταστραφεί, η οικονομία υπολειτουργεί, οι κάτοικοι στεγάζονται πρόχειρα σε σκηνές, τροχόπιτα και σε λυόμενα, τότε και οι δημοτικές εκλογές μιας και κρίνουν τη δραστηριότητα της δημοτικής εξουσίας και καθορίζουν το μέλλον, αποκτούν επιπλέον βαρύτητα. Ο σεισμός δεν ανακόπτει τη ζωή και η Καλαμάτα βρίσκεται στην αρχή μιας νέας πορείας. Βέβαια, προέχει τώρα η κάλυψη άμεσων αναγκών. Η οργάνωση των καταυλισμών, η διατροφή του πληθυσμού, η κάλυψη καθημερινών αναγκών, η λειτουργία των σχολείων, η καταγραφή των ζημιών κλπ. Αυτές οι προτεραιότητες δεν μπορούν όμως να στοιχειοθετήσουν την αναβολή των εκλογών, ούτε πείθουν τα επιχειρήματα που προβάλλουν ΝΔ και ΚΚΕ ζητώντας την αναβολή τους.

Αντίθετα, η αρχή μιας νέας πορείας για την Καλαμάτα συνδέεται με την απάντηση σε κατεξοχήν πολιτικά προβλήματα, σε ζητήματα ουσίας δηλαδή, που θα καθορίσουν όχι μόνο το παρόν, αλλά και το μέλλον της πόλης: Τη διαμόρφωση των προγραμμάτων και την επιλογή των προτεραιοτήτων, τον τρόπο ανοικοδόμησης, το ρόλο του δήμου, τους συντελεστές δόμησης, το ρυθμιστικό σχέδιο της πόλης. Εκείνα τα θέματα δηλαδή για τα οποία απαιτούνται πολιτικές επιλογές. Και οι επιλογές αυτές είναι που θα καθορίσουν και το μέλλον της πόλης, θα διαμορφώσουν το πλαίσιο στο οποίο θα στηριχθεί η μία και η άλλη μορφή ανάπτυξης και οικοδόμησης της Καλαμάτας.

Οι εκλογές συνεπώς δεν είναι θέμα διαδικασίας και τύπων. Ο δήμος, όπως απέδειξε και η μέχρι τώρα εμπειρία – ανεξάρτητα από διαφωνίες, παραλείψεις, αντίθετες εκτιμήσεις – μπορεί να έχει στρατηγικό ρόλο στην πορεία οικοδόμησης και ανάπτυξης της πόλης. Γιατί υπάρχει μια τεράστια εμπειρία από άλλους καταστρο-

φικούς σεισμούς στο παρελθόν (Ιόνια νησιά, Βόλος, κλπ.) η οποία είχε συγκεκριμένα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα των εργολάβων, την ανυπαρξία προγραμμάτων, την υπόκλιση σε κάθε είδους συμφέροντα και μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Και αυτή η εμπειρία είναι πολύτιμη, επειδή ακριβώς δείχνει ότι τέτοιες δραστηριότητες και υιοθέτηση και πάλι αυτής της πολιτικής οδηγεί σε περισσότερο καταστρεπτικές ζημιές απ' όσες μπορεί να κάνει ο σεισμός.

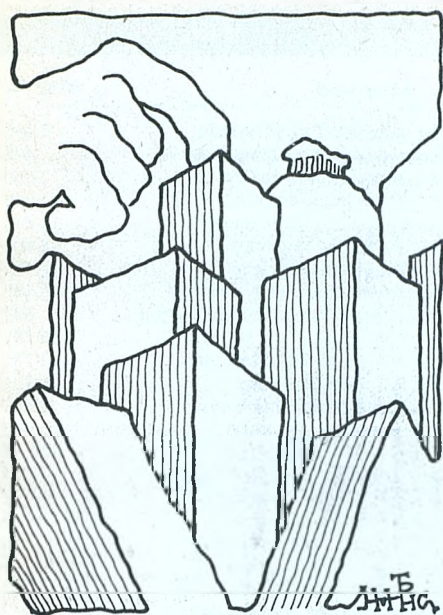
Στο βαθμό λοιπόν που ο δήμος έχει δυνατότητες και μπορεί να διαμορφώσει πολιτική για την οποία θα είναι και ο άμεσος υπεύθυνος, ο ρόλος του είναι αποφασιστικός. Προϋπόθεση όμως είναι να δοθούν έγκαιρα απαντήσεις στα ζητήματα εκείνα, τα οποία θα προσδιορίσουν και τις πολιτικές επιλογές επί των οποίων θα στηριχθεί η νέα πορεία της Καλαμάτας. Και οι επιλογές μπορούν να δώσουν μια κατ' αρχήν απάντηση. Θα στηριχθεί η ανοικοδόμηση στην ιδιωτική πρωτοβουλία, στην «πείρα» των εργολάβων και στην αντιπαροχή ή θα υπάρξουν διαφορετικές επιλογές που μπορούν να αποτελέσουν και την αρχή για να χτιστεί μια πόλη που να καλύπτει τις ανάγκες των κατοίκων της;

Οι δημοτικές θέβαια δεν αποτελούν και τη «μαγική λύση». Ωστόσο, ο σημερινός δήμαρχος κ. Στ. Μπένος έχει δείξει και έμπρακτα μια διαφορετική αντίληψη για το ρόλο και τη λειτουργία του δήμου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η τωρινή δημοτική αρχή έχει στο ενεργητικό της μια ιδιαίτερα σοβαρή, αξιολογή και δημιουργική παρέμβαση, η οποία μπορεί να έχει συνέχεια και κυρίως να αποκτήσει αποφασιστικό ρόλο για το μέλλον της Καλαμάτας. Σ' αυτό το σημείο χρειάζεται να επισημανθεί ότι απαιτείται και μια αντίστοιχη λειτουργία και παρέμβαση των κομμάτων – ιδιαίτερα της αριστεράς – που μπορούν

στο βαθμό που δεν αμφισβητούν συνολικά τη δράση της δημοτικής αρχής να διαμορφώσουν επιπλέον προϋποθέσεις, όχι μόνο λειτουργίας του δήμου, αλλά ευρύτερης κοινωνικής παρέμβασης. Βέβαια, ο σημερινός δήμαρχος δεν αμφισβητείται. Η επιλογή του ΚΚΕ να διαμορφώσει δικό του συνδυασμό μάλλον θα πρέπει να αποδοθεί στη γενικότερη πολιτική του, παρά σε μια «αντίθεση αρχών» με τον κ. Μπένος. Βέβαια, και στο ΚΚΕ εσ. υπάρχουν προβλήματα, τα οποία όμως σχετίζονται περισσότερο με τους «όρους συνεργασίας», παρά σε μια «αντίθεση αρχών» με το σημερινό δήμαρχο.

Οι εκλογές συνεπώς αυτές, όπως και οι μετέπειτα δραστηριότητες της δημοτικής αρχής είναι καθοριστικές για τις επιλογές, οι οποίες θα παίξουν ρόλο για το ποιο θα είναι το μέλλον της πόλης. Η Καλαμάτα έχει μπροστά της ένα δύσκολο χειμώνα και περισσότερο δύσκολη πορεία στη συνέχεια. Πέραν λοιπόν της βοήθειας – και δεν αναφερόμαστε στους εν γένει «φιλόανθρωπους» – της κρατικής υποστήριξης και της σωστής λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών, το μέλλον της πόλης κρίνεται και από τις επιλογές, που από τώρα θα πρέπει να απαντούν στα προβλήματα ανοικοδόμησης και ανάπτυξης. Η καταστροφή της πόλης απ' ό,τι δείχνουν οι μέχρι τώρα εκτιμήσεις των ειδικών είναι πολύ μεγαλύτερη από την αρχική εικόνα. Η κρατική παρέμβαση, όπως πάντα, σε άλλες περιπτώσεις πέτυχε, σε άλλες απέδωσε λιγότερα, ενώ σε άλλες μπερδέψε, παρά βοήθησε. Σίγουρα πάντως δεν ήταν αυτή που η τηλεόραση έδειξε. Ο δήμος μπορεί να έχει αποφασιστική παρέμβαση και ρόλο. Ας ελπίσουμε ότι οι εκλογές θα είναι η αρχή μιας νέας πορείας στην οποία θα δοκιμαστούν ιδέες, απόψεις, κόμματα και φορείς της κεντρικής και τοπικής εξουσίας.

□

Εκλογική γεωγραφία στις αθηναϊκές ενορίες (1981-1985)

της Α. Ηλιοπούλου

Στο άρθρο αυτό θα κάνουμε μια συγκριτική ανάλυση των βουλευτικών εκλογών του 1981, των δημοτικών εκλογών του 1982, των Ευρωεκλογών του 1981 και των βουλευτικών εκλογών του 1985 στο Δήμο της Αθήνας, με βάση μια υπόθεση εργασίας που τριχοτομεί τις 71 συνοικίες του Δ. Αθηνών.

Τα κόμματα που έλαβαν μέρος στις βουλευτικές εκλογές του 1981 ήταν τα εξής: η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ, η ΕΔΗΚ, το ΕΚΚΕ, το ΚΚΕ εσ., το Κόμμα των Φιλελευθέρων, το ΚΟΔΗΣΟ, η Χριστιανική Δημοκρατία, η Επαναστατική Αριστερά, το ΚΚΕ-ΜΛ, η ΒΕΟ, η ΕΔΕ-Τροτσκιστές, η Ολυμπιακή Δημοκρατία και οι Ανεξάρτητοι Μεμονωμένοι. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα ήταν τα εξής: η ΝΔ 34,42%, το ΠΑΣΟΚ 44,25%, η ΕΔΗΚ 0,49%, το ΚΚΕ 12,63%, το ΚΚΕ εσ. 3,24%, το ΚΦ 0,15%, το ΚΠ 2,13%, το ΚΟΔΗΣΟ 1,97%, η ΧΔ 0,30%, η ΕΠΑΡ 0,22%, το ΕΚΚΕ-ΜΛ 0,10%, η ΒΕΟ 0,03%, η ΕΔΕ-Τροτσκιστές 0,03%, η ΟΔ 0,01% και οι Ανεξάρτητοι - Μεμονωμένοι 0,02%.

Στον α' γύρο των δημοτικών εκλογών, με τον οποίο θα ασχοληθούμε, έλαβαν μέρος οι εξής υποψήφιοι: ο Μπέης με υποστήριξη του ΠΑΣΟΚ, του ΚΚΕ εσ. και μερικών κεντρώων, ο ακροδεξιός Παναγόπουλος, η κεντρώα Τσουδερού, ο Εφραιμίδης του ΚΚΕ, η Μπούκη της ΕΔΕ-Τροτσκιστές και ο Τζαννετάκης της ΝΔ. Τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών ήταν τα εξής: 38,29% για τον Μπέη, 37,95% για τον Τζαννετάκη, 18,55% για τον Εφραιμίδη, 3,29% για την Τσουδερού, 1,45% για τον Παναγόπουλο και 0,44% για την Μπούκη.

Στις Ευρωεκλογές του 1984 πήραν μέρος τα ίδια τα κόμματα με τις βουλευτικές εκλογές του 1981, εκτός από την Επαναστατική Αριστερά, το ΕΚΚΕ-ΜΛ, τη ΒΕΟ, την Ολυμπιακή Δημοκρατία και τους Ανεξάρτητους / Μεμονωμένους. Προστέθηκαν δε, η ΕΠΕΝ, η ΕΣΠΕ, το ΕΝΕΚ, το ΕΚΚΕ, η ΑΣΚΕ και οι Ελεύθεροι. Τα αποτελέσματα των Ευρωεκλογών είχαν ως εξής: ΝΔ 40,46%, ΠΑΣΟΚ 34,78%, ΕΔΗΚ 0,34%,

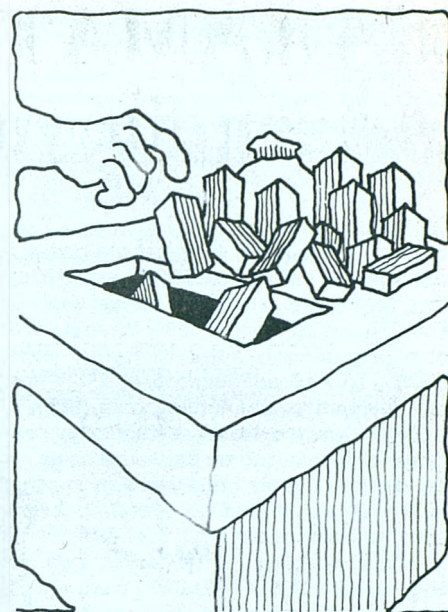
ΚΚΕ 11,95%, ΚΚΕ εσ. 7,04%, ΚΦ 0,28%, ΚΠ 0,21%, ΚΟΔΗΣΟ 1,96%, ΧΔ 0,46%, ΕΠΕΝ 1,82%, ΕΣΠΕ 0,12%, ΕΝΕΚ 0,07%, ΕΚΚΕ 0,24%, ΕΔΕ-Τροτσκιστές 0,08%, ΑΣΚΕ 0,10% και Ελεύθεροι 0,08%.

Στις εκλογές του 1985 έλαβαν μέρος τα κόμματα: η ΝΔ που πήρε 44,07%, το ΠΑΣΟΚ με 39,74%, το ΚΚΕ με 10,64%, το ΚΚΕ εσ. με 4,37%, το ΚΦ με 0,17%, οι Ελεύθεροι με 0,06%, η ΕΠΕΝ με 0,54%, η ΑΣΚΕ με 0,12%, το ΕΚΚΕ με 0,10%, η Κομμουνιστική Αριστερά με 0,09%, η ΕΔΕ-Τροτσκιστές με 0,04%, η ΕΧΕ με 0,02%, η ΟΔ με 0,04% και το Κίνημα Ανθρώπων με 0,01%.

Πολιτική τριχοτομηση των ενοριών της Αθήνας

Με βάση τα αποτελέσματα των εκλογών του 1981, χωρίζουμε τις ενορίες σε τρεις κατηγορίες. Στην α' κατηγορία ανήκουν οι «δεξιές» ενορίες, αυτές δηλαδή όπου η Δεξιά (η ΝΔ και το Κόμμα Προοδευτικών) πήραν περισσότερο από 40%. Στη β' κατηγορία ανήκουν οι «ενδιάμεσες» ενορίες, αυτές δηλαδή όπου η Δεξιά πήρε μεταξύ 30% και 40%. Στη γ' κατηγορία ανήκουν οι «αριστερές» ενορίες, αυτές δηλαδή όπου η Δεξιά πήρε ποσοστό μικρότερο από 30%. Ο χωρισμός αυτός βέβαια δεν είναι απόλυτος, γιατί είναι δύσκολο να χωρίσουμε με ακρίβεια τις ενορίες που τα ποσοστά έχουν πολύ μικρή διαφορά μεταξύ τους. Είναι περισσότερο συμβατικός και τον χρησιμοποιούμε για να διευκολύνουμε την ανάλυσή μας.

Εξετάζοντας και τις τρεις κατηγορίες ενοριών, με βάση πάντα τα αποτελέσματα των εκλογών του 1981, παρατηρούμε για κάθε έναν από τους πολιτικούς χώρους ξεχωριστά (Δεξιά, Κέντρο, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, ΚΚΕ εσ., Αριστεριστές) ότι:

Η ΝΔ και ΚΠ από το 44,93% των ψήφων που έχει στις δεξιές ενορίες πέφτει όπως είναι φυσικό στο 35,33% στις ενδιάμεσες ενορίες (-9,6%) και στο 27,47% στις αριστερές ενορίες (-17,46%).

Το ΠΑΣΟΚ από το 38,5% των ψήφων στην α' κατηγορία, αυξάνει τη δύναμή του και φτάνει στο 45,21% (+6,71%) στη β' κατηγορία, για να πάρει το 50,13% των ψήφων (+11,63%) στην γ' κατηγορία ενοριών: ήταν δηλαδή ισχυρότερο στις αριστερές ενορίες.

Το ΚΦ, η ΧΔ, η ΕΔΗΚ και το ΚΟΔΗΣΟ από το 3,58% των ψήφων στην α' κατηγορία πέφτουν στο 2,75 (-0,83%) στη β' κατηγορία και στο 2,19% στη γ' (-1,36%): ήταν δηλαδή ισχυρότερα στις δεξιές ενορίες.

Το ΚΚΕ στις δεξιές ενορίες πήρε το 8,96% των ψήφων, αυξάνει τη δύναμή του στις ενδιάμεσες ενορίες φτάνοντας το 13,03% (+4,7%) και διπλασιάζει περίπου τη δύναμή του στις αριστερές ενορίες φτάνοντας στο 16,88% (+7,92%) όπως είναι φυσικό.

Το ΚΚΕ εσ. στις δεξιές ενορίες έχει το 3,51% των ψήφων, παραμένει περίπου στα ίδια επίπεδα στις ενδιάμεσες ενορίες έχοντας ένα 3,25% (-0,2%), ενώ στις αριστερές ενορίες μειώνεται η δύναμή του στο 2,81% (-0,7%). Παρατηρούμε λοιπόν εδώ, πως η δύναμη του ΚΚΕ εσ. ήταν περισσότερο αυξημένη στις δεξιές ενορίες.

Τέλος, για το ΕΚΚΕ-ΜΛ, την ΕΔΕ-Τροτσκιστές και την Επαναστατική Αριστερά παρατηρείται μια μικρή αύξηση αρχίζοντας από 0,31% των ψήφων στις δεξιές ενορίες, πηγαίνοντας στο 0,34% (+0,03%) στις ενδιάμεσες ενορίες και φτάνοντας στο 0,42% στις αριστερές ενορίες (+0,1%).

Βουλευτικές Εκλογές 1981 Δημοτικές εκλογές 1982

Ομαδοποιούμε τα αποτελέσματα του α' γύρου των δημοτικών εκλογών του 1982 με βάση τις τρεις κατηγορίες ενοριών που διαμορφώσαμε με τα αποτελέσματα της Δεξιάς το 1981. Θα συγκρίνουμε δε τους

κ. Τζαννετάκη και Παναγόπουλο με τη Δεξιό του 1981, την κ. Τσουδερού με τους κεντρώους, τον κ. Μπέη με το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚΕ εσ. (παρ' ό,τι τον υποστήριξαν και μερικοί Κεντρώοι). τον κ. Εφραιμίδη με το ΚΚΕ και την κ. Μπούκη με τους Αριστεριστές.

Σε σύγκριση με τις βουλευτικές εκλογές, παρατηρούμε ότι στην α' πολιτική κατηγορία συνοικιών υπάρχει μια μείωση του ΠΑΣΟΚ και του ΚΚΕ εσ. κατά 8,07% στις δημοτικές εκλογές. Υπάρχει μια αύξηση τη Δεξιάς κατά 2,87%. Υπάρχει επίσης μια αύξηση του «Κέντρου» κατά 0,57%. Το ΚΚΕ αυξήθηκε κατά 4,77% και οι Αριστεριστές αυξήθηκαν κατά 0,05%.

Στη β' κατηγορία, των ενδιάμεσων ενοριών, συγκρίνοντας τις βουλευτικές με τις δημοτικές εκλογές παρατηρούμε τα εξής: το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚΕ εσ. έχει μειώσει σημαντικά το ποσοστό του κατά 9,78%. Το ποσοστό των ψήφων της Δεξιάς έχει αυξηθεί κατά 2,95%. Αυξημένο είναι και το ποσοστό των ψήφων του ΚΚΕ κατά 5,92%. Το ποσοστό των κεντρώων ψηφοφόρων έχει αυξηθεί κατά 0,48% και το ποσοστό των Αριστεριστών κατά 0,12%.

Στη γ' κατηγορία, των αριστερών ενοριών, σε σύγκριση με τις βουλευτικές του 1981 παρατηρούμε τα εξής: το ΠΑΣΟΚ εμφανίζει μια σημαντική πτώση του ποσοστού των ψήφων του στις δημοτικές κατά 10,60%. Τα δεξιά κόμματα (ΝΔ και ΚΠ) εμφανίζονται με αυξημένο το ποσοστό των ψήφων τους κατά 3,36%. Αύξηση εμφανίζει επίσης και το ΚΚΕ κατά 6,71%. Παρατηρείται μια πολύ μικρή αύξηση του ποσοστού των Κεντρώων κομμάτων κατά 0,08%, καθώς επίσης και μια πολύ μικρή αύξηση των Αριστεριστών κατά 0,02%.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να παρατηρήσουμε πως ο Μπέης έχασε (σε σύγκριση με το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚΕ εσ.) περισσότερο στις αριστερές και στις ενδιάμεσες ενορίες από ότι στις Δεξιές, ενώ αντίστοιχα το ΚΚΕ εκεί αύξησε περισσότερο τη δύναμή του (σε πολύ μικρότερο βαθμό και η Δεξιά). Γενικά, όμως, οι διαφοροποιήσεις είναι μικρές, γεγονός που μας επιτρέπει να πούμε ότι οι μετακινήσεις ψηφοφόρων μεταξύ 1981 και 1982 ήσαν σχετικά ομοιόμορφες (στις τρεις κατηγορίες ενοριών).

Μερικές αποκλίνουσες περιπτώσεις

Θα περάσουμε τώρα σε κάποιες επιμέρους παρατηρήσεις. Σε λίγες ενορίες παρατηρείται μεγάλη αύξηση του ποσοστού της Δεξιάς: θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μερικές πιθανές εξηγήσεις.

Πρώτα απ' όλα στον Ευαγ. Θεοτ. Μητροπόλεως υπάρχει μια μείωση της δεξιάς στις δημοτικές κατά 5,5% σε σύγκριση με τις βουλευτικές εκλογές. Υπάρχει δε μια αύξηση του ΠΑΣΟΚ και του ΚΚΕ. Μια πιθανή εξήγηση είναι το μεγάλο ποσοστό αποχής που παρατηρείται σ' αυτή την ενορία. Πράγματι, ο αριθμός των εγκύρων στις δημοτικές εκλογές, έχει μειωθεί κατά πολύ σε σύγκριση με τις βουλευτικές (827 ψήφοι λιγότερο). Η ενορία αυτή βρίσκεται στο κέντρο του Δήμου και εκεί ψηφίζει ένα μεγάλο ποσοστό εγγεγραμ-

ΕΓΚΥΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 1985 ΣΤΙΣ ΤΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΟΡΙΩΝ

Α' κατηγορία	ΕΓΚΥΡΑ	Β' κατηγορία	ΕΓΚΥΡΑ
Ευαγγ. Θεοτ. Μητροπόλεως	1.959	Αγ. Ιωάννου Γαργαρέττας	5.645
Αγ. Γεώργιος Καρύτση	2.605	Κοιμ. Θεοτ. Μοναστρακίου	406
Αγ. Διονύσης Αρσενάγης	14.021	Αγ. Ασωμάτων Θησείου	3.059
Αγ. Αικατερίνη Πλάκας	2.847	Αγ. Δημητρίου Ψυρρή	1.518
Μεταμ. Σωτήρος Πλάκα	1.847	Αγ. Νικολάου Πευκακίων	12.848
Αγ. Βασίλειος Πολυγώνου	7.189	Αγ. Φωτεινής Ιλισσού	3.651
Ζωοδ. Πηγής Ακαδημίας	4.949	Αγ. Μαρίας Θησείου	2.475
Αγ. Γεωργίου Κυψέλης	16.597	Αγ. Δημητρίου Αμπελοκήπων	16.185
Αγ. Ζώνης Πατησίων	17.679	Κοιμ. Θεοτ. Χρισσοκαστριωτίσσης	841
Αγ. Σπυρίδωνα Σταδίου	9.247	Αγ. Νικολάου Κ. Πατησίων	16.782
Αγ. Ειρήνης Αιόλου	1.014	Αγ. Νικολάου Φιλοπάππου	4.790
Αγ. Γλυκερίας Γαλατσίου	390	Αγ. Κωνσταντίνου Ομονοίας	10.721
Αγ. Αναργύρων Ψυρρή	2.736	Αγ. Παντελεήμονος Ιλισσού	3.995
Αγ. Παντελεήμονος Αχαρνών	23.526	Αγ. Νικόλαος Ραγκαβά	1.708
Αγ. Θωμάς Αμπελοκήπων	8.154	Προφ. Ηλία Παγκρατίου	18.759
Κοιμ. Θεοτόκου Χρυσοσπηλιωτίσσης	837	Αγ. Χαράλαμπος Πολυγώνου	2.555
Αγ. Φιλίππου Βλάσσαρους	518	Αγ. Ελευθερίου Άρεως	14.292
Αγ. Χαράλαμπος Ιλισσίων	3.994	Αγ. Λουκά Πατησίων	22.875
Αγ. Παύλου Ψαρρών	9.756	Αγ. Τριάδας Αμπελοκήπων	21.019
Αγ. Γερασ. Κουπονίων Ζωγράφου	187	Αγ. Αθανασίου Θησείου	2.156
ΣΥΝΟΛΟ	130.097	Αγ. Αιμιλιανού Λόφου Σκουζέ	5.767
		Αγ. Μαρκέλας Βοτανικού	2.917
		Προφ. Δανιήλ Βοτανικού	5.601
		Αγ. Τριάδας Κεραμικού	4.389
		Αγ. Κωνσταντίνου Κολωνού	11.601
		Υψ. Τιμ. Σταυρού Κυψέλης	5.623
		Αγ. Αντωνίου Πατησίων	7.229
		Αγ. Γεωργ. Ακαδ. Πλάτωνος	5.744
		Κοιμ. Θεοτόκου Κολοκυνθούς	1.921
		Κοιμ. Θεοτ. Κυνοσάργους	4.998
		Αγ. Ελευθερίου Κ. Πατησίων	4.996
		ΣΥΝΟΛΟ	227.036

	Έγκυρα	Δεξιά	Κέντρο	ΠΑΣΟΚ	ΚΚΕ εσ.	ΚΚΕ	Αριστεριστές
Α' κατηγορία							
1981	125.500	44,93	3,58	38,50	3,51	8,96	0,31
1982	113.278	47,80	4,15		33,94	13,73	0,36
1984	125.427	50,74	3,76	30,23	7,19	8,49	0,45
1985	121.617	49,34	0,35	36,78	5,05	8,15	0,30
Β' κατηγορία							
1981	213.201	35,33	2,75	45,21	3,25	13,03	0,34
1982	203.231	38,28	3,23		38,68	18,95	0,46
1984	215.915	41,47	3,02	35,63	7,05	12,34	0,54
1985	227.022	43,57	0,27	40,46	4,39	10,94	0,34
Γ' κατηγορία							
1981	87.417	27,47	2,19	50,13	2,81	16,88	0,42
1982	87.054	30,83	2,27		42,34	23,59	0,44
1984	90.207	34,72	2,48	39,93	6,79	16,12	0,65
1985	94.478	36,04	0,32	45,34	3,82	14,08	0,43
ΣΥΝΟΛΑ							
1981	426.118	36,55	2,88	44,25	3,24	12,63	0,35
1982	403.563	39,35	3,29		38,30	18,58	0,47
1984	431.549	42,56	3,12	34,78	7,04	11,95	0,54
1985	443.117	44,61	0,30	39,74	4,37	10,64	0,35

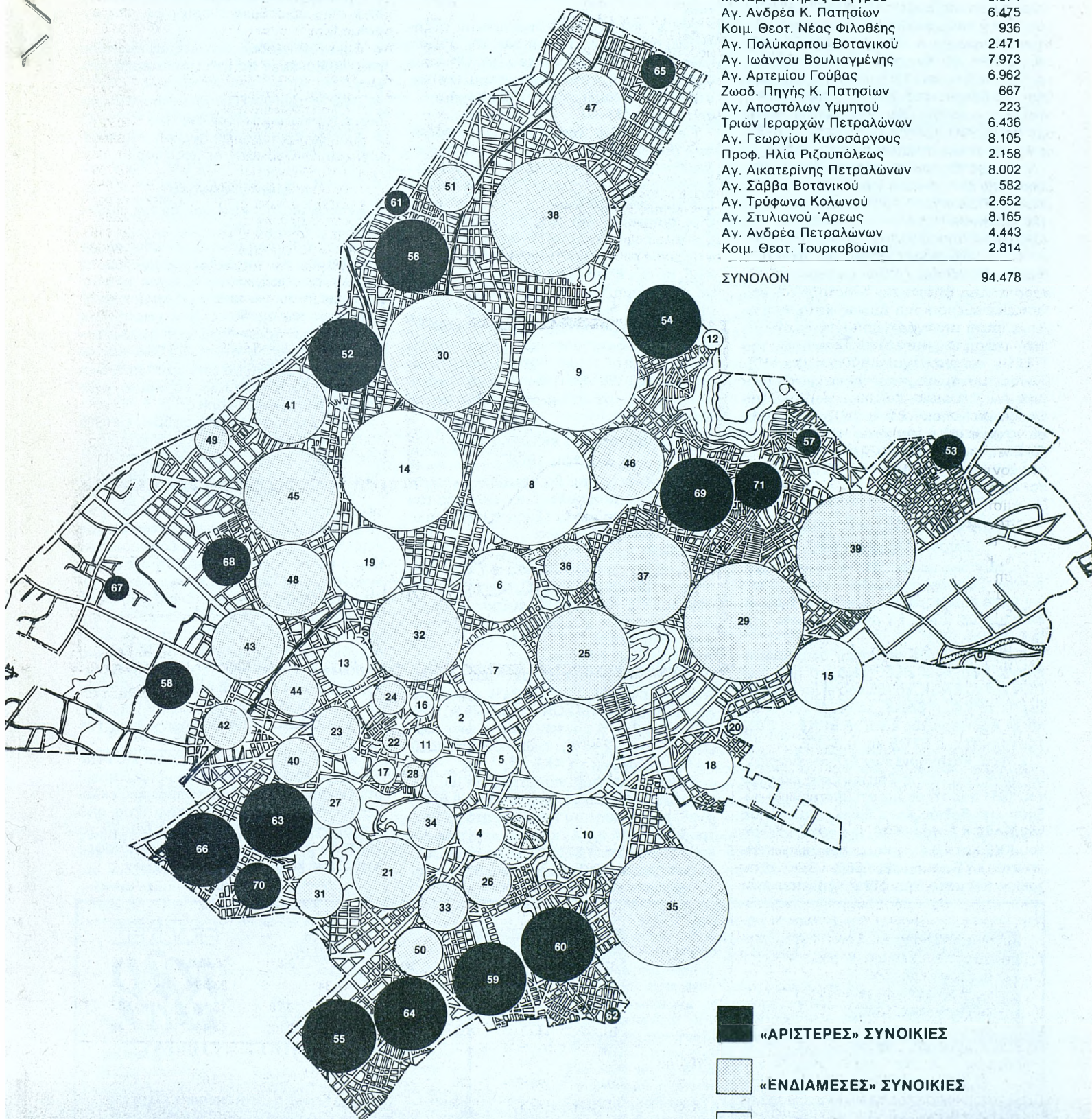
Γ' κατηγορία

ΕΓΚΥΡΑ

Αγ. Μελετίου Σεπολίων	9.649
Αγ. Σοφίας Ν. Ψυχικού	1.369
Αγ. Θωμά Κυψέλης	5.822
Μεταμ. Σωτήρος Συγγρού	8.574
Αγ. Ανδρέα Κ. Πατησίων	6.475
Κοιμ. Θεοτ. Νέας Φιλοθέης	936
Αγ. Πολύκαρπου Βοτανικού	2.471
Αγ. Ιωάννου Βουλιαγμένης	7.973
Αγ. Αρτεμίου Γούβας	6.962
Ζωοδ. Πηγής Κ. Πατησίων	667
Αγ. Αποστόλων Υμηττού	223
Τριών Ιεραρχών Πετραλώνων	6.436
Αγ. Γεωργίου Κυνσάργους	8.105
Προφ. Ηλία Ριζουπόλεως	2.158
Αγ. Αικατερίνης Πετραλώνων	8.002
Αγ. Σάββα Βοτανικού	582
Αγ. Τρύφωνα Κολωνού	2.652
Αγ. Στυλιανού Άρεως	8.165
Αγ. Ανδρέα Πετραλώνων	4.443
Κοιμ. Θεοτ. Τουρκοβούνια	2.814

ΣΥΝΟΛΟΝ

94.478

μένων στους ειδικούς καταλόγους στις βουλευτικές εκλογές (αστυνομικοί, δικαστικοί κ.ά.), πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει στις δημοτικές εκλογές, όπου δεν υπάρχουν ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι.

Σε μερικές ενορίες (Αγ. Πολύκαρπος Βοτανικού, Αγ. Σάββας Βοτανικού, Αγ. Τρύφωνας Κολωνού, γ' πολιτική κατηγορία συνοικιών) και (Κοιμ. Θεοτ. Κολοκυνθούς, Αγ. Μαρκέλλας Βοτανικού, β' πολιτική κατηγορία συνοικιών) βλέπουμε μια σημαντική αύξηση της Δεξιάς. Παρατηρούμε δε ότι αυτές οι περιοχές, βρίσκονται στο Βοτανικό και στον Κολωνό. Στην ενορία του Αγ. Πολύκαρπου Βοτανικού είχε σημειωθεί αύξηση της Δεξιάς στις δημοτικές εκλογές κατά 6,22%. Ενώ στον Αγ. Σάββα Βοτανικού είχε σημειωθεί αύξηση της Δεξιάς κατά 7,66%. Στην ενορία του Αγ. Πολύκαρπου Βοτανικού βλέπουμε μια σημαντική πτώση του ποσοστού του ΠΑΣΟΚ και μια μεγάλη επίσης αύξηση του ΚΚΕ. Το ίδιο παρατηρείται και στον Αγ. Σάββα Βοτανικού. Στην ενορία της Αγ. Μαρκέλλας Βοτανικού παρατηρείται επίσης μια αύξηση της Δεξιάς κατά 7,43%. Και σ' αυτή την ενορία υπάρχει μια σημαντική πτώση του ποσοστού των ψήφων του ΠΑΣΟΚ και μια μεγάλη αύξηση του ΚΚΕ. Το ίδιο φαινόμενο, παρατηρείται στις ενορίες Αγ. Τρύφωνα Κολωνού και Κοίμηση Θεοτόκου Κολοκυνθούς. Υπάρχει δηλαδή μια σημαντική πτώση του ποσοστού του ΠΑΣΟΚ, μια μεγάλη αύξηση του ΚΚΕ, και μια σημαντική αύξηση της Δεξιάς (5,67% και 7,05% αντίστοιχα).

Βουλευτικές εκλογές 1981 Ευρωεκλογές 1984

Ομαδοποιούμε και εδώ τα αποτελέσματα των Ευρωεκλογών του 1984 με βάση τις τρεις κατηγορίες ενοριών που διαμορφώσαμε με βάση τα αποτελέσματα της Δεξιάς του 1981.

Διευκρινίζοντας ότι Δεξιά στις Ευρωεκλογές του 1984 είναι η ΝΔ, το ΚΠ, η ΕΠΕΝ και το ΕΝΕΚ, το Κέντρο είναι οι Ελεύθεροι, το ΚΦ, η ΕΔΗΚ, το ΚΟΔΗΣΟ, η ΧΔ και οι Αριστεριστές είναι το ΕΚΚΕ, η ΕΔΕ-Τροτκιστές, η ΕΣΠΕ και η ΑΣΚΕ.

Στην α' κατηγορία των δεξιών ενοριών, σε σύγκριση με τις βουλευτικές εκλογές του 1981 παρατηρούμε ότι υπάρχει μια αύξηση της δεξιάς κατά 5,8%, μια μείωση του ΠΑΣΟΚ κατά 8,27%, μια μικρή μείωση του ΚΚΕ κατά 0,47% και μια μεγάλη αύξηση του ΚΚΕ εσ. κατά 3,68%. Στα «κέντρω» κόμματα και στους Αριστεριστές

δεν παρατηρείται καμιά αξιόλογη μεταβολή.

Στη β' κατηγορία των ενδιάμεσων συνοικιών το ΠΑΣΟΚ βλέπει τη δύναμή του να μειώνεται κατά 9,58%. Υπάρχει επίσης μια μείωση του ποσοστού των ψήφων του ΚΚΕ κατά 0,69%. Αντίθετα στο ΚΚΕ εσ. υπάρχει αύξηση κατά 3,8% των ψήφων του.

Στη γ' κατηγορία, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού των ψήφων της Δεξιάς κατά 7,25%, μια μείωση του ΠΑΣΟΚ κατά 10,2%. Μείωση κατά 0,76% παρατηρείται στο ΚΚΕ, ενώ αύξηση κατά 3,98% παρατηρείται στο ΚΚΕ εσ.

Παρατηρούμε λοιπόν, ότι το ΠΑΣΟΚ στις Ευρωεκλογές του 1984, έχασε περισσότερο στις αριστερές και στις ενδιάμεσες ενορίες από ό,τι στις δεξιές, ενώ η Δεξιά αύξησε τη δύναμή της περισσότερο στις αριστερές και στις ενδιάμεσες απ' ό,τι στις δεξιές ενορίες. Μικρή μείωση και στις τρεις κατηγορίες παρατηρείται για το ΚΚΕ, σε αντίθεση με το ΚΚΕ εσ. που αύξησε τη δύναμή του και στις τρεις κατηγορίες. Γενικά όμως και στις Ευρωεκλογές του 1984 (όπως συνέβη με τις δημοτικές του 1982) οι διαφοροποιήσεις είναι μικρές και συνεπώς οι μετακινήσεις των ψηφοφόρων μεταξύ 1981 και 1984 ήταν σχετικά ομοιόμορφες (στις τρεις κατηγορίες των ενοριών).

Βουλευτικές εκλογές 1981 και του 1985

Συγκρίνοντας τις βουλευτικές εκλογές του 1981 με τις βουλευτικές εκλογές του 1985 παρατηρούμε τα εξής για κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες:

Στην α' κατηγορία υπάρχει μια άνοδος της Δεξιάς (ΝΔ, ΕΠΕΝ) κατά 4,41% των ψήφων, μείωση του ΠΑΣΟΚ κατά 1,72% και του ΚΚΕ κατά 0,81%, αύξηση του ΚΚΕ εσ. κατά 1,54% και μείωση του κέντρου (ΚΦ, Ελεύθεροι, ΕΧΕ, ΟΔ, και Κίνημα Ανθρ/κον) κατά 3,23%.

Στη β' κατηγορία υπάρχει μια μεγάλη αύξηση της Δεξιάς κατά 8,24%, μια μεγάλη μείωση του ΠΑΣΟΚ κατά 4,75%, του ΚΚΕ κατά 2,09% και των «κεντρώων» κομμάτων κατά 2,48%, ενώ αύξηση κατά 1,14% σημειώνει το ΚΚΕ εσ.

Στη γ' κατηγορία παρατηρείται μια σημαντική άνοδος της Δεξιάς κατά 8,57%, σταθερή μείωση του ΠΑΣΟΚ κατά 4,79%, του ΚΚΕ κατά 2,8%, και των «κεντρώων» κομμάτων κατά 1,87%, ενώ στο ΚΚΕ εσ. παρατηρείται άνοδος της δύναμής του κατά 1,01%.

Στη σύγκριση αυτή μεταξύ των βουλευτικών εκλογών του 1981 και των βουλευτικών εκλογών του 1985 παρατηρούμε τα εξής:

- Εξασθένηση των κεντρώων κομμάτων κυρίως στις δεξιές ενορίες, όπου και ήσαν ισχυρότερα.
- Μείωση του ποσοστού των ψήφων του ΚΚΕ στις αριστερές ενορίες και στις ενδιάμεσες.
- Συνεχής άνοδος της Δεξιάς ιδιαίτερα στις ενδιάμεσες και στις αριστερές ενορίες.
- Πτώση του ΠΑΣΟΚ ιδιαίτερα στις ενδιάμεσες και αριστερές ενορίες.
- Σχεδόν ομοιόμορφη αύξηση της δύναμης του ΚΚΕ εσ. στις δεξιές ενορίες.

Συμπεράσματα

Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν την ανάλυσή μας βλέπουμε ότι:

1. Αφού ταξινομήσαμε τις ενορίες με βάση τα ποσοστά της Δεξιάς, χωρίσαμε τις ενορίες σε τρεις κατηγορίες, για να μπορέσουμε να τις μελετήσουμε καλύτερα. Υπάρχει δε μια σχεδόν σαφής χωροταξική διάκριση των τριών αυτών κατηγοριών.

2. Είδαμε επίσης ότι το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚΕ είναι ισχυρότερα στις αριστερές ενορίες, ενώ το ΝΔ, το ΚΚΕ εσ. και οι «κέντρω» στις δεξιές ενορίες.

3. Η μετακίνηση των ψηφοφόρων μεταξύ 1981, 1982, 1984 και 1985 έγινε σχετικά ομοιόμορφα, χωρίς σημαντικές διαφορές, αφήνοντας έτσι αναλλοίωτη τη βασική εκλογική γεωγραφία της Αθήνας. Η μόνη γενική αξιολογούμενη εξαίρεση είναι η λίγο μεγαλύτερη ισχυροποίηση της Δεξιάς στις ενδιάμεσες και αριστερές ενορίες, όπου η εξασθένηση του ΠΑΣΟΚ ήταν λίγο εντονότερη. Στην επιμέρους ανάλυση βέβαια παρατηρήσαμε στις δημοτικές εκλογές του 1982, σε μερικές ενορίες, μια σημαντική αύξηση της Δεξιάς (σε αριστερές ή ενδιάμεσες ενορίες), και σε άλλες μια σημαντική πτώση της Δεξιάς (σε δεξιές ενορίες), λόγω ειδικότερων συνθηκών που χρειάζονται εξειδικευμένες μελέτες. Οι εξαιρέσεις αυτές επιβεβαιώνουν όμως τον κανόνα.

4. Κατόπιν όλων αυτών μπορεί κανένας να προβλέψει ότι οι όποιες μετακινήσεις σημειωθούν στις φετινές δημοτικές εκλογές σε σχέση με το 1985 (ή καλύτερα, από ό,τι δείχνουν και οι δημοσκοπήσεις με το 1984) θα είναι λίγο ή πολύ ομοιόμορφες στις τρεις κατηγορίες των ενοριών.

ΕΙΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΙΚΟ ΚΑΡΒΑΔΙΑ

Εκδόσεις: Μουσική • Δανιήλ Σαββίτης
Εκδόσεις: Τροπική • Νίκος Σαμαράκης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΩΛΗΤΕΣ

ΣΕΙΡΑ:

«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΨΗΦΙΔΕΣ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

ΑΘΗΝΑ - ΠΟΛΥΤΥΠΟ-

Δεινοκράτους 131, τηλ. 72.29.237

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Μ. ΚΟΤΣΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ-

Τοιμάρη 78, τηλ. 279.720

Το πρόβλημα της ΑΘΗΝΑΣ είναι η αποκέντρωση

του Δημ. Κωνσταντινίδη

Η ασύμμετρη ανάπτυξη της περιοχής Αττικής σε σχέση προς τον εθνικό κορμό έχει αρχίσει να απασχολεί από χρόνια τόσο τους ειδικούς επιστήμονες όσο και τον κάθε σκεπτόμενο κάτοικο της που υφίσταται σε κάποια ή κάποιες εκδηλώσεις της δραστηριότητάς του την υποβάθμιση του ζωτικού του χώρου, από την συγκοινωνιακή ταλαιπωρία μέχρι τη ρύπανση του εδάφους της θάλασσας και, τελευταία, του αέρα. Ο συναγεμμένος δόθηκε με την εμφάνιση του περιφρη-μου νέφους το οποίο δεν διακρίνει γεωγραφικές διαιρέσεις ούτε συνοικίες και μεταδίδεται με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα από τη ρύπανση των νερών και ακόμη πιο πολύ από τη ρύπανση του εδάφους.

Τα ασφυκτικά φαινόμενα της ρύπανσης αποτελούν τα συμπτώματα μιας πολύ προχωρημένης βαρύτατης κοινωνικής και οικονομικής νεο-πλάσιας της περιοχής της Μείζονας Αθήνας η οποία έχει ξεπεράσει τα όρια της αναπτυξιακής της χωρητικότητας.

Μέχρι τώρα το αναπτυξιακό πρότυπο που εχρησιμοποιούνταν (όταν υπήρχε κάποιο πρότυπο και δεν εγινόταν τελείως άναρχη ανάπτυξη) στηριζόταν σε μια αντικειμενική συνάρτηση οικονομικού κόστους -οφέλους. Μείωση χρηματιστική του κόστους και αύξηση παραγωγής αγαθών εύκολης διάθεσης ήταν η διαισθητική τάση των επενδυτών.

Από πολύν καιρό εφάνηκαν τα δυσμενή σημεία αυτής της μονομέ-ρειας ενώ ακόμη δεν είχε συνειδητοποιηθεί ότι η μεγιστοποίηση του κέρδους σ' έναν τομέα της οικονομίας ή σε μια περιοχή δεν ήταν η καλύτερη μακροπρόθεσμη.

Το πρότυπο αυτό που ακολουθήθηκε για πολλούς λόγους, από τους οποίους οι σπουδαιότεροι συνδέονται με την τραγική πολιτική ιστο-ρία της πατρίδας μας μετά τον πόλεμο, κατάληξε στα σημερινά αδιέ-ξοδα που τελείως συνοπτικά δίνουμε με τα πιο κάτω στατιστικά στοι-χεία για το νομό Αττικής:

Πληθυσμός Νομού:	3.369.424 κάτοικοι σε σύνολο 9.740.417 ήτοι 34,6% της χώρας (1981)		
Βιομηχανικές επενδύσεις:	47,3%	»	(1974)
- Απασχόληση στη βιομηχανία:	48,8%	»	
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν:	40%	»	(1974)
- Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν εξ Υπηρεσιών:	52,1%	»	(1974)
- Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν εκ κατοικιών:	61,0%	»	(1974)
- Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν Τραπεζών κλπ.:	71,5%	»	(1974)

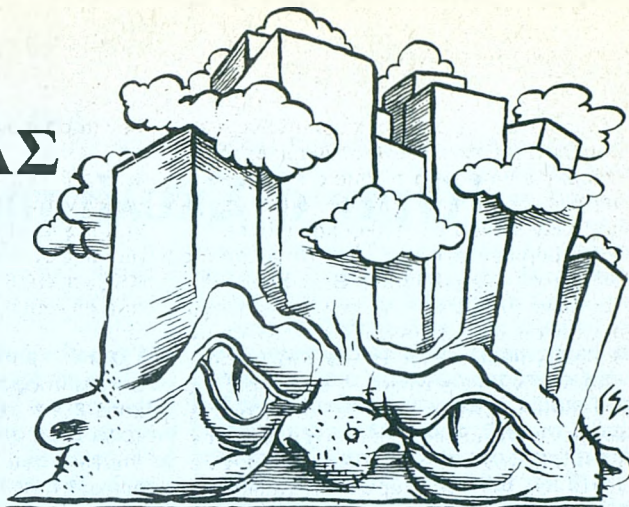
- Εμπόριο: Εισαγωγές: το 66% όλων των εισαγωγών της χώρας
Εξαγωγές: το 25% » » εξαγωγών » »

Και μόνον οι τελευταίοι αριθμοί είναι αρκετοί για να δώσουν μια εναργή εικόνα της οικονομικής δυσμορφίας που παρουσιάζει ο Νο-μός Αττικής σε σχέση προς όλη τη χώρα, με τον καθαρά παρασιτικό και καταναλωτικό χαρακτήρα.

Βέβαια μέσα στο Νομό Αττικής υπάρχουν και οι περιφερειακές πε-ριοχές που έμειναν στη σκιά αυτής της εξέλιξης. Πιο κάτω δίνουμε ενδεικτικό πίνακα πληθυσμών:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Δημογραφικά Στοιχεία Αττικής

α/α	1951	1961	1971	1981
1. Επαρχία Αττικής	1.378.586	1.852.709	2.566.775	3.134.075
2. Υπόλοιπον »	146.133	174.583	201.948	205.147
3. Νήσοι κλπ. »	20.110	30.682	29.126	29.902
4. Νομός Αττικής	1.556.029	2.057.974	2.797.849	3.369.124
5. Μέγαρα	13.863	15.450	17.294	17.719
6. Ελευσίνα	11.190	15.527	18.535	20.320
7. Λαύριο	6.725	6.553	8.283	8.921
8. Ελλάς	7.632.801	8.388.553	8.768.641	9.740.417

Από το άλλο μέρος η ύπαιθρος χώρα ερημωνόταν με ρυθμούς που έπρεπε να σημαίνουν συναγεμνό συνειδήσεων.

Αυτή η υπερευκέντρωση δραστηριοτήτων - που άλλωστε είναι πιο πολύ καταναλωτικές - έχει προκαλέσει προβλήματα στη ρύπανση των νερών του Σαρωνικού - μετά την καταστροφή του κόλπου της Ελευ-σίνας - με τα ολοένα επεκτεινόμενα «δυθισμένα πεδία λυμάτων» που έχουν καλύψει το βυθό κάτω από τα - 10μ. με ένα στρώμα αδιαπέρα-στο από το οξυγόνο.

Έχει προκαλέσει αλματώδη αύξηση στις ανάγκες σε νερό ύδρευσης από τα 61 εκατομμύρια κυβικά μέτρα το 1960, σε 281 εκατομμύρια μ³ το 1981 και 292 εκατομμύρια μ³ το 1985.

Οι λοιπές όμως συνέπειες της σκόπιμης συγκεντρωτικής και αντιπε-ριφερειακής πολιτικής που ακολουθήθηκε, η ερήμωση δηλαδή της υπαίθρου από τον πληθυσμό της πρωτογενούς παραγωγής με την ηθι-κή του οντότητα (αγρότες, ποιμένες, ψαράδες) και τη μετατροπή του σε ένα ανθρωποσύνολο πολλές φορές υποδαμυσμένο, η οικοπεδο-ποίηση κάθε σπιθαμής γης σε όλη τη χερσόνησο, η αναστροφή των επενδύσεων από την παραγωγή αγαθών σε ακίνητα, και κυρίως στη γη, η έξαρση των εισαγωγών καταναλωτικών αγαθών, αποτελούν εθνικές πληγές που δύσκολα μπορούν να προσμετρηθούν και πιο δύ-σκολα να θεραπευθούν.

Διότι η μεγάλη συσσώρευση πληθυσμού και αφθόνων κεφαλαίων δεν συνοδεύτηκε από αύξηση των ρυθμών παραγωγής. Αντίθετα οι διαρθρωτικές «τυχαίες» σχέσεις αυτού του διάσπαρτου σε πλήθος κροεπιχειρήσεων κεφαλαίου δεν επέτρεψαν να χρησιμοποιήσει η τιμολο-γιστική τεχνολογικές εξελίξεις, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα.

Η κατάσταση αυτή μεταφράζεται σε τεχνικούς όρους σαν υπέρβαση και ρήξη της «αναπτυξιακής χωρητικότητας» με την έννοια της φυσι-κής.

Στην Αττική έχει παραβιασθεί η αναπτυξιακή χωρητικότητα για όλες τις δραστηριότητες με επακόλουθα τη θλιβερή κατάσταση που βλέπουμε στο άμεσο περιβάλλον και που φαίνεται και μακροσκοπικά και τη νευρική απορρύθμιση των πολιτών οι οποίοι παράγουν λίγο διότι δεν μπορούν - ακόμη και όσοι έχουν διδαχτεί να εργάζονται καλά - και οι οποίοι βρίσκουν διέξοδο σε μια κινητικότητα χωρίς λόγο και μια καταναλωτική φρενιτιδα.

Και αυτή η καταναλωτική φρενιτιδα ενεργεί σαν πρόκληση και πρόσκληση στην υπόλοιπη χώρα και ειπετιναι τη συρροή επαρχιακού πληθυσμού στο κέντρο και την αφαιμάξη του Ταμειυτήρα ανθρωπί-νου δυναμικού που είναι ο αγροτικός μας κόσμος.

Η κατάσταση αυτή που είχε επισημανθεί από όλες τις πλευρές μετά την ανησυχητική εμφάνιση του «νέφους», στην Αθήνα, προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις της Πολιτείας συλλογικές ή κατά μεμονωμένους τομείς αρμοδιοτήτων, που όλες είχαν την αγαθή πρόθεση να διορθώ-σουν συμπτώματα, π.χ. υποχρεωτικά γκαράζ για τα αυτοκίνητα, νέοι περιφερειακοί δρόμοι, επίσπευση προγραμμάτων ύδρευσης και απο-χέτευσης κλπ. Ριζικά μέτρα θεραπείας του κακού είναι απαραίτητα αλλά αποτελούν θέματα πολιτικής επιλογής.

Και εδώ είναι η μεγάλη σημασία του Δημάρχου και των δημοτικών οργάνων της Αθήνας.

Εφόσον είναι θεσπισμένη η συμμετοχή του στα Ανώτατα Κυβερνη-τικά Όργανα που χαράσσουν την πολιτική και τα Προγράμματα, εί-ναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί η ανεξάρτητη γνώμη του και η συ-στηματική του παρέμβαση είτε διορθωτική των μέτρων που αποφασί-ζονται για ανακούφιση των προβλημάτων είτε απορριπτική των αρ-νητικών για τη βελτίωση της ζωής της πόλης. Σε κάθε περίπτωση η αγωνιστική παρουσία του Δημάρχου και η συνεχής εγρήγορση για τα μεγάλα προβλήματα της Πόλης, σημαίνουν δήμαρχο μελετημένο, ανε-ξάρτητο από την κυβερνητική αυθαιρεσία· όχι εντολοδόχο και χειρο-κροτητή.

'Όταν ο Σκυλίτσης πάει στα ΚΑΠΗ...

Δυο φορές μέχρι τώρα οι δημοκρατικές δυνάμεις συσπειρώθηκαν και νίκησαν στον Πειραιά το χουντικό αντίπαλο. Με εξαίρεση το 1975, οι δυο άλλες δημοτικές αναμετρήσεις στη μεταπολιτευτική περίοδο (1978 και 1982) αποτέλεσαν το «πεδίο μάχης» των δημοκρατικών εναντίον του Αρ. Σκυλίτση, ο οποίος με ισχυρή παρουσία και «οπαδούς των έργων του», διεκδικούσε το δήμο. Δεν μπόρεσε όμως παρά μόνο να φθάσει στο δεύτερο γύρο. Βέβαια, και το 1975 η παρουσία των δυνάμεων του ακροδεξιού χώρου ήταν ισχυρή. Η απουσία του Σκυλίτση όμως ήταν αποσυμπιερωτική και έτσι ο δεύτερος γύρος αποτέλεσε τότε υπόθεση των «δημοκρατικών δυνάμεων». Ο Γ. Κυριακάκος υποψήφιος υποστηριζόμενος το '75 μόνο από το ΚΚΕ πέρασε στο β' γύρο και έχασε από τον Αν. Βουλοδήμο υποστηριζόμενο από τις άλλες δημοκρατικές δυνάμεις. Το 1982 όμως όλες οι δημοκρατικές δυνάμεις υποστήριξαν την υποψηφιότητά του με αντίπαλο το Σκυλίτση και στο β' γύρο εξελέγει δήμαρχος. Ο δήμος έμεινε σε δημοκρατικά χέρια. Το ίδιο σκηνικό επαναλήφθη και το 1982. Τώρα, όμως, κατέβηκε ως υποψήφιος ο κ. Γ. Παπασπύρου, υπουργός της «αλλαγής». Οι «λοιπές δημοκρατικές δυνάμεις» πλην του ΚΚΕ αποφάσισαν και πάλι να δώσουν τη μάχη εναντίον της «πρόκλησης Σκυλίτση». Στο β' γύρο η συνεργασία ολοκληρώθηκε και ο δήμος παρέμεινε για τρίτη φορά σε δημοκρατικά χέρια.

Η ιδιόμορφη αυτή κατάσταση, που με ταξίδι άλλων οδηγούσε τις δημοκρατικές δυνάμεις σε συνασπισμό εναντίον της «χουντικής πρόκλησης» έχει τώρα ξεπεραστεί. Η παρουσία του Σκυλίτση δεν συνιστά και λόγο παρόμοιου συνασπισμού και ας επιμένει ο κ. Παπασπύρου να τον θεωρεί και τώρα ως βασικό αντίπαλό του. Η απόφαση της ΝΔ να ορίσει υποψήφιο έναν πρώην υπουργό —όπως και στην Αθήνα— τον κ. Α. Ανδριανόπουλο τροποποίησε τον μέχρι τώρα ισχύοντα κανόνα, ενώ η υποψηφιότητα του κ. Μ. Νικολινάκου —επικεφαλής της συνεργασίας των προοδευτικών δυνάμεων που υποστηρίζει το ΚΚΕ— και του κ. Κ. Κωσταράκου —επικεφαλής της δημοτικής κίνησης «πολίτες του Πειραιά» που υποστηρίζει το ΚΚΕ εσωτ.— δίδει τελειώς διαφορετική εικόνα στην αναμέτρηση της 12ης Οκτωβρίου απ' αυτή που έως τώρα προσδιοριζόταν από το «σύνδρομο Σκυλίτση».

Βέβαια, ο τωρινός δήμαρχος Γ. Παπασπύρου και υποψήφιος, αυτή τη φορά μόνο του ΠΑΣΟΚ, γνωρίζει καλά ότι ο Σκυλίτσης δεν έχει περιθώρια να μπει στο β' γύρο, αλλά ούτε καν να συγκεντρώσει ένα ποσοστό της τάξης του 10-13%. Όμως στην περίπτωση μιας αναμέτρησης με τα

ίδια χαρακτηριστικά των δυο προηγούμενων, το «σύνδρομο Σκυλίτση» θα ξαναλειτούργησει και αυτό δεν μπορεί παρά να οδηγήσει ξανά στη μάχη να μείνει ο δήμος σε δημοκρατικά χέρια. Αυτή η περίπτωση είναι όμως η λιγότερη πιθανή και όπως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση η πλέον απίθανη. Εκείνο που είναι όμως χρήσιμο για τη συγκέντρωση ψήφων, είναι η αξιοποίηση της αντίληψης που στήριξε —μεταξύ και άλλων— και το σοβαρό εκλογικό ποσοστό του Σκυλίτση στις προηγούμενες εκλογές. Αυτή η αντίληψη προβάλλει «τα έργα» —που ωστόσο είχαν χαρακτηριστεί, και δίκαια, «έργα βιτρίνας», από όλες τις δημοκρατικές δυνάμεις στο παρελθόν. Απ' αυτή την άποψη της «σύγκρισης των έργων» θεωρείται από τον κ. Παπασπύρου βασικός αντίπαλός του ο Σκυλίτσης «των έργων». Αν τώρα «τα έργα» ανταποκρίνονται ή καλύπτουν τις ανάγκες μιας πόλης με πολύπλευρα προβλήματα δεν εξετάζεται γιατί τότε θα έπρεπε να υπάρξουν και κάποιες απόψεις για το παρόν και το μέλλον της πόλης. Ίσως αυτό εξηγεί και τη σπουδή των υπαλλήλων του δήμου να τοποθετούνται σε δρόμους, πλατείες, πάρκα κλπ. σε κάθε έργο, δηλαδή, ταμπέλες οι οποίες εξηγούν ότι το συγκεκριμένο έργο έγινε «επί δημαρχίας Γ. Παπασπύρου».

Η αντίληψη όμως αυτή —παραπλήσια της λογικής του «μυστηρίου»— των «έργων» και συνεπώς της «επιτυχίας», παρακάμπτει τα δημοτικά προβλήματα σε μια πόλη μάλιστα με ιδιόμορφα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, που πέραν των άλλων τυχαίνει να είναι και το πρώτο λιμάνι της χώρας. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα έργα αποτελούν αρνητικό στοιχείο στις δραστηριότητες ενός δήμου. Το θέμα είναι οι προτεραιότητες, ποια έργα και γιατί και πώς γίνονται.

Οι αντίπαλοι του κ. Παπασπύρου θεωρούν ότι ο δήμαρχος δεν προσπάθησε να εντάξει τα έργα του δήμου σε μια προοπτική ανάπτυξης της πόλης. Παράλληλα θεωρούν ότι δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός δήμου που κάθε άλλο παρά μπορεί να λειτουργήσει με «παλαιοκομματικές αντιλήψεις». Φρόντισε, τονίζουν, να υπάρχει ακόμα και έργο «κοινωνικής πολιτικής» με στόχο το «σπάσιμο της ανεργίας». Αυτό συνίσταται όπως λέγεται στο να διορισθούν μετά το 1982 στο δήμο πάνω από 1200 ως «εργάτες καθαριότητας» και στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν οι περισσότεροι ως διοικητικοί υπάλληλοι. Επί δημαρχίας Κυριακάκου, οι διορισμοί δεν ξεπέρασαν τους 100 και συνάντησαν μάλιστα και τις αντιδράσεις πολλών δημοτικών συμβούλων. Τούτο ίσως εξηγεί τη συνήθη εικόνα στο κτίριο του δήμου να συνωστίζονται καθημε-

ρινά 100-150 άτομα για «να βρουν δουλειά από το δήμαρχο». Οι αντίπαλοι του κ. Παπασπύρου θεωρούν ότι οι προσλήψεις έγιναν χωρίς αξιοκρατικά κριτήρια με στόχο τη δημιουργία εκλογικού μηχανισμού που να στηρίζει προσωπικά το δήμαρχο. Μέχρι και για «κλάκα» συγκεκριμένες ώρες των ομιλιών του χρησιμοποιούνται ορισμένοι όπως λέγεται...

Τα πλέον σοβαρά όμως για τα οποία επικρίνεται ο κ. Παπασπύρου πέραν του προηγούμενου —στο οποίο ο ίδιος αντιπαραθέτει «αυτό που με ενδιαφέρει είναι να δίνω ψωμί στους Πειραιώτες»— από σημερινούς αντιπάλους του και πρώην συμπαράγοντες στην αντιμετώπιση της «πρόκλησης Σκυλίτση» αφορούν την πολιτική που έχει διαμορφώσει στο δήμο για την επίλυση διαφόρων προβλημάτων. Ακολουθεί, τονίζουν οι επικριτές του, τακτική «ισοπέδωσης» των δημοτικών συμβούλων και δημιουργεί «αυλή» με αποτέλεσμα να αδυνατεί να λειτουργήσει συλλογικά το δημοτικό συμβούλιο, να αποκλείονται όσοι έχουν πολιτική άποψη για το δήμο και να λειτουργεί τελικά ο δήμος ως μηχανισμός του δημάρχου. Μαζί όμως με αυτό έχουν αναφερθεί και δύο «σκάνδαλα» για τα οποία ανεξάρτητα από την προεκλογική περίοδο που «βγήκαν» θα έπρεπε να ευαισθητοποιήσουν τη δημοτική αρχή και να υπάρξουν σαφείς εξηγήσεις. Το πρώτο αφορά την παραιτήση της κ. Α. Ραπάκη, διευθύντριας των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου. Λέγεται ότι δόθηκαν έργα στον άνδρα της, που αφορούν ποσά ύψους 400.000.000 δρχ. Τούτο έγινε, όπως λένε, δια μέσου της ανάθεσης των έργων και όχι του κανονικού δρόμου. Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου υποστηρίχθηκε από το δήμαρχο ότι δεν υπήρξε καμία παρατυπία. Όμως, τα έργα με ανάθεση δεν απαιτούν απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Το δεύτερο αφορά την περίπτωση διαλυτηρίου μηχανημάτων. Λέγεται ότι ο σχετικός διαγωνισμός κατοχυρώθηκε στον τρίτο μειοδότη και όχι στον πρώτο. Η απάντηση είναι ότι όλα έχουν γίνει μέσα από τις νόμιμες διαδικασίες. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει διαφάνεια και έλεγχος.

Τα παραπάνω και κυρίως η πολιτική που ακολούθησε ο κ. Παπασπύρου αποτελούν τα κύρια στοιχεία στα οποία στηρίζεται η κριτική των αντιπάλων του. «Δεν συγκρίνεται ούτε με έναν μέτρια επιτυχημένο δήμαρχο του ΠΑΣΟΚ», όπως ισχυρίζονται. Βέβαια, μια τέτοια κριτική υποκρύπτει και την αδυναμία να θέσουν οι «δημοκρατικές δυνάμεις» τα ουσιαστικά προβλήματα του Πειραιά και να διαμορφώσουν μια διαφορετική πολιτική.

Η κατάσταση αυτή επιτρέπει στον υποψήφιο της ΝΔ κ. Α. Ανδριανόπουλο να

προβάλλει μια εικόνα ενός «σύγχρονου προγράμματος». Με προεκλογική εκστρατεία, που χαρακτηρίζεται «άψογη» και από τους αντιπάλους του, ο κ. Ανδριανόπουλος, στοχεύει μια πιθανή επιτυχία του, να την αξιοποιήσει και πολιτικά ενισχύοντας τις μέχρι τώρα «ανανεωτικές απόψεις» που έχει προβάλλει στο χώρο της ΝΔ. Αλλά και μια αύξηση του ποσοστού της ΝΔ, που φαίνεται το πλέον πιθανό, εάν επιτύχει, θα έχει θετικά αποτελέσματα για τον ίδιο. Εάν είναι αυτός αντίπαλος του κ. Παπασπύρου θα εξαρτηθεί το αποτέλεσμα του β' γύρου από τη στάση των οπαδών του Σκυλίτση και από το εάν θα ψηφίσουν οι ψηφοφόροι των Κωσταράκου-Νικολινάκου τον κ. Παπασπύρου. Ο κ. Ανδριανόπουλος φρόντισε πάντως να περιλάβει δύο «σκυλιτσικούς» συμβούλους στο ψηφοδέλτιό του (Καποκόλης-Αναγνωστόπουλος) οι οποίοι —κυρίως ο δεύτερος— δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν και χουντικοί. Παράλληλα, ο κ. Μαρινάκης (δημοτικός σύμβουλος του Σκυλίτση που το 1982 είχε πάρει 5.500 περίπου ψήφους) υποστηρίζει τον κ. Ανδριανόπουλο.

Στην περίπτωση που εκλεγεί δήμαρχος θα γίνει αυτός βουλευτής και έτσι... θα έχει και ο Σκυλίτσης τον κοινοβουλευτικό του «εκπρόσωπο» - τέρμα «έργα» και δημαρχίες! Αυτά για άλλους τώρα - προς δόξαν των μαχών που έδωσε η «δημοκρατική συνεργασία» και των έργων που έκανε ο κ. Παπασπύρου, για να αποτραπεί η «είσοδος» Σκυλίτση στο δήμο Πειραιά.

Στο χώρο της αριστερας τώρα το ΚΚΕ προώθησε τη «συνεργασία των προοδευτικών δυνάμεων» με επικεφαλής τον Χαλανδράο και πρώην μέλος ΚΕ του ΠΑΣΟΚ κ. Μάριο Νικολινάκο, το δε ΚΚΕ εσ. υποστηρίζει τον υποψήφιο της δημοτικής κίνησης «πολίτες του Πειραιά» κ. Κ. Κωσταράκο, γραμματέα του «Ρήγα Φεραίου» στα πρώτα χρόνια της δικτατορίας και μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ εσ. σήμερα. Το ΚΚΕ δεν πρόβαλλε την υποψηφιότητα του κ. Δ. Σαλπέα ο οποίος το 1982 ως υποψήφιος μόνο του ΚΚΕ πήρε 20,07%. Έγιναν διαπραγματεύσεις με τον κ. Αντωνάκο (μεγαλοκλινικάρχη) του οποίου ο αδελφός ήταν δημοτικός σύμβουλος του ΠΑΣΟΚ. Σ' αυτή την υποψηφιότητα υπήρξαν σοβαρές

αντιδράσεις με αποτέλεσμα να μην προχωρήσει.

Σχετική πρόταση που έγινε για την υποψηφιότητα της κ. Αθηνάς Κατσαφάδου (είχε εκλεγεί δύο φορές πρώτη δημοτική σύμβουλος και διεγράφη τον περασμένο Απρίλιο από το ΠΑΣΟΚ), από στελέχη της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ Πειραιά που αποχώρησαν επειδή διεφώνησαν με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης το Νοέμβριο του 1985 και συγκρότησαν δημοτική κίνηση, δεν καρποφόρησε. Αιτία ήταν η άρνηση του ΚΚΕ, το οποίο λέγεται ότι στήριξε την άποψη αυτή στην εκτίμηση ότι η κ. Α. Κατσαφάδου «δεν μπορεί να πάρει πρωτιά»...

Ενδιαφέρον παρουσιάζει πάντως το γεγονός ότι από το ψηφοδέλτιο της συνεργασίας με τον κ. Παπασπύρου το 1982 απεχώρησαν 8 δημοτικοί σύμβουλοι: 2 του ΚΚΕ εσ., 2 της ΕΔΑ, ο κ. Αντωνάκος, η κ. Α. Κατσαφάδου, ο κ. Χριστουλάκης και ο κ. Μιχ. Κορρές. Όπως επίσης και ότι η ΕΔΑ δεν υποστηρίζει κανέναν. Από τους δύο συμβούλους που είχε, ο ένας δεν υποστηρίζει κανέναν συνδυασμό, ο δε άλλος ενώ τάχθηκε υπέρ της συνεργασίας αρθρογραφώντας μάλιστα στο «ΡΙζοσπάστη» τελικά μετέχει στο ψηφοδέλτιο Παπασπύρου.

Ο κ. Αντωνάκος τώρα διαπραγματεύθηκε με το ΚΚΕ και ξαναγύρισε υποστηρίζοντας τον κ. Παπασπύρου. Ο κ. Χριστουλάκης μετέχει στο ψηφοδέλτιο του κ. Νικολινάκου, η Α. Κατσαφάδου δεν μετέχει σε κανένα ψηφοδέλτιο, το ίδιο και ο κ. Μιχ. Κορρές ο οποίος απεχώρησε πριν πέντε μήνες από το ΠΑΣΟΚ.

Ουσιαστικά η συνεργασία στον Πειραιά του ΚΚΕ με τις προοδευτικές δυνάμεις υποστηρίζεται μόνο από τη ΣΣΕΚ, ενώ το ΚΚΕ εσ. επέλεξε, όπως και στην Αθήνα, να δώσει αυτόνομο τη μάχη. Έτσι, σε ό,τι αφορά την Αριστερά ο α' γύρος έχει ενδιαφέρον για μεν το ΚΚΕ στο αν κατορθώσει ο κ. Νικολινάκος να συγκεντρώσει το ποσοστό του κ. Σαλπέα του 1982 και για το ΚΚΕ εσ. στο αν κατορθώσει ο κ. Κωσταράκος να ξεπεράσει το ποσοστό του ΚΚΕ εσ. Το κύριο ενδιαφέρον όμως είναι τι στάση θα κρατήσουν οι δυο συνδυασμοί στο β' γύρο στην περίπτωση της «μονο-

μαχίας» Παπασπύρου - Ανδριανόπουλου που απασχολεί ιδιαίτερα το ΠΑΣΟΚ. Ήδη πάντως η κίνηση «πολίτες του Πειραιά» που υποστηρίζει τον κ. Κωσταράκο, σε ανακοίνωσή της τόνισε ότι «δεν διαχειριζόμαστε τις ψήφους κανενός». Μια τέτοια στάση οδηγεί στην αποχή ή το λευκό στο β' γύρο και βέβαια αν συνυπολογισθεί ότι και μια μερίδα των ψηφοφόρων του ΚΚΕ θα έχει την ίδια στάση θα δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα στον κ. Παπασπύρου, ο οποίος τότε θα πρέπει να στηριχθεί και σε οπαδούς «των έργων» του κ. Σκυλίτση.

Ο κ. Ανδριανόπουλος, ο οποίος έχει προβλήματα με «σκυλιτσικούς» που δεν χρησιμοποίησε στο ψηφοδέλτιό του, ελπίζει στην απομόνωσή τους και στη διαρροή των περισσότερων ψήφων στο δικό του συνδυασμό στην περίπτωση που είναι αντίπαλος του κ. Παπασπύρου. Ο τελευταίος σε μια τέτοια περίπτωση θα θέσει στους αριστερούς το γνωστό δίλημμα «ΠΑΣΟΚ ή Δεξιά» και παράλληλα ελπίζει η «προβολή των έργων» να αποδώσει τους αναμενόμενους καρπούς σε ψήφους. Αυτή η μερίδα των ψηφοφόρων που έδωσε εκλογική υποστήριξη στον Σκυλίτση στις προηγούμενες εκλογές αποτελεί τώρα τη μεγάλη μερίδα των αναποφάσιστων. Εάν οι αριστεροί ψηφοφόροι απέχουν ή ψηφίσουν λευκό στο β' γύρο ο κ. Παπασπύρου θα πρέπει να πείσει αυτούς τους αναποφάσιστους ότι τα δικά του έργα είναι καλύτερα από τα «έργα βιτρίνας» του Σκυλίτση...

Εκτός αυτών όμως το πέρασμα του Σκυλίτση στα ΚΑΠΗ προσθέτει και ένα επιπλέον ενδιαφέρον στην αναμέτρηση. Χωρίς την αντιχουντική ενότητα οι πολιτικές δυνάμεις τώρα, για πρώτη φορά στη μεταπολιτευτική περίοδο, δίδουν μια πολιτική μάχη, η οποία προφανώς δεν αφορά μόνο την καταμέτρηση των ψήφων. Και αυτή έχει σημασία όχι μόνο για τη ΝΔ και τον κ. Ανδριανόπουλο, το ΠΑΣΟΚ και τον κ. Παπασπύρου, αλλά και για το ΚΚΕ και τις περιπέτειες της συνεργασίας στον Πειραιά και το ΚΚΕ εσ. και την αυτόνομη κάθοδο των δυνάμεων της ανανεωτικής αριστεράς.

Γιάννης Φλώρος

ΠΕΙΡΑΙΑΣ • 1982

Α' ΓΥΡΟΣ

Β' ΓΥΡΟΣ

«Δημοκρατικός Πειραιάς»
(ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ εσ.-ΕΔΑ)

Ι. Παπασπύρου

Αρ. Σκυλίτσης

«Πειραιάς Αναγέννηση» (ΚΚΕ)

Δ. Σαλπέας

«Δημοκρατική Συνεργασία»

Β. Λεβέντης

49.241 36,72%

56.353 42,02%

26.913 20,07%

1.603 1,20%

72.706 54,26%

61.291 45,74%

ΠΕΙΡΑΙΑΣ • 1978

Α' ΓΥΡΟΣ

Β' ΓΥΡΟΣ

«Παμπεριαιικός Δημοκρατικός
Συνδυασμός Αλλαγής»
(ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ-ΚΚΕ εσ.-ΕΔΑ-
Κέντρο)

Γ. Κυριακάκος

Αρ. Σκυλίτσης

«Πειραική Αναγέννηση»
(αν δεξιός)

Σπ. Μιχαήλ

54.740 45,67%

58.361 48,70%

6.751 5,63%

66.169 53,43%

57.684 46,57%

ΠΕΙΡΑΙΑΣ • 1975

«Δημοκρατικός Ανανεωτικός
Συνδυασμός»
(ΠΑΣΟΚ-ΕΔΑ-ΚΚΕ εσ.)

Αν. Βουλοδήμος

«Παμπεριαιικός Δημοκρατικός
Συνδυασμός» (ΚΚΕ)

Γ. Κυριακάκος

«Πειραική Δημοτική Ενότητα»
(ΝΔ)

Π. Λεούσης

«Πειραιικός Συνδυασμός»
(«Άκρα Δεξιά»)

Ι. Φιλίππας

«Ηνωμένος Πειραιάς»
(ανεξ. δεξιός)

Σ. Μιχαήλ

«Νέα Πνοή» (Κέντρο)

Ηρ. Σακαλής

Κυρ. Σπυριούνης

Νικ. Αναγνωστόπουλος

31.758 28,50%

19.281 17,30%

15.025 13,50%

12.474 11,20%

9.214 8,30%

2.522 2,20%

2.306 2%

Α' ΓΥΡΟΣ

Β' ΓΥΡΟΣ

31.758 28,50%

19.281 17,30%

15.025 13,50%

12.474 11,20%

9.214 8,30%

2.522 2,20%

2.306 2%

68.518 71,70%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

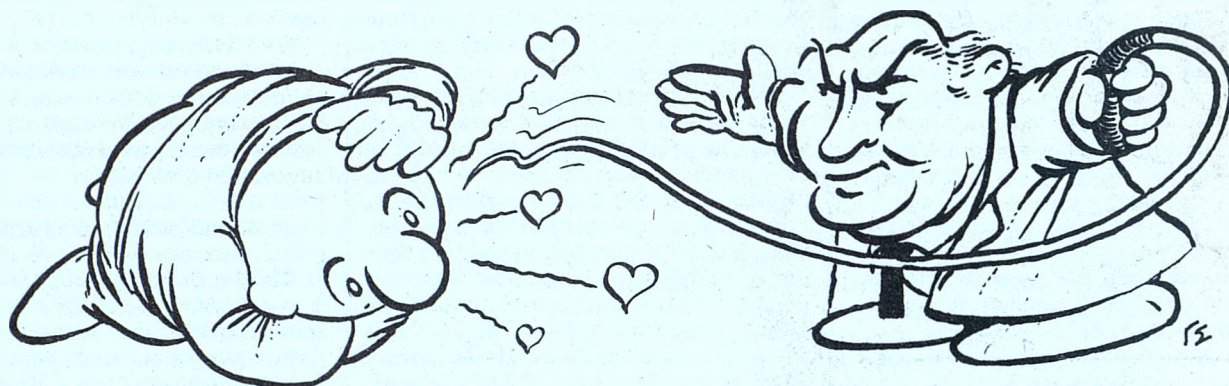
27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

27.072 28,30%

Ο κ. Παπανδρέου έχει ρεύμα ο υποψήφιος του όχι και τόσο...

Η αναγνωσιμότητα των καθημερινών εφημερίδων, οι συμπάθειες – και αντιπάθειες – των πολιτών προς τους πολιτικούς αρχηγούς και τους υποψηφίους δημάρχους, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των τελευταίων, είναι ορισμένα θέματα, για τα οποία δίνονται εξαιρετικά ενδιαφέρουσες απαντήσεις, από τη δημοσκόπηση της Θεσσαλονίκης, βασικά σημεία της οποίας παρουσιάστηκαν στο ΑΝΤΙ, την περασμένη εβδομάδα.

Ο ΑΘΗΝΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ ΤΩΡΑ ΔΙΚΑΙΩΝΕΤΑΙ

Στην ερώτηση «πόσο συχνά διαβάξετε εφημερίδα», οι απαντήσεις δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές, χωρίς να είναι και αποκαρδιωτικές: το 55% των ερωτηθέντων διαβάξει (προσοχή δεν αγοράζει) καθημερινή εφημερίδα, το 20% τρεις φορές την εβδομάδα, το 13,1% μία φορά, ενώ «πολύ σπάνια» ρίχνει καμιά ματιά το 4,2% και ποτέ το 6,3%.

Όπως όλα τα πράγματα πληρώνονται σ' αυτόν τον κόσμο, έτσι και ο «αθηνοκεντρισμός» των αθηναϊκών εφημερίδων, η υποβάθμιση των άλλων πόλεων και της επαρχίας σε όφελος της πρωτεύουσας, έχει κι αυτός το κόστος του. Από την ερώτηση «ποιες εφημερίδες διαβάσατε τις τελευταίες 7 ημέρες» συνάγεται ότι το συγκρότημα Βελλίδη, εξακολουθεί να διαδραματίζει έναν πρωταρχικό ρόλο, στην έντυπη ενημέρωση των Θεσσαλονικέων: η «**Μακεδονία**» με 43,3%, και η «**Θεσσαλονίκη**» με 31,7% προηγούνται σημαντικά από τις πρωτευουσάινες συναδέλφους τους. Σχετικά με τις τελευταίες, αξίζει να σημειωθεί η υπεροχή της «**Ελευθεροτυπίας**» (17%) και ακόμη η υψηλή ανα-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ποιες εφημερίδες διαβάσατε τις τελευταίες επτά ημέρες:

Νέα	10,3%
Απογευματινή	4,6%
Πρώτη	5,1%
Ελευθ. Τύπος	15,1%
Έθνος	9%
Ελευθεροτυπία	17%
Βραδυνή	8,7%
Αυριανή	7,4%
Μεσημβρινή	3,5%
Εστία	1,4%
Θεσ/νίκη	31,7%
Αυγή	3,9%
Ακρόπολις	0,5%
Καθημερινή	3%
Δημ. Λόγος	1%
Ριζοσπάστης	6,7%
Βορράς	7,6%
Μακεδονία	43,3%
Βήμα Κυρ.	7,6%
Αθλητικές	2,8%
Ελευθερη Όρα	0,5%

γνωσιμότητα του «**Ελεύθερου Τύπου**», σε βάρος και των «**Νέων**» (τα οποία όμως ή άλλως, λόγω «αθηναϊκών» μικρών αγγελιών, έχουν μειωμένες πωλήσεις στην επαρχία), αλλά και του «**Έθνους**». (Πίνακας 1).

Ο ΠΙΟ ΚΑΚΟΣ, Ο ΜΑΘΗΤΗΣ

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα αποτελέσματα μιας κατηγορίας ερωτήσεων, κατά τις οποίες οι ερωτηθέντες καλέστηκαν να βαθμολογήσουν από το 1 έως το 10, τους «μαθητές», στην προκειμένη περίπτωση τους πολιτικούς αρχηγούς. Όπως ήδη σημειώθηκε στο προηγούμενο τεύχος, αυτό που οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι ψήφισαν στις βουλευτικές εκλογές του '85, τείνει

προς τα πραγματικά αποτελέσματα των ιδίων εκλογών, στην Α' Θεσσαλονίκης, όπου η ΝΔ κέρδισε 44,5%, το ΠΑΣΟΚ 42,6%, το ΚΚΕ 8,6%, το ΚΚΕ εσ. 3,04% και η ακροδεξιά 0,52%. Σ' αυτό λοιπόν το σχετικά «δυσμενές» περιβάλλον, ο Ανδρέας Παπανδρέου αποδεικνύεται ο δημοφιλέστερος, καλύτερα ο συμπαθέστερος, των πολιτικών ηγετών, αφού βαθμολογείται με πάνω από τη βάση από το 53,9%, ενώ έχει και το χαμηλότερο ποσοστό αρνητικής βαθμολόγησης (35,4%) από όλους τους ανταγωνιστές του. Δυστυχώς δεν έχουμε στη διάθεσή μας μια προηγούμενη δημοσκόπηση, ώστε να συναχθούν συμπεράσματα για την πτωτική η ανοδική τάση του πρωθυπουργού και η μόνη ένδειξη είναι το σχετικά υψηλό – για πρωθυπουργό – ποσοστό (9,5%) αυτών που δεν θέλησαν να εκφράσουν κάποια γνώμη. Το σίγουρο πάντως είναι, ότι ο κ. Παπανδρέου μπορεί να μην ευτύχησε στο διαχωρισμό του κόμματος από το κράτος επί παραδείγματι, αλλά σίγουρα τα κατάφερε στο διαχωρισμό της κυβέρνησης και του κόμματος από τον εαυτό του. Αξιοσημείωτο είναι ακόμη, ότι αυτό το σπλ εξουσίας, του οποίου «πρώτος διδάξας» είναι ο Κ. Καραμανλής, μεταφράζεται σε αρκετές συμπάθειες μέσα στην ΝΔ (29,3%), το ΚΚΕ (38,4%) και ιδιαίτερα το ΚΚΕ εσ. το οποίο τουλάχιστον στη Θεσσαλονίκη εμφανίζεται αρκετά φιλοπαπανδρεϊκό (53,6%). Από την άλλη πλευρά, το 11,3% των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ που βαθμολογούν «κάτω από τη βάση» τον πρωθυπουργό, είναι υψηλότερο από τα αντίστοιχα των άλλων αρχηγών, ένδειξη ίσως μίας διαδικασίας αμφισβήτησης μέσα στο κυβερνητικό στρατόπεδο. Για να μην δημιου-

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Ανεξάρτητα από τις πολιτικές σας πεποιθήσεις και τι ψηφίζετε, θέλω να μου πείτε πόσο θα θέλατε εσείς προσωπικά να βγει δήμαρχος ο παρακάτω υποψήφιος:

ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΨΗΦΟΙ '85	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
ΠΑΣΟΚ	4,7%	15,7%	12%	57%	10,4%
ΝΔ	68,8%	17,7%	4,3%	2,6%	6,6%
ΚΚΕ	—	4,5%	11,3%	79,5%	4,5%
ΚΚΕ εσ.	3,8%	—	11,5%	84,6%	—
ΣΥΝΟΛΟ	28%	14,2%	9,2%	37,3%	11,1

ΜΑΝΑΒΗΣ

ΠΑΣΟΚ	37,1%	27,2%	15,1%	12,5%	7,8%
ΝΔ	3,7%	13,4%	27,4%	49,4%	5,3%
ΚΚΕ	9%	13,6%	36,3%	38,6%	2,2%
ΚΚΕ εσ.	—	11,5%	50,0%	38,4%	—
ΣΥΝΟΛΟ	17,4%	20,6%	23,9%	28,7%	9,8%

ΣΤ. ΝΕΣΤΩΡ

ΠΑΣΟΚ	18,8%	24%	18,3%	17,2%	20,9%
ΝΔ	4,8%	15%	17,7%	40,3%	22%
ΚΚΕ	84%	6,7%	6,8%	2,2%	—
ΚΚΕ εσ.	76%	24%	—	—	—
ΣΥΝΟΛΟ	21,1%	17,4%	15,8%	22,9%	22,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πόση συμπάθεια αισθάνεστε για το πολιτικό πρόσωπο που ακολουθεί, ξεκινώντας από το πού σημαίνει ότι δεν αισθάνεσθε καμία συμπάθεια, και φτάνοντας στο 10, που σημαίνει ότι αισθάνεσθε μεγάλη συμπάθεια.

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΨΗΦΟΙ 85	1-5	5-10	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΟΥΝ
ΠΑΣΟΚ	11,3%	84,6%	3,6
ΝΔ	59,9%	29,3%	10,1%
ΚΚΕ	49,7%	38,7%	9%
ΚΚΕ εσ.	45,8%	53,6%	—
ΣΥΝΟΛΟ	35,4%	53,9%	9,5%

Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΠΑΣΟΚ	82,4%	14,4%	2,5
ΝΔ	8,9%	82,7%	7,9%
ΚΚΕ	88,4%	2,2%	6,7%
ΚΚΕ εσ.	95,9%	3,8%	—
ΣΥΝΟΛΟ	53%	37,6%	8,2%

Χ. ΦΛΩΡΑΚΗΣ

ΠΑΣΟΚ	49,7%	45,2%	4,6%
ΝΔ	79,3%	11,7%	8,5%
ΚΚΕ	8,9%	81,5%	6,7%
ΚΚΕ εσ.	42,1%	57,5%	—
ΣΥΝΟΛΟ	55,8%	33,4%	9,5%

Λ. ΚΥΡΚΟΣ

ΠΑΣΟΚ	41,7%	53,7%	4%
ΝΔ	51,4%	39%	9%
ΚΚΕ	47,5%	42,8%	6,7%
ΚΚΕ εσ.	7,6%	9,2%	—
ΣΥΝΟΛΟ	41,4%	48,6%	9%

Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΣΟΚ	61,1%	31,3%	7,2%
ΝΔ	42,8%	47,2%	9,6%
ΚΚΕ	74,7%	13,4%	9%
ΚΚΕ εσ.	88,2%	11,4%	—
ΣΥΝΟΛΟ	53,2%	34,6%	11,1%

γούνται πάντως παρανοήσεις, πρέπει να προστεθεί ότι οι συμπάθειες του κ. Παπανδρέου, ιδιαίτερα στη ΝΔ, στηρίζονται στους βαθμούς, 6,7 και 8. Για λόγους ευκολότερης ανάγνωσης των πινάκων, στο άρθρο ακολουθήθηκε η — επιστημονικώς ορθή — απλοποίηση, σε δύο κατηγορίες, από το 1-5 και το 6 έως το 10. Μία προσεκτικότερη ανάγνωση της αναλυτικής βαθμολογίας στην επόμενη σελίδα (Πίνακας 4) αποδεικνύει για όσους ενδιαφέρονται ότι ο πρωθυπουργός «πολώνει» ένα μεγάλο κομμάτι ψηφοφόρων της ΝΔ, χωρίς αυτό πάντως να αναιρεί τα γενικά συμπεράσματα για τη δημοτικότητά του. (Πίνακας 2).

★

Όσοι ακόμη αμφιβάλλουν, ότι με τον Κώστα Μητσοτάκη επικεφαλής, η ΝΔ δε θα καταφέρει να έρθει στην εξουσία με καμία κυβέρνηση (ούτε με την ερασιτεχνική κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ) δεν έχουν παρά να συμβουλευτούν, τα δικά του αποτελέσματα, στον ευνοϊκό για την αξιωματική αντιπολίτευση χώρο της συμπρωτεύουσας. Ο πρόεδρος της ΝΔ, όπως άλλωστε και οι άλλοι πολιτικοί αρχηγοί, έχει καταφέρει να συσπειρώσει την εκλογική του βάση αλλά και να αποδιώξει τους οπαδούς όλων των υπόλοιπων κομμάτων: το 82,4% των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ, το 88,4% του ΚΚΕ και το 95,9% του ΚΚΕ εσ. τον βαθμολογούν αρνητικά, ενώ υψηλότερα είναι τα ποσοστά αυτών, που, ελλείψει μηδενικού, δάζουν άσσο (δες ξανά αναλυτικό πίνακα στην επόμενη σελίδα). Με συνολικό αρνητικό αποτέλεσμα 53%, θετικό μόλις 37,6% και ποσοστό 8,2% που δε γνώριζαν ή δεν απάντησαν, ο αρχηγός της ΝΔ, πιάνει δεν πιά-

νει σε δημοτικότητα το εκλογικό ποσοστό του κόμματός του.

Αντίθετα ευνοϊκότερη είναι η εικόνα του Κωστή Στεφανόπουλου, που βαθμολογείται θετικά από το ένα τρίτο περίπου του ΠΑΣΟΚ (31,3%), αλλά διατηρεί πολύ μικρές συμπάθειες στους οπαδούς των δύο ΚΚ, χωρίς όμως να προκαλεί και τις πολώσεις του Κρητικού τέως συνεταίρου του. Το πιο ενδιαφέρον στην περίπτωση του προέδρου της ΔΗΑΝΑ, είναι ότι η στάση απέναντί του, διχάζει κυριολεκτικά την εκλογική βάση της ΝΔ: το 42,8% τον βαθμολογεί αρνητικά, και το 47,2% θετικά. Ο κ. Στεφανόπουλος, έχει πάντως και το μεγαλύτερο ποσοστό των δημοτών που δε γνώριζαν ή δεν απάντησαν, για τη συμπάθεια ή την αντιπάθεια που τους προκαλεί.

ΚΥΡΚΟΣ: Ο ΠΙΟ ΣΥΜΠΑΘΗΣ

Πολλοί υποστηρίζουν ότι το ΚΚΕ εσ. είναι το «δεύτερο κόμμα» όλων των Ελλήνων, αλλά το σίγουρο είναι ότι ο Λεωνίδας Κύρκος έχει μεγάλες συμπάθειες. Παρά το μικρό ποσοστό του κόμματός του, έρχεται μόλις δεύτερος με μικρή μάλιστα διαφορά από τον προπορευόμενο Α. Παπανδρέου (48,6% έναντι 53,9%). Το εντυπωσιακό αυτό αποτέλεσμα, στηρίζεται σε μία διακομματική αναγνώριση που θα άρμοζε περισσότερο σε Σουηδό πρωθυπουργό ή σε εγχώριο Πρόεδρο Δημοκρατίας (όχι δεν εννοούμε τίποτα, κύριε Σαρτζετάκη): οι συμπάθειες αφορούν το 39% της ΝΔ, το 42,8% του ΚΚΕ και όπως συμβαίνει με το ΚΚΕ εσ. για τον Ανδρέα Παπανδρέου — το 53,7% του ΠΑΣΟΚ. Είναι να απορεί κανείς πως αυτή η αμοιβαία έλξη, δεν έχει οδηγήσει σε δεσμό...

Ο Χαρίλαος Φλωράκης, εμφανίζει τα υψηλότερα ποσοστά αντιπάθειας (55,8%) και τα χαμηλότερα ποσοστά συμπάθειας (33,4%) απ' όλους τους πολιτικούς αρχηγούς. Η αντιπάθεια πάντως, αυτή, προέρχεται κυρίως από τους δεξιούς ψηφοφόρους (79,3%), χωρίς αυτό να αναιρεί ότι οι αλλαγές στην πολιτική του ΚΚΕ σε ό,τι αφορά τη «στείρα αντιδεξιά πολεμική» ή τους «συντηρητικούς» αντιδεξιούς πολίτες, έχουν παίξει ελάχιστο ρόλο για την απήχηση του κόμματος, στην εκλογική βάση της ΝΔ. Χαρακτηριστικό ίσως και του αντιφατικού χαρακτήρα του ΠΑΣΟΚ, ο γεν. γραμματέας του ΚΚΕ διχάζει τους ψηφοφόρους του κυβερνώντος κόμματος από τους οποίους τον «αντιπαθεί» το 49,7% και τον συμπαθεί το 45,2%. Ενδιαφέρον τέλος είναι, ότι ο κ. Φλωράκης διατηρεί μεγάλες συμπάθειες στην εκλογική βάση των «αναθεωρητών» (57,5%) μεγαλύτερες απ' αυτές του Λεωνίδα Κύρκου στους εκλογείς του ΚΚΕ (42,8%).

Τα απόκρυφα κείμενα του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

του Δ. Μιχαήλ

Τέσσερις αποκαλυπτικές ενότητες κειμένων με σημαντικό ιστορικό και πολιτικό ενδιαφέρον για τα τελευταία 45 χρόνια, άφησε στο αρχείο του ο πρώην Πρωθυπουργός Παν. Κανελλόπουλος. Σύντομα πρόκειται να δουν το φως της δημοσιότητας τα περισσότερα από αυτά. Αποτελούν όχι απλώς στοιχεία της πολιτικής του ταυτότητας και διαδρομής αλλά ντοκουμέντα και προσωπικές μαρτυρίες για τη νεώτερη ελληνική ιστορία. Επιθυμία του πρώην πρωθυπουργού ήταν να εκδοθούν τα κείμενα αυτά μετά το θάνατό του από τον ανηψιό του, ανεξάρτητο βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας, κ. Διονύση Λιδανό.

Την **πρώτη** ενότητα κειμένων από το ανέκδοτο αρχείο του Παν. Κανελλόπουλου συγκροτεί η πολυσέλιδη αλληλογραφία του με τον κ. Κων. Καραμανλή, τόσο κατά την περίοδο 1964-1967, όσο και κατά την διάρκεια της επταετούς δικτατορίας. Από το σύνολο της ογκώδους αυτής αλληλογραφίας έχουν δει το φως της δημοσιότητας μόνο δυο υπομνήματα του Π. Κανελλόπουλου ως αρχηγού της ΕΡΕ, προς τον κ. Κ. Καραμανλή το 1965.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η αλληλογραφία της πρώτης περιόδου, όταν ο τότε αρχηγός της ΕΡΕ Παν. Κανελλόπουλος ενημέρωνε τακτικά και ειλικρινά τον αυτοεξόριστο Κων. Καραμανλή στο Παρίσι, για τις πολιτικές εξελίξεις ιδιαίτερα μετά την αποστασία της 15ης Ιουλίου 1965 και για τα προβλήματα που αντιμετώπιζε ο Παν. Κανελλόπουλος με τους «θερμοκέφαλους» της ΕΡΕ. Η αλληλογραφία αυτή αποκαλύπτει ποιες προσπάθειες κατέβαλε ο Π. Κανελλόπουλος να υπερκεραστεί η τότε πολιτική κρίση, τις συζητήσεις του με τον Γεώργιο Παπανδρέου (που κατέληξαν στο μυστικό μνημόνιο για την υποστήριξη της Κυβερνήσεως Ι. Παρασκευόπουλου και τη διεξαγωγή εκλογών) και τα «προβλήματα» που είχαν

προκύψει από τις μεθοδεύσεις της Αυλής. Και αργότερα, για το «βαρύ κλίμα» της δικτατορίας και τις αναγκαίες ενωτικές αντιδικτατορικές δραστηριότητες.

Η ίδια αλληλογραφία αποκαλύπτει τους βαθύτατους ενδοασμούς του Π. Κανελλόπουλου (παρά τις κάποιες αδιάλλακτες δημόσιες πολιτικές του τοποθετήσεις ως αρχηγός της ΕΡΕ) για την υπόθεση «Ασπίδα», την δήθεν δράση των «Λαμπρακιστών», τη δράση προδοκατόρων της Δεξιάς και στελεχών του παρακράτους κατά της δημοκρατικής ομαλότητας και της τότε ΕΔΑ. Και ακόμα για την «πολιτική γέφυρας» προς τη δικτατορία που υλοποίησαν οι «απείθαρχοι» Π. Πιπινέλης και Ευάγ. Αβέρωφ.

Αποκαλυπτική είναι επίσης η αλληλογραφία Κανελλόπουλου-Καραμανλή για τις τότε απόψεις και σκέψεις του κ. Κων. Καραμανλή, ο οποίος διακατεχόταν από έντονο σκεπτικισμό και απαισιοδοξία για τις πολιτικές εξελίξεις τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της δικτατορίας. Τα κείμενα αυτά δεν φωτίζουν μόνο γενικές σκέψεις και πολιτικές εκτιμήσεις του κ. Κων. Καραμανλή – αλλά και τις απόψεις του για την κατάλληλη αντιδικτατορική πρακτική κατά διάφορες φάσεις της δικτατορίας, για το ρόλο του τότε βασιλιά Κωνσταντίνου και για τις διάφορες αντιστασιακές οργανώσεις. Τα κείμενα αυτά θα εκδοθούν μάλλον τελευταία από την σειρά των «απόκρυφων κειμένων» του Παν. Κανελλόπουλου.

Το **δεύτερο** ανέκδοτο κείμενο προέρχεται από μία εκτενή μαγνητοφωνημένη αφήγηση του Παν. Κανελλόπουλου, στις αρχές Μαΐου 1967, για τις συνθήκες συλλήψεως και κράτησής του από τη δικτατορία της 21ης Απριλίου. Στην ίδια αποκαλυπτική αφήγηση ο Παν. Κανελλόπουλος έχει καταγράψει την ιστορική μαρτυρία του για όσα του είπαν οι πραξικοπηματίες από τον Σπαντιδάκη και τον Αγγελή έως τον Ε. Παπαδόπουλο, για τις τότε σκέψεις του Γεωργίου Παπανδρέου και άλλων πολιτικών ανδρών αλλά και για το «πνεύμα συνδιαλλαγής», που έδειξε ο Κωνσταντίνος. Η λεπτομερής αφήγηση, που διαρκεί τρεις ώρες επεκτείνεται σε εμπειρίες και εντυπώσεις του Παν. Κανελλόπουλου για τη στάση της αμερικανικής πρεσβείας και ορισμένων εκπροσώπων «συμμάχων» χωρών.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

Γ. Γενναδίου 3 - τηλ. 36.02.007

Στάθη Ιω. Δρομάζου

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μια ολοκληρωμένη μελέτη και ανάλυση του Νεοελληνικού Θεάτρου από το Στάθη Δρομάζο. Εξετάζεται διεξοδικά και κρίνεται η πορεία του Νεοελληνικού θεατρικού λόγου, όπως αρθρώθηκε από τις ρίζες του μέχρι σήμερα.

Νεοελληνικού θεατρικού λόγου, όπως αρθρώθηκε από τις ρίζες του μέχρι σήμερα.

Αλέξης Σολομός

ΕΣΤΙ ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

Από το Φάουστ στην Επίδαυρο και από τον Ροντήρη στο Λόρκα, εικασμένα σημειώματα του Αλέξη Σολομού για πρόσωπα και θέματα του Θεάτρου.

Σολομού για πρόσωπα και θέματα του Θεάτρου.

Ζαν-Πιερ Σανζέ

Ο ΝΕΥΡΩΝΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ποιός είναι ο ρόλος των νευρώνων στη λειτουργία του εγκεφάλου; Πού έχουν φτάσει οι γνώσεις μας για το νευρικό σύστημα του εγκεφάλου;

Απάντηση επιστημονική μας δίνει ο Σανζέ στον Νευρωνικό Άνθρωπο, με μια γλώσσα γλαφυρή και κατανοητή και από τους μη ειδικούς.

Το τρίτο ανέκδοτο κείμενο του Παναγιώτη Κανελλόπουλου είναι οι περικοπές δέκα περίπου δακτυλογραφημένων σελίδων, που έκανε ο πρώην Πρωθυπουργός στο πολιτικό «Ημερολόγιο», που καλύπτει την περίοδο από 31-3-1942 έως τις 4-1-1945. Το ογκώδες και αποκαλυπτικό αυτό ιστορικό και πολιτικό έργο εκδόθηκε το 1977 από τις εκδόσεις «Κέδρος» και αποτελεί μοναδικό ντοκουμέντο τόσο για τις Κυβερνήσεις της Μέσης Ανατολής, τις σχέσεις τους με το ΕΑΜ, τον ρόλο των Άγγλων στην υπόθεση της παλιννόστησης του Γεωργίου Β' αλλά και για τις τότε εθνικές διεκδικήσεις: Βόρειος Ήπειρος, Δωδεκάνησα, Κύπρος. Αλλά επίσης και για τις «συναινετικές» προσπάθειες του Παν. Κανελλόπουλου με τον Άρη Βελουχιώτη τα τέλη Σεπτεμβρίου του 1944 κλπ. Το «Ημερολόγιο» δακτυλογραφήθηκε το 1955 σε τρία αντίγραφα (που δόθηκαν σε τρία πρόσωπα εμπιστοσύνης προκειμένου να δεσμεύουν για το μέλλον τον συγγραφέα τους) και το χειρόγραφο παραδόθηκε από τον Παν. Κανελλόπουλο στον τότε νεαρό ανηψιό του Διονύση Λιβανό. Στην έκδοση του 1977 ο Παν. Κανελλόπουλος - όπως το έγραψε στον πρόλογο - αποφάσισε να μην προσθέσει ούτε λέξη στο χειρόγραφο αλλά να παραλείψει ορισμένους χαρακτηρισμούς για πρόσωπα (όπως ο Ι. Τσουδερός, ο Σοφ. Βενιζέλος και ο Γ. Παπανδρέου) και ορισμένες αποκαλύψεις. Αυτές τις παραλείψεις, ο Διον. Λιβανός πρόκειται να δώσει, μετά εντολή και πάλι του Παν. Κανελλόπουλου στη δημοσιότητα, σύντομα.

Το τέταρτο αποκαλυπτικό κείμενο είναι η επιστολή του Παν. Κανελλόπουλου προς τον τότε Πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή την άνοιξη του 1975, με την οποία του γνωστοποιούσε τους λόγους για τους οποίους τελικά (παρά την αρχική του συναίνεση) δεν μπορούσε να είναι υποψήφιος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μετά την ψήφιση του νέου Συντάγματος (αξίωμα στο οποίο εκλέχτηκε ο κ. Κων. Τσάτσος). Η δημοσίευση της επιστολής αυτής θα αποκαλύψει ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον παρασκήνιο για τον τρόπο με τον οποίο ο τότε πρωθυπουργός αντιμετώπιζε τον νέο θεσμό της Προεδρίας της Δημοκρατίας και, κυρίως, για τα - προσωπικά - πολιτικά σχέδια, που είχε ο κ. Κων. Καραμανλής το 1975. Όπως βγαίνει από την επιστολή - και άλλες σημειώσεις του Παν. Κανελλόπουλου - ο κ. Κων. Καραμανλής είχε ήδη αποφασίσει το 1975 να αναδειχθεί μετά 2-3 χρόνια στο αξίωμα του ρυθμιστή του πολιτεύματος (στο οποίο όμως ανήλθε μετά τη λήξη της πενταετούς θητείας του κ. Κ. Τσάτσου το Μαΐο του 1981).

Υπάρχουν όμως και ορισμένα άλλα κείμενα, που φτάνουν έως τις μέρες μας και συγκροτούν μαζί με το προηγούμενο, μια ενότητα κειμένων της μεταδικτατορικής περιόδου. Σημειώσεις, ημερολογιακές σελίδες και σχόλια πάνω στην πολιτική πραγματικότητα μετά το 1981, όπως για το νόημα της εκλογικής νίκης του ΠΑΣΟΚ, για την προσωπικότητα του κ. Α. Παπανδρέου, για τα μεγάλα προβλήματα της εποχής, για την πολυθρόνη «βολιδοσκόπηση» του κ. Άκη Τσοχατζόπουλου τον Φεβρουάριο του 1985 για την προεδρία της Δημοκρατίας και για τις εντυπώσεις του από διάφορες επαφές και συζητήσεις.

Αν λάβει υπόψη του κανείς τις δημόσιες δηλώσεις και τις φιλικές εκμυστηρεύσεις του Παν. Κανελλόπουλου σε ορισμένους δημοσιογράφους που δεν προσπάθησε ποτέ να παραπλανήσει, τότε από τα «απόκρυφα κείμενα» του πρώην Πρωθυπουργού, δεν μπορεί να περιμένει κανείς εντυπωσιακές αποκαλύψεις για την δική του προσωπική στάση. Θα πρέπει όμως να περιμένει πολλά για την πολιτική στάση ορισμένων άλλων παραγόντων της δημόσιας ζωής τα τελευταία 45 χρόνια και κάτω από την υποκειμενική οπτική μαρτυρία, βέβαια, του Π. Κανελλόπουλου. Και εδώ βρίσκεται το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των κειμένων, που πρόκειται να δουν το φως της δημοσιότητας.

Πέφτουν οι βόμβες σαν το χαλάζι... και ο Σιράκ αναστενάζει.

του Σταύρου Λυγερού

Η βομβιστική λαίλαπα που έπληξε τη Γαλλία τον τελευταίο καιρό, δεν έχει πολλά κοινά με την ιθαγενή τρομοκρατική δραστηριότητα που γνώρισε την περασμένη δεκαετία η Ιταλία και η Ομοσπονδιακή Γερμανία. Η διεθνής τρομοκρατία έχει για τα καλά κυριαρχήσει, βάζοντας τη σφραγίδα της τόσο στις μορφές των ένοπλων επιχειρήσεων όσο και στην επιλογή των στόχων.

Οι επιχειρησιακά άψογες βομβιστικές επιθέσεις στη Γαλλία αποτελούν μια πρόσθετη επιβεβαίωση αυτού που έχει ήδη διαφανεί από τις προηγούμενες τρομοκρατικές ενέργειες. Ο κατακερματισμός και ο εκφυλισμός της ακραίας πτέρυγας του παλαιστινιακού και του λιβανικού κινήματος τροφοδοτούν το μετεξελισσόμενο πολιτικό χαρακτήρα της διεθνούς τρομοκρατίας. Η μεταφορά των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων στη Δυτική Ευρώπη, δεν είναι απλά και μόνο μια διερεύνηση του πεδίου των επιχειρήσεων. Ουσιαστικά μετατρέπει την τρομοκρατία σε ένα νέο, ανορθόδοξο τύπο διπλωματίας. Μια διπλωματία που ασκείται από μικρές ένοπλες ομάδες, στο σχεδιασμό, όμως, της οποίας συμμετέχουν διακριτικά αλλά ενεργά οι πολιτών με μυστικές υπηρεσίες.

Μια αιματηρή κόντρα έχει αρχίσει ανάμεσα στην κυβέρνηση του Σιράκ και τους βομβιστές. Το πλήγμα για την αξιοπιστία του Σιράκ είναι μεγάλο, ιδιαίτερα γιατί ο Γάλλος πρωθυπουργός σ' όλη την προεκλογική εκστρατεία καυχόταν για την αποτελεσματικότητα των αντιτρομοκρατικών μέτρων που περιελάμβανε το πρόγραμμά του. Οι απεχθές εκρήξεις βομβών απέδειξαν ότι το Παρίσι ήταν ουσιαστικά ανοχύρωτο. Η θέσπιση του μέτρου της βίζας για όλους τους αλλοδαπούς (πλην των πολιτών της ΕΟΚ και Ελβετίας) καθώς και η βαρύγδουπη αντιτρομοκρατική πολεμική, δεν φαίνονται δραστικά φάρμακα.

Το πρόβλημα που απασχολεί τους πολιτικούς παρατηρητές είναι το κατά πόσο μια μικρή ομάδα μπορεί να διεξάγει τόσο καλοοργανωμένες και εκτεταμένες τρομοκρατικές επιχειρήσεις. Οι εφημερίδες είναι γεμάτες από υποθέσεις και σενάρια για αυτούς που κρύβονται πίσω από τα προβαλλόμενα αρχικά. Οι ύπο-

πτοι είναι πολλοί. Ορισμένοι αποδίδουν τις επιθέσεις στις συριακές μυστικές υπηρεσίες και ειδικά στο στρατηγό Μωχάμεντ Αλ Κουλι. Ορισμένοι άλλοι θεωρούν ότι οι επιθέσεις σχεδιάστηκαν από τους Πέρσες και ιδιαίτερα από τον υπουργό Ραφίκ Ντουστ, ο οποίος έχει την ευθύνη των «φρουρών της επανάστασης» και φέρεται να έχει πολλές διασυνδέσεις με τις τρομοκρατικές ομάδες των σιτών του Λιβάνου. Κάποιοι τρίτοι αποδίδουν την ευθύνη στην αρμενική ένοπλη οργάνωση ASALA, η οποία - κατά τους ίδιους - έχει στενούς δεσμούς με τις λιβανέζικες οργανώσεις και αρκετές επιχειρησιακές δυνατότητες. Τέλος, δεν είναι λίγοι αυτοί, που πιστεύουν ότι πίσω από το μπαράζ των εκρήξεων βρίσκεται η ισραηλινή «Μοσσάντ», που ενδιαφέρεται να ενισχύσει το κλίμα αντιαραβικής και αντιτρομοκρατικής υστερίας. Το σίγουρο είναι ότι όλα τα παραπάνω είναι υποθέσεις και σενάρια. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη μια ή την άλλη υπόθεση. Το γεγονός ότι προβάλλονται τόσο αντιφατικές εκδοχές, που στηρίζονται σε ανιχνεύσεις πολιτικών κινήτρων, είναι από μόνο του ενδεικτικό του δαιδαλώδους και πολυεπίπεδου χαρακτήρα της διεθνούς τρομοκρατίας. Ας σημειώσουμε μόνο ότι ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ραιμόν, τους πρώτους που έσπευσε να συναντήσει στις ΗΠΑ, ήταν ο Ιρανό και ο Σύρος ομόλογός του. Είναι μάλλον απίθανο να τους συνάντησε για να τους απαγγείλει κατηγορία. Το ίδιο δύσκολο είναι να πιστέψουμε ότι συζητήσαν για τις εμπορικές τους σχέσεις. Το πιθανότερο είναι ότι η ορθόδοξη διπλωματία ασχολείται με την ανορθόδοξη αδελφή της.

Από την πλευρά τους οι Αμερικανοί

είναι ενθουσιασμένοι με το κλίμα που επικρατεί στη Γαλλία. Δεν παρέλειψαν να χειροκροτήσουν τα σπασμωδικά μέτρα του Σιράκ, υπογραμμίζοντας την ανάγκη της διακρατικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Ο Αριέλ Σαρόν, μάλιστα, ο πολύς ισραηλινός στρατηγός, βρήκε την ευκαιρία να προτείνει τη δημιουργία μιας Αντιτρομοκρατικής Δυτικής Συμμαχίας υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών.

Όλα δείχνουν ότι η τρομοκρατία στην εποχή μας τείνει να υποκαταστήσει τον κομμουνισμό, ως κύριο ιδεολογικό αντίπαλο δέος. Η αμεσότητα του φόβου που σκορπάνε οι εκρήξεις και οι αεροπειρατείες, αλλά κυρίως η εικόνα γι' αυτές που εμφανίζεται μέσα από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης, σχεδόν δεν επιτρέπει μια περισσότερη ψύχραιμη θεωρηση του προβλήματος. Το αποτέλεσμα είναι ότι η αντιτρομοκρατική εκστρατεία εξασφαλίζει στο ιδεολογικό και πολιτικό πεδίο ευρύτατο φάσμα συναίνεσης τόσο στο επίπεδο των πολιτικών δυνάμεων όσο και σ' αυτό της κοινής γνώμης.

Η χρησιμοποίηση ολοένα και περισσότερο της τυφλής βίας από την τρίτη γενιά τρομοκρατών, διευκολύνει την ολοσχερή εξαφάνιση και των τελευταίων θετικών στοιχείων στην προσωπικότητα του τυπικού τρομοκράτη. Η εικόνα του απελπισμένου νέου που καταφεύγει στη βία για να υπερασπίσει κάποια εθνικά δίκαια ή έστω για να εκδικηθεί, τείνει να αντικατασταθεί από την εικόνα του επαγγελματία που αναλαμβάνει τη διεξαγωγή τρομοκρατικών επιχειρήσεων για λογαριασμό κάποιων μυστικών υπηρεσιών και σχεδόν στη βάση συμβολαίου.

Ποιος βάζει τις βόμβες στο Παρίσι;

του Βασίλη Ζήση

Ποιος βάζει τις βόμβες στο Παρίσι; Ποιος διάλεξε την πρώην «πόλη του φωτός» και νυν έδρα της πιο περιέργης συγκυβερνήσεως στην εξουσία, για να εκτελέσει τα όποια σχέδιά του; Είναι η CSPA («επιτροπή για την απελευθέρωση των Αράβων πολιτικών κρατουμένων»), η FARL (η οργανώση της οικογένειας Αμπνταλάχ ή επί το ριζοσπαστικότερον «ένοπλες επαναστατικές ομάδες του Λιβάνου»), ή μήπως είναι οι φοβεροί και τρομεροί «Χεζμπολάχ» του Λιβάνου; Στο ερώτημα δεν είναι σε θέση να απαντήσει κανείς μέχρι τώρα.

Η γαλλική αστυνομία συνεχίζει να ερευνά επίμονα την ενοχή της FARL, υποστηρίζοντας ότι έχει στοιχεία σε βάρος της. Έχει όντως; Δεν είναι λίγοι αυτοί που αμφισβallestουν για την ενοχή αυτής της οργανώσεως, τύπου «μαφία», που εδρεύει στο Κουμπεϊγιάτ του Λιβάνου. Αλλά, ας πάρουμε την ιστορία από την αρχή.

Η FARL είναι η άλλη όψη της CSPA, της οργανώσεως δηλαδή που διεκδικεί την ευθύνη των πολύνεκρων επιθέσεων, ζητώντας την απελευθέρωση του Ζωρζ Αμπνταλάχ, ηγέτη της FARL. Ο Ζωρζ Αμπνταλάχ συνελήφθη, κατά τύχη στη Λυών το 1984 και από τότε είναι φυλακισμένος στο Παρίσι.

Σύμφωνα με όσα υποστηρίζει ο γαλλικός Τύπος, η αιτία για τις βομβιστικές επιθέσεις είναι η υπαναχώρηση του πρώην υπουργού Εξωτερικών Ρολάν Ντυμάς, από μια συμφωνία που είχε κάνει για την απελευθέρωση του Ζωρζ Αμπνταλάχ, με αντάλλαγμα την απελευθέρωση του Γάλλου δημοσιογράφου Ζωρζ Πεϋρόλ. Ο τελευταίος αφέθηκε ελεύθερος στο Λίβανο, αλλά ο Αμπνταλάχ έμεινε στη φυλακή.

Υπάρχει όμως ένα στοιχείο που δεν εκτιμούν σωστά αυτοί που ρίχνουν την ευθύνη των επιθέσεων στη FARL: ο Ζωρζ Αμπνταλάχ έχει καταδικαστεί σε τέσσερα χρόνια φυλάκιση και στις 24 του ερχόμενου Οκτωβρίου μπορούσε να αποφυλακιστεί υπό όρους εφόσον μέχρι τότε θα είχε εκτίσει το μισό της ποινής του. Τώρα, όμως, δεν πρόκειται «να βγει ποτέ» από τη φυλακή, που λένε. Είναι, λοιπόν, δυνατόν η οργανώσή του να έχει κάνει τέτοια βλακεία; Η μόνη λογική απάντηση είναι όχι.

Μερικοί απαντούν στο ερώτημα αυτό με λέξεις όπως «φανατισμός», «μίσος», «τυφλή τρομοκρατία» κλπ. Αν μελετήσουν, όμως, την παράδοση της οικογένειας Αμπνταλάχ, το μαρξιστικό πιστεύω τους και όσα υποστηρίζουν, θα δουν ότι δεν είναι και τόσο «φανατικοί» ή «τυφλοί» επαναστάτες. Λέπει, παραδείγματος χάριν από τη νοοτροπία τους το μίσος των φανατικών που τίναξαν στον αέρα τα αεροδρόμια της Ρώμης και της Βιέννης.

Αλλά, αν δεν είναι η FARL - CSPA, τότε ποιος βάζει βόμβες κάτω από την καρέκλα που μοιράζονται ο Μιτερράν και ο Σιράκ; Το μόνο που διαθέτει όποιος δεν θέ-

λει να παρασυρθεί σε παράλογες διαπιστώσεις είναι μερικά δεδομένα, που αν δεν λύνουν το πρόβλημα, βοηθούν τουλάχιστον στην προσέγγισή του: τα δεδομένα αυτά αφορούν το ρόλο της Γαλλίας στη Μέση Ανατολή και τα αδιέξοδα στα οποία έχει περιέλθει. Να ποια είναι:

Πρώτον. Δεν είναι τυχαίο ότι τα νήματα της υπόθεσης οδηγούν στο Λίβανο, όπου δολοφονήθηκε ο Γάλλος στρατιωτικός ακόλουθος και έχουν σκοτωθεί ή τραυματισθεί πολλοί στρατιώτες της γαλλικής αποστολής στην ειρηνευτική δύναμη του ΟΗΕ στο Λίβανο (FINUL).

Η FINUL σταθμεύει στο Νότιο Λίβανο και κύρια αποστολή της είναι να εμποδίζει μια ανοικτή σύγκρουση Ισραηλινών - «Χεζμπολάχ». Μια σύγκρουση που θα οδηγούσε μοιραία σε ένα νέο πόλεμο Ισραήλ - Συρίας και σε μια γενικότερη ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή.

Οι φανατικοί «Χεζμπολάχ», όμως, θεωρούν ότι η παρουσία των Γάλλων στο Νότιο Λίβανο συνιστά στην πραγματικότητα υποστήριξη προς τους Ισραηλινούς, επιτρέποντάς τους να παραμένουν στη μαρτυρική χώρα.

Δεύτερον. Οι «Χεζμπολάχ» συνδέονται, ως γνωστόν, με το Ιράν. Με το Ιράν που δεν έχει σταματήσει στιγμή να καταγγέλλει τη βοήθεια που δίνουν οι Γάλλοι στο Ιράκ, εξοπλίζοντάς το με αεροπλάνα και κανόνια. Έτσι, δεν είναι λίγοι αυτοί που υποστηρίζουν ότι πίσω από τις βόμβες στο Παρίσι είναι οι Πέρσες που θέλουν να σταματήσει η ροή των γαλλικών όπλων προς το Σαντάμ Χουσεϊν.

Ξεχνούν, όμως, ότι μετά την άνοδο του Σιράκ στην κυβέρνηση, το «Και ντ' Ορσέ» βρήκε πάλι τους δρόμους που οδηγούν στην Τεχεράνη. Και όσον αφορά το εμπόριο όπλων, είναι «παραμύθια» τα «περί εμπόργκο» της Γαλλίας προς το Ιράν. Όπως έχει αποκαλυφθεί η γαλλική βιομηχανία όπλων εφοδιάζει συνεχώς το Ιράν με ό,τι όπλα θέλει. Μέσω των απαραίτητων ιδιωτών. Βέβαια.

Συμφέρει, λοιπόν, στο Ιράν να υπονομεύει τη σημερινή εξωτερική πολιτική στη Μέση Ανατολή, καθοδηγώντας τους βλοβιστές; Τα επιχειρήματα που εκτέθηκαν παραπάνω καθιστούν πολύ αμφίβολους παρόμοιους ισχυρισμούς.

Αν αποκλειστούν και οι Πέρσες από τους ύποπτους, τότε η υπόθεση αρχίζει και κινείται στα πλαίσια του αστυνομικού - ή καλύτερα «κατασκοπευτικού» - μυθιστορήματος. Όπου όλοι υπονομεύουν όλους και κανείς δεν ξέρει τι έχουν βάλει κάτω από την καρέκλα του (όπως ο Μιτερράν, παραδείγματος χάριν). Ξεπερνώντας την «αστυνομική» αυτή πλευρά, υπάρχει και το ερώτημα ποιον ευνοούν οι ενέργειες αυτές;

Το Ισραήλ αντιμετωπίζει φοβερές πιέσεις για να αποσυρθεί από το Νότιο Λίβα-

Η περίπτωση του Ιμπραήμ Αμπνταλάχ, που τουλάχιστον τυπικά προκάλεσε το κύμα των βομβιστικών επιθέσεων στη Γαλλία, είναι χαρακτηριστική των σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα σε τρομοκρατικές ομάδες και σε επίσημες μυστικές υπηρεσίες. Σήμερα θεωρείται δεδομένο ότι ο αρχηγός των γαλλικών μυστικών υπηρεσιών Υβ Μπονέ το 1984, όταν συνελήφθη ο Αμπνταλάχ, ήρθε σε διακανονισμό με την ομάδα του συλληφθέντος (FARL). Οι Λιβανέζοι απελευθέρωσαν το Γάλλο όμηρο Περόλ, αλλά οι γαλλικές αρχές δεν τήρησαν τη συμφωνία, που προέβλεπε τη συνοπτική δίκη και απέλαση του Αμπνταλάχ. Σύμφωνα με πληροφορίες του TIME η παρασπονδία των Γάλλων οφείλεται σε παρέμβαση του Αμερικανού πρέσβη, ο οποίος ζήτησε να δικαστεί ο Αμπνταλάχ και για την εκτέλεση ενός Αμερικανού διπλωμάτη στο Παρίσι το 1982. Και αυτό όχι μόνο γιατί την ευθύνη για την εκτέλεση είχε αναλάβει η FARL, αλλά και γιατί στο σπίτι όπου συνελήφθη ο Αμπνταλάχ βρέθηκαν στοιχεία που ενδεχομένως είναι ενοχοποιητικά και σχετίζονται με αυτή την εκτέλεση, όπως και με την εκτέλεση ενός ισραηλινού διπλωμάτη.

νο και τα κατεχόμενα αραβικά εδάφη. Φοβάται, επιπλέον, ότι θα είναι ένα από τα θύματα της επερχόμενης συμφωνίας των δυο υπερδυνάμεων για το νέο «μοίρασμα» του κόσμου. Δεν είναι άγνωστο ότι η ρύθμιση των διαφορών στην περιφέρεια είναι αυτή που εμποδίζει μέχρι σήμερα τον προγραμματισμό της δεύτερης συνάντησης κορυφής Ρήγκαν - Γκορμπατσόφ.

Πολύ θα ήθελε λοιπόν, το Τελ Αβίβ να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα προς όφελός του, εκβιάζοντας τους δυο μεγάλους να δεχθούν τις απόψεις του. Μια νέα επέλαση, παραδείγματος χάριν, του ισραηλινού στρατού και η κατάκτηση νέων αραβικών εδαφών θα έδινε πολλά «ατού» και στους Πέρσες και στον Σαμίρ, εν όψει των διαπραγματεύσεων των δυο μεγάλων.

Για να γίνει δυνατή, όμως, μια νέα ισραηλινή επίθεση χρειάζεται και το κατάλληλο αντιαραβικό κλίμα στον κόσμο. Στο σημείο αυτό δεν είναι λίγοι όσοι συγκρίνουν τη σημερινή αντιαραβική υστερία στο Παρίσι, με όσα προηγήθηκαν και ακολούθησαν τις βόμβες στο Ορλύ το καλοκαίρι του 1983. Μια από τις συνέπειες εκείνης της επίθεσης ήταν και η αλλαγή της φιλοαρμενικής στάσης του Παρισιού.

Κατά τα άλλα, το Παρίσι θυμίζει Αθήνα την εποχή της επταετίας αυτές τις ημέρες. Μπλόκα παντού, έρευνες, συλλήψεις. Στόχος βέβαια, οι έγχρωμοι κάτοικοι της γαλλικής πρωτεύουσας και οι αιώνιοι «ασυμμόρφωτοι». Και το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι κανείς δεν αντιδρά σε αυτή την επίδειξη αστυνομικού κράτους. Όλοι παίζουν το παιχνίδι της «εθνικής ενότητας» μπροστά στους «τρομοκράτες». Ένα παιχνίδι που βοήθησε πολύ τον Σιράκ να κερδίσει τις εκλογές της 28 Σεπτεμβρη.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ

«ΚΑΝΑΛΙ 15» ΑΡΚΟΥΔΕΑΣ: 1-0

Το «ΚΑΝΑΛΙ 15», κατάφερε τελικά, να πραγματοποιήσει την εκπομπή του - συζήτηση, με τους υποψήφιους δημάρχους της Αθήνας κ. Αβέρωφ, Φιλίνη και Έβερτ: σε στιγμές σπάνιας διανοητικής διαύγειας, η κυβέρνηση αποφάσισε να μην χρησιμοποιήσει, για πρώτη φορά, τον κ. Αρκουδέα στην αντιμετώπιση του αιτήματος της ελεύθερης ραδιοφωνίας, αλλά και του πλουραλισμού στην κρατική ραδιοτηλεόραση. Ο φόβος του «πολιτικού κόστους», εν όψει δημοτικών εκλογών, απέτρεψε τελικά μια παρέμβαση, ανάλογη με αυτήν της προηγούμενης εκπομπής του «ΚΑΝΑΛΙΟΥ 15», τον Ιούνιο, για την οποία παρέμβαση —και την εκπομπή— ο πρωθυπουργός φέρεται πολύ ενοχλημένος, επειδή εμφάνισε την κυβέρνησή του ως «αντιδημοκρατική».

Ίσως η τελική αποστροφή του συντονιστή της συζήτησης, με την οποία η εκπομπή χαρακτηρίστηκε «ιστορική», να φαντάζει λίγο υπερβολική: εν τούτοις, δεν μπορούμε να μην επισημάνουμε μια σειρά από νέα στοιχεία, που διαφάνηκαν μέσα από την εκπομπή. Πρώτα απ' όλα αν εξαιρέσει κανείς τη συζήτηση των υποψηφίων της Αθήνας με τους δημοσιογράφους, την οποία η κυβέρνηση αρνήθηκε να καλύψει τηλεοπτικά, ήταν κυριολεκτικά η πρώτη φορά που μπροστά στις όποιες εκλογές, όποιοι αντιπάλοι βρέθηκαν μαζί και συζητήσαν γύρω από το αντικείμενο της «διαμάχης» τους. Έστω κι αν η συζήτηση δεν ήταν πλήρης όσο θα έπρεπε —μια μόνο δίωρη εκπο-

πή, δεν μπορεί άλλωστε να καλύψει όλα τα θέματα— μια προσέγγιση των προβλημάτων υπήρξε, και των δημοτικών και των γενικότερων πολιτικών.

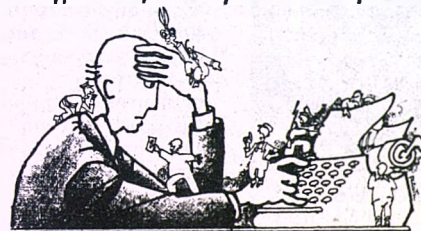
Δεύτερον, αυτή η προσέγγιση των προβλημάτων, δεν είχε τον χαρακτήρα του μαύρου-άσπρου, και της άνευ περιεχομένου πόλωσης. Έδειξε στο μέτρο του δυνατού, τους κοινούς προβληματισμούς, και τις διαφωνίες των συνυποψηφίων. Ένας πολίτης που ενδιαφέρεται για την απελευθέρωση του κέντρου από τα αυτοκίνητα, επί παραδείγματι, θα ψηφίσει ίσως υπέρ του κ. Φιλίνη, με την ίδια έννοια, που ένας ο οποίος θεωρεί το μέτρο απαράδεκτο, θα κάνει το αντίθετο. Η τυφλή συσκότιση έπαψε να υπάρχει, κάποια προβλήματα τέθηκαν.

Φτάνουμε έτσι στο τρίτο ενδιαφέρον στοιχείο, στη διαφορετική πολιτική κουλτούρα, η οποία λείπει από τη χώρα μας. Τόσο ο διάλογος αυτός καθ' αυτός, όσο και μέσα απ' αυτόν η αποδείξη ότι ο κάθε υποψήφιος και το κάθε κόμμα, έχει τα προτερήματα, αλλά και τις αδυναμίες ή τις αντιφάσεις του, οδηγεί σε μια απομυθοποίηση, ή καλύπτει «απομανιχαϊσμοποίηση» του πολιτικού αγώνα.

Τέταρτον η εκπομπή, ανέδειξε και ενδιαφέροντα δημοσιογραφικά στοιχεία: «στημένες» ερωτήσεις έλλειψαν, κι η ίδια η συζήτηση «έβγαλε ειδήσεις», όπως ήταν η δημοσκόπηση, η στάση του κ. Αβέρωφ, απέναντι στη ΝΔ ή το ΠΑΣΟΚ, η γραμμή του για ένα δεύτερο γύρο, οι πολιτικές αντιφάσεις της ΝΔ.

Αυτός που βγήκε χαμένος από την υπόθεση, ήταν ο υποψήφιος της συμπαράταξης στην Αθήνα και η ίδια η κυβέρνηση: ο κ. Κατριβάνος, στη πρώτη ριζοσπαστική ενέργεια στην οποία κλήθηκε, μετά την «εγκατάλειψη» της Νομαρχίας του ΠΑΣΟΚ, υποχώρησε την τελευταία στιγμή, κάτω από την πίεση και της κυβέρνησης και του ΚΚΕ. Η δεύτερη, πέρα από την *de facto* νομιμοποίηση της εκπομπής, έκανε ορατή τη μικρόνοιά της: μια μικρόνοια, που έχει οδηγήσει στην απαγόρευση της πραγματοποίησης παρόμοιων εκπομπών, από την κρατική ραδιοτηλεόραση.

Σημειωματάριο Ειδήσεων

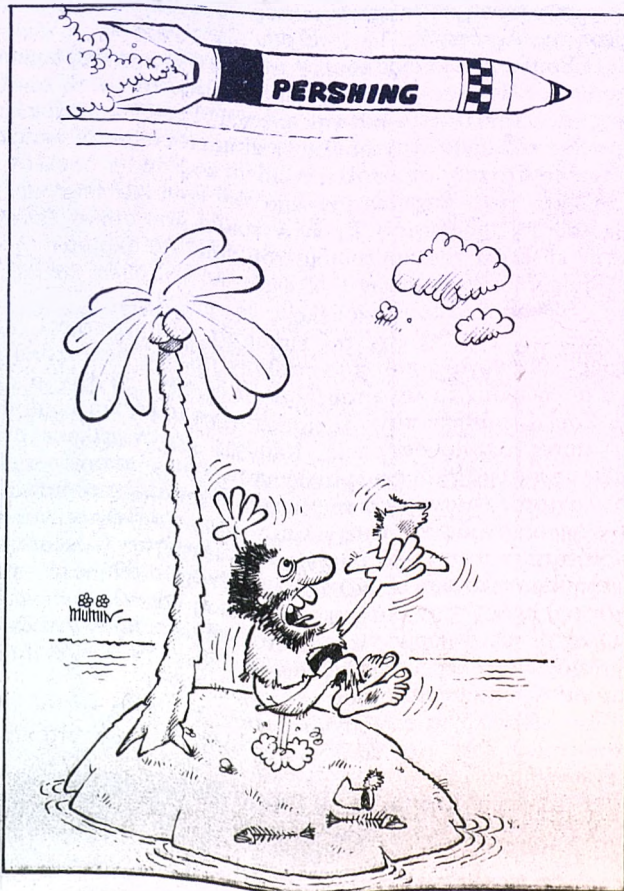

- Η μεγαλύτερη είδηση της εβδομάδας είναι βέβαια η σύλληψη Ρωχάμη. Αφού τροφοδότησε για πολλές μέρες τις πρώτες σελίδες των εφημερίδων ένας από τους δημοφιλέστερους παράνομους των τελευταίων χρόνων ξαναγυρίζει στις φυλακές. Ύστερα από μια φοβερή κινητοποίηση των απανταχού πληροφοριοδοτών (χαφιέδων επί το λαϊκότερον), η ελληνική αστυνομία είχε επιτέλους και μια επιτυχία. Μπορούμε λοιπόν από σήμερα να κοιμόμαστε πιο ήσυχοι.

- Τώρα θα πούνε οι γκρινιάριδες «από αυτό το πλευρό να κοιμάσαι», εδώ ο κ. Αλεξάκης δηλώνει ότι η Ασφάλεια έπιασε τον Κρυστάλλη λίγο πριν ανακαλύψει την «17η Νοέμβρη», για όλα αυτά όμως θα διαβάσατε σε άλλες σελίδες του «Αντί».

- Και για την Καλαμάτα, επίσης, δημοσιεύονται κείμενα στο παρόν τεύχος, από αυτή τη στήλη, όμως, θα πρέπει να επισημάνουμε την πολυμορφη δραστηριότητα που έχει αναλάβει ο Δήμος και στα πολιτιστικά, μετά το σεισμό που ανέστειλε, προσωρινά, την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης. Έτσι, μαθαίνουμε, ότι η *Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας* (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) έχει στησει Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και για νέους, σε 18 καταυλισμούς που στεγάζονται σε σκηνές. Στα κέντρα αυτά δάσκαλοι του τμήματος ζωγραφικής της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και εθελοντές απασχολούν τα παιδιά με ζωγραφική, θεατρικό παιχνίδι, χειροτεχνίες και ομαδικά παιχνίδια. Παράλληλα, οι δάσκαλοι του Ωδείου Ν. Κηπουρός, Μ. Τασούλη, Μ.

Σκίτσο του νεαρού γελοιογράφου ΜΟΥΜΙΝ από τη Σμύρνη, για το «ΑΝΤΙ»

Μεσσήνης κάνουν μαθηματα μουσικής προπαιδείας, ενώ τα βράδια γίνονται κινηματογραφικές προβολές και οργανώνονται παραστάσεις Καραγκιόζη.

● Ο ποιητής Γιώργος Σεφέρης είναι πάντα παρών στα πνευματικά μας πράγματα. Παρά την απόσταση των 15 χρόνων που μας χωρίζει από το θάνατό του (1971) το ενδιαφέρον των αναγνωστών και των ειδικών (φιλόλογων και κριτικών) για το έργο του γίνεται όλο και πιο έντονο. Η Ελληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλίας 22), θέλοντας να τιμήσει τη μνήμη του μεγάλου μας ποιητή οργάνωσε με τη συνεργασία του «Ελληνικού Λαογραφικού και Ιστορικού Αρχείου» μια έκθεση που περιλαμβάνει χειρόγραφα του Σεφέρη, φωτογραφίες, προσωπικά αντικείμενα κ.α. Την ημέρα των εγκαινίων, Παρασκευή 17 Οκτωβρίου στις 7:00 μ.μ., στην αίθουσα διαλέξεων της ΕΑΣ θα μιλήσει ο καθηγητής Δημήτρης Μαρωνίτης με θέμα «Ο Διδακτικός Σεφέρης». Η έκθεση θα διαρκέσει ως τις 24 Οκτωβρίου.

● Με αφιέρωμα στις δημοτικές εκλογές κυκλοφόρησε το τρίτο τεύχος του περιοδικού **ΑΚΡΟΒΑΣΙΑ** που βγαίνει στο Χαλάνδρι. Στο αφιέρωμα αυτό η Σύntαξη παραχώρησε τις σελίδες της ως βήμα διάλογου στις πολιτικές ομάδες της Αριστεράς που σχημάτισαν έναν ενιαίο συνδυασμό στο Χαλάνδρι, τη «Συμπαρατάξη».

Στο ίδιο τεύχος διαβάσαμε επίσης τα άρθρα: Αναστάτου Διονυσίας, *Αυτόνομο γυναικείο κίνημα*, και Αναφορά: «Ψυχικό νόσημα», Α. Ζέρβα. Η *Μαριχουάνα της Αλλαγής είναι καλύτερη!* Χαράς Ποιητίδου, *Για τη γέννηση της ιδεολογίας*, Γιώργου Μοίρα, *Ελληνικός τουρισμός 1986*. Πλούσια και ενδιαφέροντα σχόλια, καθώς και λογοτεχνικά κείμενα δίνουν το στίγμα του ζωντανού αυτού περιοδικού.

● Στην αίθουσα φωτογραφικών εκθέσεων «Φωτοχώρος» (Τσακάλωφ 44) εκθέτει (από 7.10.86 έως 15.11.86) φωτογραφίες της η νέα Αμερικανίδα φωτογράφος Joan Barker. Η Barker ζει και εργάζεται ως φωτογράφος στη Νέα Υόρκη. Τα έργα της δεν αναδεικνύουν απλώς περιγραφικά το θέμα. Αντανακλούν ταυτόχρονα τη συγκίνηση και την τρυφερή ματιά της φωτογράφου. Οι προσωπογραφίες και οι σκηνές δρόμου, ακόμα και στις φτωχογειτονιές της Νέας Υόρκης, ξεφεύγουν από την τουριστική - κοινωνική γραφικότητα.

● Την Τρίτη, 16 Σεπτεμβρίου, εγκαινιάζεται στην γκαλερί «Dracos» η ατομική έκθεση του **Μάρκου Χατζηπατέρα**, που θα περιέχει δώδεκα έργα (μικτές τεχνικές σε μουσαμά). Ο κριτικός τέχνης Peter Drake γράφει μεταξύ άλλων για τη δουλειά του Έλληνα ζωγράφου «Στα καλύτερα έργα του Μ.Χ. όλες οι συγκινήσεις και οι πληροφορίες είναι απόρροια μιας ευαίσθητης ισορροπίας μεταξύ του γνωστού και του ανεξήγητου. Ο κόσμος του είναι φτιαγμένος με τόση πειστικότητα, ώστε να δέχεται το παράλογο».

● Αυτό το κοριτσάκι που ξυνίζει το πρόσωπό της τρώγοντας μήλο, περιλαμβάνεται μαζί με άλλα ωραία σχέδια που εξέθεσε το πρώτο δεκάημερο του Οκτώβρη, στο Πνευματικό Κέντρο της Ερμούπολης στη Σύρο ο καλός συνεργάτης μας και φίλος **Βαγγέλης Περρής** που συχνά-πυκνά φιλοτεχνεί τα εξώφυλλα του ANTI.

ΕΦΥΓΕ

Η

ΣΟΥΛΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ

Την περασμένη Κυριακή, 6 Οκτωβρίου, λίγο πριν από το μεσημέρι, έφυγε η φίλη δημοσιογράφος Σούλα Αλεξανδροπούλου. Όταν πριν λίγους μήνες είχε προσβληθεί από τη λευχαιμία, σώθηκε ύστερα από μια εντατική προσπάθεια και θεραπεία. Ανάρρωσε γρήγορα, μπήκε σιγά-σιγά και πάλι στην ενεργό δράση και όλοι πίστεψαν – λίγο και η ίδια – πως κάθε κίνδυνος είχε περάσει. Μια επιπλοκή όμως πριν λίγες μέρες επιδείνωσε την τσακισμένη της υγεία. Καμιά ελπίδα δεν είχε πια απομείνει.

Ο θάνατος της Σούλας, σε μια εποχή που δρούσε, δούλευε και με τη ζωντανή παρουσία της εμφύωνε το περιβάλλον της, πόνεσε βαθιά κάθε φίλο. Για μας, εδώ στο ANTI, ήταν μια απώλεια όχι του συνεργάτη αλλά του συντρόφου και του φίλου που μας ενθάρρυνε και μας παρότρυνε. Η Σούλα Αλεξανδροπούλου συνεργάστηκε με το ANTI στα χρόνια της δικτατορίας όταν ακόμα ξεκινούσε τα πρώτα βήματά της στο δημοσιογραφικό επάγγελμα. Ήταν γι' αυτήν μια στράτευση στον αντιδικτατορικό αγώνα και στην υπόθεση της Αριστεράς.

Η Σούλα Αλεξανδροπούλου ήταν μια ξεχωριστή δημοσιογράφος. Ήταν η ρεπόρτερ που παθιαζόταν με τη δουλειά της γιατί την πίστευε και την αγαπούσε. Δεν ασκούσε απλά ένα βιοπορισμό: όταν δούλευε, υπηρετούσε μιαν υπόθεση. Στον τομέα της, στο πολιτιστικό ρεπορτάζ, η δουλειά της ξεχώριζε γιατί διακρινόταν από την ευσυνειδησία και την ευαίσθητη προσέγγιση. Σε έναν τομέα που συχνά ξεπέφτει στην ευτέλεια του κουτσομπολιού, των αδιακρισιών ή των εξυπηρετήσεων φιλικών κυκλωμάτων, η Σούλα κατάφερε να γλυστρά από τους σκοπέλους της ευκολίας.

Στη δουλειά της είχε την ευκαιρία να συναντήσει όλους τους δημιουργούς που προσπαθούν στο δύσβατο τόπο μας να αρθρώσουν το λόγο τους και να δώσουν το στίγμα τους. Η Σούλα στάθηκε πάντοτε προσεκτική αλλά και ευαίσθητη σ' αυτές τις προσεγγίσεις. Κέρδισε μόνον φίλους στους άξιους πνευματικούς μας ανθρώπους: αυτό μπορεί να είναι ο ελάχιστος έπαινος για τη χαριτωμένη κοπέλα που τιμούσε το δημοσιογραφικό επάγγελμα. Όσοι πάλεψαν για την ποιότητα, και τη φιλία της είχαν – η ίδια ήταν άλλωστε τρυφερή και απλόχερη σε καλά και ευγενικά αισθήματα – αλλά και της πρόσφεραν οι ίδιοι μιαν άμεση και ειλικρινή φιλία. Όλος αυτός ο κόσμος αισθάνεται σήμερα πραγματικά πιο φτωχός: γιατί ξέρει πως λιγόστεψε ο χώρος που η εντιμότητα και η ευαισθησία έχουν τον πρώτο λόγο.

Δεν είναι λόγια των περιστάσεων: Γι' αυτό και οι λόγοι που ειπώθηκαν, ήταν ειλικρινείς – όσο αφειδώλευτα και αν εκφωνήθηκαν.

Η ανάμνησή της θα είναι πάντοτε ενθαρρυντική και παρηγορητική σε όλους που είχαν την τύχη να τη συναντήσουν.

Πέραν του λαϊκισμού υπάρχει το κενό...;

του Χ.Γ. Λάζου

Το 27ο Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου αναζητήσε και τελικά βρήκε το νόημά του κατά την τελετή της απονομής των βραβείων. Οι ταινίες που προβλήθηκαν εκεί θα συνεχίσουν να αναζητούν το κοινό τους μέσα στη μοναξιά των σκοτεινών αιθουσών. Και το «δραματικό» φινάλε —τραγωδία ή φάρσα η εξουσία είναι πάντα «δραματική», ακόμα και η φεστιβαλική— μέσα από τα χειροκροτήματα για τη «Φωτογραφία» του Νίκου Παπατάκη και τα γιουχαίσματα για το «Νοκ-Αουτ» του Παύλου Τάσιου, υπενθύμισε απλώς το αυτονόητο αξίωμα: η ουσία ενός Φεστιβάλ είναι πάντα τα βραβεία που απονέμει.

Προς στιγμήν, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου ξαναβρήκε το χαμένο σφρίγος του και με την απόφαση της Κριτικής Επιτροπής αποκάλυψε στην οργισμένη —και παραδόξως έκπληκτη— υπουργό Πολιτισμού, αυτό που ποτέ δεν έπαινε να είναι: μια εγκαθιδρυμένη βαθμίδα εξουσίας που επιδιώκει να ασκεί επιρροή στην εξέλιξη του κινηματογράφου. Κι όπως κάθε βαθμίδα εξουσίας, αποκρυσταλλώνει διάχυτους συσχετισμούς δυνάμεων και δίνει με κυριαρχικό τρόπο υποδείγματα σε συγκρουόμενες αντιλήψεις γύρω από τη φυσιογνωμία του κινηματογράφου. Από αυτή τη σκοπιά, λοιπόν, η απονομή των βραβείων —που εκ των υστέρων θεωρείται από όλους σκανδαλώδης— δεν διεκδικεί καμιά πρωτοτυπία, εκτός ίσως από εκείνην της κραυγαλέας αδεξιότητας. Κατά τα άλλα, δεν είναι παρά η λογική συνέπεια μιας ολόκληρης σειράς από ανεπαίσθητες ή προφανείς ανατροπές των ισορροπιών υπέρ μιας αντίληψης η οποία —όταν αναδυθεί ολοκληρωμένη και πάνοπλη— καταγγέλλεται ως «λαϊκιστική».

Μέσα στην τελευταία «αμιγώς εκ των συντεχνιών συσταθείσα επιτροπή» διαμορφώθηκαν, λοιπόν, δύο τάσεις: η πρώτη, αυτή που τελικά επικράτησε, θέλει έναν κινηματογράφο «λαϊκό, κοινωνικό και μαζικό», με ταινίες που θα ξαναφέρουν το κοινό στις αίθουσες και θα αναθερμάνουν

την ανύπαρκτη πλέον βιομηχανία του κινηματογράφου. Η δεύτερη πριμοδοτεί έναν κινηματογράφο των δημιουργών που επιχειρεί να ξεφύγει από την ηθογραφία και να δημιουργήσει ένα προσωπικό ύφος. Κατά ένα παράδοξο τρόπο, η πρώτη, αυτή που επικαλείται συστηματικά τον ρεαλισμό, την κοινωνική πραγματικότητα την απόλαυση του «μέσου θεατή», δεν είναι μόνον η πλέον παρωχημένη, αλλά και η πλέον ουτοπική. Επικαλούμενη ακριβώς το κοινό, στήνει προς της ένα φάντασμα κι επιχειρεί να το υπηρετήσει ξεδιπλώνοντας τη δική της δάνεια συλλογή ιδεολογημάτων και συγχύσεων. Η δεύτερη, ταλαντεύεται ανάμεσα στις αισθητικές αναζητήσεις και τις αποτυχημένες απόπειρες να γυριστεί μια προσωπική ταινία. Προφανώς και οι δυο συναρτώνται με τους αντίστοιχους πόλους ανάμεσα στους οποίους ταλαντεύεται ο ελληνικός κινηματογράφος.

Ιστορία και ηθογραφία

Το «Καραβάν Σερράι» του Τάσου Ψαρρά είναι ένα γνήσιο προϊόν της κυρίαρχης τάσης του νέου ελληνικού κινηματογράφου. Φλέγεται από την επιθυμία του να μιλήσει για την Ιστορία, να αποκαλύψει επιτέλους το μεγάλο νόημα και να το μετατρέψει σ' ένα υπέροχο σήριαλ μεγάλης ακροατικότητας. «Πιστεύω», δηλώνει ο Ψαρράς (Έθνος, 6/10), «ότι τα βραβεία είναι ενδεικτικά γι' αυτό που επιθυμεί να δει ο Έλληνας τηλεθεατής και παράλληλα δίνουν τις κατευθύνσεις που πρέπει να έχει ο ελληνικός κινηματογράφος... Στον πολιτικό κινηματογράφο δίνω νόημα συμμετοχής στα κοινά... και σ' αυτή την πορεία δεν θα με σταματήσουν όποιες επικρίσεις». Ωστόσο το εγχείρημα είναι καταδικασμένο εκ των προτέρων, μια και η δική του ματιά για την ιστορία παραμένει εγκλωβισμένη στα ασφυκτικά πλαίσια μιας αριστερής ιστοριογραφίας. Η ταινία, λοιπόν, δεν είναι το αποτέλεσμα μιας έστω προσωπικής έρευνας, μιας ματιάς που απορεί και αναζητά, αλλά μιας σιγουριάς που δεν ραγίζει ούτε κάτω από την πίεση και της πλέον κοινότυπης προπαγάνδας. Αν, τελικά, παρουσιάζει κάποιο ενδιαφέρον, είναι ακριβώς όταν αποτυπώνει την αμηχανία και τη σύγχυση του ίδιου του σκηνοθέτη που η ματιά του ταυτίζεται με εκείνην του κεντρικού ήρωα.

Η ταινία, λοιπόν, αποτυγχάνει εκεί ακριβώς από όπου πιστεύει ότι αντλεί το νόημά της: στο σημείο όπου επιχειρεί να ισορροπήσει τα κοινωνικά —και συνεπώς καθολικά— χαρακτηριστικά της περιπέτειας με τα ιδιαίτερα —και συνεπώς εξατομικευμένα— χαρακτηριστικά του κεντρικού προσώπου. Αιφνίδια και εντελώς ασυνείδητα, το «Καραβάν Σερράι» συλλαμβάνει όχι μόνο τη δική του αλήθεια, αλλά κι εκείνη μιας ολόκληρης τάσης του νέου ελληνικού κινηματογράφου: την εικόνα της σύγχυσης προς στο αδιαφανές νόημα της ιστορίας. Το αμήχανο, συγκρα-

τημένο και τρομαγμένο βλέμμα του Θύμιου Καρακατσάνη δεν είναι απλώς μια καλή ερμηνεία, ούτε μια καίρια σκηνοθετική οδηγία, είναι η εικονογράφηση μιας αδιαμόρφωτης και άρρητης εμπειρίας.

Αν λοιπόν, το «Καραβάν Σερράι» μοιάζει να ψελλίζει «...δεν καταλαβαίνω ρε πατριώτη», το φαινομενικά αντίθετο, αλλά βαθύτατα συμπληρωματικό «Νοκ-Αουτ» του Παύλου Τάσιου δηλώνει απερίφραστα τη δική του «φιλοσοφία»: «...αφήστε ρε τις μαλακίες και πιάστε δουλειά!». Έτσι, την απόλυτη απραξία του πατέρα στο «Καραβάν Σερράι» τη διαδέχεται το αδιάκοπο show off και —στο τελευταίο μέρος— η υστερική υπερκινητικότητα του Γιώργου Κιμούλη, ο οποίος από τη στιγμή που ανακάλυψε τη χαρά της ζωής και βρήκε τη Μεγάλη Υγεία, μετατράπηκε σε ένα αεικίνητο γκαρσόνι που έβγαине κατ' ευθείαν από τις κωμωδίες του Βέγγου. Το ήρεμο και σίγουρο βλέμμα του Φάνη στο «Νοκ-Αουτ» (Φάνης Χηνάς) είναι εξίσου άδειο με το φορτισμένο βλέμμα του Θύμιου Καρακατσάνη. Μοναδική διαφορά η ανυπόφορη φλυαρία μιας σειράς κοινοτοπιών γύρω από το νόημα της ζωής που αντιτάσσει ο πρώτος στην αφωνία του δεύτερου.

Απ' όπου κι αν ξεκινήσει, από ένα χωριό της Μακεδονίας το 1949 ή από την πλατεία Εξαρχείων το 1985, αυτός ο κινηματογράφος επιστρέφει πάντα στην παράδοσή του. Είτε αναζητά το μεγάλο νόημα της Ιστορίας, είτε καταγράφει μια όψη της σύγχρονης πραγματικότητας, ανακαλύπτει συστηματικά τις ήδη κωδικοποιημένες εικόνες της ηθογραφίας. Αν η γλώσσα δεν πρόδιδε την ταυτότητά του, αυτό το απόσπασμα από την κριτική αποτίμηση του πρώτου διαγωνισμού διηγήματος που έκανε ο Νικόλαος Πολίτης («Παράρτημα» της Εστίας, 4/12/1883) θα μπορούσε ακόμα να εξηγήσει το αίτημα που εμπνέει αυτές τις ταινίες: «...περιστρεφόμενον εις έκθεσιν μιας περιπέτειας, ή εις ψυχολογικήν ανάλυσιν ενός αισθητήματος, ή εις περιγραφήν ενός χαρακτήρος, είναι προσφεύεσθαι εις αναπαράστασιν ιστορικών σκηνών και εικόνων του κοινωνικού βίου».

Με μια ασυνήθιστη οξυδέρκεια, η Κριτική Επιτροπή διέκρινε πέρα από τις διαφορές τη συμπληρωματικότητα αυτών των ταινιών και το κοινό απόθεμα από το οποίο αντλούν, και τους μοίρασε το βραβείο καλύτερης ταινίας μεγάλου μήκους. Κι ο Παύλος Τάσιος για να συμπληρώσει την εικόνα δήλωσε: «το Φεστιβάλ είναι λάθος. Δεν θα ξαναρθω γιατί διαφωνώ με το διαγωνισμό και τις βραβεύσεις» (Έθνος 6/10).

Κρίση και περιπλάνηση

Πέντε από τις υπόλοιπες ταινίες του Φεστιβάλ, δίχως να υπηρετούν μια κοινή αισθητική αντίληψη και με σημαντικές ιδιαιτερότητες στη δομή της αφήγησης, παρουσιάζουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: μοιράζονται δύο θέματα που η κάθε μια τα

χειρίζεται με διαφορετικό τρόπο. Παράλληλα, χρησιμοποιούν αυτά τα θέματα ως άζονες μεταφοράς για να εγγράψουν στο εσωτερικό της αφήγησης την προβληματικότητα του εγχειρήματος. Κοντολογίς, δεν είναι κινηματογραφόφιλοι, ούτε νοσταλγούν τον κινηματογράφο, όπως υποστήριζαν πολλοί. Αντίθετα, παίρνουν ως αφετηρία την προβληματική πλέον τακτική του γυρίσματος μιας ταινίας και επιχειρούν να την αναδείξουν ως ένα από τα θέματα της αφήγησης.

Το πρώτο θέμα, συμπαγές και επαναλαμβανόμενο, επισημάνθηκε ήδη από όλες σχεδόν τις παρουσιάσεις των ταινιών. Πρόκειται για «την κρίση και την απελπισία» του κεντρικού ήρωα. Με άλλα λόγια, πρόκειται για αυτή την εμπειρία του μηδενός ή της προβληματικότητας του μύθου που με διαφορετικό τρόπο συλλαμβάνουν οι περισσότερες ταινίες της φετινής παραγωγής, και την αναδεικνύουν ως κυρίαρχο θεματικό μοτίβο.

Το δεύτερο, η περιπλάνηση, συναρτάται άμεσα με την «κρίση» και υφαίνει την πλοκή όλων σχεδόν των ταινιών. Και τα δύο ορίζουν μια θεματική περιοχή κι αποτελούν ένα στοιχειώδες σύστημα για την κατάταξη και την ανάγνωση του υλικού.

Προφανώς, αυτή η ματιά στο Φεστιβάλ επικεντρώνεται στη θεματική των ταινιών, στους αφηγηματικούς τόπους που διατρέχει η σκηνοθεσία, και αφήνει απ' έξω τις υπόλοιπες παραμέτρους. Με δεδομένο όμως το υλικό, δηλαδή της ταινίες, είναι μία από τις νόμιμες γωνίες από τις οποίες μπορεί κανείς να αποκτήσει την φετινή παραγωγή. Και έτσι την χρησιμοποιώ.

«Σχετικά με τον Βασίλη» του Σταύρου Τσιώλη

«Ένας καθηγητής της κοινωνιολογίας έχει παραιτηθεί —χωρίς κανένα φανερό λόγο— και ζει μόνος του. Η ταινία καταγράφει μερικές μέρες από τη ζωή του.» Αυτή η εξαιρετικά συνοπτική παρουσίαση της ταινίας στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ, τελικά την περιγράφει. Στην ταινία δεν υπάρχει μύθος, υπάρχουν μόνο γεγονότα. Γεγονότα συγκεκριμένα, ασύνδετα μεταξύ τους κι όμως επαναλαμβανόμενα με την κανονικότητα ενός αυτοματισμού. Ο καθηγητής βλέπει κάθε Κυριακή την κόρη του. Επισκέπτεται κάθε τόσο ένα σφαιριστήριο. Περιπλανιέται μέσα στην πόλη. Εγκαθιστά στον κήπο του μια φωτογραφική μηχανή που κάθε ώρα τραβάει μια φωτογραφία του ίδιου χώρου. Εμφανίζει τις φωτογραφίες. Παράλληλα, υπάρχουν γεγονότα μοναδικά, τυχαία, όπως η ανεξήγητη παρουσία μιας άγνωστης γυναίκας σε μια φωτογραφία της κόρης του που τράβηξε ο ίδιος. Ή ένα ταξίδι στην Πελόνησο, μια περιπλάνηση χωρίς σκοπό που παρ' ότι τον οδηγεί στο χωριό του (;) δεν εμπνέεται από τη νοσταλγία της επιστροφής.

Όταν η ταινία αρχίζει, ο Βασίλης έχει ήδη καταλήξει στο καταθλιπτικό συμπέρασμα πως η ζωή στερείται νοήματος. Έτσι κάθε συγκεκριμένη εμπειρία βιώνεται άμεσα, δηλαδή αδιάφορα. Η μια ακολουθεί

την άλλη, δίχως να τις διαφοροποιεί και να τις ανασυνθέτει μια ενεργητική επένδυση της πραγματικότητας που απορρέει από τον ήρωα και σκοπεύει στην υλοποίησή. Ακόμα και η αναζητήσή του αποδεικνύεται σπασμωδική. Δεν την εμπνέει ούτε ο πόθος μιας μελλοντικής σύνθεσης ούτε η νοσταλγία ενός μυθοποιημένου παρελθόντος. Το αίνιγμα της άγνωστης γυναίκας συγκεντρώνει την προσοχή του μόνον προσωρινά — ύστερα από λίγο καιρό σταματά να φωτογραφίζει το κενό όπου εκείνη παρουσιάστηκε. Ο μοναδικός καρπός της περιπλάνησής του είναι κάτι που ήδη γνώριζε: μες στην εκκλησιά δεν συναντά παρά μόνον έναν αγιογράφο που

φή, μια γυναίκα που κρατά την αλληλογραφία με τους ήδη πεθαμένους γονείς του και στέλνει τα εμβάσματα που καρπώνεται ένας πλούσιος απατεώνας, που στο παρελθόν υπήρξε φίλος του. Αυτή η πλασματική σχέση με την Ελλάδα, αποτελεί το ζωτικό μύθο του και τον τελευταίο δεσμό που τον συντηρεί στα όρια του πολιτισμού. Όταν η άφιξη του νεαρού συμπατριώτη του τον καταστρέφει, εισβάλλει η αγριότητα. Οι δυο βίαιοι ξυλοδαρμοί σημειώνουν ακριβώς πόσο εύθραστα είναι τα όρια ανάμεσα στα δύο και υπογραμμίζουν με έμφαση το ρόλο που παίζει αυτή η φανταστική σχέση, αρχικά με τους πεθαμένους γονείς και στη συνέχεια με την α-

«Φωτογραφία» του Ν. Παπατάκη.

ο σύντροφός του τον εγκατέλειψε. Όπως ο ήρωας του «Πύργου», στρέφοντας το βλέμμα του στον ουρανό ανακαλύπτει πως είναι κενός.

Ωστόσο η ταινία του Σταύρου Τσιώλη δεν αποφεύγει να βυθιστεί στο χάσμα που η ίδια άνοιξε. Πιασμένη στο δόκανο μιας αντίφασης πολύ παλιάς που θέλει το μηδέν να μην συνιστά αντικείμενο και που του αρνείται την πρόσβαση στην αναπαράσταση, προσδιορίζεται μόνον αρνητικά και αποκτά νόημα μέσα από την απλή άρνηση του νοήματος. Καταφέρνει έτσι να συγκροτήσει τελικά το δικό της μύθο: το μύθο μιας ζωής χωρίς νόημα. Ένα μύθο, δηλαδή, που προκύπτει αν όλα όσα αναπασταθούν έχουν προηγουμένως υποβληθεί σε μια συστηματική αφαίρεση του νοήματος.

«Φωτογραφία» του Νίκου Παπατάκη

Σ' αυτή την ταινία, η «κρίση των σαράντα» παίρνει έναν χαρακτήρα εθνικό και κοινωνικό. Ο ξενιτεμένος γουναράς ζει αποκλεισμένος, χωρίς φίλους και γείτονες, σ' ένα απομονωμένο σπίτι στα προάστια του Παρισιού. Δίχως σκοπό, εξοβελισμένος από την κοινότητα των Ελλήνων ομοτέχνων του, έχει περιορίσει τις σχέσεις του και την επικοινωνία με τον κόσμο στο αναγκαίο ελάχιστο επίπεδο της επαγγελματικής συναλλαγής. Μοναδική του επα-

νύπαρκτη μνηστή.

Ο ίδιος εξαναγκάζει το νεαρό να στήσει τη σκηνοθεσία και να συντηρήσει το μύθο της ανύπαντρης αδελφής που περιμένει να τελειώσει το σπίτι για να γίνει ο γάμος. Η νοσταλγία της επιστροφής, η προοπτική του γάμου και της ανασύστασης της κοινότητας, τον ωθούν σε ένα ξέφρενο ρυθμό δουλειάς, αλλά και σε μια ακόμα πιο έντονη απομόνωση. Όταν κάποτε η επιστροφή γίνεται αναπόφευκτη, ο νεαρός σε μια ύστατη προσπάθεια να αποφύγει την αλήθεια, τον παραπλανά. Η τελευταία σκάνης της ταινίας είναι μια περιπλάνηση στους δρόμους της Ηπείρου που τελειώνει με την δολοφονία του γουναρά.

Στη «Φωτογραφία», η κρίση δεν εμφανίζεται ως απώλεια νοήματος, αλλά ως διαρκώς αναβαλλόμενη επίλυση της αντίθεσης που έχει ευθύς εξαρχής εγκαθιδρυθεί ανάμεσα στην πραγματικότητα και τον ουτοπικό χαρακτήρα του σκοπού. Και η περιπλάνηση είναι η ύστατη και κωμική αναστολή μιας προθεσμίας που έχει ήδη λήξει.

Αν στο «Σχετικά με τον Βασίλη» η κρίση, η ανυπαρξία σκοπού και η εμπειρία του μηδενός είναι τα θέματα όπου η ταινία έχει εγκατασταθεί κι η απουσία του μύθου ένας ρυθμός ζωής, στη «Φωτογραφία» είναι ακριβώς αυτά που επιχειρεί μέχρι τε-

λους να τα διατηρήσει απωθημένα. Ο μύθος συντηρείται και συντηρεί την ταινία γιατί είναι ο μόνος ιστός που συνδέει τον ήρωα με τη ζωή. Έτσι, αν το πρόβλημα της πρώτης είναι η δυσκολία της να τελειώσει, το πρόβλημα της δεύτερης είναι το αντίθετο: η έκβασή της είναι προαποφασισμένη. Όταν ο σκηνοθετημένος λόγος και η πλαστή εικόνα που εγγυάται για την αληθοφάνειά του προσκρούσουν στην πραγματικότητα, ο θάνατος του ήρωα επέρχεται αναγκαστικά.

«Άλκηστη» του Τώνη Λυκουρέση

Κρίση ταυτότητας ενός σαραντάρη λογοτέχνη που στο μεσοστράτι της ζωής ε-

ποχρών λόγος που με την εφαρμογή του να κρίνει τη διαδρομή που πρέπει ν' ακολουθηθεί. Αυτή η ισχυρή εκδοχή της έννοιας —που συναντιέται μόνον στην ταινία της Φρίντας Λιάππα «Ήταν ένας ήσυχος θάνατος»— συναρτάται με μια ομόλογη εμπειρία ενός ολοκληρωτικά κατακερματισμένου χρόνου που συμπαρασύρει κάθε δυνατή αλληλουχία των γεγονότων. Η ίδια η αφήγηση δεν μπορεί ποτέ να συγκροτηθεί και να αναπαρασταθεί συνθετικά. Εκείνο που μένει είναι ένα αποσπασματικό σύνολο, όπου η μνήμη, η φαντασίωση και η αντίληψη του παρόντος συμψύρονται, χωρίς κάτι να επιτρέπει τη διάκριση ανάμεσά τους. Στο επίπεδο του

τυπώνουν για μια στιγμή το ίχνος τους κι ύστερα χάνονται.

Αντίστοιχα η κατακερματισμένη συνειδηση της Μάρθας, της ηρωίδας, δεν κατοικείται ούτε από το μηδέν, ούτε από τη φενάκη ενός μύθου, ούτε από τη μνήμη. Είναι ένα πυκνό παλίμψηστο, που οι αλληπάλληλες εγγραφές του αναδύονται στην επιφάνεια ανεξέλεγκτα, απεικονίζοντας ακριβώς την αδύνατη σύνθεση. Μόνο σ' ένα δεύτερο επίπεδο, η ταινία μπορεί να συλλέξει αυτό το υλικό και να επιχειρήσει μια συστηματικότερη ανάγνωση.

Αν λοιπόν, η «Φωτογραφία» βρίσκεται στο ένα άκρο του αφηγηματικού τόπου που τα θέματα της κρίσης και της περιπλάνησης ορίζουν, το «Ήταν ένας ήσυχος θάνατος» οργανώνεται γύρω από το άλλο. Και τα δύο εξαντλούν τις δυνατότητες που εμπεριέχει αυτή η θεματική. Οι υπόλοιπες ταινίες συνθέτουν, με διαφορετικό η κάθε μία τρόπο τις ενδιάμεσες εκδοχές.

«Η Νύχτα με τη Σιλένα» του Δημήτρη Παναγιωτάτου

Σ' αυτή την ταινία, το ράγισμα προέρχεται από την καθήλωση του πόθου σε μια εικόνα που στηρίζει τη μνήμη και τη συνδέει με μια ηδονοβλεπτική εμπειρία των νεανικών χρόνων του ήρωα από τη μια πλευρά, και την πραγματικότητα που οργανώνεται γύρω από την απουσία της Σιλένας, από την άλλη. Όταν τυχαία τη συναντά να δουλεύει σαν πόρνη σ' ένα μπαρ, επιδιώκει να ζήσει αυτή την ερωτική νύχτα που πάντα ποθούσε. Όμως η σκηνοθεσία του αποτυγχάνει, και μόνος αβέβαιος καρπός που του προσφέρει είναι μια καθυστερημένη αυτογνωσία. Δεν θέλει πλέον να μεταφέρει στην πραγματικότητα μια φαντασίωση, αλλά να ζήσει μια σχέση στο παρόν, με την ίδια, πάντα γυναίκα. Εκείνη αρνείται, εξαφανίζεται κι αυτός την αναζητά. Αν εκείνον η συνάντηση τον επαναφέρει στο παρόν, εκείνη την οδηγεί στη νοσταλγία του παρελθόντος. Τα βλέμματά τους διασταυρώνονται, για μια ακόμα φορά, στο τελευταίο πλάνο της ταινίας. Κι οι δυο έχουν επιστρέψει στα αντικρουστά σπίτια των νεανικών χρόνων τους.

Η αναζήτηση μιας γυναίκας, εμφανίζεται στην «Άλκηστη» και τη «Σιλένα» σαν μια αποδυναμωμένη εκδοχή της περιπλάνησης, που τελικά παίρνει τη μορφή ενός νόστου. Η αφήγηση οργανώνεται γύρω από αυτό το θέμα και μόνον στο τέλος οδηγείται στην εμπειρία του κενού. Αυτές οι δυο ταινίες τελειώνουν, προσεγγίζοντας την περιοχή στην οποία οι υπόλοιπες είναι εξαρχής εγκατεστημένες. Ίσως γι' αυτό είναι και λιγότερο ενδιαφέρουσες.

Υ.Γ. Ωστόσο, η Επιτροπή διέπραξε κι ένα ακόμα αδίκημα. Αγνόησε μια από τις καλύτερες μικρού μήκους που έχουν γίνει ποτέ. Το «Θέατρο» του Χρήστου Βακαλόπουλου, τη μόνη ίσως πραγματικά αισιόδοξη ταινία του Φεστιβάλ. Εκδίκαση των ομοτέχνων για έναν από αυτούς που κάποτε ασκούσε και το επάγγελμα του κριτικού; Ή απλώς ανικανότητα να συλλάβουν το νόημα της ταινίας; Για την ένωση των κριτικών (ΠΕΚΚ), που κι αυτή αρνήθηκε να της απονεμίει ένα βραβείο, ίσως ισχύει το πρώτο.

Τ. Ψαρρά: Καραβάν Σαραϊ

πιχειρεί έναν απογοητευτικό απολογισμό. Επιστρέφει στο πατρικό του σπίτι κι αρχίζει να περιπλανιέται στο νησί αναζητώντας την Άλκηστη των νεανικών του ερώτων. Ωστόσο, αν στις δυο προηγούμενες ταινίες, οι όροι του ζητήματος έχουν τεθεί με αρκετή σαφήνεια, στην «Άλκηστη» ποτέ δεν συλλαμβάνονται. Η φωτογραφία της νεαρής Άλκηστης —άλλο ένα θέμα κοινό— λειτουργεί απλώς ως το σύμβολο μιας εποχής που αναβιώνει μέσα στη μνήμη σαν το χαμένο παράδεισο μιας αθωότητας που ενοποιούσε τον κόσμο. Αντίστοιχα, η περιπλάνηση μετατρέπεται σε μια μάταιη αναζήτηση του δρόμου που θα επέτρεπε την επιστροφή.

Ωστόσο, μέσα από τις αδυναμίες της «Άλκηστης» αναδύονται στην επιφάνεια οι βαθύτεροι δεσμοί που διέπουν αυτά τα δυο θέματα και ορίζουν τις συναρτημένες δυνατές παραλλαγές τους.

«Ήταν ένας ήσυχος θάνατος» της Φρίντας Λιάππα

Η περιπλάνηση είναι μια εμπειρία του χώρου, όταν τα βασικά σημεία του προσανατολισμού (και φυσικά δεν εννοώ τον γεωγραφικό προσανατολισμό) έχουν χαθεί. Οι δυνατές διαδρομές λοιπόν, είναι σ' αυτή την περίπτωση άπειρες και μεταξύ τους ισοδύναμες. Δεν υπάρχει κανείς α-

προσώπου, αυτή η οντολογική ρωγή πλήττει τα θεμέλια της ύπαρξης και οδηγεί αναγκαστικά στην τρέλα. Η εμπειρία του μηδενός εκλύεται μαζί με μια αβάσταχτη αγωνία που χύνεται μόνον μες στη γαλήνη του θανάτου. Η φράση που συνοψίζει την ταινία ακούγεται συνεχώς, απρόσωπα, μέσα από το μαγνητόφωνο: «δεν υπάρχουν πια ιστορίες, υπάρχουν μόνον γεγονότα».

Σ' αυτήν την ισχυρή εκδοχή, που η Φρίντα Λιάππα την ακολουθεί με μια αυστηρή συστηματικότητα, η περιπλάνηση δεν είναι ένας χαλαρός ιστός που ακόμα συγκρατεί ένα πρόσχημα σύνθεσης. Αντίθετα, είναι η ίδια μεταφορά —στο επίπεδο της αναπαράστασης— της αδυναμίας να υπάρξει κάποια πλοκή. Ο τρόπος δηλαδή, με τον οποίο τελικά βιώνεται και αναπαρίσταται η απουσία της ιστορίας. Εδώ, λοιπόν, η περιπλάνηση δεν είναι ούτε μια παραλλαγή του νόστου, ούτε αναζήτηση που οδηγεί τελικά στην αλήθεια, ούτε ταξίδι επιστροφής, ούτε ένα άσκοπο πήγαινε-έλα. Υπάρχει αυτούσια, σαν μια κοίτη ένα γυμνό περιέχον, που μέσα τους κυλά η ροή των ρευστών γεγονότων. Σαν μια ψιλή βροχούλα που ρυτιδώνει την ήρεμη επιφάνεια του θολού ποταμιού (ίσως το ωραιότερο πλάνο της ταινίας) τα γεγονότα αγγίζουν τη συνείδηση της ηρωίδας, απο-

Επιμέλεια:
Χριστίνα Ντουινιά

«Εκεί λοιπόν καταφεύγουν της ευφάνταστου ασιανής ποιήσεως και μουσικής οι λάτρες και ακούωσι τσαρκιά και σαμπαχί και αμανέδες και γιαρέ περιπαθέστατα και αφήνονται εις έκλυσιν και κέφι και ηδυπάθειαν. Εκεί και ο φίλος Π., αποσκιρτήσας από των Ολυμπίων, ρίπτει εις αποχαύνωσιν, ακούων τα ηδυμελή ασιανά άσματα (...) Και πού και πού, ωσεί ανανήφων εκβάλλει εξ εγκάτων την κραυγήν: Α-μάν!»

Ι. Καμπούρογλου,
«Νέα Εφημερίδα»

Γιώργου Σεφέρη: Μέρες ΣΤ'

Εκδόθηκε φέτος ο, από καιρό αναμενόμενος, έκτος τόμος του *Ημερολογίου* του Γιώργου Σεφέρη. Από τον Απρίλιο του 1951 ως τον Αύγουστο του 1956, το διάστημα δηλαδή των πέντε περίπου χρόνων, που καλύπτουν αποσπασματικά οι σελίδες αυτές, ο ποιητής υπηρετούσε ακόμη στο διπλωματικό σώμα. Δύο σημαντικά γεγονότα για τη ζωή και το έργο του αντιστοιχούν στη διάρκεια της περιόδου αυτής. Η γνωριμία με τον Τ.Σ. Είλιот, όταν βρισκόταν ως Σύμβουλος στο Λονδίνο και τα ταξίδια του στην Κύπρο, όταν, ως πρέσβης στη Μέση Ανατολή, είχε έδρα τη Βηρυτό.

Σημειώσεις πρόχειρες, αλλά και ευαίσθητη κατάθεση εντυπώσεων, πληροφορίες για δρομολόγια, αλλά και περιγραφές ποιητικές, οι *Μέρες ΣΤ'*, του Γ. Σεφέρη, αποτελούν ένα υλικό πολύτιμο για τον φιλόλογο, αλλά και για τον φιλαναγνώστη. Βέβαια, το έργο αυτό ενδιαφέρει λιγότερο ως λογοτεχνικό κείμενο και περισσότερο ως ερμηνευτικό βοήθημα (βλ. και βιβλιοκρισία του καθηγητή Φάνη Ι. Κακριδή, εφ. *Το Βήμα*, 7/9/1986, σελ. 37), πέρα από την αναμφισβήτητη αξία του για τη μελέτη της βιογραφίας του ποιητή.

Σημαντικότερη η φιλολογική εργασία του επιμελητή κ. Π. Μέρμηγκα. Οι σημειώσεις του μαρτυρούν τη συστηματική και επίμονη έρευνα του και τον υψηλό βαθμό κατανόησης του έργου και της προσωπικότητας του Γ. Σεφέρη, ενώ παρέχουν στον αναγνώστη τη δυνατότητα να προσπελάσει το, κάποτε, αποσπασματικό, γριφώδες και ελλιπές ημερολογιακό κείμενο. Τις πλούσιες και ποικίλες πληροφορίες για τόπους, πρόσωπα, γεγονότα και ό,τι άλλο ο επιμελητής κρίνει ότι πρέπει να φωτισθεί συμπληρώνει η μετάφραση όλων των ξενόγλωσσων φράσεων ή λέξεων που χρησιμοποιεί ο ποιητής.

ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΕΦΕΡΗ, «Μέρες ΣΤ': 20 Απρίλη 1951 - 4 Αυγούστου 1956».

Επιμέλεια κειμένου, Σημειώσεις: Παναγιώτης Μέρμηγκας, εκδ. *Ίκαρος*, Αθήνα 1986, σελ. 336.

Της ασιάτιδος μούσης ερασταί...

«Με συγκινεί πολλάκις η ανατολική μελωδία μέχρι μυχών της καρδιάς μου· η μονότονος εκείνη, η κατ'ε λ ά σ σ ο ν α τ ρ ό - π ο ν (minor) αδιακόπως φερομένη, αλλ' εντέχνως όμως ποικιλλομένη δια τρομώδους λαρυγγισμού μουσική φράσις, μου προξενεί ανέκφραστον τινα, αλλά γλυκεία βαρυθυμίαν...». Αυτά έδηλωνε το 1979, στο περιοδικό *Εστία*, ο Άγγελος Βλάχος, γράφοντας τις εντυπώσεις του από το πρόγραμμα ενός συμρναϊκού συγκροτήματος σε κάποιο καφέ αμάν στον Ιλισού. Είναι η εποχή που η εξευρωπαϊσμένη τάξη της Αθήνας συμφιλιωνόταν μέσα από τα καφέ αμάν με τη μουσική παράδοση της ανατολικής μεσογείου.

Αυτή τη διαδικασία εξετάζει η μελέτη του Θόδωρου Χατζηπανταζή που ακολουθεί τα ίχνη μιας συλλογικής λαϊκής «προφορικής» καλλιτεχνικής δημιουργίας με πολλές ιδιαιτερότητες, στον ελληνικό αστικό χώρο. Χρησιμοποιώντας κυρίως γραπτές πηγές — κείμενα λογοτεχνικά και δημοσιογραφικά — συνθέτει την ιστορία των καφέ αμάν από την πρώτη αναγγελία περί της λειτουργίας τους, το 1873, την εποχή της ακμής τους κατά την τελευταία εικοσαετία του 19ου αιώνα μέχρι αυτήν της παρακμής τους μετά το 1897.

Την έκδοση συμπληρώνει παράρτημα με άρθρα σπάνια κι αθησαύριστα, από τον Τύπο της εποχής, που περιγράφουν με ενάργεια και γλαφυρότητα τη λειτουργία των καφέ αμάν.

ΘΟΔΩΡΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΑΖΗΣ, της ασιάτιδος μούσης ερασταί...

Η ακμή του αθηναϊκού καφέ αμάν στα χρόνια της βασιλείας του Γεωργίου Α'.

Συμβολή στη μελέτη της προϊστορίας του Ρεμπέτικου. Εκδ. *Στιγμή*, Αθήνα 1986, σελ. 164.

ΜΕΛΕΤΗ / ΔΟΚΙΜΙΟ
ΕΡΕΥΝΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Εκδ. *Εκπαιδευτήρια Δούκα*, 1985, σελ. 912

Η διδασκαλία και η αξιολόγηση των εκθέσεων, ιδιαίτερα στο Λύκειο, αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο πολυσυζητημένα και ακανθώδη προβλήματα στο χώρο της μέσης εκπαίδευσης.

Αυτό ακριβώς ήταν το θέμα που απασχόλησε εκπαιδευτικούς, ερευνητές και λογοτέχνες στο συνέδριο που οργανώθηκε, το Νοέμβριο του 1984, από τα εκπαιδευτήρια Δούκα. Με τα πρακτικά του συνεδρίου αυτού, αλλά και με την προσθήκη νέου υλικού συγκροτήθηκε ένας ογκώδης και εξαιρετικά ενδιαφέρον τόμος, το περιεχόμενο του οποίου χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

ι. *Βασικές οριοθετήσεις*: Ψυχοπαιδαγωγικές προϋποθέσεις του μαθήματος, σχέσεις έκθεσης και λογοτεχνίας. Μια πρόταση κατάρτησης της Έκθεσης. Τι είναι η έκθεση ιδεών. Εκθέσεις και δοκίμιο. Η έκδοση βοηθητικών βιβλίων για την έκθεση.

ιι. *Διδακτική της έκθεσης*: Διδακτικός σκοπός. Το νέο πνεύμα της γραπτής έκφρασης στο δημοτικό σχολείο. Από τη γλωσσική διδασκαλία στην έκθεση. Δυναμική διδασκαλία περιγραφικής έκθεσης. Οργάνωση του μαθήματος στο γυμνάσιο.

ιιι. *Αξιολόγηση*: Ψυχοκοινωνικές προεκτάσεις της βαθμολόγησης της έκθεσης. Η έκθεση ως μάθημα εξεταζόμενο για την εισαγωγή μαθητών στην ανώτατη εκπαίδευση. Κριτήρια αξιολόγησης.

ιιι. *Η έκθεση έξω από τη χώρα μας*: Πώς γίνεται η γλωσσική εξέταση για την επιλογή σπουδαστών στα ξένα πανεπιστήμια. Διδακτικές μέθοδοι, όπως προβάλλουν μέσα από την ξένη βιβλιογραφία.

Την έκδοση συμπληρώνει πολυσέλιδο παράρτημα με βιβλιογραφία και φωτογραφικό υλικό. Η επιμέλεια ανήκει στον κ. Παναγιώτη Γιακουμή.

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Η αξιολόγηση της «Έκθεσης» στο Λύκειο (ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση)

Εκδ. *Εκπαιδευτήρια Δούκα*, 1985, σελ. 240

Ο συγγραφέας, λέκτορας Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων διερευνά ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο σημείο του μαθήματος της έκθεσης: αυτό της αξιολόγησης. Στο πρώτο μέρος του βιβλίου αναλύεται η προβληματική και παρουσιάζεται η μέθοδος έρευνας. Στο δεύτερο μέρος, κατατίθενται τα ευρήματα που κυρίως περιστρέφονται γύρω από τα ακόλουθα ζητήματα:

α) Το είδος των θεμάτων που δίδονται προς ανάπτυξη στους μαθητές.

β) Ποια είναι τα λάθη που διορθώνουν οι καθηγητές στις εκθέσεις, με ποιο τρόπο και για ποιο σκοπό.

γ) Τα κριτήρια και οι τρόποι βαθμολόγησης και η σχέση διόρθωσης / βαθμολογίας.

δ) Πώς σχολιάζονται οι εκθέσεις και πόσο ο σχολιασμός αυτός διευκολύνει την επικοινωνία μαθητών και εκπαιδευτικών στη διαδικασία μάθησης.

Στο τρίτο μέρος ο ερευνητής ελέγχει και αξιολογεί τα αποτελέσματα της έρευνας και διατυπώνει τα συμπεράσματα και τις προτάσεις του.

**ΑΠ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ,
Γ. ΛΟΓΓΟΣ, ΣΠ. ΜΟΛΦΕΤΑΣ**
Θέματα Βιολογίας
Για τους υποψήφιους 2ης δέσμης
Εκδ. Καστανιώτη, 1986, σελ. 214.

«Δεν φιλοδοξούμε να υποκαταστήσουμε το βιβλίο του ΟΕΔΒ ή οποιοδήποτε άλλο βιβλίο βιολογίας» δηλώνουν στον πρόλογο οι συγγραφείς. Πάντως, ο πρακτικός τρόπος με τον οποίο παρουσιάζεται η διδακτέα ύλη (με τη μορφή ερωτήσεων), καθώς και η πλούσια εικονογράφηση, καθιστούν το βιβλίο ενδιαφέρον και χρήσιμο.

ΚΩΝ/ΝΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Βυζάντιο και Δύση
Μτφ. Έμυ Βαρουζάκη
Εκδ. Εστία, 1986, σελ. 563.

Η συστηματική και διεξοδική αυτή μελέτη του καθηγητή της Βυζαντινής Ιστορίας, της Ορθόδοξης εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Ιταλικής Αναγέννησης στο Πανεπιστήμιο του Γέηλ, αναδεικνύει το πλέγμα, πολιτιστικών αλληλεπιδράσεων ανάμεσα σε δυο κόσμους, το Βυζάντιο και τη Λατινική Δύση. Η εποχή, που ο συγγραφέας εξετάζει είναι η μακρά περίοδος του Μεσαίωνα και της Ιταλικής Αναγέννησης, όταν συντελείται η βαθμιαία αποξένωση των δύο «αμφιθαλών» πολιτισμών, που προήλθαν από την ίδια μήτρα, τον αρχαίο ελληνορωμαϊκό χριστιανικό πολιτισμό. Πέρα από την παρουσίαση των σημείων συνάντησης των δυο πολιτισμών στις εκδηλώσεις της κοινωνικής, πολιτικής και θρησκευτικής ζωής, ο Κ. Γιαννακόπουλος δίνει επίσης, ιδιαίτερη προσοχή στο ρόλο που διαδραμάτισαν σ' αυτήν την πολιτιστική αλληλεπίδραση εξέχουσες προσωπικότητες της Δύσης και του Βυζαντίου.

Τέλος, επιχειρεί μια διάκριση ιστορικών περιόδων και μια τυπολογία «πολιτισμικής μεταπροσαρμογής», οργανώνοντας το υλικό του με ιστορικές και κοινωνιολογικές μεθόδους.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ /
ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
Ο Σομάλης
Εκδ. Εστία, 1985, σελ. 240.

Πρόκειται για την α' έκδοση σε βιβλίο ενός έργου που γράφτηκε

γύρω στα 1932 και δημοσιεύτηκε μετά το θάνατο του συγγραφέα, το 1938, στο περιοδικό «Νεοελληνικά Γράμματα». Ο Λύσανδρος Πράσινος (1888 - 1936) υπήρξε μια πνευματική προσωπικότητα, από τις αξιολογότερες του καιρού του. Ζωγράφος και λογοτέχνης, διευθύνει το λογοτεχνικό περιοδικό της Κων/πολης «Ο Λόγος», μέχρι το 1922, χρονιά που εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Ο «Σομάλης» είναι ένα αφήγημα, όπου ο συγγραφέας αναγνωρίζεται μέσα στον ήρωά του. Μέσα από μια μεταφυσική αναζήτηση, επιχειρεί να μετατρέψει τη ζωή του σε λογοτεχνικό έργο και τον εαυτό του σε λογοτεχνικό (μυθιστορηματικό) ήρωα, ελπίζοντας έτσι ότι θα πετύχει να ξαναενώσει τη ζωή του με την ομορφιά, που γεννιέται από την τέχνη.

ΙΖΑΜΠΕΛ ΑΛΙΕΝΤΕ
Το σπίτι των πνευμάτων
Μτφ. Κλαίρη Σωτηριάδου - Μπαράχας.
Εκδ. Ωκεανίδα, 1986, σελ. 425.

Το πρώτο βιβλίο της Ιζαμπέλ Αλιέντε ακολουθεί με εξαιρετική επιτυχία, το δρόμο που ο Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές άνοιξε στο λατινοαμερικάνικο μυθιστόρημα. Το σπίτι των πνευμάτων είναι το χρονικό της ζωής μιας οικογένειας της Χιλής από τις αρχές του αιώνα ως την επομένη του πραξικοπήματος που ανέτρεψε την κυβέρνηση Λαϊκής Ενότητας του Σαλβαδόρ Αλιέντε.

Τα ιστορικά γεγονότα συμπλέκονται με τη συλλογική μνήμη, το προσωπικό βίωμα με το μύθο και την παράδοση στο συναρπαστικό αυτό μυθιστόρημα που διαβάζεται απνευστί.

Οι γυναικείες μορφές αναδεικνύονται εδώ σε ρόλους πρωταγωνιστικούς, είναι οι κρίκοι που στερεώνουν τη διαδοχή, είναι αυτές που μας αφηγούνται την ιστορία. Μέσα από έρωτες, πάθη, κοινωνικές συγκρούσεις και πολιτικές αγριότητες διαφαίνεται η Χιλή καθώς μεταβαίνει από μια αγροτική σχεδόν φεουδαρχική κοινωνία σε πιο εξελιγμένες μορφές οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, καθώς γνωρίζει για λίγο τη δημοκρατική διακυβέρνηση για να περάσει τέλος βίαια στη δικτατορία.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
Η αναπαράσταση
Ψυχαναλυτικό δοκίμιο
Εκδ. Ράλλα, 1986, σελ. 199
ΕΙΡΕΝΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΑΔΑΜΙΔΟΥ
Ο Συμέος
(Συλλογή διηγημάτων)
Εκδ. Δόμος, 1986, σελ. 154
ΔΗΜΗΤΡΗ ΒΑΡΣΟΥ
Ο καθρέφτης του φυλακισμένου
(Πεζογραφήματα)
Εκδ. Εστία, 1986, σελ. 206

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΖΑΡΟΚΩΣΤΑ
Το Λεκαντώ
(πεζογραφήματα)
Εκδ. Χατζηνικολή, 1986, σελ. 76
ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
fragmentum αριθμός 53
(Ήτοι λόγος ποιητικός περί Παιδείας)
Εκδ. Πλέθρον, 1986, σελ. 38
HUBERT NYSSSEN
Η Ελεονώρα στη Δρέσδη
(Μτφ. Ιωάννας Δ. Χατζηνικολή)
Εκδ. Χατζηνικολή, 1986, σελ. 132

ΖΕΦΗ ΔΑΡΑΚΗ
Μάρθα Σόλγκερ
(αφήγημα)
Εκδ. Κέδρος 1985, σελ. 72

ΑΛΕΚΑ ΡΙΤΣΟΥ
Οι τελευταίοι δεινόσαυροι
(αφήγημα)
Εκδ. Εστία, 1985, σελ. 120

ΣΜΑΡΩ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Η άλλη γνώση
(αφήγημα)
Εκδ. Πασχάλη, Θεσσαλονίκη 1985, σελ. 90

ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΔΡΙΩΤΗ
Το υποσυνείδητο βγήκε βόλτα απ' το παράθυρο
(διηγήματα)
Εκδ. Αίολος, 1986, σελ. 93

ΛΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥ - ΣΕΦΕΡΙΑΔΗ
Το ξένο σώμα
(μυθιστόρημα)
Εκδ. Κέδρος, 1985, σελ. 206

ΑΡΗΣ ΦΑΚΙΝΟΣ
Ο πρόγονος
(μυθιστόρημα)
Εκδ. Εστία, 1985, σελ. 202

ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗ
Ζευγάρια της Αθήνας
(μυθιστόρημα) β' έκδοση
Εκδ. Καστανιώτη, 1986, σελ. 139

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΟΥΛΙΔΗΣ
Η προσευχή του Τζορντάνο Μπρούνο
(ποίηση)
Εκδ. Καστανιώτη, 1986, σελ. 30

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑΣ
Ένοπλη πάλη και εναλλακτικό κίνημα
(μελέτη)
Εκδ. Κομμούνα, 1986, σελ. 86

ΑΒΡΑΑΜ ΜΠΕΝΑΡΟΓΙΑ
Η πρώτη σταδιοδρομία του ελληνικού προλεταριάτου (β' έκδοση)
Επιμέλεια - Σημειώσεις: Άγγελος Ελεφάντης
Εκδ. Κομμούνα, 1986, σελ. 283

ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ
Εικονοστάσιο ανωνύμων αγίων
8. Λιγοστεύουν οι ερωτήσεις
Εκδ. Κέδρος, 1986, σελ. 97

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ
Οδοιπορικό
Ποιήματα 1930-1984
Εκδ. Καστανιώτη, 1986, σελ. 363

Γ. Ξ. ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗ
Επί συνόλου (1949-1981)
(ποιήματα)
Εκδ. Αγροτικές Συνεταιριστικές εκδόσεις, 1986, σελ. 387

Το ΒΙΒΛΙΟ σε «κατάσταση έκτακτης ανάγκης»

Μια διακήρυξη για το βιβλίο του *Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου* (Σ.ΕΚ.Β.) η οποία επισημαίνει την κρίσιμη καμπή στην οποία βρίσκεται το βιβλίο σήμερα ως «κυρίαρχη πολιτισμική και πνευματική παρέμβαση» θα πρέπει να τύχει της ιδιαίτερης προσοχής όλων των αρμόδιων φορέων αλλά και των φίλων του βιβλίου. Τώρα, τονίζεται στη διακήρυξη, έχει κορυφωθεί η εγγενής κρίση που μαστιεί δεκαετίες ολόκληρες κάθε επιμέρους τομέα του βιβλίου και απαιτούνται άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα.

«Κηρύσσουμε το βιβλίο σε "κατάσταση έκτακτης ανάγκης" και καλούμε όλους τους πνευματικούς ανθρώπους, συγγραφείς, λογοτέχνες, καλλιτέχνες, πανεπιστημιακούς, καθηγητές και δασκάλους, κάθε κοινωνικό παράγοντα, να συμπαρασταθούν ενεργά στις πρωτοβουλίες μας και να ενώσουν και τη δική τους με τη δική μας φωνή, τις δικές τους με τις δικές μας προσπάθειες, για να βγάλουμε το βιβλίο από το σημερινό τέλμα, και να το μετατρέψουμε από ασθενές πολιτισμικό προϊόν που είναι σήμερα σε κεντρικό φορέα της παιδείας της πολιτισμικής αγωγής του λαού μας, της πληροφόρησης, της σύγκρουσης των ιδεών, ένα από τα κύρια βάθρα για τη δημοκρατική λειτουργία της χώρας μας».

...«Καλούμε την πολιτεία», καταλήγει η διακήρυξη, «να δώσει άμεση προτεραιότητα στο βιβλίο, παίρνοντας όλα τα θεσμικά, οικονομικά και κοινωνικά μέτρα, για να γίνει στην πράξη το βιβλίο το θεμέλιο της γνώσης, όπλο για την υπεράσπιση της εθνικής μας συνειδήσης και της δημοκρατικής μας παράδοσης».

Ας ελπίσουμε ότι δεν θα παραμείνει και αυτή η διακήρυξη μια επιπλέον έκκληση και φωνή διαμαρτυρίας...

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

● Διευκρινήσεις και μάλιστα άμεσα δίδει ο διευθυντής του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας κ. Αλ. Μεταλληνός για θέμα συνταξιοδότησης αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης που έθεσε σε γράμμα του ο αναγνώστης μας Σ. Κουτσιμανής (τχ. 326).

Απαντώντας στην επιστολή του αναγνώστη σας κ. Ι. Κουτσιμανή, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα σχετικά με το θέμα της συνταξιοδοτικής αποκατάστασης των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου μας.

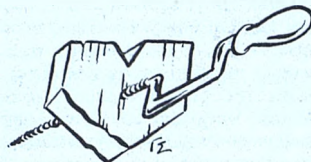
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του Νόμου 543/1983, ο χρόνος της Εθνικής Αντίστασης υπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος αν ο ενδιαφερόμενος έχει συμπληρώσει το 58 έτος της ηλικίας του και έχει πραγματοποιήσει 3.600 ημέρες εργασίας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι ασφαλιστικές εισφορές που α-

παιτούνται για την αναγνώριση που αντιστοιχεί στον υπολειπόμενο για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνο, από το ΙΚΑ, καταβάλλονται από το δημόσιο. Στο σχετικό δημοσίευμα του περιοδικού σας, δεν αναγράφονται συγκεκριμένα στοιχεία για την ασφαλιστική κατάσταση του κ. Σουραβλή ο οποίος φαίνεται ότι δεν έχει την προϋπόθεση των 3.600 ημερών εργασίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με αναγνώριση και του χρόνου της Εθνικής Αντίστασης. Σημειώνουμε πάντως ότι για την κάλυψη παρομοίων περιπτώσεων, το Υπουργείο μας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών ύστερα και από την απογραφή που έκανε το Υπουργείο Εσωτερικών για την εξακρίβωση του αριθμού των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης, μελετά ήδη την άρση του ορίου των 3.600 ημερών εργασίας, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση το χρόνο της εργασίας τους και της αντιστασιακής δράσης τους. Όσον αφορά, τέλος, την χορήγηση του επιδόματος Εθνικής Αντι-

στασης 15% σε υπάλληλους της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος, το θέμα αυτό είναι της αποκλειστικής αρμοδιότητας της Τράπεζας.

Ο διευθυντής
Αλέξ. Μεταλληνός

ΓΙΑ ΤΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

● Τη γνώμη της, κριτική, για το αφιέρωμα στη Θεσσαλονίκη διατυπώνει η Δήμητρα Σχούνη.

Αγαπητό ANTI,

Διάβασα το αφιέρωμά σας στην Πολιτιστική Θεσσαλονίκη. Τι σημαίνει ένα αφιέρωμα σε μια πόλη με ζωή αιώνων; Αν θα έπρεπε να καλυφθούν όλοι οι αιώνες πολιτιστικής παρουσίας της Θεσ/νίκης, θα χρειάζονταν τεύχη και τεύχη, και δεν νομίζω ότι αυτό είναι πια δουλειά ενός περιοδικού. Άρα, καταλήγω, ότι αφιέρωμα στην πολιτιστική Θεσ/νίκη σημαίνει προσπάθεια να πιαστεί ο (πολιτιστικός) σφυγμός της πόλης. Γίνεται κάτι τέτοιο στο αφιέρωμά σας; Κάθε άλλο' θα έλε-

γα ότι είναι ανεπαρκέστατο και ότι έχει μια περιεργή αντίληψη για το τι είναι «πολιτιστική ζωή». Η πολιτιστική ζωή λοιπόν φαίνεται να αποτελείται από πολλές μερίδες λογοτεχνίας (ιδίως ποίησης) και καμιά ποικιλία (έτσι, για αλλαγή). Αλλά κι αυτά ακόμη τα κείμενα για τη λογοτεχνία αναπαύονται στη σιγουριά του προχθεςινού' συνηθίσαμε πια, κατάντησε συνειρμός, να σκεφτόμαστε τον Πεντζίκη ή την Καρέλλη κάθε φορά που γίνεται λόγος για τη Θεσ/νίκη. Όμως γι' αυτούς μας έχουν ήδη μιλήσει οι φιλόλογοι στα σχολεία μας' τίποτε σημερινό δεν υπάρχει;

Όσον αφορά τα περιοδικά, τα ίδια πάντα' ο Κοχλίας παραμονεύει. Για το Τραμ δυο λόγια. Το Συν και Πλην ή ο Κώδικας είναι σαν να μην υπήρξαν (αφού δεν ήταν λογοτεχνικά, κακό του κεφαλιού τους). Και η κριτική άλλωστε μόνο όταν αφορά τη λογοτεχνία ενδιαφέρει.

Η τέχνη δεν μας απασχολεί μόνο η ζωγραφική (κι αν π.χ. ο Προδρομίδης ασχολείται με εγκαταστάσεις/παραστάσεις/βίντεο, ο συνεργάτης σας— όταν μετά 50 χρόνια ξανακάνετε αφιέρωμα στην πολιτιστική Θεσ/νίκη— πάλι ως ζωγράφος θα τον εξετάσει).

Η μουσική πάλι ενδιαφέρει ως Κρατική Ορχήστρα ή ως διοργάνωση φεστιβάλ (και η φωτογραφία το ίδιο), ενώ δεν είναι φαίνε-

Πήρες σήμερα τον ΜΙΚΡΟ ΗΡΩΑ;

Ο Μικρός
ΗΡΩΑΣ

ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ
ΕΝΑΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ
ΤΟΜΟΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ:

Αναπαραγωγές

8 ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ
ΕΞΩΦΥΛΛΑ

της πρώτης έκδοσης

ΙΑΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ-ΓΚΑΛΕΡΙ

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
του Αλέξη Κυριτσόπουλου
17 Οκτωβρίου

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 7 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ται τόσο σημαντικό η λειτουργία π.χ. κάποιων στούντιο ηχογραφήσεων.

Στον Τύπο, επίσης, δεν δίνεται καμιά σημασία· εξάλλου το 'χει κάνει τόσες φορές το περιοδικό σας, δέσμιο του γνωστού αθηνοκεντρισμού, στα συχνά άρθρα του για τον Τύπο αναφέρεται μόνο στα της πρωτεύουσας.

Ευτυχώς υπάρχει το κείμενο του Γ. Χατζηγάγα που είναι σπινθηροβόλο κι έχει κάτι να δώσει (γιατί κάτι ψάχνει) καθώς δεν είναι γραμμένο από περιοδικιστική ρουτίνα. Εύχομαι να δημοσιευτεί και η συνέχεια (ή οι «συνέχειες») του άρθρου αυτού.

Με εκτίμηση
(και γι' αυτό με λύπη)
Δήμητρα Σαούνη
Χαριλάου Θεσ/νίκης

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΒΑΙΕΤΙΕΣ

● Λάθη τυπογραφικά επισημαίνει ο αναγνώστης μας Νέανθος Θρακίτης στο κείμενο του Ντίνου Χριστιανόπουλου «Η ποίηση στη Θεσσαλονίκη από το 1913 ως το 1940» (ΑΝΤΙ τχ. 324). Ταυτόχρονα όμως μας δίνει και στοιχεία για το ίδιο θέμα:

Αγαπητό «ΑΝΤΙ»,

Στο θαυμάσιο κριτικό κείμενο του σαλονικιού λογοτέχνη Ντίνου Χριστιανόπουλου κακοπάθησε, στην κυριολεξία, ο ποιητής Γιώργος Φιλανθίδης, από το τυ-

πογραφικό λάθος, έξι φορές επαναλήφθηκε - χαρά στη διόρθωση! Λίγα συμπληρωματικά στοιχεία για τον πολύγλωσσο ποιητή. Η δεύτερη συλλογή είχε κυκλοφορήσει με ψευδώνυμο: Γιώργος Φιλανθίδης, *Ξένες αρμονίες στη δική μου λύρα, μεταφράσματα, Πόλη 1913*. Η συλλογή περιέχει μεταφράσεις ποιημάτων από τους αρχαίους Έλληνες ποιητές, Πίνδαρο και Ανακρέοντα, από τους Γάλλους, Γερμανούς και Άγγλους. Η τρίτη συλλογή κυκλοφόρησε με το επώνυμο Γ. Φιλανθίδης και σημειώνει γι' αυτό σε προσωπική εκμυστέρευση στη συλλογή *Χαϊδεύω τη θυγατέρα* - «η καρδιά μου υπαγορεύει να γράφουμε Φιλανθίδης μόνο και πάντα». Στη Δράμα δημοσίευσε μεταφράσεις ποιημάτων στο περιοδικό «Νέοι Ρυθμοί», 1928.

Να έρθουμε στα βιογραφικά του Γ. Σαγιαζή. Αλήθεια πέθανε το 1941; Ο Γ. Ζωγραφάκης τον φέρνει πεθαμένο σε δύο διαφορετικές χρονιές, το 1942 και 1944. Οι άλλοι Πλαστήρας, Τριάρχης, Καζαντζής το 1942. Και το παράξενο οι μελετητές Γ. Ζωγραφάκης και Φ. Τριάρχης θεωρούν την ανέκδοτη συλλογή «Παρά-

πονα και θρήνοι», ότι έχει εκδοθεί. Ξεχάστηκε ν' αναφερθεί και ο παραδοσιακός ποιητής Ηλίας Κατσογιάννης.

Μετά τιμής
Νέανθος Θρακίτης
Έδεσσα

ΣΥΡΡΑΚΟ

● Ο αναγνώστης μας Σ. Κοσβογιάννης μας γράφει τις εντυπώσεις του για το κείμενο του Δ. Ψυχολογίου για το Συρράκο.

Προς το ΑΝΤΙ,

Ένα μεγάλο ευχαριστώ για τη μεγάλη συγκίνηση που μου επιφύλαξε το τελευταίο περιοδικό σας της 1/8/86 για το επιτυχημένο άρθρο του κ. Ψυχολογίου για το ΣΥΡΡΑΚΟ. Με μετέφερε πράγματι στην αγαπημένη πατρίδα των γονέων μου, και αναπόλησα τις παλιές αναμνήσεις από τις λίγες δυστυχώς θερινές διακοπές που έχω περάσει εκεί στα παιδικά μου χρόνια. Το Συρράκο ήταν και είναι πράγματι μία ιδέα αλλά και ιστορία. Μερικές σελίδες έχει γράψει και ο πρώτος κοινοβουλευτικός Πρωθυπουργός της νεώτερης Ελλάδος και γιατρός του γιου του Αλή Πασά, Ι. Κωλέττης αλλά και οι ποιητές του οπνεμένος Κ. Κρυστάλλης και ο Ευγέν. Ζαλοκώστας.

Φιλικώτατα
Σπύρος Δ. Κοσβογιάννης

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ - ΔΙΑΨΕΥΣΗ

● Ο κ. Γεράσιμος Δ. Μπριστογιάννης μέλος της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ μας έστειλε την ακόλουθη επιστολή:

Φίλε κ. Διευθυντά,

Στο τεύχος 325 της 29/8/1986 του έγκριτου περιοδικού σας «ΑΝΤΙ» παρουσιάζοντας τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ μου αποδώσατε δύο ιδιότητες που δεν έχω.

Την ιδιότητα του «Συνεταίριστή» και του «Εδικού Συνεργάτη του Υπουργού Γεωργίας».

Ούτε συνεταίριστής είμαι, ούτε ποτέ διορίστηκα ή τοποθετήθηκα ειδικός συνεργάτης του υπουργού Γεωργίας.

Έχοντας σπουδάσει νομικές, πολιτικές και οικονομικές επιστήμες με ειδικότητα την αγροτική οικονομία και το συνεταίριστικό δίκαιο, πρόσφερα για πολλά χρόνια τις κομματικές υπηρεσίες μου στην καθοδηγητική Επιτροπή Αγροτοσυνεταιριστικού του ΠΑΣΟΚ, είτε σαν μέλος της είτε σαν Γραμματέας της μέχρι τον Οκτώβριο 1985.

Σου τα γράφω αυτά για να έχεις πραγματική γνώση των ιδιοτήτων μου.

Με τιμή
Γεράσιμος Δ. Μπριστογιάννης

**ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ**

B.B.C.
ENGLISH COURSES
Το B.B.C. σας
μαθαίνει Αγγλικά με:
**BIBLIA - ΚΑΣΕΤΕΣ
VIDEO**

σε σειρές αυτοδιδασκαλίας
για αρχάριους, προχωρημέ-
νους και ειδικά θέματα.

Τηλ. 36.45.608

**ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

Political Sciences,
International Affairs,
Women Studies,
Sociology, History,
Psychology, Philosophy,
Geography, Economics,
Soc. Anthropology...

Τηλ. 36.23.673

I.M. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9-11 ΑΘΗΝΑ 106 72
Τηλ. 3623673

Ισπανικά
Εταιρεία Ισπανικών Σπουδών
- ΜΙΓΚΕΛ ΝΤΕ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ -

Καποδιστρίου 2, Τηλ. 3628880

Πρόγραμμα Σπουδών

Βασικός Κύκλος Γλώσσας
Κανονικά & εντατικά τμήματα
Τμήματα Λογοτεχνίας - μετάφρασης &
προφορικής άσκησης.

**ΔΙΠΛΩΜΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ**

**Διδάσκουν Ισπανοί καθηγητές
πτυχιούχοι ισπανικών πανεπιστημίων.**

Πληροφορίες - εγγραφές: Από 8 Σεπτεμβρίου
πρωί: 10.00 - 1.30
απόγευμα: 5.30 - 8.30 καθημερινά

PRAXIS

RONALD D. LAING
DAVID G. COOPER

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ

R. D. LAING/D. G. COOPER
ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ: 10 ΧΡΟΝΙΑ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΣΑΡΤΡ, 1950-60

PRAXIS

Georges Bataille
το καταραμένο
αποθέμα

GEORGES BATAILLE
ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΑΠΟΘΕΜΑ

VALERIE WILMER
ΣΟΒΑΡΟ ΟΣΟ ΚΙ Η ΖΩΗ ΣΟΥ
Η ΖΩΤΑΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΖΑΖ

PIERRE NAVILLE
Ο ΧΡΟΝΟΣ, Η ΤΕΧΝΙΚΗ,
Η ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

PIERRE NAVILLE
Ο ΧΡΟΝΟΣ, Η ΤΕΧΝΙΚΗ,
Η ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

εκδόσεις

PRAXIS

Κεντρική Διάθεση/Παραγγελίες:
ΜΗΝΥΜΑ, Σόλωνος 83, τηλ. 362.3646

ΠΟΛΥ ΔΥΣΠΙΣΤΟΣ...

● Τη δυσπιστία του στα όσα είπε ο Όττο Βολφ σε συνέντευξή του στο ANTI (τχ. 319) διατυπώνει ο αναγνώστης μας Β. Ρενιέρης στο σύντομο γράμμα του. Υπενθυμίζουμε ότι το θέμα της συνέντευξης ήταν η πολιτική των «πράσινων» στη Δυτ. Γερμανία και την ΕΟΚ και το πυρηνικό «ατύχημα» στο Τσερνομπίλ.

Κύριε διευθυντά,

Αν η «μυστικότητα» της ΕΣΣΔ είναι «εγκληματική» τότε γιατί ο κ. Όττο Βολφ ποιεί τη νήσσα και δεν μιλά για το ατύχημα στην ίδια του τη χώρα; Μήπως επειδή διακατέχεται και ο ίδιος (κι όχι βέβαια το κίνημα των Πράσινων) από το σύνδρομο του αντικομμουνισμού; Αλλά και ο συντάκτης που πήρε συνέντευξη δεν πληροφορήθηκε τίποτε για το πυρηνικό ατύχημα στη Δυτ. Γερμανία; (Χαμ - Βόρεια Ρηνανία - Βεσφαλία, 4/5/86, σταθμός Κρύνελ).

Όσο για το σύνολο των θανάτων σύμφωνα με ποιους Αμερικανούς θα φτάσει τις 100.000; Σύμφωνα με τον κ. Σουλτς ή τον δόκτορα Γκέιλ; Και, πιστεύετε τελικά, και σεις ως περιοδικό «σοβαρό», πως η σοβιετική κυβέρνηση είναι «εγκληματίας» ώστε να επιτρέψει τη συνέχιση των καλλιεργειών στην περιοχή του Τσερνομπίλ; (όσο για τον κ. Βολφ δεν αποτελεί και τόσο υπεύθυνο πρόσωπο)

Δύσπιστα, πολύ δύσπιστα
Βασίλης Ρενιέρης

Σ.Σ. Είναι γνωστές οι απόψεις που διατυπώθηκαν με αφορμή το «ατύχημα» στο Τσερνομπίλ. Θα επανέλθουμε. Ελπίζουμε πάντως ο φίλος αναγνώστης να μην πιστεύει ότι «πιστεύουμε» ότι μπο-

ρεί να αφήσει μια κυβέρνηση και όχι μόνο η σοβιετική να καλλιεργηθούν εκτάσεις σ' αυτή την περιοχή. Τώρα το πώς και γιατί ο κ. Βολφ δεν είναι και «τόσο υπεύθυνο πρόσωπο...» ας το κρίνουν οι αναγνώστες.

Η Κ.Ο.Β. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

● Στην επιστολή, για την ίδια οργάνωση του ΚΚΕ εσωτ., που μας έστειλε ο Γ. Γιαννούτσας (ANTI τχ. 321) ο Μ. Παλαιολογόπουλος απαντά:

Αγαπητό «Αντί»,

Η ΚΟΒ του ΚΚΕ εσ. Παγκρατίου στα 12 χρόνια της νόμιμης ζωής της, δεν έχει να παρουσιάσει στο ενεργητικό της μόνο «ετήσιες συνεστιάσεις» «οικονομικές εξορμήσεις» και «προφεσιβαλικές γιορτές» (που κι αυτές είναι το-

νηπιαγωγείο

το αστεράκι

- Κοντά στο σπίτι σας και δίπλα στο Λυκαβηττό λειτουργεί τό νηπιαγωγείο. «Τό αστεράκι».
- Μιά μικρή δαση μέσα στο τοιμένο.
- Πρόγραμμα μελετημένο - Διδασκαλία και επίβλεψη από έμπειρο προσωπικό.
- Παιχνίδι και μάθηση σ' ένα περιβάλλον φροντίδας και αγάπης για τό παιδί.
- Έλάτε να γνωριστούμε και να συζητήσουμε για τό παιδί σας.

Γκόλφω Τζελετοπούλου - Ευθυμία
Βαλαμάνος 4 και Ασκληπιού τηλ. 6447830 - 3635419.

27 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
27 ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ο Μανώλης
Μπαρμπουνάκης
και οι συνεργάτες του
σας περιμένουν στα βιβλιοπωλεία

1 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 4, ΤΗΛ. 228 682

2 ΕΓΝΑΤΙΑ 150, ΤΗΛ. 235 916

3 ΤΟ ΚΑΤΩ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 6, ΤΗΛ. 271 853

4 ΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΗΛΑ 3, ΤΗΛ. 239 746
το μοναδικό παιδικό βιβλιοπωλείο

με βιβλία, χιλιάδες βιβλία για σας
και τα παιδιά σας από 30 δρχ.

Εγκυκλοπαίδειες, παιδικές και
μεγάλες με τις καλύτερες τιμές

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ
COMPUTERS

ΒΙΒΛΙΑ
ΣΧΟΛΙΚΑ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΞΕΝΑ

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗΣ

ποθετημένες στα πλαίσια πολιτικών λειτουργιών) αλλά μια δράση πολύ πιο μεγάλη και προς όλες τις κατευθύνσεις, κάνοντας έντονη την παρουσία της σε μια περιοχή που είναι από τις πιο πυκνοκατοικημένες της Αθήνας.

Οργάνωσε και πραγματοποιήσε αρκετές δεκάδες πολιτικές εκδηλώσεις τόσο σε κλειστό, όσο και σε ανοιχτό χώρο. Έκαμε ακόμα εκδηλώσεις επετειακές για την εθνική αντίσταση, της ΕΠΟΝ, την ίδρυση του Κομμουνιστικού Κόμματος τους πολιτικούς πρόσφυγες κλπ.

Εβγαλε την πολιτική του κόμματος προς τα έξω με το μοίρασμα εκατοντάδων χιλιάδων προκηρύξεων και άλλων κομματικών εντύπων, με το κόλλημα δεκάδων χιλιάδων αφισών και άλλων μέσων προπαγάνδας (αεροπλάνο, ταμπλώ κλπ.) και με τη διάδοση της «Αυγής» ιδιαίτερα τις κυριακάτικες που πουλιώτανε πόρτα-πόρτα.

Έκδοσε περιοδικό (22 τεύχη) που ασχολήθηκε τόσο με τα προβλήματα της περιοχής όσο και με άλλα γενικότερα.

Οργάνωσε με επιτυχία ανοιχτές συζητήσεις για διάφορα θέματα, με ομιλητές γνωστές προσωπικότητες της επιστήμης, των γραμμάτων, της πολιτικής κλπ.

Έντονη ήταν κι η παρέμβασή της στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στέλνοντας στον Δήμο Αθηναίων με τις εκλογές του 1981 έναν Δημοτικό και έναν Διαμερισματικό σύμβουλο.

Τέλος θα ήθελα να υπογραμμίσω τις εκάστοτε εκλογές (Βουλευτικές, Δημοτικές, Ευρωεκλο-

γές, Δημοψήφισμα) που πάντα μέσα στα μέτρα του κόμματός μας χαρακτηρίστηκα μια από τις πιο δραστήριες οργανώσεις, και με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Φτάνει να αναφέρω ότι σε αρκετά εκλογικά τμήματα της περιοχής είμαστε τρίτο κόμμα σε ψήφους μετά το ΠΑΣΟΚ και τη Ν. Δ.

Αυτά για τη δράση μας.

Στην οργάνωσή μας (όπως και σ' όλο το κόμμα) γίνονται ασφαλώς ιδεολογικές αντιπαραθέσεις. Κι εμείς το θεωρούμε πολύ φυσικό. Αυτό δεν σημαίνει στοίχιση πίσω από πρόσωπα, αλλά ελεύθερη αντιπαράθεση απόψεων μέσα από έναν δημοκρατικό διάλογο. Δεν θα μπορούσε άλλωστε να είναι διαφορετικά με ανθρώπους που εθελοντικά υπηρετούν μια υπόθεση, και πολλοί έχουν μια μακρόχρονη ιστορία αγώνων και διωγμών, με βασανιστήρια, φυλακές, εξορίες, ακόμα και θανατικές καταδίκες.

Στις προσυνεδριακές διαδικασίες πήραν μέρος 35 μέλη δηλαδή το 80% της οργάνωσης (ποσοστό που είναι πολύ κοντά σ' εκείνο του κόμματος) και τα αποτελέσματα των ψηφοφόρων ήταν: Πρώτη πρόταση (μετεξέλιξη) 23. Δεύτερη πρόταση (αναβάθμιση) 8. Τρίτη πρόταση (μετεξέλιξη) 3. Λευκά 1.

Η αναλογία είναι σχεδόν ίδια με τις υπόλοιπες οργανώσεις της Αθήνας.

Φυσικά εμείς ποτέ δεν ισχυρίστηκαμε πως πηγαίνουν πάντα όλα καλά. Έχουμε κάνει και λάθη, και παραλήψεις, και αδέξιους χειρισμούς, που δεν αποκλείεται να γίνανε αιτία μερικοί από τους συντρόφους μας να πέρασαν από την ένταξη στην ανενταξία, και από τη δράση στην αδράνεια.

Το τέταρτο συνέδριό μας πάντως με την ιστορική του απόφαση για τη δημιουργία του καινούργιου κόμματος, δίνει τη δυνατότητα σ' όλους δυσαρεστημένους και μη (και στο φίλο επιστολογράφο) να συζητήσουν την ένταξή τους σ' αυτόν τον αριστερό φορέα που η πραγματοποίησή του θ' ανοίξει καινούργιους δρόμους στο ελληνικό προοδευτικό κίνημα.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Μήτσος Παλαιολογόπουλος
Μέλος της ΚΟΒ
του ΚΚΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Παγκρατίου

ΔΕΝ ΣΤΗΡΙΖΩ ΚΑΝΕΝΑΝ...

● *Λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή, ενδεικτική των ημερών και του προεκλογικού κλίματος:*

Στην προσπάθειά μου να διαφυλάξω την πολιτική στάση και ιδεολογία μου στις δημοτικές εκλογές ΚΑΤΑΓΓΕΛΩ τη μεθοδευμένη και εν άγνοιά μου εμφάνιση του ονόματός μου στον κατάλογο στήριξης του συνδυασμού «Δημοκρατική Ενότητα Δάφνης» με υποψήφιο δήμαρχο το Γρηγόρη Παππά, όπως δημοσιεύτηκε στην τοπική εφημερίδα «Δημοκρατική Αλλαγή», που εκδίδει η ΤΟ του ΠΑΣΟΚ. Δηλώνω ότι στις δημοτικές εκλογές στη Δάφνη δεν υποστηρίζω ΚΑΝΕΝΑ συνδυασμό. Αυτό ας το γνωρίζουν οι πρώην σύντροφοί μου και τωρινοί υπεύθυνοι της τοπικής οργάνωσης, οι οποίοι φαίνεται ότι δεν γνωρίζουν να σέβονται τις πολιτικές απόψεις του άλλου. Όσον αφορά δε το ήθος ας μη μιλήσουμε. Είναι πολύ άγνωστο σ' αυτούς, οι οποίοι θέλουν μάλιστα να εμφανίζονται ως «αριστεροί».

Παντελής Τέντες
Δάφνη

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 Αθήνα
Τηλ. 72.32.713 — 72.32.819

- Υπεύθυνος, σύμφωνα με το νόμο:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δεινοκράτους 131
115 21 Αθήνα
- Υπεύθυνος τυπογραφείου:
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Σπαρτάκου 9, Καλλιθέα
- Δημοσίες σχέσεις
Διαφημίσεις:
ΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΠΟΥ
- Μοντάζ:
ΤΑΣΙΑ ΛΕΒΟΝ
- Φωτοστοιχειοθεσία:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.29.237
- Αναπαραγωγή φιλμς:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.29.237
- Εκτύπωση:
Ν. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ Α.Ε.
Πειραιώς 52 — Μοσχάτο
Τηλ. 48.16.322
- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει την προσωπική άποψη του συγγραφέα του.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Εξαμ. 1.100 δρχ. - Ετήσια 2.200
Ετήσια Οργανισμών
Τραπεζών, κτλ.: 7.000 δρχ.
Φοιτητική έκπτωση 15%

Εξωτερικού

Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
εξάμηνη: δολ. 14
ετήσια: δολ. 28
Η.Π.Α. - Καναδάς - Αν. Ασία -
Αυστραλία - Ωκεανία:
εξάμηνη: δολ. 17
ετήσια: δολ. 34

● Εμβάσματα, επιταγές:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ

● ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 100
● ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: δρχ. 150

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

- Για τα βιβλιοπωλεία της Αθήνας:
Περιοδικό «ANTI»
Δημοχάρους 60
τηλ.: 72.32.713 - 72.32.819
- Για τα βιβλιοπωλεία Β. Ελλάδας: Βιβλιοπωλείο Μ. Κοτζιά και Σια Ο.Ε.
Τσιμισκή 78, τηλ. 279.720
546 22 Θεσσαλονίκη

ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ

ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

‘Αποστέλονται βιβλία επί αντικαταβολή

Γ. ΜΠΟΣΙΑΝΟΙ ΛΟΥ

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 92 ΠΕΙΡΑΙΑΣ 18 535 ΤΗΛ. 41.12.258

Ιστορικό μυθιστόρημα

Προς Άγνωστη Κατεύθυνση;

....στα βιβλιοπωλεία.

Τηλ. 3234.270

ΚΑΛΕΝΤΗΣ

αντι

1985

ΤΩΡΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΙ Ο ΚΓ' ΤΟΜΟΣ

Ένας νέος τόμος με τα τεύχη του «ΑΝΤΙ» κυκλοφορεί:

Ο εικοστός τρίτος (ΚΓ') που περιλαμβάνει τα τεύχη 294 έως και 307 (δεύτερο εξάμηνο του 1985).

Καλύπτονται τα πολιτικά και πολιτιστικά γεγονότα του δεύτερου εξαμήνου του '85, μετά τις βουλευτικές εκλογές το καλοκαίρι του '85.

- Άρθρα για τις πολιτικές εξελίξεις, την οικονομία, τις ελληνοαμερικανικές και ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό.

- Το «μέτωπο στη δημοσία τάξη» με το φιάσκο Κρυστάλλη - Αλεξάκη.

- Ειδικά τεύχη για τον Δημ. Χατζή και τον Ουτοπικό Σοσιαλισμό.

- Πολιτιστική - πνευματική ζωή και θέματα βιβλίου.

- Άρθρα και συζήτηση για τα προβλήματα της γλώσσας.

- Και άλλη ποικίλη ύλη.

Οι τόμοι του «ΑΝΤΙ» είναι πάντοτε ένα χρήσιμο βοήθημα για να ανατρέχετε μελλοντικά.

Ζητήστε στον τελευταίο τόμο του ΑΝΤΙ από τα γραφεία του περιοδικού, Δημοχάρους 60.

Ζητήστε και τους προηγούμενους τόμους. Έχουν ήδη εξαντληθεί οι τόμοι του '74-'75 και '76.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

του 23ου τόμου (Β' εξάμηνο του 1985) της Β' περιόδου
• περιλαμβάνονται τα τεύχη 294-307 (5.6.1985 - 31.12.1985) •

Στους δύο πίνακες —ύλης και συνεργατών— τα λήμματα αναγράφονται κατ' απόλυτη αλφαβητική σειρά.

Στην παραπομπή ο πρώτος αριθμός δηλώνει το τεύχος και ο δεύτερος τη σελίδα.

ΕΙΔΙΚΑ ΤΕΥΧΗ

Δημήτρης Χατζής 297, 298
Φάκελος Τουρκία 299
Φάκελος ΚΥΠ 300
Συμπόσιο: Ουτοπία - οράματα τελειότητας 304

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

296/50, 299/52

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

294/6, 295/6, 296/6, 297/6, 298/6, 299/6, 300/6,
301/6, 302/6, 303/6, 304/6, 305/6, 306/6

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

295/34, 296/34, 298/18, 302/36, 304/32

ΑΝΤΙ—ΚΙΝΗΣΗ

297/13, 298/6, 299/6, 300/6, 301/6, 302/6, 304/6,
305/8, 306/8

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΕΣ

294/29, 295/21, 299/26, 301/30, 302/38, 303/32,
305/32, 306/26, 307/28

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

294/43, 296/53, 305/58

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

294/54, 295/56, 296/54, 298/54, 299/54, 300/55,
301/52, 302/52, 304/50, 305/56, 306/58, 307/65

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

294/55, 295/57, 296/55, 297/55, 298/55, 299/55,
300/56, 301/42, 302/46, 304/42, 305/44, 306/45,
307/41

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

296/40, 297/52

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ

294/41, 295/42, 296/38, 297/47, 298/41, 299/45,
300/44, 301/46, 302/48, 303/46, 304/48, 305/48,
306/50, 307/44

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

294/3, 295/3, 296/3, 297/3, 298/3, 299/3, 300/3,
301/3, 302/3, 303/3, 304/3, 305/3, 306/3, 307/3

ΠΑΡΕ ΜΕ ΣΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

294/23, 295/37, 296/37, 298/21, 299/13, 300/37,
301/11, 302/9, 303/34, 304/18, 305/35, 307/10

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

294/4, 295/4, 296/4, 297/4, 298/4, 299/4, 300/4,
301/4, 302/4, 303/4, 304/4, 305/4, 306/4, 307/4

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΕΣ • ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Αθανασιάδη, Άννα: Γερατειά, «σεξουαλική αν-
θοφορία» και μητρότητα 295/22

Αιθεροβάμων: Της ευημερίας 303/7

Αυτόματος τηλεφωνητής: 294/23, 295/37,
296/37, 298/21, 300/37, 301/11, 302/9, 303/34,
305/35, 307/10

Γρίβας, Κλ.: Γιομπαζολισμός 303/32

Δουλή, Μαρία: Ρητά και ὀρηκτά 299/28

Δουλή, Μαρία: Το μαγικό κουτί με τα δώδεκα
χαρτάκια 301/30

Επίκουρος, Αγγ.: Ηθοπλαστικές ιστορίες
295/21

Καβουνίδης, Σπ.: 'Ό,τι έχετε ευχαρίστηση
303/33

Καμπίτης, Κ.: Ένας «αγγλισμός» 295/23

Κατηφόρης, Γ.: Και κολυμπήθρα του Σιλωάμ:
294/31

Κ.,Ν.: Το μέτρημα 302/38

Κουμάνταρος, Δ.: Χωρίς πρόγραμμα 294/24

Λιάρος, Δ.: Οι χωματερές του πνεύματος
294/29

Μάργαρης, Ν.Σ.: Τα σκουλαρίκια της Αλλαγής
301/30

Μάργαρης, Ν.Σ.: Υπάρχουν φύλακες 302/38

Μοντεζο, V.: Καμιά φορά το καλό ξεπληρώνεται
με κακό (μετ. Ντίνος Σιώτης) 307/28

Μπασαντής, Δ.: «Θεσμόν τον εις άπαντ' εγώ
θήσω χρόνον» 294/30

Νησιώτης, Χρ.: Το άδειο τοπίο 299/26

Παλιόφρων, Μ.: Θεοφράστου χαρακτήρες,
μεμψιμοιρίας ιζ' 302/39

Περπατοβάμων: Της λιτότητας... 302/6, 303/6

Ράπτης, Μ.Ν.: Διακοπές στη «Νικαριά» 305/33

Σακκάτος, Β.: Η κάρτα του αγίου Ανδρέου και ο
υπουργός 306/26

Τσιάμης, Τζ.: Η «κοινωνικοποίηση» σε μια ηπει-
ρωτική εκδοχή του όρου 307/29

Χάρης, Γ.: Ο εγχώριος ρατσισμός 299/26

Χάρης, Γ.Η.: Ο τετραγωνισμός του «κύκλου της
βίας» 305/32

Ψυχγιός, Δ.Κ.: Οι βλαβερές συνέπειες της ψυ-
χοϊστορίας και των υπολογιστών 307/32

ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Μνήμη Χάινρικ Μπελ 296/39

— Δημήτρης Χατζής 1913-1981 297/22

— Σάκης Καράγιωργας 298/11

— Ανδρέας Βελισσαρόπουλος 301/47

Βακιρτζής, Γ.: Τάσος 302/49

Έκο, Ουμπέρτο: Ιτάλο Καλβίνο 300/45

Παπασηλιόπουλος, Σπ.: Σάκης Καράγιωργας
· η πολιτική του πορεία 298/12

Π., Χ.Γ.: Νόστος Ιουλίου (Δ. Χατζής) 297/17

Φραντζή, Άντεια: Νίκος Καχτίσης 298/45

ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ●

— Τουρκικές γελοιογραφίες 299/30-35-38, 303/41
Γήσης: 303/21
Ιωάννου, Γ.: 294/7-9, 298/7-22, 299/5-9, 300/5-10, 301/7-10, 302/1-10, 303/7-10, 304/7-12, 305/7-15, 306/7-11, 307/7-9
Καλαμίδας, Α.: 302/8
Ματορίκος, Γ.: 296/10-47, 304/10
Σεργάκης, Γ.: 294/8-25-27-29, 295/24-27-38, 296/13-17, 297/5-8, 298/3-10-17-47, 299/10-14-15-16-17-18-22-27-28-52, 300/12-30-44, 301/17-18-19-21-26-27, 302/20-23-38-39-43-44, 303/6-26-28, 304/14-17-23, 305/18, 306/22-24-39, 307/12-15-22
Χαντζόπουλος, Δ.: 294/5-13-14-15-21, 295/5-7-9-32-41, 296/5-9-15-32, 298/5-14-40, 300/7-14-20-23-25-28-42-44, 301/12-14-24, 302/5-9-14-15-24-34-42, 303/4-6-18, 304/5-8-9-24-29, 305/5-10-12-20-42, 306/5-15-16, 307/5-16-17-18-19-50
Χαρδαλόπουλος, Γ.Δ.: 296/7, 299/7, 302/7

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

— Η «υποβαθμισμένη γλώσσα», ο «πλουραλισμός» και άλλα αμάν, με μια απάντηση στον Γ.Μ. Καλιόρη 295/54
Αράνης, Γ.: Το γλωσσικό ζήτημα σήμερα 300/46
Παπαζαφειρή, Ιωάννα: Θέματα της γλώσσας μας 307/50
Στρομπούλη - Αποστολοπούλου, Μαρίκα: Δομική γλωσσολογία και ιστορική διαχρονία 300/52
Τσοπανάκης, Α.Γ.: Ο συλλαβισμός των ρινικών συμφωνικών συμπλεγμάτων 296/44

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ομάδα Γυναικών: Να φέρουμε τη γυναίκα επιθυμία σε μια κοινωνία που την αγνοεί 307/37

ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΜΥΝΑ ● ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

— Επιδρομή πρακτόρων της CIA στο Ελληνικό 298/9
— Φάκελος ΚΥΠ 300/15
Ρεπόρτερ: Αγορές του αιώνας και δουλειές του ποδαριού 294/20
Ρεπόρτερ Ι: Επιθεωρητής Κλυζώ, εναντίον ΚΥΠ και υπερδυνάμεων 300/15
Ρεπόρτερ ΙΙ: Ιωάννης Αλεξάκης — «απαρχής ειργάσθην υπέρ της ευοδώσεως των σκοπών της επαναστάσεως» 300/18
Ρεπόρτερ ΙΙΙ: Μια άγνωστη πτυχή από τις δραστηριότητες του Αλεξάκη 300/20
Ρεπόρτερ ΙV: Η εξουσία του φόβου 300/22
Ρεπόρτερ V: Ανικανότητα, Σχιζοφρένεια, Παράκρτος ή Αποσταθεροποίηση; 300/26
Ρεπόρτερ: Με την συγγενή φροντίδα του Μένιου — Συναίνεση στη συγκάλυψη χαφιέδων και παρακράτους 302/42
Στ.-ρ, Μ.: Ποιος πήρε την προμήθεια για τα Λέοπαρντ; 297/12
Σωτηρέλλης, Κ.: Εξοπλισμοί - Ευρωπύραυλοι - Διαπραγματεύσεις και αδιέξοδα 296/34
Χάρης, Γ.Η.: Πνευματική νωθρότητα + ιδεολογική ακαμψία = προϊόν εκφασισμός 304/11
Ψάλτης, Αρ.: Να αφοπλιστεί η αστυνομία 304/13

ΕΠΤΑΕΤΙΑ ● ΧΟΥΝΤΑ

Νησιώτης, Χρ.: «Ήμουν και γω εκεί» 303/30

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ● ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

— Συνέντευξη με τον Γιάννη Παπαμιχαήλ: Ο μηχανισμός των εκπτώτων προέκταση του μηχανισμού μέσα στο ΠΑΣΟΚ 303/12
Εργατικός, Γ.: Η κρίση του κυβερνητικού συνδικαλισμού και η ανίερη συμμαχία χουντοδεξιάς - ΠΑΣΚΕ 303/11
Ευθυμίουπουλος, Ηλ.: Το τέλος της εργατικής ιδεολογίας 296/18
Κούλογλου, Στ.: Τα μυστήρια του ΟΤΕ — ο tempora, o mores 305/42
Παπαμάργαρης, Θ.: Το τέρμα μιας πορείας — 11 Οκτώβρη 1985 302/24
Παπαμάργαρης, Θ.: ΓΣΕΕ - κυβέρνηση: Ρήξη ή έντιμος συμβιβασμός; 304/29
Ρεπόρτερ: Όταν μιλούν οι εργαζόμενοι και το κεφάλαιο βουβαίνεται 302/23

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

— Ουτοπία - οράματα τελειότητας.
Δρουκόπουλος, Β. - Taylor, K. - Δημητρίου, Μ. - Νούτσος, Π. - Godwin, Barbara - Χατζηπροκοπίου, Μιχ. - Φατούρος, Δ.Α. - Κονταράτος, Σ. 303/34
— Ουτοπία - Οράματα τελειότητας 305/30
Κριμπάς, Κ.Β.: Περί Φαλλμεράουερ και άλλων σχετικών 307/52
Παπαμιχαήλ, Γ.: Ήθος και πολιτική 294/32
Ρωμανός, Κ.: Παλαιός και νέος χειρισμός του προβλήματος Φαλλμεράουερ 296/47
Στάγκου, Π.Ν.: Η συμβολή της ΕΟΚ στη θεσμική ανανέωση του κράτους δικαίου 306/40
Χατζής, Δ.: Το πρόσωπο του νέου ελληνισμού - η λογία παράδοσις 297/33
Ψυχοπαίδης, Γ.: Ελληνικότητα και σύγχρονη ευρωπαϊκή τέχνη 296/40

ΙΣΤΟΡΙΑ ● ΧΡΟΝΙΚΟ

— Η Χιροσίμα δεν είναι επέτειος 296/29
— Μια μεγάλη λάμψη - κι έπειτα ο πόνος... 296/30
Αναστασιάδης, Γ.: Τεκμήρια για τον ιδιόμορφο χαρακτήρα της «Δημοκρατικής Τομής» (23/24 Ιουλίου 1974) 296/23
Γεννηματάς, Π.: Ο αγώνας του '65 δικαιώνεται μετά είκοσι έτη 295/16
Λάδης, Φ.: «Μετά είκοσι έτη» τα ίδια σφάλματα; 300/34
Πολίτης, Αλ.: Από την τοπική ιστορία στο τοπικό παράδειγμα 300/54, 303/47
Σαρτρ, Ζ.Π.: Το τέλος του πολέμου 296/32

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

— Πυρκαγιές: ανάγκη μέτρων και χάραξης πολιτικής 297/6
— Το Κωσταλέξι είναι παντού 299/7
— Δάση και «ελληνικό αλαλούμ» 299/8
— Πώς θα δεχθεί ο πρόεδρος τους ευχέτες 307/8
Γεροντής, Γ.: Το τέλος των δασών και η ανεπίκαιρη προστασία τους 296/20
Δημοσθένης, Δ.: Καλή αντίσταση στο υπουργείο αγάπης 307/30
Ευθυμίουπουλος, Ηλ.: Νέφος και πολιτική 298/10
Κλουτσιανιώτη, Ράνια: Οι «αγανακτισμένοι» πολίτες και πώς διαμορφώνονται 301/38
Κούλογλου, Στ.: Τα μυστήρια του ΟΤΕ - ο tempora, o mores 305/42
Κουμάνταρος, Δ.: Καλή και η πρακτορολογία, αλλά με τους δύο στη φυλακή τι γίνεται; 300/33

Ραβάνης, Κ.: Η ανεργία των ονείρων μας 300/42

Ρεπόρτερ: Πρόσκληση σε γεύμα 296/14
Τούντας, Γ.: Ο δεκάλογος μιας (πιθανής) αποτυχίας - Κέντρα Υγείας 301/36
Τούντας, Γ.: ΕΣΥ μεν, αλλά... 306/10
Τσιλιχρήστου, Αλίκη: Το πρώτο συνέδριο αποδήμων - να αντισταθούμε στη λήθη 296/16
Φιλόσοφος: Ad abusum Delphini 296/6

ΚΥΠΡΟΣ

Λυγερός, Στ.: Κυπριακό - διαβουλεύσεις επί διαβουλεύσεων αλλά το αδιέξοδο βαθαίνει 295/32
Παπαγεωργίου, Χ.: Τα επεισόδια της Λεμεσού απείλησαν το «κυπριακό θαύμα» 298/18
Παραδείσης, Χρ.: Κυπριακές εκλογές - καμπή στην πολιτική ζωή της Κύπρου 306/24

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αρσένης, Γερ.: Πρόγραμμα σταθεροποίησης χωρίς ανάπτυξη είναι συντηρητική πολιτική 303/21
Γ., Β.: Το Λουξεμβούργο «σημαία ευκαιρίας»; 295/25
Γιαχνής, Β.: Αλλαγή ανακάλυψε κράτος - πρόνοιας stor... 294/13
Γιαχνής, Β.: Η ναυπηλία της Ελλάδας είναι τόσο «ελληνική» όσο είναι «λιβεριανή» η ναυπηλία της Λιβερίας 295/24
Γιαχνής, Β.: Η «σοσιαλιστική» εκδοχή της μονεταριστικής πολιτικής 298/16
Γιαχνής, Β.: Οικονομία - ορατότης μηδέν 299/10
Γιαχνής, Β.: Η διανομή της ανύπαρκτης πίτας 300/40
Γιαχνής, Β.: Συμφώνως με δήλωσιν του Ν. 105 302/14
Γιαχνής, Β.: Το «νέο» οικονομικό δόγμα 305/20
Ειδικός συνεργάτης: Όταν η οικονομία γίνεται βίδες 303/38
Κοσώνας, Άκ.: Ν.Δ. — Η οικονομική κρίση προστατεύει τον Κ. Μητσότακη 302/32
Κριμπάς, Γ.: Η αναστροφή της ΑΤΑ 301/34
Κούλογλου, Στ.: «Τα μυστήρια του ΟΤΕ» ή γιατί θ' αποτύχει η νέα οικονομική πολιτική 303/35
Μαραγκός, Θ.: Το εξωτερικό ισοζύγιο εξακολουθεί να είναι εσωτερικό πρόβλημα 297/8
Μαραγκός, Θ.: υποτιμήσεις, ανατιμήσεις και... αναγκαιές επανεκτιμήσεις 305/20
Μυλωνάκη, Δανάη: Τα «σταθεροποιητικά μέτρα» και η «αναπτυξιακή πτυχή» τους 302/17
Μυλωνάκη, Δανάη: Σταθεροποιητικός ή υφεσιακός ο προϋπολογισμός του 1986; 306/12
Ρεπόρτερ: Όταν μιλούν οι εργαζόμενοι και το κεφάλαιο βουβαίνεται 302/23
Στάγκος, Π.Ν.: Με αφορμή τη συζήτηση για το ελληνικό εξωτερικό χρέος 302/20, 303/26

ΠΑΙΔΕΙΑ ● ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

— Το χρονικό μιας μονιμοποίησης στο Δημόκρειτο Πανεπιστήμιο Θράκης 303/8
Σιδέρη, Αλόν: Ελεύθεροι, υπεύθυνοι και δημοκρατικοί... 299/25
Φλώρος, Γ.: Ιατρική Σχολή Πάτρας — ζητείται θεραπεία 302/40

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

Γενικά

— Αθήνα, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1985: επιλογή από το πρόγραμμα των εκδηλώσεων 294/45

— Αθηναίοι του μέλλοντος (φωτογρ. Γ. Νικολαΐδης) 307/26
Γιάτσιος, Θρ.: Βίντεο · όνειρα ηλεκτρονικά 298/52

Γιάτσιος, Θρ.: Θεάματα με μυστικά 307/45
Κιμπίτης, Κ.: Μια διαδοχή και μια υπόσχεση (εκδ. Κέδρος) 294/42

Λ., Χ.: Ελλάδα και θάλασσα. Ο Άγγελος Δεληβοριάς μιλά στο «ΑΝΤΙ» για τη σχετική έκθεση 295/50

Λ., Χ.: Η ελληνική γυναίκα φορεσιά (με αφορμή μια έκθεση) 295/49

Ν., Χ.: «Ενθύμημα των Αθηνών» 300/50

Πηλιορείτης, Ν.: Μια πρόταση για «εναλλακτικές» διακοπές 294/47

Πολίτης, Αλ.: Από την τοπική ιστορία στο τοπικό παράδειγμα 300/54, 303/47

Τσελίκας, Γ.: Μια γνώμη από τη σάλα 305/30

Χάρης, Γ.Η.: Κατ' αρχήν για τον Οδυσσέα Ελύτη 304/49

Χριστοδούλου, Α.Γ.: Το πολιτιστικό «φιδάκι» 307/15

Αρχαιολογία

Αποστολοπούλου - Κακαβογιάννη, Όλγα: Οργανισμός λειτουργίας του ΥΠΠΕ 294/46

Γκρατζίου, Όλγα: Αρχαιολογικός νόμος του 1932 — το απαρχαιωμένο όργανο προστασίας των μνημείων 295/52

Ψωροβίνης, Β.Κ.: Η «προστασία» — ένα αντικαθρέφτισμα 305/51

Κωτσάκης, Κ.: Αρχαιολογία και πληροφορική · δρόμοι παράλληλοι 297/50

Ντεκάστρο, Μαρίζα: Παιδιά!... στο Μουσείο... 302/50

Ρόδιος, Α.: Ρόδος · οι ιππότες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στεγάζουν γουναράδικα 294/43

Αρχιτεκτονική

Marcus, Th. A.: Ουτοπική αρχιτεκτονική · το παράδειγμα της Σκωτίας 304/38

Μαργαρίτη, Φωτεινή: Απ' το τέλος της μικρής μας πόλης, στη Στουτγκάρτη — την πολιτεία των ξένων... 298/28

Φιλιππίδης, Δ.: Μια έκθεση όχι σαν τις άλλες 305/52

Βιβλιοκριτική

Αλεξάκης, Ελ. Π.: Μιχ. Γ. Μερακλή, *Ελληνική λαογραφία · κοινωνική συγκρότηση* 302/54

Κούλογλου, Στ.: Αλέξη Μητρόπουλου, *Συνδικάτα και εξουσία στη Δυτ. Ευρώπη* 296/54

Κριστ. Λάλα, Δέσποινα: Ιωάννας Καρατζαφέρη, *Τα ζευγάρια της Αθήνας* 296/53

Κυριακής, Χρ.: Ν. Πανταζίδης και Κ. Κασιμάτη, *Μέγεθος και σύνθεση του Πληθυσμού της Πρωτεύουσας* 294/43

Κυριακής, Χρ.: Ηλία Νικολακόπουλου, *Κόμμα-τα και βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα 1946-1964*, 305/58

Ντουσιά, Χρ.: Χρ. Μηλιώνη, *Καλαμάς κι Αχέροντας* 301/52

Ντουσιά, Χρ.: Τάσος Λειβαδίτης, *Βιολέτες για μια εποχή* 301/52

Ντουσιά, Χρ.: Πρώτοι δημοτικιστές. Η εσωτερική βιογραφία του κινήματος 302/52

Ντουσιά, Χρ.: Ελίας Κανέτι, *Η τύφλωση* 304/50

Ντουσιά, Χρ.: Heinrich von Kleist, *4 νουβέλες* 304/50

Ντουσιά, Χρ.: Αδαμάντιος και Γεώργιος Σεφέρη, *Αλληλογραφία (1953-1971)* 305/56

Ντουσιά, Χρ.: Π.Μ. Κιτρομηλίδης, *Ιώσηπος Μοισιάδας* 305/56

Ντουσιά, Χρ.: Νίκος Χουλιαράς, *Ζωή, την άλλη φορά* 306/58

Ντουσιά, Χρ.: Λ. Φον Ζάχερ Μαζόχ, *Η Αφροδίτη με τη γούνα* 306/58

Ντουσιά, Χρ.: Βιβλία για τη ζωγραφική 307/56

Παλαιόφρων, Μ.: Σχολαστικού αναγνώσματα 304/49

Πολυδεύκης, Κ. Ηλία Λεφούση, *Το εργατικό κί-*

νημα του Βόλου 1881-1936, 299/52

Στρομπούλη - Αποστολοπούλου, Μαρίκα: *Pho-tis Apostolopoulos, La langue du roman byzan-tin "Gallimaque et Chrysorrhoe", 300/52*

Εικαστικά

Αγγελή, Γκαίη: Το ραντεβού στη Βαρκελώνη 306/52

Βακιρτζής, Γ.: Ο χαρακτήρας Τάσος 302/49

Ηλιοπούλου - Ρογκάν, Ντόρα: Συζήτηση με τον Μέμο Μακρή 301/55

Ιωαννίδης, Ανδρ.: Γερμανικός εξπρεσιονισμός 302/55

Καρκαγιάννη - Καραμπελιά, Βάσια: Η έκθεση

Ελλήνων στη Roquette 294/52

Λάζος, Χρ.: Γιάννης Κουνέλης · «Ο καλλιτέχνης αφηγείται το όραμά του για την ιστορία με μεταφορές» 304/54

Λ., Χ.: Συζήτηση με τον Κυριάκο Κατζουράκη 301/58

Μπότοσγλου, Χρ.: Σκέψεις για τη ζωγραφική του Γιώργου Μπουζιάνη — Μια εξομολόγηση 302/58

Εύδης, Αλ.: «Πολιτιστική» Αθήνα και Εικαστικά 1 296/42

Εύδης, Αλ.: «Πολιτιστική Αθήνα και Εικαστικά 297/52

Εύδης, Αλ.: Νίκος Εγγονόπουλος · ο πρώτος σουρεαλιστής ζωγράφος 303/58

Ψυχουαΐδης, Γ.: Ελληνικότητα και σύγχρονη ευρωπαϊκή τέχνη 296/40

Θέατρο

— Το παιχνίδι της σφαγής 296/39

Α., Β.: Εγκώμιο ηθοποιών 301/50

Αρδίτης, Β.: Συζήτηση με τον Λούκα Ρονκόνι 297/48

Αρδίτης, Β.: Περιμένοντας την «Ορέστεια» 298/42

Αρδίτης, Β.: Συζήτηση με τη Ναντά Στρανκάρ 301/50

Ιακώβ, Δ.: Η πολιτική διάσταση των «Ευμενίδων» του Αισχύλου 299/47

Λάζος, Χρ.: Το θέμα της στάσης στην «Ορέστεια» 299/50

Λ., Χ.: Ο Ιάπωνας ηθοποιός 294/50

Ντουσιά, Χρ.: Savannah Bay — ένας διάλογος πάνω στο βίωμα και τη μνήμη 294/42

Φ., Α.: Διεθνής θεατρική Συνάντηση '85 299/46

Φλώρος, Γ.: Θεατρικό τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνάς 294/48

Φραντζή, Άντεια: «Θέατρο του θανάτου» ή ό-ταν η ζωή μετριέται με τον θάνατο— Ταντέους Κάντορ 304/56

Κινηματογράφος

Βακαλόπουλος, Χρ.: Επιστροφή στο δέος (για τη *Mania*) 306/57

Λ., Χ.Γ.: Ράμπο II — το αίνιγμα 306/51

Σαββάτης, Ν.: Θεσσαλονίκη '85 — βιαστικές εντυπώσεις 301/48

Σαββάτης, Ν.: Φωτοσκιάσεις της ψυχής 304/58

Λογοτεχνία

— Μνήμη Χάινριχ Μπελ 296/39

— Κόκκινη κλωστή δεμένη... 306/32

Μίσσιος, Χρ.: «Καλά, εσύ πέθανες νωρίς...» 305/54

Ντουσιά, Χρ.: Μαργκερίτ Ντυράς — η περιπέ-τεια της γραφής 296/50

Ραπτόπουλος, Β.: Συζήτηση με τον Θανάση Βαλτινό 294/36

Ραπτόπουλος, Β.: Τα τζιτζίκια 301/39

Ραπτόπουλος, Β.: Συνέντευξη με τον Δημήτρη Νόλλα 303/48

Ραπτόπουλος, Β.: Συνέντευξη με τον Ανδρέα Φραγκιά 307/46

Σιώτης, Ντ.: Σεπτέμβρης 301/47

Φραγκιάς, Ανδρ.: Το πλήθος 306/55

Χατζής, Δ.: Η Πισίνα 297/24

Χατζής, Δ.: Ρεμβασμός του Δεκαπενταύγου-στου 297/26

Χατζής, Θ.: Ο κίτρινος πελαργός 306/32

Μουσική

Απέργης, Φ.: Με το ροκ του μέλλοντός μας 295/44

Μαυρουδής, Ν.: ΕΜΣΕ — ΕΔΕΤ · ή εμπρός για λιγότερη φτώχεια... 306/61

Ξανθουδάκης, Χ.: Προτάσεις για μια εξωτερική μουσική πολιτική 307/58

Σαββάτης, Ν.: Τέλος εποχής 298/50

Χουζούρη, Έλενα: Ροκ και Ροκ Φεστιβάλ 296/43

Φιλολογία

— Ο Δ. Χατζής και τα περιοδικά 297/19

— Ιστορία μ' ένα σκίτσο 297/20

— Ένα γράμμα του Θανάση Χατζή 306/33

Έκο, Ουμπέρτο: Ιτάλο Καλβίνο — μια λεπτή ι-

σορροπία ανάμεσα στον Βολταίρο και τον Λάμπιντε 300/45

Καραποστόλης, Β.: Θητεία στην απάτη 298/26

Καχτίσης, Ν.: Ακμή και Παρακμή της Μεγα-λούπολης Κινδύνα 298/47

Κιουρτσάκης, Γ.: Καρναβάλι και κωμωδία 304/52

Μαργαρίτη, Φωτεινή: Απ' το τέλος της μικρής μας πόλης, στη Στουτγκάρτη — την πολιτεία των ξένων... 298/28

Ντουσιά, Χρ.: Νίκος Εγγονόπουλος — όλες οι αποχρώσεις των αισθημάτων και των χρωμά-των 303/57

Φραντζή, Άντεια: Μικρό αφιέρωμα στον Νίκο Καχτίση 298/45

Φραντζή, Άντεια: Ρίψασις 298/46

Φραντζή, Άντεια: Ο «εξώστης» του Νίκου Κα-χτίση — ένα ψυχικό θρίλερ 298/48

Χατζής, Δ.: Το τραγούδι της νεκρής αδελφής 297/27

Χατζής, Δ.: Μικρό σχόλιο στην Οδύσσεια 297/30

Χατζής, Δ.: Το πρόσωπο του νέου ελληνισμού — η λογία παράδοσις 297/33

Χατζής, Δ.: Το ιδεολογικό περιεχόμενο των μο-νωδίων 297/36

Χατζής, Δ.: Κόμινες Κελεμενές · η γυναίκα του Μαστρο-Κελεμέν 297/38

Χατζής, Δ.: «Να μη γίνουμε όλοι πρόσφυγες στην ίδια μας την πατρίδα» 297/40

Χατζής, Δ.: Ο θρυμματισμός στο έργο του Σο-λωμού 297/44

Χατζής, Δ.: «Περί του έργου μου, ομιλώ αυτός» 298/23

Hokwerda, H.: «Το τέλος της μικρής μας πό-λης»: δύο γραφές 298/33

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

● ΔΙΕΘΝΗΣ

Γενικά

— Η διάσκεψη της Καζαμπλάνκα: αραβικές ι-σορροπίες 298/19

— Μια διαμαρτυρία για το ρατσισμό στη Νότιο Αφρική 298/19

— Για έναν «ελεγχόμενο» πόλεμο των Ά-στρων; 302/33

— Μήπως η συνάντηση έγινε; 303/43

— Προς ύφεση II; 305/6

— ΕΟΚ: Δώδεκα ταχύτητες... σε μία 306/30

Λυγερός, Στ.: Η αμερικανοτουρκική οικονομική συμφωνία — Στο δρόμο που χάραξε... η Αϊτή και το Ζαΐρ 306/28

Ράπτης, Μιχ.: Η συνάντηση Ρήγκαν - Γκορμπα-τσώφ 303/42

Στάγκος, Αστ.: Οι σοβιετικοί απαντούν στους αιφνιδισμούς (πόλεμος των άστρων) 302/34

Χρήστου, Ηλ.: Τα διλήμματα τίθενται και πρέ-πει να απαντηθούν (ΕΟΚ) 294/16

Βρετανία

— Συνέντευξη με τον Μικ Μακ Γκάχυ 304/32

Μπασαντής, Δ.: Η διάσπαση των ανθρακωρύχων 304/32

Γαλλία

Αρβανίτης, Φ.: Το συνέδριο του Γαλλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος 304/31

Ινδονησία

— Ινδονησία 1965: παγίδα θανάτου για τους κομμουνιστές 305/27

Ιράκ

Βαν Χεντ, Αμαλία: Η νέα σφαγή των Κούρδων στο Ιράκ 306/29

Ιράν

— Συμπαράσταση στην Ιρανική Αντίσταση 296/8

Ισπανία

— Οι βάσεις στην Ισπανία 307/19

Ισραήλ

Στάγκος, Αστ.: Ρήγκαν, Τζόνσον και Ισραήλ 304/30

Ιταλία

Νεράντζης, Π.: Φραντζέσκο Κοσίγκα — ένας χριστιανοδημοκράτης πρόεδρος στα όρια του φικτικού 295/34

Μάλτα

Αρβανίτης, Φ.: Μάλτα 1985 — «Η αγελάδα που γελά» 305/26

Παλαιστίνη

— Ένας αγώνας που δεν μπορεί παρά να συνεχίζεται 302/36

— Στον αστερισμό της Παλαιστίνης 302/36

— 20 χρόνια 302/37

Σοβιετική Ένωση

Β., Ν.: Και μερικά παραλείπονται... 297/15

Βουέλης, Ν.: Τι καινούργιο φέρνει ο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ; 295/35

Βουέλης, Ν.: Μέρες αντιιμπεριαλιστικής αλληλεγγύης, ειρήνης και φιλίας στη Μόσχα 297/13

Σουηδία

Τσιλιχρήστου, Αλίκη: Ο «Τρίτος Δρόμος» αλά Πάλμε για ακόμα λιτότερες μέρες 305/28

Τουρκία

— Συνεχίζουμε διευρύνοντας μέρα με τη μέρα το αίσθημα ευθύνης απέναντι στο λαό μας που μοχθεί... 299/29

— Φάκελος Τουρκία: ένα γέλιο θα τους θάψει... 299/30

— Κωνσταντινούπολη: 6/7 Σεπτεμβρίου 1955 299/40

Αλεξανδρής, Αλ.: Απομυθοποίηση της ελληνοτουρκικής φιλίας 299/41

Βαν Χεντ, Αμαλία: Χλευάζοντας εαυτούς και αλλήλους — με αφορμή την επίσκεψη του Oguz Aral στην Ελλάδα 303/40

Βερέμης, Θ.: Η Τουρκία για τη Δύση 299/36

Ειδικός συνεργάτης: Ο κλάδος ελαίας του Οζάλ και η τουρκική στρατιά του Αιγαίου 299/34

Λυγερός, Στ.: Ο Σιάκωβος ξαναχτύπησε — θα επιλύσει την ελληνοτουρκική διένεξη! 299/34

Παπαγελάς, Αλ.: Το τουρκικό λόμπι στις ΗΠΑ 300/38

Χριστοδουλάκης, Ν.: Οι πυρηνικές φιλοδοξίες της Τουρκίας 299/33

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ • ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ειδήσεις - έρευνες

— «Παλιό» περιστατικό - διαρκής νοοτροπία 295/6

— Φάκελος ΚΥΠ 300/15

— Σιμπιλήματα 300/28

Αλεξάκης, Δημήτρα: Συνέντευξη με τον Ντάνο Κρυστάλλη 302/43

Αναστασιάδης, Γ.: Η αναθεώρηση του Συντάγματος 307/22

Ανδριανόπουλος, Ανδρ.: Ανάπτυξη, αποτελεσματισμός και αυταρχισμός 304/26

Αντιγώνιος, Θρ.: Ένα σωρό κομμάτια από υαλί... κόκκινα, πράσινα, γαλαζία 306/15

Αρσένης, Γερ.: Πρόγραμμα σταθεροποίησης χωρίς ανάπτυξη είναι συντηρητική πολιτική 303/21

Γ., Β.: Το Λουξεμβούργο «σημαία ευκαιρίας»; 295/25

Γιαχνης, Β.: Η ναυτιλία της Ελλάδας είναι τόσο «ελληνική» όσο είναι «λιβεριανή» η ναυτιλία της Λιβερίας 295/24

Κατηφόρης, Γ.: Μια βρισιά κι ύστερα μια φτυσιά 295/38

Κοσώνας, Άκ.: Όταν ο λαός αντικαθίσταται από τους «αγανακτισμένους πολίτες» 307/16

Κούλογλου, Στ.: Ο Καραμανλής έφυγε, ο Καραμανλισμός μένει 295/12

Κούλογλου, Στ.: Υπηρεσιακή κυβέρνηση χωρίς γραμμή, σε συνθήκες κρίσης 306/16

Κούλογλου, Στ.: 1985 — Ζήτω η κρίση! 307/12

Κ., Σ.: Μια παραίτηση με απρόβλεπτες συνέπειες 304/6

Κυριαζής, Χρ.: 2 Ιουνίου 1985 — παίξτε σωστά στην τράπουλα 307/11

Μιχαήλ, Δ.: Η συντηρητική στροφή της κυβέρνησης και της κοινωνίας 302/28

Μιχαήλ, Δ.: Κώστας Λαλιώτης - προοπτικές και παράμετροι 305/10

Νίκου, Γ., Γ.: Ο τρίτος δρόμος για αγροτική ανάπτυξη 294/18

Ρεπόρτερ: Συμβολή στη διευκρίνιση της πασοκικής πολιτικής και ιδεολογίας 295/26

Ρεπόρτερ Ι: Επιθεωρητής Κλουζώ, εναντίον ΚΥΠ και υπερδυνάμεων 300/15

Ρεπόρτερ ΙΙ: Ιωάννης Αλεξάκης — «απαρχής ειργάσθην υπέρ της ευοδώσεως των σκοπών της επαναστάσεως» 300/18

Ρεπόρτερ ΙΙΙ: Μια άγνωστη πτυχή από τις δραστηριότητες του Αλεξάκη 300/20

Ρεπόρτερ ΙV: Η εξουσία του φόβου 300/22

Ρεπόρτερ V: Ανικανότητα, Σχιζοφρένεια, Παρακράτος ή Αποσταθεροποίηση; 300/26

Ρεπόρτερ: Προεδρία και αναθεώρηση: υπό αναθεώρηση; 302/26

Ρεπόρτερ: Με την ευγενή φροντίδα του Μένιου — Συνάντηση στη συγκάλυψη χαφιέδων και παρακράτους 302/42

Χαιρετάκης, Μ.: Πέρα από τις πλαστικές σημείες 295/29

Χειμερινός, Α.: Η «νέα φάση» της «17 Νοέμβρη» 305/24

Διεθνείς σχέσεις

— «Μποχάν» ή αλλιώς εξωτερική πολιτική 300/9

— Η CIA φακελώνει το ANTI 300/12

Λυγερός, Στ.: Ένα νέο πλέγμα από εκκρεμότητες ανάμεσα σε Αθήνα και Ουάσιγκτον 297/10

Λυγερός, Στ.: Η διπλή πολιτική της Ουάσιγκτον 297/10

Λυγερός, Στ.: Βάσεις και παραβιάσεις 302/12

Λυγερός, Στ.: Αμερικανικές βάσεις στην Ελλάδα — Από πού έρχεται η απειλή; 307/18

Μηχιώτης, Μ.: Ο εκβιασμός των αμερικανικών «κανονιοφόρων» 302/11

Ρηγόπουλος, Χρ.: Εξωτερική πολιτική — Σταθεροί στους «στρατηγικούς» στόχους 307/17

Κόμματα

— ΚΚΕ εσ: μια διάψευση και κάποια ερωτήματα... 306/6

— Η πρόταση για ένα νέο φορέα της Αριστεράς 306/20

Γεννηματάς, Π.: Ο αγώνας του '65 δικαιώνεται μετά είκοσι έτη 295/16

Καβουνίδης, Σπ.: ΚΚΕ εσωτερικού ή Ανανεωτική Αριστερά; 294/25

Κοσώνας, Άκ.: Ν.Δ. — Αντίστροφη μέτρηση ή οι διαλυτικές ικανότητες του Κ. Μητσotάκης 295/14

Κοσώνας, Άκ.: Αντι-Μητσοτακικό μέτωπο με καθοδήγηση Κ. Καραμανλή 296/12

Κοσώνας, Άκ.: Το χείρον βέλτιστον 298/14

Κοσώνας, Άκ.: Νέα Δημοκρατία — το τέλος ενός κόμματος 299/16

Κοσώνας, Άκ.: Ν.Δ. — Η οικονομική κρίση προστατεύει τον Κ. Μητσotάκη 302/32

Κοσώνας, Άκ.: Ν.Δ. — ένας ο ηγέτης, ένα το Συνέδριο, πουθενά το κόμμα 304/24

Κοσώνας, Άκ.: Συνάντηση και υπερκομματικά παιχνίδια — άγνωστες προθέσεις κι ελαστικές συνειδησεις 306/22

Κούλογλου, Στ.: Ποιος πληρώνει τα κοινόχρηστα; Η κρίση της ΝΔ και ο Τύπος της Δεξιάς 299/18

Κούλογλου, Στ.: Το ΠΑΣΟΚ, μετά το σοκ... «η αλλαγή θα γίνει, έστω και χωρίς το ΠΑΣΟΚ» 303/16

Κούλογλου, Στ.: ΠΑΣΟΚ — από κόμμα, συνασπισμός εξουσίας 305/12

Κυριαζής, Χρ.: Αριστερά — «ενότητα» και διαδικασία 295/20

Κυριαζής, Χρ.: Για την κρίση των κομμάτων 299/19

Κυριαζής, Χρ.: Πριν το 12ο Συνέδριο του ΚΚΕ — εκσυγχρονισμός και παράδοση 302/30

Κυριαζής, Χρ.: Αποσταθεροποίηση — η αθέατη πλευρά της «αυτοδυναμίας» 303/14

Κυριαζής, Χρ.: Αριστερά — ο φόβος της ανατροπής και η συνάντηση σε αλλότριους μύθους 306/18

Λιόντας, Γ.: Το ΠΑΣΟΚ σε μεταβατική περίοδο ή απλοελληνικά σε περίοδο κρίσης 305/16

Μιχαήλ, Δ.: Οι «αναδομήσεις» στις δομές (1981-85) 294/10

Μιχαήλ, Δ.: Προκαταρκτικά του ανασχηματισμού 295/10

Μιχαήλ, Δ.: Ο ανασχηματισμός και οι «επώνυμοι» 296/10

Μιχαήλ, Δ.: Το σύνδρομο του πολιτικού κόστους 299/14

Μιχαήλ, Δ.: Μια συνεδρίαση «αλληώτικη» από τις άλλες — η 18η Σύνοδος της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ 300/11

Μιχαήλ, Δ.: Το νέο σκηνικό στη σαπουνόπερα 303/18

Μιχαήλ, Δ.: Η «του ενός ανδρός αρχή» δεν έχει τέλος 304/14

Πεσιμιστούλης, Δ.: Οι ωδίνες του τοκετού 304/17

Ραβάνης, Κ.: Ανανεωτική Αριστερά: Φυγή προς τα μπρος 294/26

Ράπτης, Μ.Ν.: «Τι χρj δραν»; 299/22

Ρεπόρτερ: ΚΚΕ εσ. — Ανανεωτική Αριστερά - «Αναβάθμιση», «μετεξέλιξη» ή νέος φορέας της Αριστεράς 306/20

Σκαρβελάκης, Γ.: Η τελευταία ελπίδα του... ΠΑΣΟΚ 305/12

Φλώρος, Γ.: Ανανεωτική Αριστερά - πλουραλισμός προτάσεων 295/18

Φλώρος, Γ.: Η Αριστερά ποτέ δεν πεθαίνει 303/20

Φλώρος, Γ.: Το μεγάλο «άνοιγμα» του ΚΚΕ στην ίδια, παλιά αφετηρία 305/18

ΤΥΠΟΣ • ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

— Ψευδο-δημοσιεύματα (Αυριανή) 296/13

— Η CIA φακελώνει το ANTI 300/12

— Μήπως η συνάντηση έγινε 303/34

— Διήμερη συνάντηση: Τύπος - Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας 305/9

Βιτσέντζου, Άννυ: Gunther Wallraff — Μια εξαιρετική περίπτωση δημοσιογράφου 305/38
Βιτσέντζου, Άννυ: Συνέντευξη με τον Gunther Wallraff 305/39

Βουνελάκη, Κλημεντία: Πού πάει η τηλεόραση; 303/54

Γρίβας, Κλ.: Γιομπαζολισμός 303/32

Κούλογλου, Στ.: Ποιος πληρώνει τα κοινόχρηστα; Η κρίση της ΝΔ και ο Τύπος της Δεξιάς 299/18

Κούλογλου, Στ.: Ένα βήμα μπρος δύο βήματα παραπίσω — Ραδιοτηλεόραση 304/22

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Α

Α., Β.: 301/50
Αγγελή, Γκαίη: 306/52
Αθανασιάδη, Άννα: 295/22
Αιθεροβάμων: 303/7
Αλεξάκη, Δημητρά: 302/43
Αλεξάκης, Ελ. Π.: 302/54
Αλεξάκης, Ιωάν.: 300/18-20
Αλεξανδρή, Αλ.: 299/41
Αναστασιάδης, Γ.: 296/23, 307/22
Ανδριανόπουλος, Ανδρ.: 304/26
Αντιψώνιος, Θρ.: 306/15
Απέργης, Φ.: 295/44
Αποστολοπούλου - Κακοβογιάννη, Όλγα: 294/46
Αποστολοπούλου - Στρομπούλη, Μαρίκα: 300/52
Αράνης, Γ.: 300/46
Αρβανίτης, Φ.: 304/31, 305/26
Αρδίτης, Β.: 297/48, 298/42, 301/50
Αρσένης, Γερ.: 303/21
Αυτόματος τηλεφωνητής: 249/23, 295/37, 269/37, 298/21, 300/37, 301/11, 302/9, 303/34, 305/35, 307/10

Β

Βακαλόπουλος, Χρ.: 306/57
Βακιρτζής, Γ.: 302/49
Βαλτινός, Θ.: 294/36
Βαν Χεντ, Αμαλία: 303/40, 306/29
Βελισσαρόπουλος, Ανδρ.: 301/47
Βερέμης, Θ.: 299/36
Βιτσέντζου, Άννυ: 305/38-39
Β., Ν.: 297/15
Βουνελάκη, Κλ.: 303/54

Γ

Γ., Β.: 295/25
Γέννηματάς, Π.: 295/16
Γεροντής, Γ.: 296/20
Γήσης: 303/21
Γιάτσιος, Θρ.: 298/52
Γιαχνης, Β.: 294/13, 295/24, 298/16, 299/10, 300/40, 302/14, 305/20
Γκρατζίου, Όλγα: 295/52
Γρίβας, Κλ.: 303/32
Godwin, Barbara: 303/34

Δ

Δημητρίου, Μ.: 303/34
Δημοσθένης, Δ.: 307/30
Δουλή, Μαρία: 299/28, 301/30
Δρουκούπουλος, Β.: 303/34
Δωροβίνης, Β.Κ.: 305/51

Ε

Εγγονόπουλος, Ν.: 303/57-58
Ειδικός συνεργάτης: 299/34, 303/38
Έκο, Ουμπ.: 300/45
Επίκουρος, Άγγ.: 295/21
Εργατικός, Γ.: 303/11
Ευθυμιόπουλος, Ηλ.: 296/18, 298/10

Η

Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Ντόρα: 301/55

Ι

Ιακώβ, Δ.: 299/47
Ιωαννίδης, Ανδρ.: 302/55
Ιωάννου, Γ.: 294/7-9, 298/7-22, 299/5-9, 300/5-10, 301/7-10, 302/1-10, 303/7-10, 304/7-12, 305/7-15, 306/7-11, 307/7-9

Κ

Καβουνίδης, Σπ.: 294/25, 303/23
Καλαμίδας, Α.: 302/8
Καλβίνο, Ιτ.: 300/45
Καλιόρης, Γ.Μ.: 295/54
Καμπίτης, Κ.: 294/42, 295/23
Κανέττι, Ελ.: 304/50
Κάντορ, Τ.: 304/56
Καραγιώργας, Σ.: 298/11-12
Καραποστόλης, Β.: 298/26
Καρατζαφέρη, Ιωάννα: 296/53
Καρκαγιάννη - Καραμπελιά, Βάσια: 294/52
Κασιμάτη, Κ.: 294/43
Κατζουράκης, Κ.: 301/58
Κατηφόρης, Γ.: 294/31, 295/38
Καχτίσης, Ν.: 298/47
Κιουρτσάκης, Γ.: 304/52
Κιτρομηλίδης, Π.Μ.: 305/56
Κλουτσινιώτη, Ράνια: 301/38
Κ., Ν.: 302/38
Κονταράτος, Σ.: 303/34
Κοσάνης, Άκ.: 295/14, 296/12, 298/14, 299/16, 302/32, 304/24, 306/22, 307/16
Κούλογλου, Στ.: 295/12, 296/54, 299/18, 303/16-35, 304/22, 305/12-42, 306/16, 307/12
Κουμάνταρος, Δ.: 294/24, 300/33
Κουνέλης, Γ.: 304/54
Κριμπάς, Γ.: 301/34
Κριμπάς, Κ.Β.: 307/52
Κριστ. Λάλα, Δέσποινα: 296/53
Κρυστάλλης, Ντ.: 302/43
Κ., Σ.: 304/6, 305/36
Κυριαζής, Χρ.: 294/43, 295/20, 299/19, 302/30, 303/14, 305/58, 306/18, 307/11
Killest, H. von: 304/50

Λ

Λάδης, Φ.: 300/34
Λάζος, Χρ.: 299/50, 304/54
Λειβαδίτης, Τ.: 301/52
Λεφούσης, Ηλ.: 299/52
Λιάρος, Δ.: 294/29
Λιόντας, Γ.: 305/16
Λουλούδης, Α.: 306/38
Λυγερός, Στ.: 295/32, 297/10, 299/34, 302/12, 306/28, 307/18
Λ., Χ.: 294/50, 295/49-50, 301/58, 306/51

Μ

Μαζόχ, Ζ. φων: 306/58
Μαραγκός, Θ.: 297/8
Μάργαρης, Ν.Σ.: 301/30, 302/38, 304/19
Μαργαρίτη, Φωτεινή: 298/28
Ματορίκος, Γ.: 296/10-47, 304/10
Μαυρουδής, Ν.: 299/46, 306/61
Μερακλής, Μιχ. Γ.: 302/54
Μηλιώνης, Χρ.: 301/52
Μητρόπουλος, Αλ.: 296/54

Μηχιώτης, Μ.: 302/11
Μίσσιος, Χρ.: 305/54
Μιχαήλ, Δ.: 294/10, 295/10, 296/10, 299/14, 300/11, 302/28, 303/18, 304/14, 305/10
Μπασαντής, Δ.: 294/30, 304/32
Μπέλ, Χ.: 296/39
Μπότσογλου, Χρ.: 302/58
Μπουζιάνης, Γ.: 302/58
Μυλωνάκη, Δανάη: 302/17, 306/12
Markus, Th, Α.: 304/38
Montejo, V.: 307/28

Ν

Νεράντζης, Π.: 295/34
Νησιώτης, Χ.: 299/26, 303/30
Νικολαΐδης, Γ.: 307/26
Νικολακόπουλος, Ηλ.: 305/58
Νίκου, Γ.Γ.: 294/18
Νόλλας, Δ.: 303/48
Νούτσος, Π.: 303/34
Ντεκάστρο, Μαρίζα: 302/50
Ντουνιά, Χριστίνα: 294/42, 296/50, 301/52, 302/52, 303/57, 304/50, 305/56, 306/58, 307/56
Ντυράς, Μ.: 296/50
Ν., Χ.: 300/50

Ξ

Ξανθοδάκης, Χ.: 307/58
Ξύδης, Αλ.: 296/42, 297/52, 303/58

Π

Παλαιόφρων, Μ.: 302/39, 304/49
Πανταζίδης, Χρ. Ν.: 294/43
Παπαγεωργίου, Χ.: 298/18
Παπαζαφείρη, Ιωάννα: 307/50
Παπαμάργαρης, Θ.: 302/24, 304/29
Παπαμιχαήλ, Γ.: 294/32, 303/12
Παπασηλιόπουλος, Σπ.: 298/12
Παπαχελάς, Αλ.: 300/38
Παραδείσης, Χρ.: 306/24
Πατσαλίδης, Σ.: 295/46
Περπατοβάμων: 302/6, 303/6
Πεσιμιστούλης, Δ.: 304/17
Πηλιορείτης, Ν.: 294/47
Πολίτης, Αλ.: 300/54, 303/47
Πολυδεύκης, Κ.: 239/52
Π., Χ. Γ.: 297/17

Ρ

Ραβάνης, Κ.: 299/26
Ράπτης, Μ.Ν.: 299/22, 303/42, 305/33
Ραπτόπουλος, Β.: 294/36, 300/30, 301/39, 303/48, 307/46
Ρεπόρτερ: 294/20, 295/26-30, 296/14, 304/20, 306/20
Ρεπόρτερ Ι: 300/15
Ρεπόρτερ ΙΙ: 300/18
Ρεπόρτερ ΙΙΙ: 300/20
Ρεπόρτερ ΙV: 300/22
Ρεπόρτερ V: 300/26
Ρηγόπουλος, Μ.Ν.: 307/17
Ρόδιος, Α.: 294/43
Ρονκόνι, Α.: 297/48
Ρωμανός, Κ.: 296/47

Σ

Σαββάτης, Ν.: 298/50, 301/48, 304/58
Σακάτος, Β.: 306/26

Ραπτόπουλος, Β.: Ομιλούσες κεφαλές — μια μέρα από τη ζωή ενός τηλεθεατή 300/30

Ρεπόρτερ: «Αυριανή»: Το παρόν και το μέλλον μιας εφημερίδας και μιας ιδέας 295/30

Ρεπόρτερ: ΕΡΤ-1 — η κορυφή ενός παγόβουνου που λιώνει γρήγορα 304/20

Στάγκος, Αστ: Το «Αντί» είχε λόγο ύπαρξης; 301/33

Φλώρος, Γ: Τύπος - Μέσα Μαζικής επικοινωνίας — Η διήμερη συνάντηση στην Πάντειο 306/35

Ψ: Μακάριοι οι μηδέποτε ακούοντες... 295/30

Σαρτρ, Ζ.Π.: 296/32
Σεργάκης, Γ.: 294/8-25-27-29, 295/24-27-38, 296/13-17, 297/5-8, 298/3-10-17-47, 299/10-14-15-16-17-18-22-27-28-52, 300/12-30-44, 301/17-18-19-21-26-27, 302/20-23-38-39-43-44, 303/6-26-28, 304/14-17-23, 305/18, 306/22-24-39, 307/12-15-22
Σιδέρη, Αλόη: 299/25
Σιώτης, Ντ.: 301/47, 307/28
Σκαρβελάκη, Γ.: 305/12
Στάγκος, Αστ.: 301/33, 302/34, 304/30
Στάγκος, Π.Ν.: 300/40, 302/20, 303/26
Στρανκάβ, Ν.: 301/50
Στ-ρ, Μ.: 297/12
Σωτηρέλλης, Κ.: 296/34

Τ

Τάσος: 302/49
Τούντας, Γ.: 301/36, 306/10
Τσελίκας, Γ.: 305/30
Τσιάμης, Τζ.: 307/29
Τσιλιχρήστου, Αίλη: 296/16, 305/28
Τσοπανάκης, Αγ.: 296/44
Taylor, Keith: 303/34

Φ

Φ., Α.: 299/46
Φατούρος, Δ.Α.: 303/34
Φιλίππιδης, Δ.: 305/52
Φιλόσοφος: 296/6
Φλώρος, Γ.: 294/48, 295/18, 302/40, 303/20, 305/18, 306/35
Φραγκιάς, Ανδρ.: 306/55, 307/46
Φραντζή, Άντεια: 298/45-46-48, 304/56

Χ

Χαιρετάκης, Μ.: 295/29
Χαντζόπουλος, Δ.: 294/5-13-14-15-21, 295/5-7-9-32-41, 296/5-9-15-32, 298/5-14-30, 300/7-14-20-23-25-28-42-44, 310/12-14-24, 302/5-9-14-15-24-34-42, 303/4-6-18, 304/5-8-9-24-29, 305/5-10-12-20-42, 306/5-15-16, 307/5-16-17-18-19-50
Χαρδαλόπουλος, Γ.Δ.: 296/7, 299/7, 302/7
Χάρης, Γ.Η.: 295/54, 299/26, 304/11-49, 305/32
Χατζηπροκοπίου, Μιχ.: 303/34
Χατζής, Δ.: 297/19-22-24-26-27-30-33-36-38-40-44, 298/23
Χατζής, Θ.: 306/32-33
Χειμερινός, Α.: 305/24
Χουζούρη, Έλενα: 296/43
Χουλιαράς, Ν.: 306/52
Χρήστου, Ηλ.: 294/16
Χριστοδουλάκης, Ν.: 299/33
Χριστοδούλου, Λ.Γ.: 307/15
Hokwerda, H.: 298/33

Ψ

Ψ: 295/30
Ψάλτης, Αρ.: 304/13
Ψυχογιός, Δ.Κ.: 307/32
Ψυχοπαίδης, Γ.: 296/40

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»!

*Το πιο ωραίο βιβλίο της χρονιάς
κάθε μέρα και πιο επίκαιρο!*

Ένα χρόνο μετά την έκδοσή του, το βιβλίο «ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ» συζητιέται και, φυσικά, διαβάζεται με μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Όχι τυχαία, το «ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ» είναι το βιβλίο που αποκάλυψε το ελληνικό «ΚΙΤΣ» κι έγινε γραπτό σημείο αναφοράς ενός φαινομένου που είναι πάντα ζωντανό και πάντα επίκαιρο! Είναι η πρώτη πολύπλευρη σπουδή της ελληνικής κακογουστίας. Είναι μια περιήγηση στον κόσμο του φτηνού γούστου που διαμορφώνεται μέσα από την ελληνική καθημερινή μορφή —τη δική μας ζωή. Με κείμενα και φωτογραφίες που παρουσιάζουν ανάγλυφα το «κιτς» όπως ακριβώς είναι «γραφικό» και «επικίνδυνο».

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»

Μέσα στις σελίδες του βιβλίου θα δείτε να παρελαύνουν η Πατρίς, η Θρησκεία, η Οικογένεια, η Κοινωνία, η Επικοινωνία, η Πολιτική, η Τέχνη... Το «κιτς» υπάρχει γύρω μας, σ' όλη την Ελλάδα: από το Διδυμότειχο μέχρι τα Φιλιατρά και από τα Γιάννενα μέχρι τη Λάρισα και —φυσικά— την Αθήνα. Ειδικά άρθρα και πάνω από 1000 φωτογραφικά θέματα αποκαλύπτουν, διακωμωδούν και καταγγέλλουν το κιτς δημιουργώντας ένα μοναδικό λεύκωμα ενδιαφέρον, απολαυστικό και επίκαιρο!

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»

Και η παρέλαση του «κιτς» συνεχίζεται. Ξεφυλλίζοντας το «ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ» θ' ανακαλύψετε το κιτς σε κορνίζες, γκομπλέν, μπιμπλό, χαλκοτεχνήματα, τουριστικά σουβενίρ, εικονίτσες, τάφους, πλαστικά λουλούδια, εκκλησίες, είδη για γάμους και βαφτίσια, φωτιστικά, τηλέφωνα, εξώφυλλα βιβλίων, σε καρτ-ποστάλ, σε ντίσκο, σε «φαγάδικο» σε μαγαζιά, σπίτια, έπιπλα... Αλλά κιτς υπάρχει και στο πορνό, στο αθλητικό ή πολιτικό πανηγύρι, στο τραγούδι, το σινεμά, το θέατρο, την τηλεόραση, τη διαφήμιση... το κιτς υπάρχει παντού και παραμονεύει...

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»

Για το «κιτς» σε όλες του τις μορφές γράφουν οι: Χρ. Βακαλόπουλος, Χρ. Γιανναράς, Περ. Γιαννόπουλος, Μαρ. Γιουρσενάρ, Γ. Καλιόρης, Χ. Καμπουρίδης, Λ. Κηλαηδόνης, Α. Κολτσιδασπούλου, Δ. Κούτσικου, Α. Κυριακίδου - Νέστορος, Π. Δ. Μαρτινίδης, Μ. Μποστάντζογλου, Δ. Πικιώνης, Δ. Ραυτόπουλος, Δ. Σκάλος και Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας. Προλογίζει: η υπουργός Πολιτισμού **Μελίνα Μερκούρη**.

Τι είναι «ΚΙΤΣ»

Η λέξη kitsch έχει γερμανική προέλευση. Προέρχεται από την ιδιωματική φράση «Kitschen» που σημαίνει «πασαλείβω». Το επίθετο kitsch στην τέχνη χρησιμοποιείται για το χαρακτηρισμό του ευτελούς, του φτηνού, του κακόγουστου.

ΕΚΔΟΣΗ:
«ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΑΝΤΙ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

ΠΟΛΥΜΕΤΕ

Δεινοκράτους 131, Αθήνα 115 21
Τηλ. 72.29.237

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»

Όλο το φωτογραφικό υλικό του βιβλίου βασίζεται σε αυθεντικά ρεπορτάζ των Χρ. Βλάχου, Τ. Βρεττού και Λ. Μιαούλη και εμπλουτίστηκε από το αρχεακό υλικό πολλών επαγγελματιών και ερασιτεχνών φωτογράφων.

«ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ»

Ένα βιβλίο ντοκουμέντο!

Μια έκδοση των «Φίλων του περιοδικού ΑΝΤΙ»

- 360 σελίδες • 1059 έγχρωμες και μαυρόασπρες φωτογραφίες
- Σε σχήμα 21 x 28 πανόδετο

ΚΑΤΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ

ΜΙΑ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΚΟΓΟΥΣΤΙΑ.

Ωραίο βιβλίο!

Μια μοναδική έκδοση

Στον τόμο αυτόν ανθολογούνται 108 χειρόγραφα, επιλεγμένα από ένα σύνολο 4.500 περίπου που ερευνήθηκαν. Με την παρουσίασή τους γίνεται δυνατή η αναδρομή στην εκκλησιαστική μουσική δραστηριότητα της περιόδου 1453-1820 και στους μεγάλους μουσικούς της εποχής.

Ο τόμος συνεκδίδεται με ένα δίσκο, στον οποίο ψάλλει ο πρωτοψάλτης Θρασύβουλος Στανίτσας, και ο οποίος προβάλλει, γενικότερα, μίαν αντίληψη για τον τρόπο εκτέλεσης του παραδοσιακού εκκλησιαστικού μέλους. Η έρευνα και ο εντοπισμός του υλικού, η επιλογή των αντιπροσωπευτικών δειγμάτων που παρουσιάζονται, η περιγραφή και ο σχολιασμός τους και η συγγραφή του συνθετικού εισαγωγικού κειμένου οφείλονται στον Μανόλη Χατζηγιακουμή.

Κυκλοφορεί:

- Ένας μνημειώδης τόμος (25 x 30) σελ. 505 + 132 έγχρ. πίνακες
- Δίσκος μουσικής L.P. 33 στροφών
- Φυλλάδιο συνοδευτικό του δίσκου

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ